

Literatura za ispit za provjeru stručnih znanja potrebnih za obavljanje poslova distribucije osiguranja i/ili distribucije reosiguranja

Za posrednika u osiguranju koji je na Prijavi za polaganje ispita za upis u registar posrednika i sporednih posrednika u osiguranju izabrao/la skupinu osiguranja **životna/investicijska i neživotna osiguranja** i označio/la **distribuciju osiguranja** literatura obuhvaća:

- Zakon o osiguranju- čl. 7.-8., čl. 12., čl. 17.-20, glave XX, XXI i XXIII
- Zakon o obveznim osiguranjima u prometu- članci 2.-5., 8.- 12., 14., 17.-38., 40a-40 e, 41-44,47- 50
- Zakon o obveznim odnosima- čl. 499.- 508, čl. 921.-989., čl. 1021. – 1024., čl. 1045.-1048.
- Zakon o trgovačkim društvima- čl. 1. – 36., čl. 41. – 58., čl. 159. – 175., čl. 385. – 421. i čl. 473.
- Zakon o zaštiti potrošača- odredbe o pravu na informiranje i izobrazbu potrošača- čl. 30.-38. a, čl. 49.-50., 80.-94.
- Opći porezni zakon – čl. 5.
- Zakon o porezu na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko osiguranja cestovnih vozila
- Zakon o tržištu kapitala- financijski instrumenti, prenosivi vrijednosti papiri- čl.3. st. 1. točka 24. i točka 96.
- Zakon o porezu na dohodak – čl. 8., čl. 21. i 22.
- Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima – odredbe o ponudi mirovinskih programa čl. 120.-124.
- Zakon o kreditnim institucijama- čl. 1. i čl. 5.-17
- Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju – čl. 1.-3.
- Zakon o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju – čl.1.-10.a
- Zakon o radu – čl. 10.

Zakon o osiguranju

(Narodne novine, broj 30/15 i 112/18)

Poslovi osiguranja

Članak 7.

(1) Poslovi osiguranja su sklapanje i ispunjavanje ugovora o neživotnom, odnosno ugovora o životnom osiguranju osim obveznih zdravstvenih, obveznih mirovinskih osiguranja i obveznih socijalnih osiguranja.

(2) Neživotna osiguranja dijele se na sljedeće vrste osiguranja:

1. osiguranje od nezgode, uključujući ozljede na radnom mjestu i profesionalne bolesti, a koje pokriva sljedeće:

- fiksne novčane naknade
- naknade u obliku odštete
- kombinacije isplata iz podtočaka 1. i 2. ove točke
- ozljede putnika

2. zdravstveno osiguranje, a koje pokriva sljedeće:

- fiksne novčane naknade
- naknade u obliku odštete ili u naravi
- kombinacije isplata iz podtočaka 1. i 2. ove točke

3. osiguranje cestovnih vozila, osim tračnih vozila koje pokriva sva oštećenja ili gubitak:

- cestovnih motornih vozila na vlastiti pogon
- cestovnih vozila bez vlastitog pogona

4. osiguranje tračnih vozila koje pokriva sva oštećenja ili gubitak tračnih vozila

5. osiguranje zračnih letjelica koje pokriva sva oštećenja ili gubitak zračnih letjelica

6. osiguranje plovila (morskih, riječnih, jezerskih plovila i plovila za plovidbu kanalima) koje pokriva sva oštećenja ili gubitak:

- plovila za plovidbu kanalima i u riječnoj plovidbi
- plovila u jezerskoj plovidbi
- plovila u pomorskoj plovidbi

7. osiguranje robe u prijevozu, uključujući robu, prtljagu i druga dobra, koje pokriva sva oštećenja ili gubitak robe u prijevozu ili prtljage, bez obzira na oblik prijevoza

8. osiguranje od požara i elementarnih šteta koje pokriva sva oštećenja ili gubitak imovine, osim imovine uključene u vrste iz točaka 3., 4., 5., 6. i 7. ovoga stavka kao posljedica djelovanja:

- požara
- eksplozije
- oluje
- elementarnih nepogoda osim oluje

- atomske energije
- pomicanja tla i ostalih dopunskih opasnosti

9. ostala osiguranja imovine koja pokrivaju sva oštećenja ili gubitak imovine, osim imovine iz vrste osiguranja iz točaka 3., 4., 5., 6. i 7. ovoga stavka kao posljedica svakog drugog događaja kao što je primjerice krađa, osim onih iz vrste osiguranja iz točke 8. ovoga stavka

10. osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila koje pokriva sve vrste odgovornosti koje proizlaze iz upotrebe motornih vozila na vlastiti pogon, uključujući odgovornost prijevoznika

11. osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica koje pokriva sve vrste odgovornosti koje proizlaze iz upotrebe zračnih letjelica, uključujući odgovornost prijevoznika

12. osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila (morskih, riječnih i jezerskih plovila i plovila za plovidbu kanalima) koje pokriva sve vrste odgovornosti koje proizlaze iz upotrebe morskih, riječnih, jezerskih plovila i plovila za plovidbu kanalima, uključujući odgovornost prijevoznika

13. ostala osiguranja od odgovornosti koja pokrivaju sve vrste odgovornosti, osim onih iz vrsta osiguranja iz točaka 10., 11. i 12. ovoga stavka

14. osiguranje kredita koje pokriva sljedeće:

- nesolventnost (opću)
- izvozne kredite
- kredite s obročnim otplatama
- hipotekarne kredite
- poljoprivredne kredite
- druge kredite i zajmove

15. osiguranje jamstava koje pokriva sljedeće:

- izravno jamstvo
- neizravno jamstvo

16. osiguranje raznih financijskih gubitaka koje pokriva sljedeće:

- profesionalne rizike
- nedostatne prihode (općenito)
- loše vrijeme
- izgublenu dobit
- nepredviđene troškove općenite vrste
- nepredviđene poslovne troškove
- gubitak tržišne vrijednosti
- gubitak najamnine, odnosno prihoda
- druge posredne poslovne gubitke
- druge neposlovne financijske gubitke
- druge oblike financijskih gubitaka

17. osiguranje troškova pravne zaštite pokriva troškove pravne zaštite i troškove sudskog ili kojeg drugog postupka

18. osiguranje pomoći (asistencija) je osiguranje koje pokriva pomoć pruženu osobama koje zapadnu u teškoće za vrijeme puta, izvan doma ili uobičajenog boravišta.

Neživotna osiguranja iz točke 18. ovoga stavka obuhvaćaju djelatnost koja se sastoji od pomoći pružene osobama koje zapadnu u poteškoće prilikom putovanja, a kada su izvan svog prebivališta ili uobičajenog boravišta. Pomoć se sastoji u tome da društvo za unaprijed plaćenu premiju odmah pruži pomoć korisniku iz ugovora o pružanju pomoći kad je ta osoba u poteškoćama koje su posljedica slučajnog događaja, u slučajevima i pod uvjetima koji su navedeni u ugovoru. Pomoć može obuhvaćati pružanje naknade u gotovini ili u naravi. Naknade u naravi može pružiti i osoblje pravne osobe koja ih daje i to koristeći se opremom te osobe. Djelatnost pružanja pomoći ne obuhvaća servisiranje, održavanje, usluge nakon prodaje ili puku naznaku ili pružanje pomoći u svojstvu posrednika.

(3) Životna osiguranja dijele se na sljedeće vrste osiguranja:

1. životna osiguranja:

a) osiguranje života koje pokriva sljedeće rizike:

- osiguranje života za slučaj doživljenja
- osiguranje života za slučaj smrti
- mješovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja
- osiguranje života s povratom premija
- osiguranja kritičnih bolesti
- doživotno osiguranje za slučaj smrti
- i ostala osiguranja života

b) rentno osiguranje je osiguranje periodičnih isplata tijekom određenog razdoblja ili doživotno

c) dopunska osiguranja uz osiguranje života su osiguranja koja se ugovaraju uz životno osiguranje i pokrivaju primjerice rizike: ozljede uključujući nesposobnost za rad, smrti zbog nezgode i invaliditeta zbog nezgode ili bolesti

2. osiguranje za slučaj vjenčanja ili sklapanja životnog partnerstva ili rođenja je osiguranje koje pokriva rizik vjenčanja ili sklapanja životnog partnerstva ili doživljenja unaprijed određene dobi ili rođenja

3. osiguranje života i rentno osiguranje kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja je osiguranje vezano uz vrijednost udjela UCITS fonda kako je definiran zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom, uz vrijednost imovine unutarnjeg fonda ili uz dionički indeks, odnosno drugu referentnu vrijednost

4. tontine su osiguranja u kojima se osnivaju udruženja članova kako bi zajednički kapitalizirali svoje doprinose i potom raspodijelili tako prikupljena sredstva preživjelim članovima ili korisnicima umrlih članova

5. osiguranje s kapitalizacijom isplate je osiguranje temeljeno na aktuarskim izračunima kod kojeg se u zamjenu za jednokratno, odnosno višekratno plaćanje unaprijed ugovorenog iznosa premije preuzimaju obveze isplate iznosa u određenoj visini kroz određeno razdoblje

6. upravljanje sredstvima zajedničkih mirovinskih fondova koji uključuju očuvanje kapitala ili plaćanje minimalnih kamata.

(4) Agencija će pravilnikom detaljnije propisati raspored vrsta rizika po skupinama i vrstama osiguranja.

(5) U okviru pružanja usluga osiguranja iz stavka 3. ovoga članka društvo za osiguranje može obavljati isplate iz dobrovoljnog mirovinskog osiguranja u obliku mirovinske rente na temelju:

1. uplaćenih sredstava člana otvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda
2. uplaćenih sredstava člana zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda i
3. obavljanja poslova iz stavka 3. točke 6. ovoga članka.

(6) Kada isplaćuje mirovinsku rentu u skladu sa stavkom 5. točkama 1. ili 2. ovoga članka, društvo za osiguranje dužno je postupati u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje mirovinskih osiguravajućih društava koje se odnose na:

1. obvezu sklapanja ugovora o mirovini i
2. obveznu ponudu pružanja usluga isplate doživotne mirovine.

(7) Poslovi osiguranja iz ovoga članka poslovi su od značajnog javnog interesa koji podrazumijevaju i obradu posebne kategorije osobnih podataka kao što su to podaci koji se odnose na zdravlje.

Osobne okolnosti spola kod izračuna premije osiguranja

Članak 8.

(1) Društvo za osiguranje ne smije pri sklapanju novog ugovora o osiguranju prilikom izračuna premija i određivanja osiguranog iznosa uzeti u obzir osobne okolnosti spola. Iznimno, društvo za osiguranje može kod ugovora o osiguranju na grupnoj osnovi uzeti u obzir osobne okolnosti spola kod izračuna premije i određivanja osiguranog iznosa, ako to ne dovodi do razlikovanja na pojedinačnoj osnovi. Društvo za osiguranje može uzeti u obzir faktor spola za izračun tehničkih pričuva i unutarnje određivanje cijene, za određivanje cijena reosiguranja, za promidžbu, kao i za procjenu rizika iz skupine životnih osiguranja i vrste osiguranja iz članka 7. stavka 2. točka 1. i 2. ovoga Zakona, odnosno osiguranja od nezgode i zdravstvenog osiguranja.

(2) Za ugovore o osiguranju sklopljene prije 1. srpnja 2013. dopušteno je razlikovanje na pojedinačnoj osnovi na temelju osobnih okolnosti spola, ako je društvo za osiguranje kod određivanja premije i osiguranog iznosa uzelo u obzir osobne okolnosti spola.

(3) Agencija će detaljnije pravilnikom propisati način primjene stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Suosiguranje

Članak 12.

(1) Društvo za osiguranje zajedno s jednim ili više društava za osiguranje može suosiguravati rizike iz vrsta osiguranja za koje ima odobrenje za obavljanje poslova osiguranja.

(2) Društvo za osiguranje ne smije u suosiguranje preuzeti rizike u opsegu koji prelazi njegovo maksimalno pokrće po pojedinim vrstama osiguranja u skladu s tablicama maksimalnog pokrća.

Obavljanje poslova osiguranja i reosiguranja

Članak 17.

(1) Poslove osiguranja u Republici Hrvatskoj može obavljati:

1. društvo za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova osiguranja

2. društvo za uzajamno osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova osiguranja

3. društvo za osiguranje iz druge države članice koje, u skladu s ovim Zakonom, ima pravo obavljati poslove osiguranja putem slobode pružanja usluga ili poslovnog nastana

4. društvo za osiguranje iz Švicarske Konfederacije koje je ima odobrenje nadležnoga nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja i koje u skladu s ovim Zakonom ima pravo obavljati poslove osiguranja putem poslovnog nastana

5. podružnica društva za osiguranje iz treće države koje ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova osiguranja putem poslovnog nastana.

(2) Društva iz stavka 1. ovoga članka smiju obavljati poslove osiguranja samo u onim vrstama osiguranja za koje imaju odobrenje za obavljanje poslova osiguranja.

(3) Poslove reosiguranja u Republici Hrvatskoj može obavljati:

1. društvo za reosiguranje i društvo za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova reosiguranja

2. društvo za reosiguranje i društvo za osiguranje sa sjedištem u drugoj državi članici koje ima odobrenje nadležnog nadzornog tijela za obavljanje poslova reosiguranja i koje, u skladu s ovim Zakonom, ima pravo obavljati poslove reosiguranja putem slobode pružanja usluga ili poslovnog nastana

3. društvo za reosiguranje iz Švicarske Konfederacije koje ima odobrenje nadležnog nadzornog tijela za obavljanje poslova reosiguranja i ima pravo obavljati poslove reosiguranja putem slobode pružanja usluga ili poslovnog nastana

4. društvo za reosiguranje treće države koje ima odobrenje nadležnog nadzornog tijela za obavljanje poslova reosiguranja i koje ima pravo obavljati poslove reosiguranja putem slobode pružanja usluga ili poslovnog nastana.

(4) Poslove osiguranja i poslove reosiguranja ne smije obavljati nitko drugi osim osoba iz ovoga članka.

Primjena drugih propisa

Članak 18.

(1) Na društvo za osiguranje primjenjuju se odredbe Zakona o trgovačkim društvima, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(2) Na ugovore o osiguranju primjenjuju se odredbe Zakona o obveznim odnosima i drugih propisa kojima se uređuje ugovor o osiguranju.

Oblik društva

Članak 19.

(1) Društvo za osiguranje može biti osnovano samo kao dioničko društvo, europsko društvo (Societas Europea – SE) ili kao društvo za uzajamno osiguranje.

(2) Društvo za reosiguranje može biti osnovano samo kao dioničko društvo ili europsko društvo (Societas Europea – SE).

Djelatnost društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje

Članak 20.

(1) Društvo za osiguranje mora ograničiti svoje ciljeve na poslove osiguranja i poslove koji izravno proizlaze iz osiguranja, pri čemu su isključene sve druge poslovne djelatnosti osim poslova reosiguranja ako za obavljanje tih poslova društvo za osiguranje ima odobrenje Agencije.

(2) Društvo za reosiguranje mora ograničiti svoje ciljeve na poslove reosiguranja i povezane poslove i poslove koji izravno proizlaze iz reosiguranja, pri čemu su isključene sve druge poslovne djelatnosti osim funkcije holdinga i djelatnosti u vezi s djelatnostima financijskog sektora u skladu sa zakonom kojim se uređuje dodatna supervizija financijskih konglomerata.

(3) Društvo za osiguranje smije obavljati samo poslove osiguranja i poslove reosiguranja u vrsti osiguranja za koje ima prethodno odobrenje Agencije za obavljanje poslova osiguranja, odnosno poslova reosiguranja.

(4) Financijski izvještaji društva za osiguranje koje ima odobrenje za obavljanje poslova neživotnog osiguranja i društva za osiguranje koje ima odobrenje za obavljanje poslova životnog osiguranja, a koja imaju međusobnu financijsku, poslovnu ili upravljačku povezanost ne smiju biti iskivljeni sporazumima koji postoje između tih društava ili bilo kakvim drugim sporazumima koji bi mogli utjecati na raspodjelu troškova i prihoda.

(5) Odobrenje za određenu vrstu osiguranja obuhvaća sve rizike unutar te vrste osiguranja, osim ako je odobrenje za obavljanje poslova osiguranja podneseno samo za pojedine rizike koji pripadaju određenoj vrsti osiguranja i u tom slučaju izdaje se odobrenje za obavljanje poslova osiguranja za pojedini rizik.

(6) U okviru poslova iz ovoga članka društvo za osiguranje može obavljati i:

1. poslove nuđenja udjela investicijskih fondova te poslove ponude mirovinskih programa dobrovoljnih mirovinskih fondova i mirovinskih osiguravajućih društava sukladno odredbama zakona kojima se uređuje nuđenje udjela investicijskih fondova i ponuda mirovinskih programa

2. poslove distribucije osiguranja za druga društva za osiguranje sukladno članku 399. ovoga Zakona

3. poslove koji su u neposrednoj ili posrednoj vezi s poslovima osiguranja

4. poslove kreditnog posredovanja u skladu s propisima kojima se uređuje poslovanje kreditnih posrednika.

(7) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, društvo za osiguranje može obavljati i poslove za druga društva u grupi društava za osiguranje, ali samo u slučaju ako isti ne povećavaju rizik za grupu i društvo za osiguranje i samo one vrste poslova koji su dio poslovanja društva za osiguranje u okviru njegove osnovne djelatnosti.

GLAVA XX.

ZAŠTITA ZAINTERESIRANIH OSOBA I PROMIDŽBENE AKTIVNOSTI

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Pojam zainteresirane osobe

Članak 375.

Zainteresirane osobe u smislu odredaba ovoga Zakona su:

1. potrošači, odnosno svaka fizička osoba koja ima prava i obveze po ugovoru o osiguranju iz vrste osiguranja iz članka 7. ovoga Zakona te korisnici usluga distribucije osiguranja i/ili reosiguranja
2. pravne osobe koje imaju prava i obveze po ugovoru o osiguranju iz vrste osiguranja iz članka 7. ovoga Zakona, odnosno koje su korisnici usluga distribucije osiguranja i/ili reosiguranja
3. oštećenici u postupku rješavanja odštetnih zahtjeva iz izvanugovorne odgovornosti za štetu.

Primjena posebnog zakona i mjerodavno pravo

Članak 376.

- (1) Zaštita prava potrošača provodi se u skladu s odredbama ovoga Zakona i na temelju posebnog zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.
- (2) U vezi s ostvarivanjem prava na temelju ovoga Zakona sudska zaštita može se ostvariti pred redovnim sudom Republike Hrvatske, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (3) Pravo koje se primjenjuje na ugovore o osiguranju određuje se u skladu s Uredbom (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća.

Izvansudski postupak rješavanja pritužbi i prigovora

Članak 377.

- (1) Društva za osiguranje dužna su uspostaviti izvansudski postupak rješavanja sporova po pritužbama zainteresiranih osoba iz članka 375. točaka 1. i 2. ovoga Zakona.
- (2) Društva za osiguranje dužna su uspostaviti izvansudski postupak rješavanja sporova po prigovorima zainteresiranih osoba iz članka 375. točke 3. ovoga Zakona.

Pritužbe i prigovori zainteresiranih osoba

Članak 378.

- (1) Zainteresirane osobe iz članka 375. točaka 1. i 2. ovoga Zakona imaju pravo podnijeti pritužbu društvu za osiguranje u odnosu na pružanje usluga osiguranja, odnosno u odnosu na izvršenje obveza iz ugovora o osiguranju, a zainteresirane osobe iz članka 375. točke 3.

ovoga Zakona imaju pravo podnijeti prigovor društvu za osiguranje u izvansudskom postupku rješavanja sporova.

(2) Društvo za osiguranje dužno je pisano odgovoriti na pritužbu, odnosno prigovor iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od dana zaprimanja pritužbe, odnosno prigovora.

(3) Ako zainteresirana osoba iz stavka 1. ovoga članka smatra da društvo za osiguranje ili osobe koje obavljaju poslove distribucije osiguranja i/ili reosiguranja ne postupaju u skladu sa svojim obvezama, mogu o tome podnijeti predstavku Agenciji.

(4) Agencija će provjeriti navode iz predstavke iz stavka 3. ovoga članka i postupiti u skladu sa svojim ovlastima, a kad utvrdi da ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti, obavijestit će o tome podnositelja predstavke što je prije moguće, a najkasnije u roku od 30 dana od završene provjere navoda iz predstavke.

(5) Agencija je ovlaštena u okviru svojih nadležnosti nad društvima za osiguranje i osobama koje obavljaju poslove distribucije osiguranja i/ili reosiguranja provjeravati pridržavaju li se dobrih poslovnih običaja i pravila struke.

Pravo stranke na pravni lijek u upravnim stvarima u kojima odlučuje Agencija

Članak 379.

(1) Protiv rješenja koja u upravnim stvarima iz svoje nadležnosti donosi Agencija žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(2) Tužba kojom se pokreće upravni spor protiv rješenja Agencije ne može imati odgodni učinak.

(3) Kada Agencija utvrdi razloge za ukidanje rješenja, donijet će rješenje kojim se ukida doneseno rješenje u roku od 60 dana od dana utvrđivanja tih razloga.

POGLAVLJE II.

INFORMACIJE UGOVARATELJU OSIGURANJA

Informacije ugovaratelju osiguranja kod sklapanja ugovora o osiguranju

Članak 380.

(1) Društvo za osiguranje dužno je prije sklapanja ugovora o osiguranju predati ugovaratelju osiguranja ili mu dostaviti poštom ili elektroničkom poštom pisanu obavijest koja sadržava sljedeće informacije i podatke:

1. tvrtku i sjedište društva za osiguranje koje sklapa ugovor o osiguranju

2. kada se ugovor o osiguranju sklapa preko podružnice društva za osiguranje, osim podataka iz točke 1. ovoga stavka, potrebno je navesti i tvrtku i sjedište podružnice društva za osiguranje preko koje se sklapa ugovor o osiguranju

3. uvjete osiguranja koji se primjenjuju na ugovor o osiguranju koji se namjerava sklopiti

4. rok u kojem ponuda obvezuje ponuditelja, pravu na opoziv ponude za sklapanje ugovora za osiguranje i pravu na odustanak od sklopljenog ugovora o osiguranju

5. uvjete za prestanak i raskid ugovora

6. o vremenu trajanja ugovora o osiguranju

7. o visini premije osiguranja, iznosu osiguranja za osnovno i dopunsko pokrće i prema potrebi, o načinu plaćanja i trajanju plaćanja premije osiguranja, visini doprinosa ako je primjenjivo, poreza i drugih troškova i naknada koji se naplaćuju osim premije osiguranja i ukupan iznos plaćanja

8. informaciju o postupku rješavanja pritužbi u vezi s ugovorima, uključujući i adresu za primanje pritužbi, i o tijelu nadležnom za rješavanje pritužbe

9. o tijelu koje je nadležno za nadzor nad društvom za osiguranje.

(2) Osim podataka iz stavka 1. ovoga članka, društvo za osiguranje koje pruža usluge neživotnih osiguranja dužno je u obavijesti navesti i:

1. kad je ugovaratelj osiguranja fizička osoba, mjerodavno pravo koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju, kad strane nemaju slobodu izbora prava

2. kad je ugovaratelj osiguranja fizička osoba, o slobodi izbora mjerodavnog prava i prava koje društvo za osiguranje predlaže da se izabere kao mjerodavno.

(3) Kad se neživotno osiguranje nudi u skladu s pravom nastana ili slobodom pružanja usluga, ugovaratelja osiguranja se, prije nego što preuzme bilo kakvu obvezu, u svim dokumentima koji mu se izdaju obavješćuje o državi članici u kojoj se nalazi sjedište ili, prema potrebi, podružnica preko koje će ugovor biti sklopljen, s tim da se navedeno ne primjenjuje na velike rizike.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka društvo za osiguranje dužno je u informacijama navesti i ime i adresu predstavnika društva za osiguranje iz članka 67. ovoga Zakona.

(5) Osim podataka iz stavka 1. ovoga članka, društvo za osiguranje koje pruža usluge životnih osiguranja dužno je u obavijesti navesti i:

1. točnu uputu ugovaratelju osiguranja gdje može pronaći izvješće o solventnosti i financijskom stanju društva za osiguranje, čime se ugovaratelju osiguranja omogućava jednostavan pristup tim informacijama

2. informaciju o premiji osiguranja za svaki iznos osiguranja, kako osnovno tako i dopunsko pokrće te definiciju svakog iznosa osiguranja i opcije iz ugovora o osiguranju

3. osnovicu, mjerila te uvjete za sudjelovanje u dobiti te pravu na isplatu pripisane dobiti u svim slučajevima isplate

4. individualizirane tablice otkupnih i kapitaliziranih vrijednosti po godinama trajanja osiguranja te u kojoj mjeri su ove vrijednosti garantirane

5. informaciju da ugovaratelj osiguranja može odustati od ugovora o životnom osiguranju najkasnije u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti društva za osiguranje o sklapanju ugovora, pri čemu ugovaratelj osiguranja ne snosi obveze koje proizlaze iz tog ugovora

6. druge posebne informacije koje su potrebne da bi ugovaratelj osiguranja pravilno razumio rizike na kojima se temelji ugovor i obveze ugovornih strana

7. informacije o sporazumima za primjenu razdoblja mirovanja koje sadržavaju uvjete i posljedice sklapanja tih sporazuma, kad je primjenjivo

8. mjerodavno pravo koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju, kad strane nemaju slobodu izbora prava

9. o slobodi izbora mjerodavnog prava i prava koje društvo za osiguranje predlaže da se izabere kao mjerodavno.

(6) Kod ugovora o životnom osiguranju kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja društvo za osiguranje dužno je u obavijesti prije sklapanja ugovora o osiguranju, osim podataka iz stavaka 1. i 5. ovoga članka, navesti i sljedeće:

– u slučaju osiguranja vezanih uz vrijednost udjela UCITS fonda, ključne informacije za ulagatelje UCITS fonda s uputom ugovaratelju osiguranja gdje može pronaći podatke sadržane u prospektu i pravilima UCITS fonda kako su definirani zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom

– u slučaju osiguranja vezanih uz vrijednost imovine ili udjela unutarnjeg fonda, podatke sadržane u pravilima unutarnjeg fonda iz članka 162. stavka 5. ovoga Zakona

– u slučaju osiguranja vezanih uz dionički indeks, odnosno drugu referentnu vrijednost, podatke o temeljnoj imovini dioničkog indeksa, odnosno druge referentne vrijednosti.

(7) Ako su podaci navedeni u ovome članku sadržani u uvjetima osiguranja koje je društvo za osiguranje predalo ugovaratelju osiguranja prije sklapanja ugovora o osiguranju, smatra se da je društvo ispunilo obvezu davanja informacija ugovaratelju osiguranja.

(8) U slučaju sklapanja ugovora o osiguranju putem internetske stranice informacije iz ovoga članka moraju biti stavljene na raspolaganje na internetskoj stranici i prihvaćene od ugovaratelja osiguranja prije samog sklapanja osiguranja.

Informacije ugovaratelja osiguranja za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju

Članak 381.

(1) Društvo za osiguranje dužno je za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju pisano obavijestiti ugovaratelja osiguranja o promjeni podataka iz članka 380. stavka 1. do stavka 6. ovoga Zakona.

(2) Kad u vezi s ponudom za sklapanje ili sklapanjem ugovora o životnom osiguranju, društvo za osiguranje navede informacije o iznosima potencijalnih isplata iznad i izvan ugovorenih isplata, društvo za osiguranje dužno je dati ugovaratelju osiguranja primjer izračuna mogućih isplata nakon isteka osiguranja, primjenjujući osnovice za izračun premije s tri različite kamatne stope. Navedeno se ne primjenjuje na ugovore o životnom osiguranju za slučaj smrti. Društvo za osiguranje dužno je obavijestiti ugovaratelja osiguranja na jasan i sveobuhvatan način da je primjer izračuna samo model izračuna koji se temelji na pretpostavkama te da ugovaratelj osiguranja na temelju primjera izračuna ne može ostvariti nikakva ugovorna potraživanja.

(3) U slučaju osiguranja sa sudjelovanjem u dobiti društvo za osiguranje dužno je obavijestiti

ugovaratelja osiguranja jednom godišnje i u pisanom obliku o stanju ukupnog osigurateljnog pokrića, uključujući sudjelovanje u dobiti Nadalje, kad je društvo za osiguranje navelo informacije o potencijalnom budućem razvoju sudjelovanja u dobiti, društvo za osiguranje dužno je obavijestiti ugovaratelja osiguranja o razlici između ostvarenog sudjelovanja u dobiti i podataka danih pri sklapanju ugovora.

(4) U slučaju osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja društvo za osiguranje dužno je jednom godišnje pisano obavijestiti ugovaratelja osiguranja o vrijednosti imovine po polici osiguranja u skladu s člankom 162. ovoga Zakona.

Sadržaj obavijesti

Članak 382.

(1) Tekst i sadržaj obavijesti iz članka 380. i 381. ovoga Zakona mora biti napisan na pregledan i razumljiv način ugovaratelju osiguranja, odnosno osiguraniku te sastavljen na hrvatskom jeziku.

(2) Iznimno, tekst i sadržaj obavijesti iz članka 380. i 381. ovoga Zakona može biti napisan i na drugom jeziku ako to ugovaratelj osiguranja zatraži ili ako ugovaratelj osiguranja ima slobodu izbora prava koje se primjenjuje.

POGLAVLJE III.

PROMIDŽBENE AKTIVNOSTI

Opća odredba

Članak 383.

(1) Odredbe ovoga poglavlja odgovarajuće se primjenjuju na sve distributere osiguranja ako promidžbene aktivnosti provode u ulozi voditelja obrade osobnih podataka u skladu s Uredbom (EZ) br. 2016/679.

(2) Promidžbene aktivnosti i informacije o društvima za osiguranje i proizvodima koje nude na tržištu moraju sadržavati jasne, istinite i potpune informacije koje se temelje na vjerodostojnim podacima.

(3) Društvo za osiguranje obavlja aktivnosti izravne promidžbe proizvoda koje nudi na tržištu kao svoj legitimni interes kada je takva promidžba usmjerena prema ugovornoj stranki za vrijeme trajanja ugovornog odnosa, a pod uvjetom da istu obavlja u skladu s Uredbom (EZ) br. 2016/679 i da je ugovornoj stranki osigurano pravo na prigovor.

Promidžbene informacije

Članak 384.

(1) Društvo za osiguranje dužno je promidžbene informacije koje sadržavaju podatke o financijskom stanju, položaju na tržištu i rezultatima poslovanja tog društva za osiguranje, najkasnije 30 dana prije objave, dostaviti Agenciji radi provjere je li sadržaj promidžbene informacije u skladu s odredbama ovoga Zakona. Ako Agencija u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti o promidžbenoj informaciji utvrdi da promidžbena informacija nije izrađena u skladu s odredbama ovoga Zakona, obavijestit će o tome društvo za osiguranje.

(2) Ako Agencija ne izvjesti društvo za osiguranje u roku iz stavka 1. ovoga članka, smatra se da Agencija nema primjedbi na sadržaj promidžbene informacije.

(3) Društvo za osiguranje odgovorno je za jasnost, potpunost i istinitost informacija koje se objavljuju u svrhu promidžbe društva za osiguranje i njegovih proizvoda.

(4) U promidžbene informacije spadaju sve informacije priopćene trećim osobama i potencijalnim ugovarateljima osiguranja i osiguranicima putem oglasa u tisku, radiju, televiziji, putem osobnih posjeta, telefonskih poziva, internetske stranice i elektroničkih medija, putem interaktivne televizije te na bilo koji drugi način iz kojeg proizlazi namjera promidžbe.

Pravila promidžbenih aktivnosti

Članak 385.

(1) Prilikom pružanja promidžbenih informacija o društvima za osiguranje i proizvodima koje nude na tržištu društva za osiguranje:

– ne smiju prikrivati ili prikazivati na način koji dovodi do zablude promidžbenu svrhu i cilj informacije

– moraju navesti cjelovit, točan, jasan i istinit opis osigurateljnog proizvoda, propisane obveze, projekciju prinosa i mogućnost gubitka te opis rizika koji iz takvog proizvoda proizlazi

– činjenice koje se iznose u informacijama moraju biti potkrijepljene vjerodostojnim dokazima

– ne smiju se navoditi lažni ili neprovjereni pokazatelji o društvu za osiguranje, njegovu položaju na tržištu i proizvodima koje nudi

– sve informacije moraju po svom izgledu, sadržaju i obliku biti jednako i istoznačno zastupljene.

(2) Uspjeh i financijski pokazatelji grupe, holdinga ili konglomerata kojemu pripada i društvo za osiguranje ne mogu biti razlog za promidžbu društva za osiguranje i proizvoda koji nudi na tržištu.

GLAVA XXI.

POSLOVNA TAJNA

Opća odredba

Članak 386.

(1) Društvo za osiguranje dužno je kao povjerljive čuvati sve podatke, informacije, činjenice i okolnosti za koje je saznalo u poslovanju s pojedinim društvom za osiguranje, odnosno ugovarateljem osiguranja, osiguranikom i korisnikom osiguranja, odnosno s drugim imateljem prava iz osiguranja.

(2) Odredbe ove glave odgovarajuće se primjenjuju se na sve distributere osiguranja i Hrvatski ured za osiguranje ako u obradi osobnih podataka sudjeluju u ulozi voditelja obrade osobnih podataka u skladu s Uredbom (EZ) br. 2016/679.

Obveza čuvanja povjerljivih podataka

Članak 387.

(1) Članovi tijela društva za osiguranje, dioničari društva za osiguranje, osobe koje obavljaju reviziju, zaposlenici društva za osiguranje, povjerenici, članovi posebne uprave, likvidatori, odnosno druge osobe kojima su vezano za njihov rad u društvu za osiguranje ili uz pružanje usluga za društvo za osiguranje na bilo koji način dostupni podaci koji se u smislu ovoga Zakona i propisa kojima se uređuje zaštita osobnih podataka smatraju povjerljivim podacima, ne smiju te podatke priopćavati, odnosno učiniti dostupnim trećim osobama, iskoristiti ih protiv interesa društva za osiguranje i korisnika njegovih usluga ili omogućiti da ih koriste treće osobe.

(2) Zabrana iz stavka 1. ovoga članka prestaje u sljedećim slučajevima:

1. ako stranka izričito pisanim putem pristane da se priopće pojedini povjerljivi podaci za određenu namjenu ili određenoj osobi

2. ako su podaci potrebni Ministarstvu unutarnjih poslova ili nadležnom državnom odvjetništvu za potrebe obavljanja poslova iz njihove nadležnosti

3. ako su podaci potrebni sudu ili javnom bilježniku za postupak koji vodi, a predočenje tih podataka zahtijeva pisanim putem

4. u slučajevima određenima Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

5. ako su ti podaci potrebni Agenciji, nadležnom nadzornom tijelu, odnosno drugom nadzornom tijelu, uključujući EIOPA-u, ESMA-u, EBA-u, ESRB i Zajednički odbor, u svrhu nadzora koji provodi u okviru svojih nadležnosti

6. ako su ti podaci potrebni poreznom tijelu u postupku koji ono provodi u okviru svojih nadležnosti

7. u slučajevima određenima Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu

8. u slučajevima određenim Uredbom (EU) br. 2016/679 koji se odnose na mogućnost i pravila obrade osobnih podataka koju u ime osiguratelja provode izvršitelji obrade

9. ako su podaci potrebni u svrhu reosiguranja i suosiguranja.

(3) Obveza čuvanja povjerljivih podataka postoji za osobe iz stavka 1. ovoga članka i nakon prestanka rada u društvu za osiguranje, odnosno nakon prestanka svojstva dioničara ili članstva u tijelima društva za osiguranje.

(4) Agencija, odnosno druga tijela, sudovi i javni bilježnici smiju podatke koje su prikupili na temelju stavka 2. ovoga članka upotrijebiti isključivo u svrhu zbog koje su prikupljeni.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, Agencija, nadležno nadzorno tijelo, EIOPA, ESMA, EBA, ESRB i Zajednički odbor ovlašteno je podatke koje je prikupilo, odnosno dobilo na temelju stavka 2. ovoga članka dostaviti drugom nadležnom nadzornom tijelu, EIOPA-i, ESMA-i, EBA-i, ESRB-u, Zajedničkom odboru, Europskoj komisiji, Europskoj središnjoj banci i Europskom sustavu središnjih banaka za potrebe obavljanja njihovih zadaća.

(6) Kada se razmjena povjerljivih podataka obavlja u skladu sa stavkom 2. točkama 1., 8. ili 9. ovoga članka, društvo za osiguranje dužno je osigurati ostvarenje načela obrade osobnih podataka u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

Obrada osobnih podataka

Članak 388.

(1) Distributeri osiguranja i Hrvatski ured za osiguranje dužni su ovisno o ulozi voditelja ili izvršitelja obrade osobnih podataka postupati u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

(2) Društva za osiguranje i Hrvatski ured za osiguranje prikupljaju, obrađuju, čuvaju, dostavljaju i upotrebljavaju osobne podatke potrebne za sklapanje ugovora o osiguranju, obradu i likvidaciju šteta koje proizlaze iz osiguranja, a sve u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

(3) Društvima za osiguranje dopuštena je obrada podataka koji se odnose na zdravlje ispitanika kada je s obzirom na samu vrstu osigurateljnog pokrića zdravstveno stanje ispitanika nužno za sklapanje i izvršenje ugovora o osiguranju te ostvarenje zakonskih prava osiguratelja po nastupu osiguranog slučaja.

(4) Odredba stavka 3. ovoga članka primjenjuje se na ispitanike iz druge države članice u Republici Hrvatskoj ako obradu provodi voditelj obrade s poslovnim nastanom u Republici Hrvatskoj ili koji pruža usluge u Republici Hrvatskoj.

(5) Društvima za osiguranje i Hrvatskom uredu za osiguranje dopuštena je obrada osobnog identifikacijskog broja ili drugog primjenjivog osobnog identifikatora koji jednoznačno označava ispitanika u svrhu sklapanja i izvršenja ugovora o osiguranju te ostvarenja zakonskih prava osiguratelja.

(6) U svrhu sklapanja i izvršenja ugovora o osiguranju te u svrhu isplate šteta ili druge financijske transakcije, kada je to nužno za utvrđivanje identiteta ispitanika i za osiguranje točnosti podataka, društvima za osiguranje i Hrvatskom uredu za osiguranje dopuštena je obrada osobnih podataka prikupljanjem preslike odgovarajućeg identifikacijskog dokumenta i drugih javnih isprava koje izdaju nadležna državna tijela te kartice bankovnog računa bez vidljivog kontrolnog koda.

(7) Obrada iz stavka 6. ovoga članka vrši se uz primjenu odgovarajućih mjera zaštite prava i sloboda ispitanika te uz ograničavanje količine podataka sukladno svrsi koja se takvom obradom ostvaruje.

(8) Sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka, društva za osiguranje i Hrvatski ured za osiguranje osiguravaju čuvanje podataka onoliko dugo koliko traje ugovor o osiguranju, a nakon toga onoliko koliko su propisani zakonski rokovi zastare potraživanja po određenim vrstama ugovora ili zastara potraživanja za naknadu štete. Društva za osiguranje i Hrvatski ured za osiguranje određene podatke pohranjuju i u skladu s posebnim propisima kojima se uređuje obvezno razdoblje pohrane.

Obrada osobnih i drugih podataka radi utvrđivanja spornih okolnosti štetnog događaja

Članak 388.a

(1) Hrvatski ured za osiguranje može obrađivati osobne i druge podatke iz baza podataka društava za osiguranje i Hrvatskog ureda za osiguranje koji se čuvaju u skladu s člankom 388. stavkom 8. i 9. ovoga Zakona, u svrhu utvrđivanja spornih okolnosti u vezi sa štetnim događajem.

(2) Ako iz podataka o štetnim događajima Hrvatski ured za osiguranje utvrdi da postoje određene sporne okolnosti, dužan je društvima za osiguranje koja se bave zahtjevima za naknadu štete u vezi s tim događajima omogućiti pristup tim podacima.

(3) Hrvatski ured za osiguranje vodi evidenciju utvrđenih spornih okolnosti s podacima iz stavka 1. ovoga članka pet godina od datuma podnošenja prijave društvima za osiguranje. Nakon isteka razdoblja čuvanja podaci se brišu iz registara, a dokumenti se uništavaju tako da se njihov sadržaj ne može utvrditi i ne može se ponovno koristiti.

Razmjena osobnih podataka o spornim štetnim događajima između društava za osiguranje i između društava za osiguranje i Hrvatskog ureda za osiguranje

Članak 388.b

(1) Prilikom rješavanja štetnih događaja ili ispitivanja sumnjivih slučajeva nepravilno plaćenih naknada ili koristi društva za osiguranje koja se bave zahtjevima za naknadu štete u spornim štetnim događajima mogu, kako bi se utvrdile stvarne okolnosti i u mjeri u kojoj je to potrebno, razmjenjivati osobne i druge podatke iz baze društava za osiguranje i Hrvatskog ureda za osiguranje koji se čuvaju u skladu s člankom 388. stavkom 8. ovoga Zakona s drugim društvima za osiguranje i Hrvatskim uredom za osiguranje.

(2) Osobne i druge podatke potrebne za rješavanje štetnog događaja u kojemu se utvrđuju sporne okolnosti pribavit će društva za osiguranje u skladu s člankom 387. ovoga Zakona.

(3) Ako su sporne okolnosti štetnog događaja upozorile na postojanje kaznenog djela prijave u području poslova osiguranja ili kada društvo za osiguranje otkrije prijevaru ili drugo kazneno djelo prilikom obavljanja djelatnosti osiguranja, društvo za osiguranje u skladu sa zakonom kojim se uređuje kazneni postupak mora podnijeti prijavu nadležnom tijelu zajedno s već prikupljenim dokazima.

(4) Ako društvo za osiguranje prilikom rješavanja štetnog događaja utvrdi da sporne okolnosti ne utječu na obveze društva za osiguranje temeljem ugovora o osiguranju, podaci dobiveni od Hrvatskog ureda za osiguranje ili drugog društva za osiguranje brišu se u roku od 30 dana od dana isplate naknade ili koristi, a dokumenti će biti uništeni tako da se njihov sadržaj ne može utvrditi i ne može se ponovno koristiti.

(5) Stavci 1. – 4. ovoga članka primjenjuju se i u slučajevima potrebe razmjene osobnih podataka s društvima za osiguranje i organizacijama iz druge države članice i treće države, u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka, u svrhu sprječavanja prijave u osiguranju.

(6) Za analitičke i statističke svrhe društva za osiguranje dužna su jednom godišnje izvijestiti Hrvatski ured za osiguranje o broju prijava podnesenih u skladu sa stavkom 3. ovoga članka i o broju štetnih događaja koji su riješeni prema stavku 4. ovoga članka.

**GLAVA XXIII.
DISTRIBUCIJA OSIGURANJA**

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Pojmovi

Članak 399.

(1) Za potrebe ove glave primjenjuju se sljedeći pojmovi:

1. »*distribucija osiguranja*« je djelatnost predlaganja i sklapanja ugovora o osiguranju, savjetovanja o ugovorima o osiguranju ili obavljanja drugih pripremnih radnji za sklapanje ugovora o osiguranju, ili sklapanja takvih ugovora, ili pružanja pomoći pri upravljanju takvim ugovorima i njihovu izvršavanju, posebice u slučaju rješavanja odštetnog zahtjeva, uključujući pružanje informacija o jednom ili više ugovora o osiguranju u skladu s kriterijima koje odabiru stranke putem internetske stranice ili nekog drugog medija i sastavljanje rang-liste proizvoda osiguranja, uključujući i usporedbu cijena i proizvoda ili popust na cijenu ugovora o osiguranju, ako stranka može izravno ili neizravno sklopiti ugovor o osiguranju na internetskoj stranici ili drugom mediju

2. »*stranka*« je fizička osoba – potrošač kako je određen zakonom kojim se uređuje zaštita osnovnih prava potrošača, kao i predstavnik grupe potrošača ili pravna osoba koja odabire i ima namjeru izravno ili neizravno sklopiti ili je već sklopila ugovor o osiguranju s društvom za osiguranje

3. »*potrošač*« je fizička osoba kako je određena zakonom kojim se uređuje zaštita osnovnih prava potrošača

4. »*distribucija reosiguranja*« je aktivnost savjetovanja, predlaganja ili provođenja drugih poslova u pripremi sklapanja ugovora o reosiguranju, sklapanje tih ugovora ili pomoć u upravljanju tim ugovorima i njihovoj provedbi, posebice u slučaju odštetnih zahtjeva, uključujući i kada ih obavlja društvo za reosiguranje bez intervencije posrednika u reosiguranju

5. »*posrednik u osiguranju*« je fizička ili pravna osoba, osim društva za osiguranje ili društva za reosiguranje i njihovih zaposlenika i osim sporednog posrednika u osiguranju, koja za primitak ima pravo obavljati ili obavlja poslove distribucije osiguranja

6. »*sporedni posrednik u osiguranju*« je fizička ili pravna osoba, osim kreditnih institucija ili investicijskih društava u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkama 1. i 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 i osim HP – Hrvatske pošte d. d. i Financijske agencije, koja je upisana u registar sporednih posrednika u osiguranju koji vodi Agencija, a koja za primitak ima pravo obavljati ili obavlja poslove distribucije osiguranja kao sporednu djelatnost, i ispunjava sve sljedeće uvjete:

- a) glavna poslovna djelatnost te osobe nije distribucija osiguranja
- b) ta osoba distribuira samo određene proizvode osiguranja koji služe kao dopuna nekoj robi ili usluzi
- c) distribuirani proizvodi osiguranja ne obuhvaćaju životno osiguranje ili rizik od odgovornosti, osim ako ono što obuhvaćaju dopunjuje robu ili uslugu koje posrednik pruža kao svoju glavnu poslovnu djelatnost

7. »posrednik u reosiguranju« je fizička ili pravna osoba, osim društva za reosiguranje ili njegovih zaposlenika, koja za primitak ima pravo obavljati ili obavlja poslove distribucije reosiguranja

8. »posrednik« je osoba koja je posrednik u osiguranju i/ili posrednik u reosiguranju

9. »distributer osiguranja« je svaki posrednik u osiguranju, sporedni posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje

10. »primitak« je svaka provizija, naknada, naplata ili drugo plaćanje, uključujući svaku gospodarsku korist ili svaku financijsku ili nefinancijsku prednost ili poticaj koji se nude ili se daju u pogledu aktivnosti distribucije osiguranja

11. »matična država članica« je:

a) ako je posrednik fizička osoba, država članica u kojoj se nalazi prebivalište posrednika

b) ako je posrednik pravna osoba, država članica u kojoj se nalazi njegovo registrirano sjedište ili, ako prema nacionalnom pravu nema registrirano sjedište, država članica u kojoj se nalazi njegovo glavno sjedište odnosno mjesto u kojem je uprava društva odnosno odakle se upravlja poslovima

12. »država članica domaćin« je država članica u kojoj je posrednik stalno prisutan ili ima poslovni nastan ili pruža usluge, a koja nije njegova matična država članica

13. »podružnica« je organizacijska jedinica ili podružnica posrednika koja se nalazi na državnom području države članice koja nije matična država članica

14. »glavno mjesto poslovanja« je mjesto iz kojeg se upravlja glavnom djelatnosti

15. »savjetovanje« je davanje osobne preporuke stranki, bilo na njezin zahtjev bilo na inicijativu distributera osiguranja u pogledu jednog ili više ugovora o osiguranju

16. »investicijski proizvod osiguranja« je proizvod osiguranja koji nudi vrijednost po isteku ili otkupnu vrijednost police osiguranja i kod kojeg je ta vrijednost po isteku ili otkupna vrijednost u potpunosti ili dijelom, izravno ili neizravno, izložena fluktuacijama na tržištu i ne uključuje:

a) proizvode neživotnog osiguranja iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona

b) ugovore o životnom osiguranju kod kojih se osigurnine predviđene ugovorom plaćaju samo u slučaju smrti ili u vezi s nesposobnošću koja je posljedica ozljede, bolesti ili invalidnosti

c) mirovinske proizvode kojima je, prema posebnom zakonu, priznato da im je prvotna svrha pružati ulagatelju prihod u mirovini te koji ulagatelju daju pravo na određene koristi

d) službeno priznate programe strukovnih mirovina prema zakonima koji uređuju strukovne mirovine

e) proizvode individualnog mirovinskog osiguranja za koje je na temelju posebnog zakona propisan financijski doprinos poslodavca i kod kojih poslodavac ili zaposlenik ne mogu birati proizvod mirovinskog osiguranja ili osiguravatelja

17. »trajni medij« je svako sredstvo koje:

a) omogućuje stranki pohranjivanje informacija koje su joj osobno upućene tako da joj budu

dostupne za buduću uporabu u razdoblju koje odgovara namjeni tih informacija te

b) omogućuje neizmijenjenu reprodukciju pohranjenih informacija

18. »*proizvođač proizvoda osiguranja*« je društvo za osiguranje, kao i posrednik koji izrađuje odnosno dizajnira proizvode osiguranja i stavlja na raspolaganje distributerima sve odgovarajuće informacije o proizvodu osiguranja i postupku odobrenja proizvoda, uključujući utvrđeno ciljano tržište proizvoda, a u skladu s delegiranim aktom Europske komisije kojim se uređuje primjena odredbi o distribuciji osiguranja.

(2) Za potrebe stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga članka ne smatra se distribucijom osiguranja ni distribucijom reosiguranja:

1. usputno pružanje informacija u okviru druge poslovne djelatnosti ako:

a) pružatelj ne poduzima dodatne korake u cilju pružanja pomoći stranki pri sklapanju odnosno izvršavanju ugovora o osiguranju

b) svrha te aktivnosti nije pomoći stranki pri sklapanju odnosno izvršavanju ugovora o reosiguranju

2. upravljanje odštetnim zahtjevima društva za osiguranje ili društva za reosiguranje na profesionalnoj osnovi, likvidacija šteta ili stručna procjena odštetnih zahtjeva

3. puko pružanje podataka i informacija o mogućim ugovarateljima osiguranja, posrednicima u osiguranju, posrednicima u reosiguranju, društvima za osiguranje ili društvima za reosiguranje ako pružatelj ne poduzima dodatne korake radi pružanja pomoći pri sklapanju ugovora o osiguranju ili reosiguranju

4. puko pružanje informacija mogućim ugovarateljima osiguranja o proizvodima osiguranja ili reosiguranja, posredniku u osiguranju, posredniku u reosiguranju, društvu za osiguranje ili društvu za reosiguranje ako pružatelj ne poduzima dodatne korake radi pružanja pomoći pri sklapanju ugovora o osiguranju ili reosiguranju.

Područje primjene

Članak 400.

(1) Ovom se glavom propisuju pravila osnivanja i obavljanja poslova distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja na području Republike Hrvatske.

(2) Ova se glava odnosi na sve fizičke ili pravne osobe koje imaju prebivalište, boravište ili sjedište na području Republike Hrvatske i koje obavljaju poslove distribucije proizvoda osiguranja i reosiguranja i upisane su u registar distributera koji vodi Agencija.

(3) Ova se glava ne odnosi na sporedne posrednike u osiguranju koji pružaju usluge distribucije osiguranja ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. osiguranje predstavlja dopunu robi ili usluzi koju pruža bilo koji pružatelj usluge, ako takvo osiguranje pokriva:

a) rizik kvara, gubitka, krađe ili oštećenja robe ili nekorištenja usluge koju pružatelj usluge pruža

ili

b) oštećenje ili gubitak prtljage i druge rizike vezane uz putovanje rezervirano kod toga pružatelja usluge

2. iznos godišnje premije osiguranja za proizvod osiguranja ne premašuje 4680,00 kuna, izračunato na proporcionalnoj (pro rata) godišnjoj osnovi

3. iznimno od odredbe iz točke 2. ovoga stavka, ako osiguranje predstavlja dopunu usluzi iz točke 1. ovoga stavka, a ta se usluga pruža tri mjeseca ili kraće, iznos premije osiguranja ne premašuje 1560,00 kuna po osobi.

(4) Pri obavljanju poslova distribucije osiguranja od strane sporednog posrednika u osiguranju iz stavka 3. ovoga članka distributer osiguranja dužan je osigurati sljedeće:

1. informiranje stranke prije sklapanja ugovora o svojem identitetu i adresi te o postupcima iz članka 427. ovoga Zakona kojima se strankama i drugim zainteresiranim osobama omogućuje podnošenje pritužbi i prigovora

2. poduzimanje odgovarajućih i proporcionalnih koraka za ispunjavanje uvjeta informiranja i pravila poslovnog ponašanja iz članka 430. ovoga Zakona i pravila za unakrsnu prodaju iz članka 436.a ovoga Zakona te kako bi se prije sklapanja ugovora u obzir uzeli zahtjevi i potrebe stranaka

3. dostavljanje dokumenta stranki s informacijama o proizvodu osiguranja navedenog u članku 433. stavku 6. ovoga Zakona prije sklapanja ugovora o osiguranju.

(5) Agencija nadzire distributera osiguranja i sporednog posrednika iz stavka 4. ovoga članka u izvršavanju obveza iz tog stavka.

(6) Agencija prati tržišta, uključujući tržište proizvoda dodatnog osiguranja koji se stavljaju na tržište, distribuiraju ili prodaju u ili iz Republike Hrvatske.

(7) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja koji su povezani s rizicima i obvezama izvan područja Republike Hrvatske i izvan drugih država članica.

(8) Odredbe ove glave ne odnose se na društva za osiguranje, društva za reosiguranje i posrednike koji obavljaju poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja preko poslovnog nastana ili u skladu s načelom slobode pružanja usluga na području treće države pod uvjetom da je zajamčeno jednako postupanje prema svim osobama koje obavljaju ili imaju odobrenje za rad za obavljanje poslova distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja na tom tržištu.

(9) Odredbe ove glave ne odnose se na poslove distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja koje se obavljaju u trećim državama.

(10) Odredbe ove glave ne primjenjuju se na fizičku osobu koja na temelju zaposlenja, odnosno drugog pravnog odnosa pomaže distributeru osiguranja tako da ga samo i isključivo dovodi u vezu s potencijalnim ugovarateljem osiguranja (pomoćnik distributera osiguranja) radi sklapanja ugovora o osiguranju, na temelju koje ostvaruje pravo na naknadu, a istodobno ne smije te poslove obavljati za više distributera osiguranja.

(11) Agencija je dužna obavijestiti Europsku komisiju o svim općim poteškoćama s kojima se distributeri osiguranja ili distributeri reosiguranja susreću pri ostvarivanju prava poslovnog nastana ili pri obavljanju poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja u trećoj državi.

POGLAVLJE II.

DISTRIBUCIJA OSIGURANJA I DISTRIBUCIJA REOSIGURANJA

Distributeri osiguranja i/ili reosiguranja

Članak 401.

(1) Poslove distribucije osiguranja na području Republike Hrvatske mogu obavljati distributeri osiguranja upisani u registar Agencije, i to:

1. posrednik u osiguranju
2. sporedni posrednik u osiguranju
3. društvo za osiguranje.

(2) Poslove distribucije reosiguranja na području Republike Hrvatske mogu obavljati distributeri reosiguranja upisani u registar Agencije, i to:

1. posrednik u reosiguranju
2. društvo za reosiguranje
3. društvo za osiguranje koje ima odobrenje Agencije za obavljanje poslova reosiguranja.

(3) Osim poslova distribucije osiguranja iz članka 399. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona posrednik u osiguranju iz članka 402. stavka 1. točaka 1. – 6. ovoga Zakona iznimno može:

1. pružati druge intelektualne i tehničke usluge u vezi s poslovima distribucije osiguranja kao što su usluge savjetovanja, izrade i provođenja promidžbenih aktivnosti te usluge edukacije
2. obavljati poslove nuđenja udjela investicijskih fondova te poslove ponude mirovinskih programa dobrovoljnih mirovinskih fondova i mirovinskih osiguravajućih društava u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje poslovanje investicijskih fondova, dobrovoljnih mirovinskih fondova i mirovinskih osiguravajućih društava
3. surađivati s drugim osobama ovlaštenim za obavljanje poslova distribucije osiguranja u obavljanju poslova distribucije osiguranja uz prethodnu suglasnost distributera osiguranja čiji proizvod distribuira.

(4) Društvo za zastupanje u osiguranju, društvo za brokerske poslove u osiguranju i društvo za brokerske poslove u reosiguranju može obavljati i poslove kreditnog posredovanja u skladu s propisima kojima se uređuje poslovanje kreditnih posrednika.

(5) Osim osoba iz stavaka 1. i 2. ovoga članka poslove distribucije osiguranja i poslove distribucije reosiguranja mogu obavljati distributeri osiguranja i distributeri reosiguranja iz drugih država članica pod uvjetima propisanim u poglavlju III. ovoga Zakona.

Kategorije posrednika

Članak 402.

(1) Kategorije posrednika u osiguranju iz članka 401. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona su:

1. zastupnik u osiguranju, fizička osoba koja u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili društava za osiguranje iz druge države članice obavlja poslove distribucije osiguranja

2. obrtnik zastupnik u osiguranju koji u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili društava za osiguranje iz druge države članice obavlja poslove distribucije osiguranja

3. društvo za zastupanje u osiguranju koje u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili društava za osiguranje iz druge države članice obavlja poslove distribucije osiguranja

4. broker u osiguranju, fizička osoba koja po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja

5. obrtnik broker u osiguranju koji po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja

6. društvo za brokerske poslove u osiguranju koje po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja

7. kreditna institucija koja u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja i osnovana je u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje kreditnih institucija

8. investicijsko društvo koje u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja i osnovano je u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje investicijskih društava

9. HP – Hrvatska pošta d. d. koja u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja

10. Financijska agencija koja u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja.

(2) Kategorije posrednika u reosiguranju iz članka 401. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona su:

1. broker u reosiguranju, fizička osoba koja po nalogu stranke obavlja poslove distribucije reosiguranja

2. obrtnik broker u reosiguranju koji po nalogu stranke obavlja poslove distribucije reosiguranja

3. društvo za brokerske poslove u reosiguranju koji po nalogu stranke obavlja poslove distribucije reosiguranja.

Obveze posrednika

Članak 403.

(1) Posrednik u osiguranju dužan je obavljati poslove distribucije osiguranja, a posrednik u reosiguranju dužan je obavljati poslove distribucije reosiguranja u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Posrednik je dužan obavljati poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja u skladu s pravilima struke i štiti interese svog nalogodavca.

(3) Radi ispunjavanja obveze iz ovoga članka broker u osiguranju i/ili reosiguranju, obrtnik broker u osiguranju i/ili reosiguranju te društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju dužni su:

1. voditi popis pisanih naloga, punomoći stranaka ili drugih dokumenta na temelju kojih su ovlašteni obavljati poslove distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja za stranku, a koji sadržava:

a) redni broj i datum upisa

b) ime, prezime, OIB i prebivalište/boravište fizičke osobe te tvrtku i sjedište pravne osobe stranke

c) vrstu osiguranja

d) naziv društva za osiguranje ili društva za reosiguranje ako je sklopljen ugovor o osiguranju ili ugovor o reosiguranju po nalogu stranke

2. obavijestiti društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje o traženju ponude stranke za sklapanje ugovora o osiguranju, odnosno reosiguranju te od koga može zahtijevati naplatu u skladu s člankom 435. stavku 2. ovoga Zakona

3. načiniti odgovarajuću analizu rizika i informirati stranku u skladu s odredbama ove glave

4. pisano obrazložiti svoj prijedlog izbora društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje i određenog osiguranja i izvijestiti ga o primitku u skladu s odredbama ove glave

5. po nalogu stranke obavljati poslove distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja radi sklapanja ugovora o osiguranju ili ugovora o reosiguranju u skladu sa zahtjevom stranke s obzirom na osigurateljno pokriće, pri čemu ta obveza može biti ograničena samo na određene usluge distribucije osiguranja, odnosno distribucije reosiguranja

6. provjeriti sadržaj police osiguranja, odnosno ugovora o reosiguranju

7. uručiti ugovaratelju osiguranja i ugovaratelju reosiguranja policu osiguranja, odnosno ugovor o reosiguranju te druge akte koji se predaju ugovaratelju osiguranja u skladu s odredbama ovoga Zakona, a u vezi s ugovorom o osiguranju, odnosno reosiguranju

8. pružati pomoć ugovaratelju osiguranja, ugovaratelju reosiguranja, odnosno osiguraniku pri izvršavanju prava i obveza iz ugovora o osiguranju za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju, odnosno reosiguranju, i to i prije i nakon nastupanja osiguranog slučaja te se ponajprije brinuti da ugovaratelj osiguranja, ugovaratelj reosiguranja, odnosno osiguranik poduzme sve pravne radnje koje su bitne za očuvanje, odnosno realizaciju prava na temelju ugovora o osiguranju, odnosno reosiguranju u rokovima određenim za poduzimanje tih pravnih radnji

9. stalno provjeravati ugovore o osiguranju, odnosno reosiguranju koje je ugovaratelj osiguranja, odnosno reosiguranja sklopio na temelju njegove distribucije te izraditi prijedloge

za izmjenu ovih ugovora o osiguranju, odnosno reosiguranju radi što bolje zaštite kada je potrebno.

(4) Na posrednike se na odgovarajući način primjenjuju i propisi Republike Hrvatske koji se odnose na obvezu čuvanja poslovne tajne, zaštitu potrošača te propisi kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

(5) Posrednici smiju za obavljanje poslova distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja koristiti samo usluge posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju iz članka 401. ovoga Zakona i to samo za distribuciju onih vrsta osiguranja za koje su upisani u registar Agencije ili notificirani za rad na području Republike Hrvatske, uključujući i društva za osiguranje i osobe iz članka 400. stavka 3. ovoga Zakona.

(6) Posrednik ne smije biti u istom ugovoru o osiguranju ili ugovoru o reosiguranju i stranka i distributer osiguranja osim ako može dokazati da je osiguraniku pružio sve informacije u svezi s ugovorom o osiguranju koji se na njega odnosi i da ga je upoznao sa svim pravima iz ugovora o osiguranju koji se odnosi na osiguranika, a kada posrednik u osiguranju u istom ugovoru o osiguranju nastupa u svojstvu distributera i stranke iz ugovora o osiguranju, dužan je osiguranika upoznati s činjenicom da u istom ugovoru o osiguranju nastupa u svojstvu posrednika u osiguranju, naznačiti kako u pogledu ugovora o osiguranju ostvaruje pravo na proviziju, a što osiguranik prije sklapanja ugovora o osiguranju mora potvrditi pisanim putem odnosno dati svoj pristanak.

Obveze društva za osiguranje i društva za reosiguranje

Članak 404.

(1) Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje ne smiju omogućiti da poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja obavljaju druge osobe osim osoba iz članka 401. ovoga Zakona i to samo za distribuciju onih vrsta osiguranja za koje su upisani u registar Agencije ili notificirani za rad na području Republike Hrvatske, uključujući i društva za osiguranje i osobe iz članka 400. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje dužna su odobravati, provoditi i redovito preispitivati svoje unutarnje politike i odgovarajuće unutarnje postupke kako bi se osiguralo poštivanje uvjeta stručnosti i primjerenosti iz članaka 422. i 423. ovoga Zakona.

(3) Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje dužna su ustrojiti funkciju za praćenje i kontrolu distribucije osiguranja i reosiguranja koja će osigurati pravilno provođenje odobrenih politika i postupaka i imenovati nositelja te funkcije koji će ispunjavati uvjete iz članaka 422. i 423. ovoga Zakona i o nositelju te funkcije obavijestiti Agenciju u skladu s pravilnikom iz članka 201. ovoga Zakona.

(4) Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje uspostavljaju, održavaju i redovito ažuriraju evidencije svih relevantnih dokumenata u pogledu primjene i provjere uvjeta stručnosti i primjerenosti iz članaka 422. i 423. ovoga Zakona.

Obrt za zastupanje u osiguranju i obrt za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju

Članak 405.

- (1) Obrt za zastupanje u osiguranju je samostalno i trajno obavljanje djelatnosti distribucije osiguranja u ime i za račun društva za osiguranje u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Obrt za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju je samostalno i trajno obavljanje djelatnosti distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja po nalogu stranke u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (3) Obrt iz stavaka 1. i 2. ovoga članka osniva se u skladu s odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje osnivanje obrta.
- (4) Obrtnik zastupnik u osiguranju je fizička osoba, vlasnik obrta za zastupanje u osiguranju s prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj koji je upisan u registar Agencije, a zastupa jedno ili više društava za osiguranje.
- (5) Obrtnik broker u osiguranju i/ili reosiguranju je fizička osoba, vlasnik obrta za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju s prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj koji je upisan u registar Agencije, a koji po nalogu stranke obavlja djelatnost distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja.
- (6) Obrtnik, koji nije zastupnik u osiguranju iz stavka 4. ovoga članka, mora, u skladu s odredbama zakona kojem se uređuje obrt, imati zaposlenog poslovođu koji je zastupnik u osiguranju upisan u registar Agencije, a obrtnik, koji nije broker u osiguranju i/ili reosiguranju iz stavka 5. ovoga članka, mora imati zaposlenog poslovođu koji je broker u osiguranju i/ili reosiguranju upisan u registar Agencije.
- (7) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na društvo za zastupanje u osiguranju primjenjuju se i na obrtnika zastupnika u osiguranju.
- (8) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju primjenjuju se i na obrtnika brokera u osiguranju i/ili reosiguranju.

Društvo za zastupanje u osiguranju i društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili Reosiguranju

Članak 406.

- (1) Društvo za zastupanje u osiguranju je pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje obavlja poslove distribucije osiguranja i upisana je u registar Agencije na temelju dozvole Agencije za obavljanje poslova distribucije osiguranja.
- (2) Društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju je pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja po nalogu stranke obavlja poslove distribucije osiguranja i/ili distribucije reosiguranja i upisana je u registar Agencije na temelju dozvole Agencije za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili na temelju dozvole Agencije za obavljanje poslova distribucije reosiguranja.
- (3) Društva iz stavaka 1. i 2. ovoga članka mogu se osnovati kao dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću ili kao jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću prema zakonu kojim se uređuju trgovačka društva.

Posebne odredbe za kreditne institucije, investicijska društva, HP – Hrvatsku poštu d. d. i Financijsku agenciju

Članak 407.

(1) Kreditne institucije, investicijska društva, HP – Hrvatska pošta d. d. i Financijska agencija ovlaštene su obavljati poslove distribucije osiguranja na temelju dozvole za obavljanje poslova distribucije osiguranja isključivo u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili distribuciju osiguranja isključivo po nalogu stranke u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Kreditne institucije ovlaštene su obavljati poslove distribucije osiguranja ako za obavljanje tih poslova imaju pisanu suglasnost Agencije i odobrenje Hrvatske narodne banke.

(3) Kreditne institucije podnose Agenciji zahtjev za izdavanje suglasnosti, a ostali posrednici iz ovoga članka zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova distribucije osiguranja, u kojem navode da bi distribuciju osiguranja obavljali u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili da bi distribuciju osiguranja obavljali po nalogu stranke i uz taj zahtjev dostavljaju dokaze propisane člankom 412. ovoga Zakona.

(4) O ukidanju suglasnosti kreditnoj instituciji za obavljanje poslova distribucije osiguranja odnosno prestanku postojanja uvjeta propisanih ovim Zakonom za obavljanje poslova distribucije osiguranja Agencija će bez odgađanja obavijestiti Hrvatsku narodnu banku koja će bez odgađanja ukinuti odobrenje kreditnoj instituciji za obavljanje poslova distribucije osiguranja.

(5) Agencija će o zahtjevu za izdavanje suglasnosti i dozvole iz stavka 3. ovoga članka odlučiti u roku od 60 dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva.

(6) Ako posrednici iz ovoga članka umjesto u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje žele promijeniti način obavljanja poslova distribucije osiguranja i raditi po nalogu stranke ili obratno, moraju podnijeti zahtjev Agenciji zajedno s popisom svih zaposlenika koji obavljaju poslove distribucije osiguranja u skladu s člankom 412. stavkom 2. ovoga Zakona.

(7) Posrednici iz ovoga članka mogu zastupati jedno ili više društava za osiguranje u obavljanju poslova distribucije osiguranja.

Sporedni posrednik u osiguranju

Članak 408.

(1) Sporedni posrednik u osiguranju koji je pravna osoba i koji obavlja poslove distribucije osiguranja u skladu s odredbama ovoga Zakona mora biti upisan u registar Agencije.

(2) Sporedni posrednik u osiguranju koji je fizička osoba i upisan je u registar Agencije smije obavljati poslove distribucije osiguranja samo na temelju ugovora o radu, odnosno drugog ugovornog odnosa sklopljenog s pravnom osobom iz stavka 1. ovoga članka.

Pripajanje i spajanje

Članak 409.

(1) Društvo za zastupanje u osiguranju dužno je prije pripajanja i o izvršenom upisu u sudski registar pripajanja drugog društva za zastupanje u osiguranju o tome obavijestiti Agenciju kako je to propisano pravilnikom iz članka 201. ovoga Zakona.

(2) Društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju dužno je prije pripajanja i o izvršenom upisu pripajanja drugog društva za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju o tome pisano obavijestiti Agenciju u skladu s pravilnikom Agencije iz članka 201. ovoga Zakona.

(3) Kada se društva za zastupanje u osiguranju namjeravaju spojiti i kada se društva za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju namjeravaju spojiti, moraju prije spajanja od Agencije dobiti dozvolu za novo društvo koje će nastati njihovim spajanjem.

Upis u registar

Članak 410.

(1) Agencija vodi registar pravnih i fizičkih osoba koje u skladu s odredbama ovoga Zakona imaju pravo na području Republike Hrvatske obavljati poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja.

(2) Posrednici i sporedni posrednici u osiguranju upisuju se u registar Agencije pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i ovlašteni su obavljati poslove distribucije osiguranja odnosno distribucije reosiguranja dok su upisani u registar Agencije.

(3) Registar iz stavka 1. ovoga članka je javan, Agencija ga vodi na svojoj internetskoj stranici, a uspostavljen je kao jedinstveno informativno mjesto koje omogućuje brz i jednostavan javni pristup informacijama iz registra, koje se prikupljaju elektroničkim putem i ažuriraju te sadrži identifikacijske podatke nadležnih tijela matične države članice.

(4) Svaki posrednik i sporedni posrednik u osiguranju dužan je bez odgađanja, pisanim putem obavijestiti Agenciju o izmijeni ili prestanku postojanja uvjeta na temelju kojih je upisan u registar.

(5) Distributeri osiguranja, distributeri reosiguranja i udruženja društava za osiguranje i društava za reosiguranje mogu sudjelovati pri upisu podataka u registar o fizičkim i pravnim osobama iz stavka 1. ovoga članka, kao i pri upisu podataka o njihovu ispunjavanju uvjeta stručnosti i primjerenosti ako imaju ovlaštenje Agencije u skladu s pravilnikom iz članka 428. ovoga Zakona.

(6) Društvo za osiguranje ili društvo za reosiguranje ili društvo za zastupanje u osiguranju ili društvo za brokerske poslove u osiguranju i reosiguranju koje ima ovlaštenje iz stavka 5. ovoga članka upisat će u registar podatke o posredniku u osiguranju ili reosiguranju ili sporednom posredniku u osiguranju koji za njega obavlja poslove distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja.

(7) Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje i njihovi zaposlenici ne upisuju se u registar Agencije iz ove glave.

(8) Posrednik i sporedni posrednik nisu obvezni upisati podatke u registar o svim svojim zaposlenicima uključenim u poslovima distribucije osiguranja ili reosiguranja već samo o onim koji su izravno odgovorni za distribuciju osiguranja ili distribuciju reosiguranja.

(9) Agencija nadzire upis podataka i redovito provjerava podatke u registru iz ovoga članka.

Registar Agencije

Članak 411.

(1) Agencija vodi registar:

1. zastupnika u osiguranju
2. obrtnika zastupnika u osiguranju
3. društava za zastupanje u osiguranju
4. brokera u osiguranju i/ili u reosiguranju
5. obrtnika brokera u osiguranju i/ili u reosiguranju
6. društava za brokerske poslove u osiguranju i/ili u reosiguranju
7. kreditnih institucija koje obavljaju distribuciju osiguranja isključivo za društva za osiguranje ili distribuciju osiguranja isključivo po nalogu stranke
8. investicijskih društava koja obavljaju distribuciju osiguranja isključivo za društva za osiguranje ili distribuciju osiguranja isključivo po nalogu stranke
9. HP – Hrvatske pošte d. d. kada obavlja poslove distribucije osiguranja isključivo za društva za osiguranje ili distribuciju osiguranja po nalogu stranke
10. Financijske agencije kada obavlja poslove distribucije osiguranja isključivo za društva za osiguranje ili distribuciju osiguranja isključivo po nalogu stranke
11. sporednih posrednika u osiguranju fizičkih osoba
12. sporednih posrednika turističkih agencija koje obavljaju poslove distribucije osiguranja uz osnovnu djelatnost
13. drugih sporednih posrednika koji obavljaju poslove distribucije osiguranja uz osnovnu djelatnost.

(2) Registar osoba iz stavka 1. ovoga članka sadržava za svaku pojedinu osobu iz stavka 1. ovoga članka sljedeće:

1. registarski broj
2. ime i prezime/naziv
3. osobni identifikacijski broj (OIB)
4. adresu/sjedište/glavno sjedište/glavno mjesto poslovanja
5. kategoriju posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju
6. podatke o odgovornim osobama u upravi distributera osiguranja ili reosiguranja ili koje su odgovorne za distribuciju osiguranja ili distribuciju reosiguranja
7. vrstu osiguranja ili reosiguranja koju distribuira

8. datum upisa u registar

9. naziv društva za osiguranje ili reosiguranje koje zastupa

10. državu članicu ili države članice u kojoj namjerava poslovati ili posluje na temelju slobode pružanja usluga ili slobode poslovnog nastana.

Uvjeti za upis u registar

Članak 412.

(1) Agencija upisuje pravnu osobu u registar na temelju izdane dozvole za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja i primljene obavijesti te osobe o upisu djelatnosti distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja u sudski registar.

(2) Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja iz stavka 1. ovoga članka Agenciji podnosi osnivač posrednika i sporednog posrednika ili odgovorna osoba pravne osobe koja namjerava promijeniti djelatnost i obavljati poslove distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja, a zahtjev mora sadržavati:

1. navedenu kategoriju posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju u kojoj namjerava obavljati poslove distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja i kada je to primjenjivo, navod hoće li obavljati poslove distribucije osiguranja u ime i za račun jednog ili više društava za osiguranje ili po nalogu stranke

2. podatke o osobi koja će biti odgovorna osoba u upravi tog posrednika ili sporednog posrednika za obavljanje poslova distribucije osiguranja odnosno distribucije reosiguranja, a upisana je u registar Agencije za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja u onim vrstama osiguranja za koje će distribuciju obavljati taj posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju

3. podatke o identitetu dioničara ili članova posrednika odnosno sporednog posrednika u osiguranju, bilo da se radi o fizičkim bilo o pravnim osobama, koji imaju vlasnički udio u temeljnom kapitalu posrednika odnosno sporednog posrednika u osiguranju veći od 10 %

4. podatke o identitetu osoba (ime, prezime, adresa prebivališta, OIB fizičke osobe ili tvrtka, sjedište, OIB pravne osobe) koje su u uskoj povezanosti s tim posrednikom ili sporednim posrednikom u osiguranju

5. očitovanje iz kojeg proizlazi da ti udjeli ili uska povezanost nisu prepreka učinkovitom izvršavanju nadzornih ovlasti Agencije.

(3) Agencija će upisati fizičku osobu u registar nakon položenog ispita za provjeru stručnih znanja potrebnih za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja.

(4) Fizička osoba može pristupiti ispitu za provjeru stručnih znanja iz stavka 3. ovoga članka na temelju prijave koju podnosi Agenciji, a koja sadržava:

1. navod o kategoriji posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju u kojoj namjerava obavljati poslove distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja odnosno hoće li poslove distribucije osiguranja obavljati u ime i za račun društva za osiguranje kao zastupnik u osiguranju ili po nalogu stranke kao broker u osiguranju i/ili reosiguranju

2. dokaze o posjedovanju najmanje srednje stručne spreme

3. potvrdu iz kaznene evidencije o ispunjavanju uvjeta primjerenosti iz članka 423. ovoga Zakona, a kad to nije primjenjivo, prilaže se izjava osobe o ispunjavanju uvjeta primjerenosti iz članka 423. ovoga Zakona

4. podatke o identitetu osoba (ime, prezime, adresa prebivališta, OIB fizičke osobe ili tvrtka, sjedište, OIB pravne osobe) koje su u uskoj povezanosti s podnositeljem prijave

5. očitovanje je li uska povezanost iz točke 4. ovoga stavka prepreka obavljanju poslova distribucije i učinkovitom izvršavanju nadzornih ovlasti Agencije.

(5) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, Agencija će upisati u registar posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju iz druge države članice, bez prethodne provjere stručnog znanja, na temelju njegova zahtjeva uz koji je priložena potvrda da je upisan u registar distributera druge države članice i uz dokaz o ispunjavanju uvjeta iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Agencija će najkasnije u roku od tri mjeseca upisati u registar fizičku i pravnu osobu koja je ispunila uvjete propisane ovim člankom.

(7) Svaki posrednik i sporedni posrednik u osiguranju dužan je pisano i bez odgađanja obavijestiti Agenciju o promjenama njegovih podataka koji se upisuju u registar, o prestanku uvjeta na temelju kojih su upisani u registar iz ovoga članka i o visini osigurane odgovornosti iz članka 424. ovoga Zakona.

(8) Upis podataka o posrednicima i sporednim posrednicima u registar obavlja se putem interneta na temelju obrasca koji je objavljen na internetskoj stranici Agencije i u skladu s pravilnikom Agencije iz članka 428. točke 1. ovoga Zakona.

(9) Smatra se da je fizička osoba koja je uspješno položila ispit kojim se provjeravaju stručna znanja iz stavka 3. ovoga članka ispunila uvjet iz članka 422. stavka 4. ovoga Zakona.

(10) Agencija je ovlaštena podatke o pravomoćnoj osuđivanosti posrednika i sporednog posrednika u osiguranju pribaviti od ministarstva nadležnog za pravosuđe u Republici Hrvatskoj ili iz Europskog sustava kaznenih evidencija u skladu sa zakonom kojim se uređuju pravne posljedice osude, kaznena evidencija i rehabilitacija.

Odbijanje zahtjeva i brisanje iz registra

Članak 413.

(1) Agencija će donijeti rješenje kojim se odbija zahtjev za izdavanje dozvole iz članka 412. ovoga Zakona:

1. ako nisu ispunjeni uvjeti propisani člankom 412. ovoga Zakona

2. ako zakoni i drugi propisi treće države koji se odnose na jednu ili više fizičkih ili pravnih osoba s kojima je posrednik u uskoj povezanosti ili poteškoće u provođenju tih zakona i drugih propisa onemogućavaju učinkovito izvršavanje nadzornih ovlasti Agencije

3. ako iz zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja proizlazi da nisu ispunjeni drugi uvjeti za izdavanje dozvole.

(2) Agencija će ukinuti dozvolu za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja i brisati iz registra posrednika i sporednog posrednika u osiguranju u sljedećim slučajevima:

1. ako nakon provedene obnove postupka utvrdi da je dozvola izdana na temelju neistinitih ili netočnih podataka ili izjava bitnih za donošenje tog rješenja
2. ako pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona učestalo krši odredbe glave XXIII. Ovoga Zakona
3. ako pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona nema osiguranu odgovornost u skladu s člankom 424. ovoga Zakona
4. ako pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona učestalo krši obveze pravodobnog i potpunog izvještavanja Agencije određene ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega
5. ako pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona ne postupi po rješenju Agencije
6. ako pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona obavlja poslove za koje nije ovlaštena
7. ako su prestali postojati uvjeti iz članka 412. ovoga Zakona
8. ako pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona ne ispunjava mjere zaštite interesa stranaka propisane ovim Zakonom
9. ako pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona ometa nadzor.

(3) Dozvola za obavljanje poslova distribucije u osiguranju i/ili reosiguranju prestaje važiti, a Agencija briše pravnu osobu iz članka 401. ovoga Zakona iz registra distributera:

1. ako pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona ne počne poslovati u roku od šest mjeseci od izdavanja dozvole
2. ako pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona ne obavlja poslove distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja dulje od 12 mjeseci
3. ako pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona donese odluku o prestanku poslovanja
4. po sili zakona, otvaranjem postupka likvidacije, predstečajne nagodbe, predstečajnog ili stečajnog postupka nad pravnom osobom iz članka 401. ovoga Zakona
5. po sili zakona, dovršetkom statusne promjene zbog koje je pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona prestala postojati.

(4) O nastupanju okolnosti iz stavka 3. ovoga članka pravna osoba iz članka 401. ovoga Zakona dužna je bez odgađanja pisano obavijestiti Agenciju.

(5) Ako nastupi razlog iz stavka 3. točaka 1., 2. ili 3. ovoga Zakona, Agencija će donijeti rješenje kojim će utvrditi da je prestala važiti dozvola posredniku i sporednom posredniku u osiguranju za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja.

(6) U slučajevima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, kao i slučajevima kada posrednik i sporedni posrednik u osiguranju više ne ispunjavaju uvjete za upis u registar propisan ovim Zakonom, Agencija će brisati posrednika i sporednog posrednika u osiguranju iz registra te o tom brisanju obavijestiti državu članicu domaćina u kojoj su obavljali poslove distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja.

(7) Agencija će rješenjem brisati iz registra kreditnu instituciju ako je ispunjen uvjet iz stavka 3. ovoga članka ili na temelju obavijesti Hrvatske narodne banke ili kreditne institucije o prestanku važenja odobrenja Hrvatske narodne banke za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili distribucije osiguranja ili reosiguranja.

(8) Agencija će o brisanju pravne osobe iz članka 401. ovoga Zakona koja obavlja poslove distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja u drugim državama članicama obavijestiti državu članicu domaćina.

(9) Protiv rješenja donesenog na temelju odredbi ovoga članka podnositelj zahtjeva ili posrednik i sporedni posrednik u osiguranju te posrednik iz stavka 7. ovoga članka imaju pravo podnijeti tužbu nadležnom sudu.

(10) Agencija će brisati iz registra fizičku osobu iz članka 412. stavka 3. ovoga Zakona:

1. ako je u prijavi za pristup provjeri stručnih znanja navela ili dostavila neistinite podatke

2. ako ne ispunjava uvjete stručnog osposobljavanja i usavršavanja propisane člankom 422. ovoga Zakona

3. ako su prestali postojati uvjeti iz članka 423. ovoga Zakona

4. ako krši odredbe ovoga Zakona ili ometa nadzor ili ne postupa po rješenju Agencije.

(11) Agencija će donijeti rješenje o brisanju fizičke osobe iz registra ako utvrdi nastupanje razloga iz stavka 10. točaka 1., 3. ili 4. ovoga članka.

(12) Fizička osoba koju je Agencija brisala iz registra, u skladu sa stavkom 11. ovoga članka, ne može prije isteka tri godine od dana pravomoćnosti rješenja o brisanju iz registra podnijeti prijavu iz članka 412. stavka 4. ovoga Zakona.

(13) Agencija će ponovno upisati u registar fizičku osobu, koju je brisala iz registra posrednika ili registra sporednih posrednika u osiguranju zbog primjene stavka 10. točke 2. ovoga članka, ako ta osoba podnese Agenciji u roku od jedne godine od brisanja iz registra prijavu za ponovni upis u registar i dostavi dokaze da ispunjava uvjete iz članka 412. stavka 4. točke 3. ovoga Zakona i da za tu godinu ispunjava uvjet iz članka 422. stavka 2. ovoga Zakona.

(14) Ako Agencija utvrdi da je prijava za ponovni upis u registar osnovana, upisat će fizičku osobu u registar u roku od 30 dana od dana primitka uredne prijave, a u suprotnom će donijeti rješenje kojim će odbiti upis u registar.

(15) Nakon isteka roka od godine dana od brisanja iz registra, zbog primjene stavka 10. točke 2. ovoga članka, fizička osoba može podnijeti prijavu za polaganje ispita u skladu s člankom 412. stavkom 2. ovoga Zakona, a radi ispunjenja uvjeta za ponovni upis u registar.

EIOPA-ini registri

Članak 414.

(1) EIOPA uspostavlja, objavljuje na svojoj internetskoj stranici i ažurira jedinstveni elektronički registar s evidencijama notificiranih posrednika te sporednih posrednika u osiguranju koji imaju namjeru poslovati prekogranično u skladu s odredbama ovoga Zakona i sadržava i poveznice na internetsku stranicu Agencije i nadležnih tijela svake države članice, a s tih mu se internetskih stranica može i pristupiti.

(2) Agencija će EIOPA-i bez odgađanja dostaviti relevantne informacije kako bi joj omogućila da ispuni svoju obvezu iz stavka 1. ovoga članka.

Posebne odredbe za obavljanje poslova distribucije osiguranja na stanicama za tehnički pregled vozila

Članak 415.

(1) Stanica za tehnički pregled vozila je mjesto gdje se obavlja djelatnost od općeg interesa, kako je propisano zakonom kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama.

(2) Poslove distribucije osiguranja u stanicama za tehnički pregled vozila smije obavljati obrtnik zastupnik u osiguranju, društvo za zastupanje u osiguranju, obrtnik broker u osiguranju te društvo za brokerske poslove u osiguranju koji obavljaju poslove distribucije osiguranja i upisani su u registar Agencije.

(3) Društvo za zastupanje u osiguranju ili obrtnik zastupnik u osiguranju na stanici za tehnički pregled vozila mora obavljati poslove distribucije osiguranja za sva zainteresirana društva za osiguranje.

(4) Društvo za zastupanje u osiguranju ili obrtnik zastupnik u osiguranju na stanici za tehnički pregled vozila može obavljati poslove distribucije osiguranja za neživotna osiguranja iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona.

POGLAVLJE II.

SLOBODA PRUŽANJA USLUGA I SLOBODA POSLOVNOG NASTANA

Ostvarivanje slobode pružanja usluga

Članak 416.

(1) Svaki posrednik te sporedni posrednik u osiguranju koji namjerava po prvi put poslovati na području druge države članice na temelju slobode pružanja usluga, dužan je dostaviti Agenciji sljedeće podatke:

1. ime, prezime, prebivalište/boravište, OIB za fizičku osobu te tvrtku, sjedište, OIB tvrtke i, prema potrebi, registarski broj iz registra posrednika
2. državu članicu ili države članice u kojoj posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju namjerava poslovati
3. kategoriju posrednika i, prema potrebi, tvrtku društva za osiguranje ili reosiguranje koje zastupa i
4. prema potrebi, relevantne vrste osiguranja odnosno reosiguranja u kojima posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju namjerava poslovati.

(2) U roku od mjesec dana od zaprimanja podataka iz stavka 1. ovoga članka Agencija te podatke prosljeđuje nadležnom tijelu države članice domaćina, koje bez odgađanja potvrđuje njihov primitak.

(3) Agencija pisanim putem obavještava posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju da je nadležno tijelo države članice domaćina zaprimilo podatke iz stavka 1. ovoga članka i da posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju može započeti s poslom u državi članici domaćinu.

(4) Prema potrebi, Agencija istodobno obavještava posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju o činjenici da je informacija koja se odnosi na zakonske odredbe iz članka 425. ovoga Zakona koje se primjenjuju u državi članici domaćinu dostupna putem internetske stranice nadzornog tijela domaćina i da posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju mora poštivati te odredbe kako bi mogao započeti poslovanje u državi članici domaćinu.

(5) U slučaju izmjene podataka proslijeđenih u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju dužan je obavijestiti o toj izmjeni Agenciju barem jedan mjesec prije provođenja izmjene, a Agencija će o toj izmjeni obavijestiti nadležno tijelo države članice domaćina čim je to izvedivo, a najkasnije jedan mjesec od datuma na koji je Agencija zaprimila podatke.

(6) Kada je Agencija nadležno tijelo države članice domaćina prilikom ostvarivanja slobode pružanja usluga od strane posrednika te sporednog posrednika u osiguranju iz druge države članice, Agencija postupa na istovjetan način kako je propisano za nadležno nadzorno tijelo države članice domaćina u ovome članku.

Povreda obveza pri korištenju slobode pružanja usluga

Članak 417.

(1) Ako Agencija ima razloga smatrati da posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju iz druge države članice koji posluje na području Republike Hrvatske na temelju slobode pružanja usluga ne postupa u skladu s odredbama ovoga Zakona koje se na njega primjenjuju, o istome obavještava nadležno tijelo matične države članice.

(2) Kada je Agencija nadležno tijelo matične države članice i zaprimi informacije od strane nadležnog tijela druge države članice domaćina iz stavka 1. ovoga članka, dužna je ocijeniti zaprimljene informacije te prema potrebi i što je moguće prije poduzeti odgovarajuće mjere radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona i o poduzetim mjerama obavijestiti nadležno tijelo države članice domaćina u primjerenom roku.

(3) Ako se, unatoč mjerama koje je poduzelo nadležno tijelo matične države članice ili zbog toga što se te mjere pokažu nedovoljnima ili manjkavima, posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju iz druge države članice nastavi ponašati tako da očito nanosi veliku štetu interesima potrošača na području Republike Hrvatske ili urednom funkcioniranju tržišta osiguranja i reosiguranja, Agencija može, nakon što je obavijestila nadležno tijelo matične države članice, poduzeti odgovarajuće mjere kako bi spriječila daljnje nezakonitosti i nepravilnosti, uključujući, samo ako je to nužno, sprečavanje posrednika ili sporednog posrednika iz druge države članice da nastavi sklapati nove poslove na području Republike Hrvatske.

(4) Agencija može predmet dodatno uputiti EIOPA-i te zahtijevati njezinu pomoć u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1094/2010, a EIOPA u tom slučaju može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene tim člankom.

(5) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, Agencija kao nadležno tijelo države članice domaćina može poduzeti odgovarajuće mjere radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti koje su počinjene na području Republike Hrvatske, kada je potrebno odmah djelovati kako bi se zaštitila prava potrošača, a ta ovlast uključuje mogućnost Agencije da izda mjeru kojom će

zabraniti posredniku te sporednom posredniku u osiguranju da sklapaju nove poslove na području Republike Hrvatske.

(6) Obrazloženu odluku o nadzornim mjerama iz stavaka 3. i 5. ovoga članka, koje Agencija donese, kao nadležno tijelo države članice domaćina dostavlja posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju na kojeg se predmetna mjera odnosi i o njoj bez odgađanja obavještava nadležno tijelo matične države članice, EIOPA-u i Europsku komisiju.

Izvršavanje slobode poslovnog nastana

Članak 418.

(1) Svaki posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju koji namjerava obavljati poslove distribucije osiguranja na temelju prava poslovnog nastana osnivanjem podružnice ili stalne prisutnosti na državnom području druge države članice dužan je o tome obavijestiti Agenciju i dostaviti sljedeće podatke:

1. ime, prezime, prebivalište/boravište, OIB za fizičku osobu te tvrtku, sjedište, OIB tvrtke i, prema potrebi, registarski broj iz registra posrednika
2. državu članicu na čijem državnom području posrednik namjerava osnivati podružnicu ili uspostaviti stalnu prisutnost
3. kategoriju posrednika i, prema potrebi, naziv društva za osiguranje ili reosiguranje koje Zastupa
4. prema potrebi, relevantne vrste osiguranja
5. adresu u Republici Hrvatskoj na kojoj se mogu dobiti dokumenti
6. ime osobe odgovorne za upravljanje podružnicom ili stalnom prisutnošću.

(2) Svaka trajna prisutnost posrednika na području Republike Hrvatske koja je istovjetna podružnici tretira se na isti način kao podružnica, osim ako posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju u skladu s propisima ne uspostavi tu trajnu prisutnost u nekom drugom pravnom obliku.

(3) Ako Agencija, kao nadležno tijelo matične države članice nema razloga smatrati organizacijsku strukturu ili financijsku situaciju posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju neodgovarajućom, uzimajući u obzir predviđene poslove distribucije, u roku od mjesec dana od zaprimanja podataka iz stavka 1. ovoga članka o tome obavještava nadležno tijelo države članice domaćina koje bez odgađanja potvrđuje primitak te obavijesti, a Agencija pisanim putem obavještava posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju da je nadležno tijelo države članice domaćina zaprimilo podatke.

(4) Kada je Agencija nadležno tijelo države članice domaćina dužna je, u roku od mjesec dana od primitka obavijesti nadležnog nadzornog tijela matične države članice o izvršavanju slobode poslovnog nastana, dostaviti istome obavijest o internetskoj stranici Agencije na kojoj se nalaze pravila općeg dobra iz članka 425. ovoga Zakona, a nadležno tijelo matične države članice prosljeđuje posredniku i sporednom posredniku u osiguranju tu informaciju i obavještava ih da mogu započeti poslovanje na području Republike Hrvatske pod uvjetom da poštuju te zakonske odredbe.

(5) Ako posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju iz druge države članice nije zaprimio obavijest u roku iz stavka 4. ovoga članka, može osnovati podružnicu na području Republike Hrvatske i započeti poslovanje.

(6) Ako Agencija, kao nadležno tijelo matične države članice smatra organizacijsku strukturu ili financijsku situaciju posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju neodgovarajućom, uzimajući u obzir predviđene poslove distribucije, u roku od mjesec dana od primanja podataka iz stavka 1. ovoga članka o tome je dužna donijeti obrazloženo rješenje kojim će odbiti prosljeđivanje obavijesti nadležnom nadzornom tijelu države domaćina i s uputom o pravnom lijeku dostaviti ga posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju.

(7) U slučaju promjene podataka dostavljenih u skladu sa stavkom 1. ovoga članka posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju o tome obavještava Agenciju najmanje mjesec dana prije nego što je promjena nastupila, a Agencija će o toj izmjeni obavijestiti nadležno tijelo države članice domaćina čim je to izvedivo, a najkasnije mjesec dana od datuma primitka tih podataka.

(8) Ako Agencija propusti dostaviti podatke iz ovoga članka ili ne postupi u skladu sa svojim obvezama iz ovoga članka ili donese rješenje kojim odbija proslijediti obavijest o izvršavanju slobode poslovnog nastana, posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju može podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Podjela nadležnosti između matičnih država članica i država članica domaćina

Članak 419.

(1) Ako se glavno mjesto poslovanja posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju iz Republike Hrvatske nalazi u drugoj državi članici, Agencija se može dogovoriti s nadležnim tijelom te druge države članice da ono djeluje kao nadležno tijelo matične države članice u smislu odredbi iz poglavlja IV., V., VI. i VII. ove glave, a u slučaju takva dogovora Agencija će bez odgađanja obavijestiti posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju i EIOPA-u.

(2) Kad je glavno mjesto poslovanja posrednika ili sporednog posrednika u osiguranju iz druge države članice u Republici Hrvatskoj, Agencija može zatražiti da se tretira kao nadležno tijelo matične države na istovjetan način kako je opisano u stavku 1. ovoga članka.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka Agencija, kao nadležno tijelo države članice domaćina snosi odgovornost da usluge koje posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju pruža na temelju prava poslovnog nastana na području Republike Hrvatske budu u skladu s obvezama utvrđenima u poglavljima V. i VI. ove glave, koja se odnose na uvjete informiranja i pravila poslovnog ponašanja, kao i dodatnih uvjeta u pogledu investicijskih proizvoda osiguranja i mjerama koje su usvojene u skladu s time.

(4) Agencija, kao nadležno tijelo države članice domaćina ima pravo ispitati sporazume o poslovnom nastanu i tražiti promjene koje su potrebne kako bi joj omogućile da provodi obveze u skladu s poglavljima V. i VI. ove glave, koja se odnose na uvjete informiranja i pravila poslovnog ponašanja, kao i dodatnih uvjeta u pogledu investicijskih proizvoda osiguranja i mjere usvojene sukladno tome u pogledu usluga ili aktivnosti koje pruža poslovni nastan na području Republike Hrvatske.

Povreda obveza pri korištenju slobode poslovnog nastana

Članak 420.

(1) Ako Agencija, kao nadležno tijelo države članice domaćina utvrdi da posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju ne postupa u skladu s odredbama iz poglavlja V. i VI. ove glave, koja se odnose na uvjete informiranja i pravila poslovnog ponašanja, kao i dodatnih uvjeta u pogledu investicijskih proizvoda osiguranja, Agencija može poduzeti odgovarajuće mjere.

(2) Ako Agencija, kao nadležno tijelo države članice domaćina ima razloga smatrati da jeposrednik ili sporedni posrednik u osiguranju, koji na temelju prava poslovnog nastana posluje na području Republike Hrvatske, povrijedio bilo koju obvezu propisanu ovim Zakonom i ako Agencija nije odgovorna u skladu s člankom 419. stavcima 3. i 4. ovoga Zakona, o svojim saznanjima obavještava nadležno tijelo matične države članice koje o poduzetim mjerama obavještava Agenciju.

(3) Kada je Agencija nadležno tijelo matične države članice i zaprimi informaciju da posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju posluje protivno odredbama propisa o distribuciji donesenim u državi članici domaćina koje se odnose na uvjete informiranja i pravila poslovnog ponašanja, kao i dodatnih uvjeta u pogledu investicijskih proizvoda osiguranja, Agencija će, prema potrebi i što je moguće prije, poduzeti odgovarajuće mjere radi otklanjanja nezakonitosti i nepravilnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona i o poduzetim mjerama obavijestiti nadležno tijelo države članice domaćina.

(4) Ako se, unatoč mjerama koje je poduzelo nadzorno tijelo matične države članice iz stavka 2. ovoga članka ili zbog toga što se te mjere pokažu nedovoljnima ili manjkavima, posrednik ili sporedni posrednik u osiguranju iz druge države članice nastavi ponašati tako da očito nanosi veliku štetu interesima potrošača na području Republike Hrvatske ili urednom funkcioniranju tržišta osiguranja i reosiguranja, Agencija može, nakon što je obavijestila nadležno tijelo matične države članice, poduzeti odgovarajuće mjere kako bi spriječila daljnje nezakonitosti i nepravilnosti, uključujući, samo ako je to nužno, zabraniti posredniku i sporednom posredniku da nastave sklapati nove poslove na području Republike Hrvatske.

(5) Agencija može predmet uputiti EIOPA-i te zahtijevati njezinu pomoć u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1094/2010. U tom slučaju EIOPA može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene tim člankom.

(6) Iznimno od stavaka 2. i 3. ovoga članka, Agencija kao nadležno tijelo države članice domaćina može poduzeti odgovarajuće i nediskriminirajuće mjere kako bi spriječila ili kaznila nepravilnosti koje su počinjene na području Republike Hrvatske, u situaciji u kojoj je nužno odmah djelovati kako bi se zaštitila prava potrošača kao i u slučaju kada su poduzete mjere u matičnoj državi članici nedostatne ili manjkave, a ta ovlast uključuje mogućnost Agencije da izda mjeru kojom će zabraniti posredniku u osiguranju ili reosiguranju ili sporednom posredniku u osiguranju da sklapa nove poslove unutar području Republike Hrvatske.

(7) Obrazložena odluka s nadzornim mjerama iz ovoga članka, koje Agencija donese, dostavlja se posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju i o njoj se bez nepotrebnog odgađanja obavještava nadležno tijelo matične države članice, EIOPA i Europska komisija.

Ovlasti u odnosu na nacionalne odredbe donesene u interesu općeg dobra

Članak 421.

(1) Agencija je ovlaštena kada je to nužno prema posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju iz druge države članice poduzeti odgovarajuće i nediskriminirajuće mjere radi

kažnjavanja postupanja protivnog članku 425. ovoga Zakona koje je počinjeno na području Republike Hrvatske, a ima ovlast i izreći mjeru kojom posredniku ili sporednom posredniku u osiguranju sprječava sklapanje novih poslova na području Republike Hrvatske.

(2) Agencija je kao nadležno tijelo države članice domaćina ovlaštena poduzeti odgovarajuće mjere kako bi spriječila distributera osiguranja s poslovnim nastanom u drugoj državi članici da na području Republike Hrvatske obavlja poslove distribucije osiguranja na temelju slobode pružanja usluga ili, prema potrebi, slobode poslovnog nastana ako se ta djelatnost potpuno ili uglavnom obavlja na području Republike Hrvatske isključivo u svrhu izbjegavanja zakonskih odredbi koje bi se primjenjivale kada bi taj distributer osiguranja imao stalno boravište ili registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj i osim toga, ako njegova djelatnost ozbiljno ugrožava uredno funkcioniranje tržišta osiguranja i reosiguranja u Republici Hrvatskoj s obzirom na zaštitu potrošača.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, Agencija, nakon obavješćivanja nadležnog tijela matične države članice, može u pogledu tog distributera osiguranja poduzeti sve odgovarajuće mjere koje su potrebne kako bi se zaštitila prava stranaka u Republici Hrvatskoj.

(4) Agencija i nadležno tijelo matične države članice mogu uputiti predmet EIOPA-i te zatražiti njezinu pomoć u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1094/2010, a u tom slučaju EIOPA može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene tim člankom u slučaju neslaganja između Agencije i nadležnih tijela matičnih država članica.

(5) Odredbe ovoga poglavlja primjenjuju se i na društvo za osiguranje koje ima namjeru obavljati ili obavlja poslove distribucije osiguranja za drugo društvo za osiguranje u državi članici domaćina.

POGLAVLJE IV.

ORGANIZACIJSKI UVJETI

Stručnost

Članak 422.

(1) Distributeri osiguranja i zaposlenici društava za osiguranje i distributeri reosiguranja i zaposlenici društava za reosiguranje moraju ispunjavati uvjet stručnosti tako da posjeduju odgovarajuća znanja i sposobnosti kako bi primjereno izvršili svoje zadaće i obavili svoje dužnosti.

(2) Posrednici, zaposlenici društava za osiguranje koji obavljaju poslove distribucije osiguranja za društvo za osiguranje i zaposlenici društava za reosiguranje koji obavljaju poslove distribucije reosiguranja za društvo za reosiguranje, kao i zaposlenici posrednika iz registra Agencije, koji obavljaju poslove distribucije osiguranja odnosno distribucije reosiguranja, moraju poštovati uvjete stalnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja kako bi se održala odgovarajuća razina učinkovitosti koja odgovara ulozi koju imaju i relevantnom tržištu u trajanju od najmanje 15 sati godišnje, pri čemu se pojedina godina za ispunjavanje uvjeta kontinuirane stručnosti iz ovoga stavka računa za svakog pojedinog posrednika od dana i mjeseca njegova prvog upisa u registar distributera osiguranja odnosno distributera reosiguranja koji vodi Agencija.

(3) Minimalno stručno znanje i uvjete stručnosti prema vrstama osiguranja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka obuhvaća sljedeće:

1. Neživotna osiguranja iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona:

- a) minimalno potrebno znanje o uvjetima ponuđenih policama, uključujući dodatne rizike ako su pokriveni tim policama
- b) minimalno potrebno znanje o primjenjivim zakonima kojima se uređuje distribucija proizvoda osiguranja, kao što su zakoni kojima se uređuje zaštita potrošača, relevantni zakoni kojima se uređuju porezi te relevantni zakoni kojima se uređuju radna i socijalna prava
- c) minimalno potrebno znanje o rješavanju odštetnih zahtjeva
- d) minimalno potrebno znanje o rješavanju pritužbi i prigovora
- e) minimalno potrebno znanje o procjeni zahtjeva i potreba stranaka
- f) minimalno potrebno znanje o tržištu osiguranja
- g) minimalno potrebno znanje o standardima poslovne etike i
- h) minimalna potrebna financijska stručnost

2. Investicijski proizvodi osiguranja iz članka 7. stavka 3. točke 3. ovoga Zakona:

- a) minimalno potrebno znanje o investicijskim proizvodima osiguranja, uključujući uvjete, netopremije i, ako je primjenjivo, zajamčene i nezajamčene naknade
- b) minimalno potrebno znanje o prednostima i manama raznih investicijskih opcija za ugovaratelje osiguranja
- c) minimalno potrebno znanje o financijskim rizicima za ugovaratelje osiguranja
- d) minimalno potrebno znanje o policama koje pokrivaju životne rizike i drugim štednim proizvodima
- e) minimalno potrebno znanje o organizaciji mirovinskog sustava i povlasticama koje on nudi
- f) minimalno potrebno znanje o primjenjivim zakonima kojima se uređuje distribucija proizvoda osiguranja, kao što su zakoni kojima se uređuje zaštita potrošača i relevantni zakoni kojima se uređuju porezi
- g) minimalno potrebno znanje o tržištu osiguranja i tržištu štednih proizvoda
- h) minimalno potrebno znanje o rješavanju pritužbi i prigovora
- i) minimalno potrebno znanje o procjeni zahtjeva i potreba stranaka
- j) upravljanje sukobima interesa
- k) minimalno potrebno znanje o standardima poslovne etike i
- l) minimalna potrebna financijska stručnost

3. Životna osiguranja iz članka 7. stavka 3. točaka 1., 2., 4., 5. i 6. ovoga Zakona:

- a) minimalno potrebno znanje o policama, uključujući uvjete, zajamčene naknade i, ako je primjenjivo, dodatne rizike
- b) minimalno potrebno znanje o organizaciji mirovinskog sustava relevantne države članice i

povlasticama koje on nudi

c) znanje o primjenjivom zakonu kojim se uređuju ugovori o osiguranju, zakonu kojim se uređuje zaštita osnovnih prava potrošača, zakonu kojim uređuje se zaštiti podataka, zakonu kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma, ako je primjenjivo, relevantnim zakonima kojima se uređuju porezi, relevantnim zakonima kojima se uređuju radna i socijalna prava

d) minimalno potrebno znanje o tržištu osiguranja i drugih relevantnih financijskih usluga

e) minimalno potrebno znanje o rješavanju pritužbi i prigovora

f) minimalno potrebno znanje o procjeni zahtjeva i potreba stranaka

g) upravljanje sukobima interesa

h) minimalno potrebno znanje o standardima poslovne etike i

i) minimalna potrebna financijska stručnost.

(4) Uvjeti znanja i sposobnosti iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka moraju odgovarati poslovima koje obavljaju distributeri osiguranja ili distributeri reosiguranja i distribuiranim proizvodima, a uvjete znanja i sposobnosti za posrednike i sporedne posrednike u osiguranju Agencija će detaljnije propisati pravilnikom iz članka 428. točke 2. ovoga Zakona.

(5) Društva za osiguranje, društva za reosiguranje i posrednici provjeravaju znanja i sposobnost svojih zaposlenika uključenih u distribuciju osiguranja ili distribuciju reosiguranja i po potrebi pružaju im mogućnost osposobljavanja ili stručnog usavršavanja koje odgovara uvjetima koji se odnose na proizvode koje distribuiraju i upisuju podatke o istome u registar u skladu s pravilnikom Agencije.

(6) Uvjet posjedovanja znanja i sposobnosti iz ovoga članka ne primjenjuje se na sve zaposlenike društva za osiguranje i društva za reosiguranje, ali je društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje dužno na zahtjev Agencije dokazati da članovi uprava tih društava koji su odgovorni za izvršavanje politika i procedura povezanih s poslovima distribucije proizvoda osiguranja i reosiguranja i sve ostale osobe izravno uključene u distribuciju osiguranja ili distribuciju reosiguranja tih društava imaju odgovarajuća znanja i sposobnosti potrebne za obavljanje svojih dužnosti.

(7) Uvjet posjedovanja znanja i sposobnosti iz ovoga članka ne primjenjuje se na zaposlenike posrednika koji nisu izravno uključeni u distribuciju osiguranja ili distribuciju reosiguranja.

(8) Posrednici su dužni dokazati usklađenost s relevantnim uvjetima stručnog znanja i sposobnosti propisanim ovim člankom.

Primjerenost

Članak 423.

(1) Fizičke osobe, koje su zaposlenici distributera osiguranja ili distributera reosiguranja i izravno su uključene u distribuciju osiguranja ili distribuciju reosiguranja, uključujući i članove uprave tih društava iz stavka 5. ovoga članka, kao i osobe koje rade distribuciju za društvo na temelju drugog pravnog odnosa moraju ispunjavati uvjet primjerenosti odnosno moraju imati dobar ugled.

(2) Smatra se da dobar ugled ima fizička osoba koja nije pravomoćno osuđena za kaznena djela protiv imovine, kaznena djela protiv gospodarstva i kaznena djela protiv krivotvorenja ili je nastupila rehabilitacija te nad kojom nije otvoren postupak stečaja potrošača u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj potrošača.

(3) Svaki distributer osiguranja i distributer reosiguranja dužan je provjeravati dobar ugled svojih zaposlenika izravno uključenih u distribuciju osiguranja i/ili distribuciju reosiguranja i članova uprave odgovornih za distribuciju osiguranja i/ili distribuciju reosiguranja kao i posrednika koji za njih rade, a u slučaju prestanka njihove primjerenosti, bez odgađanja, pisano o tome obavijestiti Agenciju.

(4) Provjera uvjeta primjerenosti iz ovoga članka primjenjuje se na sve fizičke osobe koje rade u društvu za osiguranje, društvu za reosiguranje ili kod posrednika, a koje su izravno uključene u poslove distribucije osiguranja ili reosiguranja.

(5) Društvo za osiguranje i društvo za reosiguranje dužna su na zahtjev Agencije dokazati da članovi uprava tih društava koji su odgovorni za izvršavanje politika i procedura povezanih s poslovima distribucije proizvoda osiguranja i reosiguranja, funkcija za praćenje i kontrolu distribucije osiguranja i reosiguranja i sve ostale osobe izravno uključene u distribuciju osiguranja ili distribuciju reosiguranja tih društava ispunjavaju uvjet primjerenosti odnosno imaju dobar ugled.

Zaštita interesa stranaka

Članak 424.

(1) Posrednici koji su pravne osobe, obrtnici za zastupanje u osiguranju i obrtnici brokeri u osiguranju ili reosiguranju moraju imati osiguranje od profesionalne odgovornosti koje vrijedi na području Republike Hrvatske i drugih država članica ili odgovarajuće jamstvo koje pokriva profesionalnu odgovornost iz obavljanja poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja u iznosu od najmanje 9.750.000,00 kuna po svakom odštetnom zahtjevu i ukupno 14.430.000,00 kuna za sve odštetne zahtjeve u jednoj godini, osim ako je društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje ili neko drugo društvo u čije ime djeluje posrednik ili za koje je posrednik ovlašten djelovati već dalo takvo osiguranje ili odgovarajuće jamstvo, ili ako takvo društvo preuzima punu odgovornost za djelovanje posrednika.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, sporedni posrednici u osiguranju koji su turističke agencije, autokuće i ostala poduzeća za iznajmljivanje vozila (engl. rent-a-car) moraju imati osiguranje od profesionalne odgovornosti ili odgovarajuća jamstva koja pokrivaju profesionalnu odgovornost u visini od 50 % iznosa iz stavka 1. ovoga članka, a ostali sporedni posrednici u osiguranju u visini od 30 % iznosa iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Posrednik koji je pravna osoba, obrtnik zastupnik u osiguranju i obrtnik broker u osiguranju ili reosiguranju mogu kada su za to pisano ovlašteni od osiguratelja ili od stranke zaprimiti novčani iznos na svoj račun pod uvjetom da u svakom trenutku imaju raspoloživa financijska sredstva u visini koja odgovara iznosu od 4 % iznosa godišnje primljenih premija ili minimalno 150.000,00 kuna raspoloživih financijskih sredstava ili temeljnog kapitala.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, posrednik je dužan najkasnije u roku od tri radna dana, od primitka novčanog iznosa iz stavka 3. ovoga članka, proslijediti sa svog računa premiju osiguranja osiguratelju, a osigurninu ili drugi novčani iznos korisniku osiguranja odnosno osobi kojoj pripada pravo na isplatu osigurnine s osnova ugovora o osiguranju.

(5) Iznos iz stavka 4. ovoga članka prosljeđuje se putem strogo odvojenih korisničkih računa i ti se računi ne smiju koristiti za naknadu štete drugim vjerovnicima u slučaju ovrhe ili otvaranja

stečajnog postupka posrednika, ili sporednog posrednika u osiguranju ili kreditne institucije kod koje je taj račun otvoren.

(6) Novčani iznos u svrhu uplate premije osiguranja koji stranka uplaćuje posredniku smatra se da je plaćen društvu za osiguranje, dok se novčani iznos koji društvo za osiguranje uplaćuje posredniku ne smatra isplaćenim stranki sve dok ga stranka zaista i ne primi.

Objava pravila općeg dobra

Članak 425.

(1) Agencija objavljuje na svojoj internetskoj stranici kao jedinstvenoj kontaktnoj točki relevantne zakonske odredbe koje štite opće dobro, uključujući informacije o primjeni odredbi iz članka 436.f stavaka 5. i 6. ovoga Zakona, koje se primjenjuju na obavljanje distribucije osiguranja i distribucije reosiguranja na području Republike Hrvatske.

(2) Agencija nadzire provođenje i primjenu odredbi propisa kojima se uređuje distribucija osiguranja, kao i odredbi ovoga Zakona razmjerno zaštititi potrošača.

Suradnja i razmjena informacija između nadležnih tijela država članica

Članak 426.

(1) Agencija surađuje i razmjenjuje sve relevantne informacije o distributerima osiguranja i/ili reosiguranja s nadležnim nadzornim tijelima drugih država članica kako bi osigurala odgovarajuću primjenu ovoga Zakona.

(2) Posebno, pri postupku upisa u registar Agencija i druga nadležna tijela neprestano razmjenjuju relevantne informacije u pogledu dobrog ugleda, stručnog znanja i sposobnosti distributera osiguranja i/ili reosiguranja.

(3) Agencija i druga nadležna tijela razmjenjuju informacije o distributerima osiguranja i/ili reosiguranja protiv kojih je izrečena sankcija ili druga mjera navedena u poglavlju VII. ove glave i informacije koje dovode do brisanja takvih distributera iz registra.

(4) Sve osobe iz Agencije koje su obvezne primati ili otkrivati informacije u okviru ove glave podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne na isti način kako predviđa članak 397. ovoga Zakona.

Pritužbe i izvansudsko rješavanje sporova

Članak 427.

(1) Zainteresirane osobe iz članka 375. ovoga Zakona, a posebno udruge potrošača imaju pravo podnijeti pritužbe distributeru osiguranja i distributeru reosiguranja na njegov rad.

(2) Distributer osiguranja i distributer reosiguranja dužni su na svaku pritužbu odgovoriti u roku kako je to propisano člankom 378. ovoga Zakona.

(3) Ako osoba iz stavka 1. ovoga članka smatra da distributer osiguranja ili distributer reosiguranja postupa protivno odredbama ovoga Zakona, može o tome podnijeti predstavku Agenciji, a Agencija će postupiti kako je to propisano člankom 378. ovoga Zakona.

(4) Distributer osiguranja i distributer reosiguranja dužni su uspostaviti adekvatan i učinkovit, nepristran i neovisan postupak izvansudskih rješavanja pritužbi i sporova sa strankama koji se odnose na prava i obveze koje proizlaze iz ovoga Zakona i u skladu s relevantnim

zakonodavnim aktima Europske unije i drugim propisima Republike Hrvatske, kao i uz pomoć drugih tijela ovlaštenih za mirno rješavanje sporova.

(5) Postupci izvansudskog rješavanja pritužbi i prigovora propisani poglavljem I. glavom XX. ovoga Zakona istovjetno se primjenjuju na distributere osiguranja i/ili reosiguranja.

(6) U postupku izvansudskog rješavanja prekograničnih sporova Agencija će surađivati s drugim nadležnim tijelima kako bi se osigurala prava i obveze koje proizlaze iz ovoga Zakona.

Donošenje pravilnika

Članak 428.

Agencija pravilnikom detaljnije propisuje sljedeće:

1. upis podataka u registar Agencije iz članka 411. i članka 412. ovoga Zakona

2. način stjecanja, provjere i ocjenjivanja odnosno dokazivanja znanja i stručnosti posrednika, zaposlenika društava za osiguranje i društava za reosiguranje, zaposlenika posrednika iz članka 422. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona i sporednog posrednika iz članka 422. stavka 4. ovoga Zakona kako bi se moglo učinkovito provjeravati i ocjenjivati njihovo znanje i stručnost, uzimajući u obzir svojstva proizvoda koje distribuiraju, vrstu distributera, ulogu koju imaju i aktivnosti koje obavljaju u okviru djelatnosti distributera osiguranja i/ili reosiguranja, kao i ispunjenje uvjeta navedenih u članku 423. stavku 2. ovoga Zakona i

3. oblik i sadržaj izvješća iz članka 429. stavaka 2. i 4. ovoga Zakona.

Poslovne knjige i financijski i statistički izvještaji

Članak 429.

(1) Društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju dužno je voditi poslovne knjige, sastavljati knjigovodstvene isprave, vrednovati imovinu i obveze te sastavljati financijske izvještaje u skladu sa zakonom kojim se uređuju trgovačka društva, zakonom kojim se uređuje računovodstvo poduzetnika i drugim propisima, poštujući pritom računovodstvene i financijske standarde i načela te opće računovodstvene pretpostavke, ako to ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(2) Društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju sastavlja polugodišnje i godišnje financijsko izvješće te statistička izvješća.

(3) Društvo za zastupanje u osiguranju, odnosno društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju dužno je Agenciji dostaviti godišnje financijsko izvješće najkasnije u roku od tri mjeseca nakon isteka kalendarske godine, a polugodišnje financijsko izvješće najkasnije u roku od 30 dana nakon isteka polugodišta za koje se izvješće sastavlja.

(4) Sporedni posrednik u osiguranju, obrtnik zastupnik u osiguranju, društvo za zastupanje u osiguranju, društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju, obrtnik broker u osiguranju i/ili reosiguranju, kreditna institucija, Financijska agencija, HP – Hrvatska pošta d. d. i investicijsko društvo dužni su Agenciji dostaviti polugodišnje statističko izvješće u roku od 30 dana od proteka polugodišta za koje se izvješće sastavlja. Godišnje statističko izvješće dostavlja se najkasnije u roku od tri mjeseca nakon isteka kalendarske godine.

POGLAVLJE V.

UVJETI INFORMIRANJA I PRAVILA POSLOVNOG PONAŠANJA

Opća načela

Članak 430.

(1) Prilikom distribucije osiguranja distributeri osiguranja moraju uvijek postupati pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima svojih stranaka.

(2) Neovisno o propisima kojima je uređena zaštita potrošača, sve informacije koje se odnose na distribuciju osiguranja, uključujući promidžbene sadržaje koje distributer osiguranja dostavlja strankama ili potencijalnim strankama, moraju biti korektni, jasni i ne dovoditi u zabludu te promidžbeni sadržaji moraju biti jasno prepoznatljivi.

(3) Distributeri osiguranja ne smiju primati niti davati primitke kao niti ocjenjivati učinkovitost svojih zaposlenika na način koji je protivan najboljem interesu stranaka. Distributer osiguranja osobito ne smije sklapati sporazume u vezi s nagrađivanjem, prodajnim ciljevima ili nečim drugim koji bi mogli njega ili njegove zaposlenike potaknuti da preporuča stranki određeni proizvod osiguranja koji ne odgovara njezinim potrebama.

Opće informacije koje pruža posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje prije sklapanja ugovora o osiguranju

Članak 431.

(1) Posrednik u osiguranju dužan je pravodobno prije sklapanja ugovora o osiguranju dati strankama sljedeće informacije:

1. svoje ime i prezime i adresu ako se radi o obrtniku odnosno naziv i adresu ako se radi o pravnoj osobi
2. informaciju da je posrednik u osiguranju
3. daje li ili ne daje savjet o proizvodima osiguranja koje distribuira
4. informaciju o mogućnosti zainteresiranih stranaka iz članka 375. ovoga Zakona da podnesu pritužbu na rad posrednika u osiguranju iz članka 402. ovoga Zakona te o postupcima izvansudskog rješavanja pritužbi i sporova iz članka 427. ovoga Zakona
5. informaciju o registru u koji je upisan i način provjere toga upisa i
6. informaciju postupa li po nalogu stranke ili djeluje u ime i za račun jednog ili više društva za osiguranje.

(2) Osim obveze propisane člancima 380. i 382. ovoga Zakona, društvo za osiguranje dužno je pravodobno, prije sklapanja ugovora o osiguranju, osigurati da će njegov zaposlenik dati strankama i sljedeće informacije:

1. naziv i adresu društva za osiguranje
2. informaciju da je zaposlenik društva za osiguranje
3. informaciju daje li ili ne daje savjete o proizvodima osiguranja koje distribuira

4. informaciju o mogućnosti potrošača, stranaka i drugih zainteresiranih strana iz članka 375. ovoga Zakona da podnesu pritužbu na rad društva za osiguranje te o postupcima izvansudskog rješavanja pritužbi i sporova iz članka 427. ovoga Zakona.

Sukob interesa i transparentnost

Članak 432.

(1) Osim informacija iz članka 431. ovoga Zakona posrednik u osiguranju dužan je pravodobno prije sklapanja ugovora o osiguranju pružiti stranki i sljedeće informacije:

1. ima li udjel, izravni ili neizravni, koji predstavlja 10 % ili više prava glasa ili kapitala u predmetnom društvu za osiguranje

2. ima li određeno društvo za osiguranje odnosno matično društvo određenog društva za osiguranje udjel, posredno ili neposredno, koji predstavlja 10 % ili više prava glasa ili kapitala u posredniku u osiguranju

3. u vezi sa sadržajem ugovora koji je predložio ili u vezi s kojim je dao savjet dužan je dati informaciju o tome:

a) daje li savjete na temelju nepristrane i personalizirane analize

b) je li pod ugovornom obvezom obavljati poslove distribucije osiguranja isključivo s jednim ili više društava za osiguranje, u kojem slučaju treba dostaviti imena tih društava za osiguranje

c) je li pod ugovornom obvezom obavljanja distribucije osiguranja za jednog ili više društava za osiguranje i daje li savjete na temelju nepristrane i personalizirane analize, u kojem slučaju treba navesti imena društava za osiguranje s kojima može poslovati i s kojima posluje

4. narav primljenih primitaka u vezi s ugovorom o osiguranju

5. radi li u vezi s ugovorom o osiguranju

a) na honorarnoj osnovi, odnosno u obliku naknade koju izravno plaća stranka

b) na osnovi provizije bilo koje vrste, što znači da su primici uključeni u premiju osiguranja

c) na osnovi bilo kojih drugih vrsta primitaka, uključujući ekonomsku korist bilo kakve vrste koja se nudi ili daje u pogledu ugovora o osiguranju

d) na osnovi kombinacije bilo koje vrste primitaka navedene u podtočkama a), b) i c) ove točke.

(2) Ako naknadu izravno plaća stranka, posrednik u osiguranju dužan je obavijestiti stranku o iznosu naknade ili, ako to nije moguće, načinu izračuna naknade.

(3) Društvo za osiguranje dužno je pravodobno, prije sklapanja ugovora o osiguranju obavijestiti svoju stranku o naravi primitaka koju primaju njegovi zaposlenici u vezi s ugovorom o osiguranju za poslove distribucije osiguranja.

(4) U slučaju bilo kakvih drugih plaćanja stranaka, osim premije osiguranja i planiranih plaćanja, na temelju ugovora o osiguranju nakon njegova sklapanja, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje mora izvijestiti stranku i o svakoj takvoj uplati u skladu s ovim člankom.

Savjeti i standardi za prodaju ako se ne daju savjeti

Članak 433.

(1) Prije sklapanja ugovora o osiguranju distributer osiguranja pojašnjava, na temelju informacija koje je dobio od stranke, zahtjeve i potrebe stranke i stranki je dužan dati objektivne informacije o proizvodu osiguranja u razumljivom obliku kako bi se toj stranki omogućilo da donese odluku o sklapanju ugovora o osiguranju na temelju primljenih informacija.

(2) Svaki ponuđeni ugovor o osiguranju mora biti u skladu sa zahtjevima i potrebama stranke.

(3) Ako se prije sklapanja bilo kojeg posebnog ugovora o osiguranju stranki daju savjeti, distributer osiguranja stranki je dužan dati personaliziranu preporuku u kojoj objašnjava zašto bi određeni proizvod najbolje ispunio zahtjeve i potrebe stranke.

(4) Informacije iz stavka 1. ovoga članka mijenjaju se ovisno o složenosti ponuđenog proizvoda osiguranja i kategorije stranke.

(5) Kada posrednik u osiguranju obavijesti stranku da savjete daje na temelju nepristrane i personalizirane analize, dužan je takve savjete davati na temelju analize dostatno velikog broja ugovora o osiguranju raspoloživih na tržištu kako bi mogao dati osobnu preporuku, u skladu sa stručnim kriterijima, o tome koji bi ugovor o osiguranju odgovarao potrebama stranke.

(6) Neovisno o informacijama iz članka 380. ovoga Zakona te bez obzira na to je li dobiven savjet i neovisno o tome je li proizvod osiguranja dio paketa u skladu s člankom 436.a ovoga Zakona, prije sklapanja ugovora distributer osiguranja stranki je dužan dati relevantne informacije o proizvodu osiguranja u razumljivom obliku kako bi stranki omogućio da donese informiranu odluku, uzimajući pritom u obzir složenost proizvoda osiguranja i kategoriju stranke.

(7) U vezi s distribucijom proizvoda neživotnog osiguranja iz članka 7. stavka 2. ovoga Zakona, informacija iz stavka 6. ovoga članka mora se dati putem standardiziranog dokumenta s informacijama o proizvodu osiguranja na papiru ili drugom trajnom mediju.

(8) Dokument s informacijama o proizvodu osiguranja iz stavka 7. ovoga članka sastavlja proizvođač proizvoda neživotnog osiguranja.

(9) Dokument s informacijama o proizvodu osiguranja iz stavka 7. ovoga članka:

1. mora biti kratak i samostalan dokument

2. mora biti prikazan i strukturiran tako da je jasan i jednostavan za čitanje te napisan slovima veličine koja omogućuje čitanje

3. ne smije, u slučaju da je izvorna verzija bila u boji, biti u manjoj mjeri razumljiv kada je tiskan ili fotokopiran u crno-bijeloj verziji

4. mora biti napisan na hrvatskom jeziku, službenim jezicima ili na jednom službenom jeziku kojim se služi u dijelu države članice u kojem se proizvod osiguranja nudi ili, ako se tako dogovore potrošač odnosno stranka i distributer, na drugom jeziku

5. mora biti točan i ne dovoditi u zabludu

6. mora sadržavati naslov: »*Dokument s informacijama o proizvodu osiguranja*« na vrhu prve stranice

7. mora sadržavati izjavu o tome da se sve predugovorne i ugovorne informacije o proizvodu nalaze u drugim dokumentima.

(10) Dokument s informacijama o proizvodu osiguranja iz stavka 7. ovoga članka treba se dati zajedno s informacijama iz članaka 380. i 382. ovoga Zakona ili informacijama drugih propisa Europske unije pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti određeni u stavku 9. ovoga članka.

(11) Dokument s informacijama o proizvodu osiguranja iz ovoga članka sadržava sljedeće informacije:

1. informacije o vrsti osiguranja
2. sažetak pokrića osiguranja, uključujući osigurane osnovne rizike, iznos osiguranja i, prema potrebi, zemljopisni opseg i sažetak isključenih rizika
3. način plaćanja premije i trajanje plaćanja
4. isključenja iz ugovora o osiguranju
5. obveze na početku ugovora o osiguranju
6. obveze tijekom razdoblja trajanja ugovora
7. obveze u slučaju odštetnog zahtjeva
8. razdoblje trajanja ugovora, uključujući datum početka i isteka ugovora
9. načine raskida ugovora.

(12) U vezi s distribucijom proizvoda investicijskih proizvoda osiguranja iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona informacije se daju u skladu s propisima kojima se uređuje davanje ključnih informacija o investicijskim proizvodima osiguranja.

(13) Iznimno od stavaka 7. i 8. ovoga članka, dokument s informacijama o proizvodu osiguranja izdaje i proizvođač životnih osiguranja osim investicijskih proizvoda osiguranja iz stavka 12. ovoga članka u skladu s odredbama ovoga članka i članka 380. ovoga Zakona.

Informacije koje daju sporedni posrednici u osiguranju

Članak 434.

Sporedni posrednik u osiguranju dužan je pravodobno prije sklapanja ugovora o osiguranju dati strankama sljedeće opće informacije:

1. svoje ime, prezime i adresu te informaciju da je sporedni posrednik u osiguranju
2. informaciju o mogućnost stranaka i drugih zainteresiranih strana da podnesu pritužbu na rad posrednika u osiguranju iz članka 427. ovoga Zakona te o postupcima iz vansudskog rješavanja pritužbi i sporova iz članka 427. ovoga Zakona
3. informaciju o registru u koji je upisan i način provjere toga upisa i
4. narav primljenih primitaka u pogledu ugovora o osiguranju.

Izuzeća u pogledu pružanja informacija i klauzula o fleksibilnosti

Članak 435.

- (1) Informacije iz članaka 431., 432. i 433. ovoga Zakona nije potrebno pružati kada distributer osiguranja obavlja poslove distribucije povezane s osiguranjem velikih rizika.
- (2) Informacije iz članaka 436.f i 436.g ovoga Zakona nije potrebno pružiti profesionalnom ulagatelju kako je uređeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (3) Distributer osiguranja i osobe za koje distributer osiguranja odgovara ne smiju naplatiti niti prihvatiti primitak ili bilo koje drugo novčano plaćanje ili nenovčanu korist od treće strane ili za račun treće strane koje se odnosi na distribuciju proizvoda osiguranja.
- (4) Društvo za zastupanje u osiguranju, zastupnik u osiguranju ili obrtnik zastupnik pravo na proviziju za distribuciju osiguranja ili bilo koji drugi primitak ima isključivo od društva za osiguranje čiji proizvod osiguranja je distribuirao.
- (5) Društvo za zastupanje u osiguranju, zastupnik u osiguranju ili obrtnik zastupnik nema pravo od ugovaratelja osiguranja, odnosno osiguranika, odnosno druge osobe koja ima pravni interes u vezi s osiguranjem ili poslovima distribucije osiguranja zahtijevati primitak.
- (6) Društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju, broker u osiguranju i/ili reosiguranju ili obrtnik broker u osiguranju i/ili reosiguranju pravo na proviziju za distribuciju osiguranja ili distribuciju reosiguranja ili bilo koji drugi primitak ima od društva za osiguranje ili od društva za reosiguranje čiji proizvod osiguranja ili reosiguranja je distribuirao.
- (7) Društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju, broker u osiguranju i/ili reosiguranju ili obrtnik broker u osiguranju i/ili reosiguranju pravo na naknadu za distribuciju osiguranja ili distribuciju reosiguranja ili bilo koji drugi primitak može ostvariti i od ugovaratelja osiguranja ili ugovaratelja reosiguranja po čijem je nalogu obavljao poslove u vezi sa sklapanjem ugovora o osiguranju ili ugovora o reosiguranju ako je to navedeno u nalogu za obavljanje tih poslova.
- (8) Kada posrednik zaprima novčani iznos premije osiguranja od stranke na svoj račun u skladu s člankom 424. stavkom 3. ovoga Zakona, pravo na primitak za obavljanje poslova distribucije osiguranja ili distribucije reosiguranja ostvaruje od stranke i to na temelju pisanog ugovora, osim ako je drukčije ugovoreno.
- (9) Kada društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju, broker u osiguranju i/ili reosiguranju ili obrtnik broker u osiguranju i/ili reosiguranju pravo na naknadu ili bilo koji drugi primitak ostvaruje od ugovaratelja osiguranja, tada nema pravo na proviziju ili bilo koji drugi primitak ostvariti od društva za osiguranje ili društva za reosiguranje za ugovor o osiguranju u kojem je obavljao poslove distribucije osiguranja.
- (10) Društvo za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju, broker u osiguranju i/ili reosiguranju ili obrtnik broker u osiguranju i/ili reosiguranju može sa strankom ugovoriti naknadu za pomoć u ostvarivanju prava na naknadu štete, neovisno o tome na koji je način ostvario proviziju za poslove distribucije osiguranja.
- (11) Sporedni posrednik u osiguranju pravo na proviziju za distribuciju osiguranja ili bilo koji drugi primitak ima isključivo od društva za osiguranje čiji proizvod osiguranja je distribuirao.

(12) Sporedni posrednik u osiguranju nema pravo od ugovaratelja osiguranja, odnosno osiguranika, odnosno druge osobe koja ima pravni interes u vezi s osiguranjem ili poslovima distribucije osiguranja zahtijevati primitak.

(13) Posrednici u osiguranju pravo na proviziju stječu početkom važenja ugovora o osiguranju koje su distribuirali.

(14) Provizija za distribuciju osiguranja ili bilo koji drugi primitak moraju biti određeni u pisanom obliku te se njihov obračun i visina ne smiju naknadno mijenjati za sklopljene ugovore o osiguranju.

(15) Provizija za distribuciju osiguranja ili bilo koji drugi primitak ne mogu imati utjecaj na prava ugovaratelja osiguranja određena ugovorom o osiguranju niti mogu biti ovisni o visini osigurnine koja će biti isplaćena osiguraniku po tom ugovoru.

(16) Odredbe ovoga članka primjenjuju se na kreditne institucije, investicijska društva, Financijsku agenciju i HP – Hrvatsku poštu.

Uvjeti dostave informacija

Članak 436.

(1) O svim informacijama koje je potrebno dostaviti u skladu s člancima 431., 432., 433. i 436.f ovoga Zakona stranka se obavješćuje:

1. na papiru

2. na jasan i točan način, koji je razumljiv stranki

3. na hrvatskom jeziku ili službenom jeziku države članice u kojoj se nalazi rizik ili države članice u kojoj je nastala obveza informiranja ili na nekom drugom jeziku dogovorenom između strana i

4. besplatno.

(2) Iznimno od stavka 1. točke 1. ovoga članka, informacije iz članaka 431., 432., 433. i 436.f ovoga Zakona stranki se dostavljaju na jednom od sljedećih medija:

1. na trajnom mediju koji nije papir, ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni stavkom 4. ovoga članka

ili

2. putem internetske stranice ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni stavkom 5. ovoga članka.

(3) U slučaju da se informacije iz članaka 431., 432., 433. i 436.f ovoga Zakona dostavljaju koristeći trajni medij koji nije papir ili preko internetske stranice, na zahtjev stranke besplatno se dostavlja u papirnatom obliku.

(4) Informacije iz članaka 431., 432., 433. i 436.f ovoga Zakona mogu se dostaviti koristeći trajni medij koji nije papir ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. korištenje trajnog medija prikladno je u kontekstu poslovanja između distributera osiguranja i stranke i

2. stranki je dan izbor između informacija na papiru ili na trajnom mediju te je izabrala taj drugi medij.

(5) Informacije iz članaka 431., 432., 433. i 436.f ovoga Zakona mogu se dostaviti preko internetske stranice ako je ona osobno upućena stranki ili ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. dostava tih informacija putem internetske stranice prikladna je u kontekstu poslovanja između distributera osiguranja i stranke
2. stranka je pristala na dostavu tih informacija putem internetske stranice
3. stranka je elektroničkim putem obaviještena o adresi internetske stranice i mjestu na stranici na kojem se nalaze te informacije
4. osigurano je da su te informacije dostupne na internetskoj stranici onoliko dugo koliko je stranki razumno potrebno da se njima koristi.

(6) U svrhu primjene odredbi iz stavaka 4. i 5. ovoga članka, pružanje informacija uz korištenje trajnog medija koji nije papir ili preko internetske stranice smatra se prikladnima u kontekstu poslovanja između distributera osiguranja i stranke ako postoje dokazi da stranka raspolaže redovitim pristupom internetu što se smatra naznačena adresa elektroničke pošte stranke.

(7) U slučaju telefonske prodaje, informacije dane stranki od strane distributera osiguranja prije sklapanja ugovora, uključujući dokument s informacijama o proizvodu osiguranja, moraju biti pružene u skladu s propisima koji se primjenjuju na prodaju financijskih usluga potrošačima odnosno strankama na daljinu.

(8) Ako stranka u slučaju iz stavka 7. ovoga članka odabere da joj se prethodne informacije dostave na trajnom mediju koji nije papir u skladu sa stavkom 4. ovoga članka, distributer osiguranja pruža informacije stranki neposredno nakon sklapanja ugovora o osiguranju.

Unakrsna prodaja

Članak 436.a

(1) Kada se proizvod osiguranja nudi zajedno s dodatnim proizvodom ili uslugom koji nisu osiguranje kao dio paketa ili istog ugovora, distributer osiguranja obavješćuje stranku o tome je li moguće odvojeno kupiti te različite sastavnice i, ako jest, dostavlja odgovarajući opis sastavnica ugovora ili paketa, kao i odvojeni dokaz o troškovima i naknadama svake pojedine sastavnice.

(2) U slučaju ispunjenja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka i ako se rizici ili osigurateljno pokriće koje proizlazi iz takva ugovora ili paketa ponuđenog stranki razlikuju od onih povezanih sa zasebnim sastavnicama, distributer osiguranja dostavlja adekvatan opis različitih sastavnica ugovora ili paketa te na koji se način njihovom kombinacijom izmjenjuju rizici ili osigurateljno pokriće.

(3) Kada je proizvod osiguranja dodatan u odnosu na robu ili uslugu koji nisu osiguranje kao dio paketa ili istog ugovora, distributer osiguranja daje stranki mogućnost odvojene kupnje te robe ili usluge. Navedeno se ne primjenjuje kada je proizvod osiguranja dodatan u odnosu na investicijsku uslugu ili aktivnost kako je određeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, u odnosu na ugovor o kreditu kako je određen zakonom kojim se uređuje potrošačko kreditiranje ili u odnosu na račun za plaćanje kako je određen zakonom kojim se uređuje račun za plaćanje potrošača.

(4) Odredbe ovoga članka ne sprječavaju distribuciju proizvoda osiguranja koji pružaju pokriće od različitih vrsta rizika (polica osiguranja s više pokrivenih rizika).

(5) U slučaju iz stavaka 1. i 3. ovoga članka distributer osiguranja dužan je navesti zahtjeve i potrebe stranaka u odnosu na proizvode osiguranja koji su dio cjelokupnog paketa ili istog ugovora.

(6) Agencija će zabraniti prodaju osiguranja, zajedno s dodatnom uslugom ili proizvodom koji nije osiguranje, kao dio paketa ili istog ugovora, kada postoje dokazi da takva prodaja šteti interesu potrošača.

Uvjeti za nadgledanje proizvoda i upravljanje

Članak 436.b

(1) Proizvođači proizvoda osiguranja za prodaju strankama održavaju, vode i provjeravaju postupak za odobrenje svakog proizvoda osiguranja ili značajne prilagodbe postojećih proizvoda osiguranja prije njihova stavljanja na tržište ili distribucije strankama.

(2) Postupak odobrenja proizvoda razmjernan je i prikladan u odnosu na svojstva proizvoda osiguranja, a istim se precizira utvrđeno ciljno tržište za svaki proizvod, osigurava da su ocijenjeni svi relevantni rizici za takvo utvrđeno ciljno tržište i da je predviđena strategija distribucije usklađena s utvrđenim ciljanim tržištem te se poduzimaju razumne mjere kako bi se zajamčila distribucija proizvoda osiguranja na utvrđenom ciljanom tržištu.

(3) Društvo za osiguranje dužno je razumjeti i redovito provjeravati proizvode osiguranja koje nudi ili prodaje, uzimajući u obzir svaki događaj koji bi mogao bitno utjecati na potencijalni rizik za utvrđeno ciljno tržište, kako bi se barem procijenilo je li proizvod i dalje prilagođen potrebama utvrđenog ciljanog tržišta i je li zamišljena strategija distribucije i dalje prikladna.

(4) Proizvođači proizvoda osiguranja stavljaju na raspolaganje distributerima sve odgovarajuće informacije o proizvodu osiguranja i postupku odobrenja proizvoda, uključujući utvrđeno ciljno tržište proizvoda.

(5) Ako distributer osiguranja nudi ili preporučuje proizvode osiguranja koje ne proizvodi, on mora imati uspostavljene primjerene mjere za dobivanje informacija iz stavka 4. ovoga članka te razumjeti značajke i utvrđeno ciljno tržište svakog proizvoda osiguranja.

(6) Politike, postupci i aranžmani iz ovog članka ne isključuju obvezu primjene svih drugih uvjeta iz ovoga Zakona, uključujući onih koji se odnose na objavljivanje, primjerenost ili prikladnost, utvrđivanje i upravljanje sukobima interesa te dodatne poticaje.

(7) Ovaj članak ne odnosi se na proizvode osiguranja koji uključuju osiguranje velikih rizika.

POGLAVLJE VI.

DODATNI UVJETI U POGLEDU INVESTICIJSKIH PROIZVODA OSIGURANJA

Područje primjene dodatnih uvjeta

Članak 436.c

Uz uvjete propisane člancima 430. – 433. ovoga Zakona, na distribuciju osiguranja investicijskih proizvoda osiguranja primjenjuju se dodatni uvjeti kada je obavljaju posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje.

Sprječavanje sukoba interesa

Članak 436.d

Uz načela iz članka 430. ovoga Zakona, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje koji provode distribuciju investicijskih proizvoda osiguranja dužni su provoditi i održavati učinkovite organizacijske i administrativne mjere za sprečavanje sukoba interesa u smislu članka 436.e ovoga Zakona kako on ne bi naštetio interesima stranaka koje moraju biti proporcionalne obavljenim poslovima, prodanim proizvodima osiguranja i vrsti distributera.

Sukob interesa

Članak 436.e

(1) Posrednici u osiguranju i društva za osiguranje tijekom provođenja svih poslova distribucije osiguranja dužni su poduzimati sve odgovarajuće mjere za utvrđivanje i otklanjanje sukoba interesa između njih, uključujući njihove odgovorne osobe i zaposlenike ili svaku osobu izravno ili neizravno povezanu s njima putem kontrole i njihovih stranaka ili između dvije stranke.

(2) Ako organizacijske ili administrativne mjere koje su posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje poduzeli u skladu s člankom 436.d ovoga Zakona radi rješavanja sukoba interesa nisu dovoljne kako bi se u razumnoj mjeri osiguralo sprečavanje rizika od nastanka štete za interese stranaka, posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje dužni su jasno i pravodobno obavijestiti stranku o svojstvima odnosno izvorima sukoba interesa prije sklapanja ugovora u osiguranju.

(3) Iznimno od članka 436. stavka 1. ovoga Zakona, obavješćivanje iz stavka 2. ovoga članka:

1. izvršava se na trajnom mediju i

2. sadrži dostatne pojedinosti, uzimajući u obzir značajke stranke, kako bi stranka mogla donijeti informiranu odluku u pogledu poslova distribucije osiguranja u kontekstu u kojem je došlo do sukoba interesa.

Informacije za stranke

Članak 436.f

(1) Osim obveza iz članaka 380., 381. i 431. te članka 432. stavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona, posrednici i društva za osiguranje dužni su strankama ili potencijalnim strankama pravodobno pružiti odgovarajuće informacije prije sklapanja ugovora u pogledu distribucije investicijskih proizvoda osiguranja te u pogledu svih troškova i povezanih naknada. Te informacije moraju sadržavati sljedeće podatke:

1. kada je riječ o savjetovanju, dobiva li stranka od posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje periodičnu procjenu primjerenosti investicijskih proizvoda osiguranja iz članka 436.g ovoga Zakona koji su preporučeni toj stranki

2. u pogledu informacija o investicijskim proizvodima osiguranja i predloženim investicijskim strategijama, prikladne smjernice i upozorenja o rizicima povezanim s investicijskim proizvodima osiguranja ili u vezi s određenom predloženom investicijskom strategijom

3. u pogledu informacija o svim troškovima i povezanim naknadama koje trebaju biti navedene, informacije koje se odnose na distribuciju investicijskog proizvoda osiguranja, uključujući troškove savjetovanja, kada je to primjenjivo, trošak investicijskog proizvoda

osiguranja preporučenog ili prodanog stranki i kako stranka može platiti za njega, što obuhvaća i sva plaćanja treće strane.

(2) Informacije o svim troškovima i naknadama, uključujući troškove i naknade u vezi s distribucijom investicijskog proizvoda osiguranja koji nisu prouzročeni pojavom povezanog tržišnog rizika, u zbirnom su obliku kako bi se stranama omogućilo razumijevanje ukupnog troška, kao i kumulativni učinak na povrat ulaganja, te se po zahtjevu stranke pruža pregled troškova i naknada raščlanjen po stavkama, a prema potrebi se takve informacije stranki pružaju periodično, najmanje jednom godišnje tijekom trajanja ulaganja.

(3) Informacije iz stavka 2. ovoga članka dostavljaju se u razumljivom obliku kako bi stranke i potencijalne stranke mogle shvatiti svojstva i rizike određene vrste investicijskog proizvoda osiguranja koje im se nude te na temelju informacija o njima donositi odluke o ulaganjima.

(4) Osim obveza iz članaka 380. i 381., članka 432. stavka 1. točke 4. i 5., članka 432. stavka 4. i članka 435. stavka 3. ovoga Zakona, smatra se da posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje ispunjavaju svoje obveze iz članka 430. stavka 1., članka 436.d ili članka 436.e ovoga Zakona ako plaćaju naknadu ili proviziju odnosno iste primaju, ili ako pružaju bilo kakvu nenovčanu korist u vezi s distribucijom investicijskog proizvoda osiguranja ili dodatnih usluga odnosno ako ih primaju od bilo koje strane osim stranke ili osobe koja djeluje za račun stranke, isključivo kada plaćanje ili korist:

1. ne šteti kvaliteti te usluge koja se pruža stranki i

2. ne ometa posrednika u osiguranju ili društvo za osiguranje prilikom ispunjavanja dužnosti da djeluju pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima svojih stranaka.

(5) Zabranjeno je prihvaćanje naknade, provizije ili nenovčane koristi od trećih strana u vezi s pružanjem usluge savjetovanja o osiguranju, a u slučaju prihvaćanja, primljena korist vraća se strankama ili se izjednačuje do visine naknade koju plaća stranka.

(6) Odredbe iz stavka 5. ovoga članka primjenjuju se na posrednike u osiguranju i društva za osiguranje iz Republike Hrvatske i drugih država članica koji obavljaju poslove distribucije osiguranja na temelju slobode pružanja usluga ili poslovnog nastana, prilikom sklapanja ugovora o osiguranju sa strankom koja ima uobičajeno boravište ili poslovni nastan u toj državi članici.

Procjene primjerenosti i prikladnosti te izvještavanje stranaka

Članak 436.g

(1) Osim obveza iz članka 433. stavka 1. ovoga Zakona, prilikom pružanja savjeta o investicijskom proizvodu osiguranja, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje prikupljaju i sve potrebne informacije u vezi sa znanjem i iskustvom stranke ili potencijalne stranke u području ulaganja relevantnom za određenu vrstu proizvoda ili usluge, financijskom situacijom te osobe, uključujući i sposobnost te osobe da podnese gubitke te investicijskim ciljevima te osobe, uključujući prihvatljivi rizik za tu osobu, kako bi posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje mogli stranki ili potencijalnoj stranki preporučiti investicijske proizvode osiguranja koji su primjereni za nju te su u skladu s njezinom mogućnosti prihvaćanja rizika i sposobnosti da podnese gubitke.

(2) Kada posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje pružaju investicijsko savjetovanje pri kojem preporučuju paket usluga ili proizvoda objedinjenih u skladu s člankom 436.a ovoga Zakona, cjelokupni objedinjeni paket mora biti primjeren za stranku.

(3) Osim obveza iz članka 433. stavka 1. ovoga Zakona, posrednici u osiguranju i društva za

osiguranje pri obavljanju poslova distribucije osiguranja koji su različiti od onih navedenih u stavku 1. ovog članka, u vezi s prodajom u kojoj se ne pruža savjetovanje, dužni su zatražiti od stranke ili potencijalne stranke da im dostavi informacije u vezi s njezinim znanjem i iskustvom u investicijskom području relevantnom za određenu vrstu ponuđenih ili traženih proizvoda ili usluga kako bi posrednik u osiguranju i društvo za osiguranje mogli procijeniti odgovara li stranki predviđena investicijska usluga ili proizvod, a ako se radi o objedinjavanju usluga ili proizvoda u skladu s člankom 436.a ovoga Zakona, pri procjeni se razmatra je li cjelokupni objedinjeni paket prikladan.

(4) Ako posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje na temelju informacija dostavljenih u skladu sa stavkom 1. ovoga članka smatra da proizvod ne odgovara stranki ili potencijalnoj stranki, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje o tome upozorava stranku ili potencijalnu stranku i to se upozorenje može dostaviti u standardiziranom formatu.

(5) U slučaju da stranka ili potencijalna stranka ne dostavi informacije navedene u stavku 1. ovoga članka ili u slučaju da dostavi nedostatne informacije u vezi sa svojim znanjem i iskustvom, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje upozorava je da ne može utvrditi je li joj predviđeni proizvod prikladan i to se upozorenje može dostaviti u standardiziranom formatu.

(6) Osim obveze iz članka 433. stavka 1. ovoga Zakona, ako se ne pružaju savjeti u vezi s investicijskim proizvodima osiguranja, posrednici u osiguranju i društva za osiguranje mogu obavljati poslove distribucije osiguranja na području Republike Hrvatske iznimno od stavka 3. ovoga članka ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. poslovi se odnose na svaki od sljedećih investicijskih proizvoda osiguranja:

a) ugovore kojima se omogućava samo investicijska izloženost financijskim instrumentima koji se u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala ne smatraju složenima te koji ne sadrže strukturu koja strankama otežava shvaćanje povezanih rizika ili

b) ostale jednostavne investicijske proizvode osiguranja

2. poslovi distribucije osiguranja obavljaju se na zahtjev stranke ili potencijalne stranke

3. stranki ili potencijalnoj stranki objašnjeno je da od posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje pri obavljanju poslova distribucije osiguranja nije zatraženo da provede ocjenu prikladnosti investicijskog proizvoda osiguranja ili pružene ili ponuđene usluge distribucije osiguranja te da stranki ili potencijalnoj stranki nije pružena odgovarajuća zaštita u skladu s relevantnim pravilima poslovnog ponašanja i takvo se upozorenje može dati u standardiziranom obliku

4. posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje postupa u skladu sa svojim obvezama iz članaka 436.d i 436.e ovoga Zakona.

(7) Svi posrednici u osiguranju ili društva za osiguranje, uključujući one koji pružaju usluge na temelju slobode pružanja usluga ili poslovnog nastana, dužni su poštivati primjenjive odredbe u državi članici u kojoj stranke s kojima sklapaju ugovore o osiguranju imaju uobičajeno boravište ili poslovni nastan i koja nije primijenila izuzeća iz stavka 6. ovoga članka.

(8) Posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje uspostavlja evidenciju koja sadrži dokument ili dokumente posrednika u osiguranju ili društva za osiguranje i stranke u kojima su utvrđena prava i obveze ugovornih strana te ostali uvjeti na temelju kojih posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje pružaju usluge stranki. Prava i dužnosti ugovornih strana mogu se upućivanjem uvrstiti u druge dokumente ili pravne tekstove.

(9) Posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje dostavlja stranki odgovarajuća izvješća o pruženim uslugama na trajnom mediju, a ta izvješća uključuju periodično obavješćivanje stranaka, uzimajući u obzir vrstu i složenost investicijskih proizvoda osiguranja i svojstva usluge koja se pruža stranki te uključuju, prema potrebi, troškove povezane s transakcijama i uslugama za račun stranke.

(10) Prilikom savjetovanja o investicijskom proizvodu osiguranja posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje prije sklapanja ugovora pružaju stranki izjavu o primjerenosti na trajnom mediju u kojoj se navode savjeti te informacije o tome kako su oni u skladu sa sklonostima, ciljevima i drugim značajkama stranke, a primjenjuju se uvjeti utvrđeni člankom 436. stavcima 1. – 5. ovoga Zakona.

(11) Ako su za sklapanje ugovora korištena sredstva za komunikaciju na daljinu zbog čega se ne može prethodno dostaviti procjena primjerenosti, posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje može dostaviti izjavu o primjerenosti na trajnom mediju odmah nakon što stranka postane vezana bilo kakvim ugovorom pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. stranka je pristala primiti izjavu o primjerenosti bez odgađanja nakon sklapanja ugovora i
2. posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje dalo je stranki mogućnost odgode sklapanja ugovora kako bi mogao unaprijed primiti izjavu o primjerenosti.

(12) Kada posrednik u osiguranju ili društvo za osiguranje obavijeste stranku da će provoditi periodičnu procjenu primjerenosti, periodično izvješće sadrži ažuriranu izjavu o tome na koji je način investicijski proizvod osiguranja u skladu sa sklonostima, ciljevima i drugim značajkama stranke.

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu

(Narodne novine, broj 151/2005, 36/2009, 75/2009, 76/2013, 152/2014)

Obvezna osiguranja u prometu

Članak 2.

(1) Obvezna osiguranja u prometu jesu:

1. osiguranje putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja,
2. osiguranje vlasnika, odnosno korisnika (u daljnjem tekstu: vlasnika) vozila od odgovornosti za štete nanесene trećim osobama (u daljnjem tekstu: osiguranje od automobilske odgovornosti),
3. osiguranje zračnog prijevoznika, odnosno operatora zrakoplova od odgovornosti za štete nanесene trećim osobama i putnicima,
4. osiguranje vlasnika, odnosno korisnika (u daljnjem tekstu: vlasnika) brodice na motorni pogon (u daljnjem tekstu: brodice), odnosno jahte od odgovornosti za štete nanесene trećim osobama.

(2) Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na prijevozna sredstva Oružanih snaga Republike Hrvatske.

(3) Za naknadu štete koja je nastala uporabom prijevoznog sredstva iz stavka 2. ovoga članka jamči Republika Hrvatska.

Pojmovi

Članak 3.

(1) Pojedini pojmovi, u smislu ovoga Zakona, imaju sljedeće značenje:

1. »prometna nesreća« je događaj kod kojega je šteta nastala zbog uporabe prijevoznog sredstva,
2. »prijevozno sredstvo« je vozilo, zrakoplov, brodica, odnosno jahta,
3. »korisnik prijevoznog sredstva« je fizička ili pravna osoba koja voljom vlasnika stvarno raspolaže prijevoznim sredstvom,
4. »ugovaratelj osiguranja« je osoba koja je s društvom za osiguranje sklopila ugovor o osiguranju,
5. »osiguranik« je osoba čiji je imovinski interes osiguran,
6. »vozač« je osoba koja upravlja prijevoznim sredstvom,
7. »odgovorni osiguratelj« je društvo za osiguranje s kojim je vlasnik prijevoznog sredstva, a kojim je prouzročena šteta, sklopio ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama,
8. »oštećena osoba« je svaka osoba kojoj je nanесena šteta na stvarima i/ili na osobama, koja na temelju ovoga Zakona ima pravo podnijeti odštetni zahtjev,
9. »vozilo« je svako motorno vozilo namijenjeno za promet na kopnu koje se kreće snagom vlastita motora, ali se ne kreće po tračnicama, i svako priključno vozilo, priključeno ili ne, koje podliježe obvezi registracije te po propisima o registraciji mora imati prometnu dozvolu,
10. »osigurana svota« je iznos do kojega je osiguran imovinski interes, posebno za štete na stvarima te posebno za štete na osobama,
11. »priključno vozilo« je svako vozilo namijenjeno da ga vuče motorno vozilo,
12. »neosigurano vozilo« je vozilo iz točke 9. ovoga članka za koje nije sklopljen ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti ili je trajanje osiguranja isteklo, a ugovor o osiguranju nije produžen ni u počeknom roku,
13. »nepoznato vozilo« je vozilo iz točke 9. ovoga članka koje nije bilo moguće identificirati, kao ni njegova odgovornog osiguratelja,
14. »počekni rok« je razdoblje od najviše 30 dana nakon isteka ugovora o osiguranju u kojem se prava i dužnosti iz ugovora o osiguranju produžuju,
15. prestanak važenja

16. prestanak važenja

17. prestanak važenja

18. prestanak važenja

19. »brodica« je plovni objekt namijenjen za plovidbu morem koji nije brod ili jahta, a čija ukupna snaga potisnih strojeva prelazi 15 kW, određen u članku 5. točki 15. Pomorskog zakonika,

20. »jahta« je plovni objekt za šport i razonodu čija je duljina veća od 12 metara te koji je osim posade ovlašten prevoziti najviše 12 putnika, određen u članku 5. točki 20. Pomorskog zakonika,

21. »društvo za osiguranje« je društvo za osiguranje koje ima dozvolu nadzornog tijela za obavljanje poslova obveznih osiguranja u prometu, društvo za osiguranje države članice koje poslove obveznih osiguranja u prometu ima pravo obavljati neposredno ili preko podružnice, odnosno strano društvo za osiguranje koje poslove obveznih osiguranja u prometu obavlja preko podružnice uz dozvolu nadzornog tijela,

21.a »država članica« je država članica Europske unije i država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru,

22. »područje država članica Sustava zelene karte osiguranja« je područje država potpisnica Kretskog sporazuma,

23. »Multilateralni sporazum« je sporazum sklopljen između nacionalnih ureda za osiguranje država članica EEA (Europskog gospodarskog prostora) i drugih pridruženih država po kojem se službena registarska pločica države članice u kojoj je vozilo uobičajeno stacionirano smatra dokazom o postojanju valjanog osiguranja od automobilske odgovornosti,

24. »područje na kojem je vozilo uobičajeno stacionirano« je područje države članice Multilateralnog sporazuma:

- čiju registarsku pločicu vozilo nosi, bez obzira jesu li pločice trajne ili privremene,

- u kojoj su izdane tablice osiguranja ili znak raspoznavanja sličan registarskoj pločici koju vozilo nosi u slučaju kada registracija za određeni tip vozila nije potrebna,

- u kojoj vlasnik vozila ima prebivalište u slučaju kada za određeni tip vozila nije potrebna registarska pločica niti tablica osiguranja niti drugi znak raspoznavanja sličan registarskoj pločici,

- u kojoj se prometna nesreća dogodila u slučaju kada vozilo koje je sudjelovalo u prometnoj nesreći nema nikakvu registarsku pločicu ili ima registarsku pločicu koja ne odgovara ili više ne odgovara vozilu,

25. »Kretski sporazum« je sporazum kojim se uređuju međusobni odnosi između nacionalnih ureda za osiguranje država članica Sustava zelene karte osiguranja,

26. »Zelena karta osiguranja« je međunarodna karta osiguranja od automobilske odgovornosti koju izdaje nacionalni ured za osiguranje kao dokaz o postojanju valjanog osiguranja od automobilske odgovornosti na području država članica Sustava zelene karte osiguranja,

27. »kamata« u smislu ovoga Zakona je zakonska zatezna kamata koju plaća dužnik kada novčanu obvezu ne izvrši u propisanom roku,

28. prestanak važenja

29. prestanak važenja

30. »Nadzorno tijelo« je Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga osnovana posebnim zakonom,

31. prestanak važenja

32. ECAA sporazum je mnogostrani sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunjske, Republike Srbije i Misije privremene Uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu o uspostavi Europskog zajedničkog zračnog prostora.

Dužnost sklapanja i obnove osiguranja

Članak 4.

(1) Vlasnik prijevoznog sredstva dužan je za osiguranja iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona, prije uporabe prijevoznog sredstva u prometu, sklopiti ugovor o osiguranju te ga obnavljati sve dok je prijevozno sredstvo u prometu.

(2) Ako prijevozno sredstvo podliježe obvezi registracije te prema propisima o registraciji mora imati prometnu dozvolu, tijelo nadležno za registraciju smije izdati prometnu dozvolu ili drugu odgovarajuću ispravu, produžiti njezinu valjanost tek nakon što vlasnik prijevoznog sredstva na čije će se ime prijevozno sredstvo registrirati predoči dokaz o tome da je sklopio ugovor o osiguranju za osiguranje koje je prema ovome Zakonu obvezno.

(3) Ako je prijevozno sredstvo, sukladno propisima o registraciji, evidentirano na korisnika prijevoznog sredstva, odredbe ovoga Zakona koje vrijede za vlasnika prijevoznog sredstva na odgovarajući se način primjenjuju i na korisnika prijevoznog sredstva.

Suosigurane osobe

Članak 5.

Osiguranjem vlasnika prijevoznog sredstva od odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama pokrivene su i štete koje prouzroče osobe koje voljom vlasnika sudjeluju u uporabi prijevoznog sredstva.

Ugovor o obveznom osiguranju i njegov učinak

Članak 8.

(1) Društvo za osiguranje dužno je sklopiti ugovor o osiguranju sukladno ovome Zakonu i uvjetima za osiguranje.

(2) Društvo za osiguranje ne može odbiti ponudu za sklapanje ugovora o osiguranju ako ponuditelj prihvaća uvjete pod kojima društvo za osiguranje provodi tu vrstu osiguranja.

- (3) Uvjeti za osiguranje sastavni su dio ugovora o osiguranju te ih je društvo za osiguranje pri sklapanju ugovora o osiguranju dužno uručiti ugovaratelju osiguranja.
- (4) Uvjetima za osiguranje utvrđuju se odnosi između ugovornih strana koji nisu ili nisu u potpunosti utvrđeni ovim Zakonom.
- (5) Obveza društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju počinje po isteku 24-tog sata dana koji je u ispravi o osiguranju naveden kao početak osiguranja, a prestaje po isteku 24-tog sata koji je u ispravi o osiguranju naveden kao dan isteka trajanja osiguranja, ako nije drugačije ugovoreno.
- (6) Kod ugovora o osiguranju sklopljenog na jednu ili više godina, prava i obveze iz ugovora o osiguranju produžuju se nakon isteka ugovora o osiguranju za najviše 30 dana (počekni rok) ako društvu za osiguranje najmanje tri dana prije isteka trajanja osiguranja nije uručena izjava ugovaratelja osiguranja da ne pristaje na produženje ugovora o osiguranju.
- (7) Ako se u počeknom roku iz stavka 6. ovoga članka dogodi osigurani slučaj, ugovaratelj osiguranja obavezan je platiti premiju osiguranja za cijelu sljedeću godinu osiguranja.
- (8) Ako u počeknom roku iz stavka 6. ovoga članka ugovaratelj osiguranja sklopi ugovor o osiguranju s drugim društvom za osiguranje, prethodni osiguratelj ima pravo na premiju osiguranja za razdoblje do dana sklapanja ugovora o osiguranju s drugim društvom za osiguranje, i to razmjerno razdoblju njegova osigurateljnog pokrića.
- (9) Ako društvo za osiguranje utvrdi da je vlasniku vozila isteklo osigurateljno pokriće, dužno je o tome obavijestiti nadležno tijelo unutarnjih poslova u roku od 15 dana.
- (10) Ako društvo za osiguranje utvrdi da je vlasniku prijevoznog sredstva isteklo osigurateljno pokriće, dužno je o tome obavijestiti Informacijski centar Hrvatskog ureda za osiguranje u roku od 15 dana.
- (11) Društvo za osiguranje dužno je sklopiti ugovor o osiguranju sukladno cjenicima premija osiguranja.

Teritorijalna valjanost osiguranja

Članak 9.

- (1) Ugovor o osiguranju za obvezna osiguranja iz članka 2. stavka 1. točke 1. i 4. ovoga Zakona mora pokrivati štete nastale na području Republike Hrvatske.
- (2) Ugovor o osiguranju za obvezno osiguranje iz članka 2. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona mora pokrivati štete nastale na području Republike Hrvatske i teritoriju država članica Sustava zelene karte osiguranja.
- (3) Osigurateljno pokriće za obvezno osiguranje iz članka 2. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona odnosi se na područje Republike Hrvatske i područje država članica Sustava zelene karte osiguranja, ako nije drugačije ugovoreno.

Izvještavanje nadzornog tijela o uvjetima i cjenicima premija osiguranja

Članak 10.

Društvo za osiguranje dužno je obavijestiti nadzorno tijelo o uvjetima osiguranja koje koristi za osiguranja iz članka 2. ovoga Zakona najkasnije 60 dana prije njihove primjene i to u svrhu

provjere jesu li sukladni s propisima, osiguravateljskim načelima i pravilima struke. Društvo za osiguranje dužno je oblikovati premije osiguranja na temelju aktuarskih metoda i načela tako da omogućuju trajno ispunjavanje svih obveza društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju uključivo i formiranje dostatnih tehničkih pričuva za navedeno osiguranje. Nadzorno tijelo može tražiti od društva za osiguranje dostavu cjenika premija, tehničkih podloga i ostalih elemenata korištenih za izračun premija osiguranja, a u svrhu provjere jesu li usklađeni s propisima Republike Hrvatske.

Pravo oštećene osobe na podnošenje neposrednog zahtjeva

Članak 11.

(1) Odštetni zahtjev po osnovi osiguranja iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona oštećena osoba može podnijeti neposredno odgovornom osiguratelju.

(2) Ako oštećena osoba podnese odštetni zahtjev neposredno odgovornom osiguratelju, u odgovoru na takav zahtjev odgovorni osiguratelj ne može isticati prigovore koje bi na temelju zakona ili ugovora o osiguranju mogao istaknuti prema osiguranoj osobi zbog nepridržavanja zakona ili ugovora o osiguranju.

(3) Društva za osiguranje mogu sklopiti sporazum prema kojem odštetni zahtjev po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti može rješavati društvo za osiguranje kod kojeg je oštećena osoba sklopila ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti.

Postupak i rokovi za rješavanje odštetnih zahtjeva te pravo oštećene osobe na podnošenje tužbe

Članak 12.

(1) Odgovorni osiguratelj je dužan u roku od 60 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva utvrditi osnovanost i visinu toga zahtjeva te dostaviti podnositelju zahtjeva:

1. obrazloženu ponudu za naknadu štete, ako su odgovornost za naknadu štete te visina štete nesporne, ili

2. utemeljen odgovor na sve točke iz odštetnog zahtjeva u slučaju ako su odgovornost za naknadu štete ili visina štete sporne.

(2) Ako odgovorni osiguratelj u roku iz stavka 1. ovoga članka oštećenoj osobi ne dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete, odnosno utemeljeni odgovor, oštećena osoba može protiv njega podnijeti tužbu. Tužba podnesena protiv odgovornog osiguratelja ili odgovorne osobe prije protoka roka iz stavka 1. ovoga članka smatrat će se preuranjenom.

(3) Odgovorni osiguratelj je dužan isplatiti iznos naknade štete u roku iz stavka 1. ovoga članka. U slučaju nemogućnosti utvrđenja visine konačnog iznosa štete, odgovorni osiguratelj je oštećenoj osobi dužan isplatiti iznos nespornog iznosa naknade štete kao predujam u roku propisanom stavkom 1. ovoga članka.

(4) U slučaju neizvršenja obveze isplate naknade štete ili nespornog iznosa naknade štete, u roku iz stavka 1. ovoga članka, oštećena osoba uz dužni iznos naknade štete, odnosno uz dužni nesporni iznos naknade štete ima pravo i na isplatu iznosa kamate, i to od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

(5) U slučaju neimovinske štete u postupku pred odgovornim osigurateljem oštećena osoba ima pravo priložiti nalaz i mišljenje neovisnog vještaka kojeg je osobno izabrala.

Subrogacijski zahtjevi društava za osiguranje

Članak 14.

Društvo za osiguranje koje je nadoknadilo štetu oštećenoj osobi ili platilo osigurani iznos, a na temelju ovoga Zakona nije bilo u obvezi, ima pravo na naknadu od osobe koja je odgovorna za štetu i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova.

GLAVA II.

OSIGURANJE PUTNIKA U JAVNOM PROMETU OD POSLJEDICA NESRETNOG SLUČAJA

Obveza sklapanja ugovora o osiguranju

Članak 17.

(1) Vlasnici prijevoznih sredstava koja se koriste za prijevoz putnika u javnom prometu dužni su sklopiti ugovor o osiguranju putnika od posljedica nesretnog slučaja.

(2) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka dužni su sklopiti:

1. vlasnici autobusa kojima se obavlja javni prijevoz u gradskom, međugradskom i međunarodnom linijskom i izvanlinijskom prometu,
2. vlasnici autobusa koji prevoze radnike na posao i s posla te autobusa kojim se prevoze turisti,
3. vlasnici taksi automobila i rent-a-car vozila kad se iznajmljuju s vozačem,
4. vlasnici tračnih vozila za prijevoz putnika,
5. vlasnici brodica i jahti u pomorskoj plovidbi, svih vrsta riječnih i jezerskih plovila, uključujući skele i splavi koje na redovitim linijama slobodno prevoze putnike, uključujući krstarenje i prijevoz turista,
6. vlasnici svih vrsta brodica i jahti, plovila i čamaca unutarnje plovidbe koji se iznajmljuju s najmanje jednim članom posade,
7. zračni prijevoznici, odnosno operatori zrakoplova kojima se obavlja prijevoz osoba i stvari u javnom zračnom prometu,
8. vlasnici svih ostalih prijevoznih sredstava, bez obzira na vrstu pogona, kojima se uz naplatu prijevoza prevoze putnici u javnom prometu.

Putnici u prijevoznom sredstvu

Članak 18.

(1) Putnicima se smatraju osobe koje se radi putovanja nalaze u jednom od prijevoznih sredstava određenih za obavljanje javnog prometa, bez obzira na to jesu li već kupile voznu kartu, a također i osobe koje se nalaze u krugu kolodvora, pristaništa i zrakoplovne luke ili u neposrednoj blizini prijevoznog sredstva prije ukrcavanja, odnosno nakon iskrcavanja, koje su namjeravale putovati određenim prijevoznim sredstvom ili su njime putovale, osim osoba koje su zaposlene na prijevoznom sredstvu.

(2) Putnicima iz stavka 1. ovoga članka smatraju se i osobe koje imaju pravo na besplatnu vožnju.

(3) Putnik iz stavka 1. ovoga članka je i svaka osoba koja se u zrakoplovu iz članka 17. stavka 2. točke 7. ovoga Zakona nalazi uz pristanak zračnog prijevoznika, odnosno operatora zrakoplova, osim članova letачke i kabinske posade zrakoplova koji su u službi za vrijeme leta zrakoplova.

Obveza društva za osiguranje i osigurana svota

Članak 19.

(1) Obvezu društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona predstavlja osigurana svota važeća na dan štetnog događaja, ako ugovorom o osiguranju nije određena viša osigurana svota.

(2) Najniža osigurana svota po jednom štetnom događaju određena ugovorom o osiguranju iz članka 17. ovoga Zakona za prijevozno sredstvo iz članka 17. stavka 2. točke 1. do 8. ovoga Zakona po jednom putniku iznosi:

– za slučaj smrti 40.000,00 kuna,

– za slučaj trajnog invaliditeta 80.000,00 kuna.

(3) Odluku o povećanju osigurane svote iz stavka 2. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadzornog tijela.

(4) Odluka iz stavka 3. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Pravo na naknadu štete

Članak 20.

(1) Putnik kojemu se dogodi nesretni slučaj, odnosno prema uvjetima osiguranja određeni korisnik u slučaju smrti putnika, ima pravo zahtijevati da društvo za osiguranje kod kojega je sklopljeno osiguranje neposredno njemu izvrši svoju obvezu iz ugovora o osiguranju.

(2) Ako je za nastalu štetu odgovoran vlasnik prijevoznog sredstva koji je sklopio ugovor o osiguranju putnika u javnom prometu, u naknadu štete koja pripada oštećenoj osobi na temelju osiguranja od automobilske odgovornosti ne uračunava se iznos koji pripada oštećenoj osobi po osnovi obveznog osiguranja putnika u javnom prometu.

Naknada štete neosiguranim putnicima

Članak 21.

Ako vlasnik prijevoznog sredstva nije sklopio ugovor o osiguranju putnika sukladno odredbama ovoga Zakona, a dogodio se nesretni slučaj, putnik odnosno osoba koja bi bila korisnik osiguranja, u slučaju da je ugovor o osiguranju bio sklopljen, može isplatu osiguranog iznosa zahtijevati od Hrvatskog ureda za osiguranje.

GLAVA III.

OSIGURANJE VLASNIKA VOZILA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETE NANESENE TREĆIM OSOBAMA

Obveza sklapanja ugovora o osiguranju

Članak 22.

- (1) Vlasnik vozila dužan je sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju uporabom vozila može nanijeti trećim osobama zbog smrti, tjelesne ozljede, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari.
- (2) Ugovorom o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka pokrivene su i štete zbog smrti, tjelesne ozljede, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari putnika u vozilu kojim je prouzročena šteta.
- (3) Ugovorom o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka pokrivene štete su štete nastale od vozila koja se kreću javnim cestama i ostalim površinama na kojima se odvija promet, a koja podliježu obvezi registracije te po propisima o registraciji moraju imati prometnu dozvolu.
- (4) Osiguranje od automobilske odgovornosti ne pokriva štetu na stvarima koje je vlasnik vozila, kojim je prouzročena šteta, preuzeo radi prijevoza, a nalazile su se u vozilu ili na vozilu kojim je prouzročena šteta.
- (5) Osiguranje od automobilske odgovornosti pokriva štetu nastalu od vučnog vozila kao i štetu nastalu od priključnog vozila.
- (6) Ako je šteta nastala od vučnog ili priključnog vozila dok su oba vozila bila spojena i činila jednu cjelinu ili ako je šteta nastala tijekom vožnje nakon odvajanja priključnog vozila, za štetu trećim osobama solidarno odgovaraju vlasnici obaju vozila, pa oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev ili osiguratelju vučnog vozila ili osiguratelju priključnog vozila.
- (7) Društvo za osiguranje koje je na temelju stavka 5. ovoga članka oštećenoj osobi nadoknadilo štetu, ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa, kamatu i troškove od osiguratelja vučnog, odnosno priključnog vozila ako postoji odgovornost njegovog osiguranika za štetu i u okviru njegove odgovornosti.
- (8) Društvo za osiguranje dužno je na zahtjev svog osiguranika izdati potvrdu o eventualno postavljenim odštetnim zahtjevima trećih osoba na temelju osiguranja od automobilske odgovornosti svog osiguranika.
- (9) Potvrda iz stavka 7. ovoga članka mora pokrivati razdoblje od najmanje posljednjih pet godina postojanja osigurateljnog pokrića, a društvo za osiguranje dužno ju je izdati u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (10) Trećom osobom iz stavka 1. ovoga članka smatra se i primatelj leasinga koji je ugovaratelj osiguranja i korisnik vozila, a nije odgovoran za prometnu nesreću u kojoj mu je prouzročena šteta od vozila istoga davatelja leasinga.

Isključenje iz osiguranja

Članak 23.

Po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti pravo na naknadu štete nema:

1. vozač vozila kojim je prouzročena šteta te njegovi srodnici i druge fizičke ili pravne osobe glede štete zbog smrti ili tjelesne ozljede vozača,
2. vlasnik, suvlasnik, odnosno zajednički vlasnik te svaki drugi korisnik vozila kojim je prouzročena šteta i to na naknadu štete na stvarima,
3. suputnik koji je dragovoljno ušao u vozilo kojim je uzrokovana šteta a kojim je upravljao neovlašteni vozač, ako osiguratelj dokaže da je ta okolnost suputniku bila poznata,
4. suputnik koji je dragovoljno ušao u neregistrirano vozilo bez istaknutih registarskih oznaka na vozilu, ako osiguratelj dokaže da je ta okolnost suputniku bila poznata,
5. suputnik koji je dragovoljno ušao u neosigurano vozilo kojim je uzrokovana šteta, ako Hrvatski ured za osiguranje dokaže da je ova okolnost suputniku bila poznata,
6. oštećena osoba kojoj je šteta nastala:
 - zbog uporabe vozila na športskim priredbama koje se održavaju na cesti ili dijelu ceste zatvorenom za promet drugim vozačima, a kojih je cilj postizanje najveće ili najveće prosječne brzine, odnosno na vježbama za te priredbe,
 - zbog djelovanja nuklearne energije za vrijeme prijevoza radioaktivnog materijala,
 - zbog ratnih operacija, pobuna ili terorističkog čina, s tim da društvo za osiguranje u tom slučaju mora dokazati da je šteta prouzročena takvim događajem.

Naknada štete u slučaju gubitka prava iz osiguranja

Članak 24.

(1) Osigurana osoba gubi prava iz osiguranja u sljedećim slučajevima:

1. ako vozač nije koristio vozilo u svrhu kojoj je namijenjeno,
2. ako vozač nije imao važeću vozačku dozvolu odgovarajuće vrste ili kategorije, osim ako je za vrijeme poduke iz vožnje vozilom upravljao kandidat za vozača motornog vozila, uz poštivanje svih propisa kojima se ta poduka uređuje,
3. ako je vozaču oduzeta vozačka dozvola ili je isključen iz prometa ili ako mu je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja vozilom određene vrste ili kategorije ili mjera prestanka važenja vozačke dozvole odnosno zaštitna mjera zabrane uporabe inozemne vozačke dozvole na teritoriju Republike Hrvatske,
4. ako je vozač upravljao vozilom pod utjecajem alkohola iznad ugovorene granice, droga te psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih tvari,
5. ako je vozač štetu prouzročio namjerno,

6. ako je šteta nastala zbog toga što je vozilo bilo tehnički neispravno, a ta je okolnost vozaču vozila bila poznata.

7. ako je šteta prouzročena kaznenim djelom obijesne vožnje u cestovnom prometu za koje je donesena pravomoćna sudska presuda.

(2) Gubitak prava iz osiguranja na temelju stavka 1. točke 1. do 7. ovoga članka nema utjecaja na pravo oštećene osobe na naknadu štete te oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev odgovornom osiguratelju.

(3) Društvo za osiguranje koje je temeljem stavka 1. točke 5. i 7. ovoga članka oštećenoj osobi isplatilo štetu ima pravo od osobe koja je odgovorna za štetu na naknadu cjelokupno isplaćenog iznosa štete, na kamatu i troškove, a u slučaju iz stavka 1. točke 1., 2., 3., 4. i 6. ovoga članka najviše do iznosa 12 prosječnih neto-plaća prema zadnjem službenom izvješću Državnog zavoda za statistiku.

Naknada štete u slučaju neovlaštene vožnje

Članak 25.

(1) Ako je štetu prouzročio vozač koji je neovlašteno upravljao vozilom, oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev odgovornom osiguratelju, osim u slučaju iz članka 23. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona.

(2) Neovlaštenim vozačem smatra se osoba koja je u vrijeme štetnog događaja bez suglasnosti vlasnika upotrijebila vozilo, a nije kod njega zaposlena u vezi s pogonom motornog vozila, nije ni član njegovoga obiteljskog kućanstva, a niti joj je vlasnik vozilo predao u posjed.

(3) Društvo za osiguranje koje je oštećenoj osobi isplatilo štetu ima pravo od osobe koja je odgovorna za štetu na naknadu cjelokupno isplaćenog iznosa štete, kamata i troškova.

Obveza društva za osiguranje i osigurana svota

Članak 26.

(1) Obvezu društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju iz članka 22. ovoga Zakona predstavlja osigurana svota važeća na dan štetnog događaja, ako ugovorom o osiguranju nije ugovoren viši iznos.

(2) prestanak važenja

(3) Ako ima više oštećenih osoba, a ukupna šteta je veća od iznosa iz stavka 8. ovoga članka, prava oštećenih osoba prema društvu za osiguranje razmjerno se smanjuju, a prednost u redoslijedu namirenja štete imaju oštećene fizičke osobe.

(4) Društvo za osiguranje koje je isplatilo jednoj oštećenoj osobi iznos veći od onoga koji joj pripada s obzirom na razmjerno sniženje naknade, jer unatoč poduzetim mjerama nije moglo znati da postoje i druge oštećene osobe, ostaje u obvezi prema tim drugim osobama samo do visine iznosa iz stavka 8. ovoga članka.

(5) Društvo za osiguranje kod kojega se vlasnik vozila osigurao od automobilske odgovornosti, dužno je štetu koja je uporabom vozila nanesena u državama članicama Sustava zelene karte osiguranja, a koja je viša od iznosa iz stavka 8. ovoga članka, nadoknaditi do iznosa određenog propisima o obveznom osiguranju države u kojoj je šteta nastala.

(6) prestanak važenja

(7) prestanak važenja

(8) Najniža osigurana svota temeljem ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti određuje se u sljedećim iznosima:

1. u slučaju štete zbog smrti, tjelesne ozljede i oštećenja zdravlja do iznosa od 42,750.000,00 kuna po štetnom događaju bez obzira na broj oštećenika,

2. u slučaju uništenja ili oštećenja stvari do iznosa od 8,550.000,00 kuna po štetnom događaju bez obzira na broj oštećenika.

(9) Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku o povećanju ili sniženju osigurane svote iz stavka 8. ovoga članka sukladno obavijesti Europske komisije koja se periodično objavljuje u Službenom listu Europske unije u skladu s Europskim indeksom potrošačkih cijena, utvrđenim na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 2494/95 od 23. listopada 1995. o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena (SL L 257, 27. 10. 1995.).

(10) Ako osigurane svote iz stavka 8. ovoga članka zbog promjene tečaja ne odgovaraju iznosima izraženim u eurima u obavijesti Europske komisije iz stavka 9. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske može odlukom uskladiti iznose osiguranih svota.

Subrogacijski zahtjevi nositelja socijalnog osiguranja

Članak 27.

(1) Društvo za osiguranje obvezno je zavodima koji obavljaju poslove zdravstvenoga, mirovinskog ili invalidskog osiguranja nadoknaditi stvarnu štetu u okviru odgovornosti svoga osiguranika i u granicama obveza preuzetih ugovorom o osiguranju.

(2) Stvarnom štetom u smislu stavka 1. ovoga članka smatraju se troškovi liječenja i drugi nužni troškovi učinjeni sukladno propisima o zdravstvenom osiguranju, kao i razmjerni iznos mirovine oštećene osobe, odnosno članova njezine obitelji.

(3) Razmjerni iznos mirovine određuje se prema propisima o mirovinskom osiguranju u visini razlike između invalidske mirovine utvrđene rješenjem Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i invalidske mirovine koja bi bila utvrđena u slučaju povrede na radu.

(4) Odredbe stavka 1., 2. i 3. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju na subrogacijske zahtjeve društava za osiguranje za naknadu stvarne štete isplaćene na temelju dobrovoljnog zdravstvenog, mirovinskog, rentnog ili sličnog osiguranja.

(5) Obvezu iz stavka 1. ovoga članka prema zavodu koji obavlja poslove zdravstvenog osiguranja društvo za osiguranje dužno je izvršiti u skladu s odredbama zakona koji uređuje obvezno zdravstveno osiguranje.

Promjena vlasnika vozila

Članak 28.

(1) Ako se za vrijeme trajanja osiguranja promijeni vlasnik vozila, prava i obveze iz ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti prenose se na novog vlasnika, i traju do isteka trajanja osiguranja uključujući i prava i obveze iz članka 8. ovoga Zakona.

(2) Tijela ovlaštena za registraciju vozila dužna su o promjeni podataka u evidenciji o registriranim vozilima u roku od osam dana obavijestiti Hrvatski ured za osiguranje.

Naknada štete nastale uporabom neosiguranog vozila

Članak 29.

(1) Oštećena osoba kojoj je šteta nanescena uporabom vozila čiji se vlasnik nije osigurao od automobilske odgovornosti može podnijeti odštetni zahtjev Hrvatskom uredu za osiguranje.

(2) Oštećena osoba kojoj je šteta nanescena uporabom neregistriranog i neosiguranog vozila preuzetog u drugoj državi članici kojem je odredište Republika Hrvatska u roku najviše 30 dana nakon isporuke vozila može podnijeti odštetni zahtjev Hrvatskom uredu za osiguranje.

(3) U slučaju štete nanescene uporabom vozila iz stavka 1. i 2. ovoga članka Hrvatski ured za osiguranje jamči za obveze najviše do iznosa iz članka 26. stavka 8. ovoga Zakona.

(4) Obradu i isplatu takvih šteta Hrvatski ured za osiguranje može povjeriti svome članu, koji je obvezan štetu obraditi i isplatiti na teret Garancijskog fonda.

(5) Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu od osobe koja je odgovorna za štetu, i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova.

Naknada štete nastale uporabom nepoznatog vozila

Članak 30.

(1) Oštećena fizička osoba kojoj je šteta nanescena uporabom nepoznatog vozila može podnijeti odštetni zahtjev Hrvatskom uredu za osiguranje.

(2) Oštećena fizička osoba ima pravo zahtijevati naknadu štete zbog smrti, tjelesne ozljede ili oštećenja zdravlja i to najviše do iznosa iz članka 26. stavka 8. ovoga Zakona.

(3) Oštećena osoba ima pravo zahtijevati naknadu štete zbog uništenja ili oštećenja stvari do iznosa iz stavka 2. ovoga članka propisanog za štete na stvarima i uz samopridržaj u iznosu od 3.750,00 kuna ako je Hrvatski ured za osiguranje nekom od sudionika ove prometne nesreće nadoknadio štetu zbog smrti ili teških tjelesnih ozljeda koje su zahtijevale bolničko liječenje.

(4) Ako se pronađe vozilo čijom je uporabom nanescena šteta te se utvrdi odgovorni osiguratelj, Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu od odgovorne osobe odnosno od odgovornog osiguratelja, i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova.

Naknada štete u slučaju nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje odnosno stečaja

Članak 31.

(1) U slučaju nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje odnosno stečaja na osnovi pravomoćnog rješenja nadležnog trgovačkog suda, oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev Hrvatskom uredu za osiguranje.

(2) Oštećena osoba ima pravo zahtijevati naknadu štete najviše do iznosa iz članka 26. stavka 8. ovoga Zakona.

(3) U slučaju isplate štete tijekom provođenja likvidacijskog postupka, Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu od društva za osiguranje nad kojim se provodi likvidacijski postupak i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova, a ako je nad društvom za osiguranje otvoren stečaj, Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu tih iznosa iz stečajne mase društva za osiguranje.

Međunarodna isprava o osiguranju vozila inozemne registracije

Članak 32.

(1) Vozač koji vozilom inozemne registracije ulazi na teritorij Republike Hrvatske mora imati valjanu međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koje vrijedi na teritoriju Europske unije ili neki drugi dokaz o postojanju takva osiguranja, koje pokriva štete najmanje do iznosa iz članka 26. stavka 8. ovoga Zakona.

(2) Policija je ovlaštena kontrolirati ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Kada vozila ulaze na teritorij Republike Hrvatske s teritorija druge države članice, policija je ovlaštena obavljati nesustavne kontrole ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka kojima nije cilj isključivo provjera osiguranja od automobilske odgovornosti.

Dokazi postojanja međunarodne isprave

Članak 33.

(1) Međunarodnim ispravama i dokazima iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona smatra se službena registarska pločica koju nosi vozilo koje je uobičajeno stacionirano na području države čiji je nacionalni ured potpisnik Multilateralnog sporazuma odnosno valjana Zelena karta izdana za vozilo koje potječe iz države čiji nacionalni ured za osiguranje nije potpisnik Multilateralnog sporazuma, te druge isprave i dokazi čiju valjanost priznaje Hrvatski ured za osiguranje.

(2) Valjanost međunarodnih isprava i dokaza Hrvatski ured za osiguranje priznaje obavještanjem tijela ovlaštenog za nadzor granice Republike Hrvatske.

(3) Priznavanje valjanosti međunarodnih isprava i dokaza uključuje i jamčenje Hrvatskog ureda za osiguranje za obveze utemeljene tim ispravama i dokazima do iznosa iz članka 26. ovoga Zakona, a ako je za vozilo inozemne registracije ugovorom o osiguranju ugovoren veći iznos, Hrvatski ured za osiguranje jamči do visine ugovorenog iznosa osigurateljnog pokrivača.

Pravo na naknadu štete

Članak 34.

(1) Oštećena osoba kojoj je u Republici Hrvatskoj nanesena šteta uporabom vozila inozemne registracije za koje postoji valjana međunarodna isprava ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona može podnijeti odštetni zahtjev Hrvatskom uredu za osiguranje.

(2) Za naknadu štete koja je nanesena uporabom vozila s teritorija država potpisnica Multilateralnog sporazuma koje nema nikakvu registarsku pločicu ili ima registarsku pločicu koja ne odgovara ili više ne odgovara vozilu, odnosno štete nanesene uporabom određenog tipa vozila za koji registarska pločica, tablica osiguranja niti drugi znak raspoznavanja sličan registarskoj pločici nije potreban, primjenjuju se odredbe članka 29. ovoga Zakona.

(3) U slučaju štete nanosene uporabom vozila iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski ured za osiguranje jamči za obveze najviše do iznosa iz članka 26. stavka 8. ovoga Zakona, a ako je za vozilo inozemne registracije ugovorom o osiguranju ugovoren veći iznos, Hrvatski ured za osiguranje jamči do visine ugovorenog iznosa osigurateljnog pokrća.

(4) Obradu i isplatu ovakvih šteta Hrvatski ured za osiguranje može povjeriti svojim članovima ili specijaliziranim organizacijama za obradu navedenih šteta, koji su dužni odštetni zahtjev obraditi i likvidirati sukladno međunarodnim sporazumima o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti.

Granično osiguranje od automobilske odgovornosti

Članak 35.

(1) Vozač vozila inozemne registracije koji nema valjanu međunarodnu ispravu ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona dužan je sklopiti ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti (granično osiguranje) koje vrijedi na teritoriju država članica s važnošću za vrijeme njegovog boravka na teritoriju države članice, a najmanje na 15 dana.

(2) Za provedbu osiguranja iz stavka 1. ovoga članka nadležan je Hrvatski ured za osiguranje.

(3) Ako vozač vozila iz stavka 1. ovoga članka prije ulaska na teritorij Republike Hrvatske ne sklopi ugovor o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka, onemogućit će se ulazak vozila zajedno s vozačem na teritorij Republike Hrvatske.

(4) Ispunjenje obveza vozača vozila inozemne registracije iz stavka 1. ovoga članka nadzire osoba ovlaštena za nadzor granice Republike Hrvatske.

(5) Ako osoba ovlaštena za nadzor u prometu utvrdi prilikom nadzora da vozač nema valjanu međunarodnu ispravu ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz stavka 1. ovoga članka, spriječit će daljnju uporabu vozila i naložit sklapanje ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti iz stavka 1. ovoga članka.

Pravo na naknadu štete po osnovi graničnog osiguranja

Članak 36.

(1) Oštećena osoba kojoj je šteta nanosena uporabom vozila inozemne registracije koje je osigurano kod osobe iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona može podnijeti odštetni zahtjev osiguratelju koji je izdao policu osiguranja ili Hrvatskom uredu za osiguranje.

(2) Oštećena osoba ima pravo zahtijevati naknadu štete najviše do iznosa iz članka 26. stavka 8. ovoga Zakona.

(3) Ako je oštećena osoba odštetni zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnijela osiguratelju koji je izdao policu osiguranja, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 11., 12. i 14. ovoga Zakona.

(4) Ako je oštećena osoba odštetni zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnijela Hrvatskom uredu za osiguranje, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 15. ovoga Zakona.

(5) Oštećena osoba može odštetni zahtjev podnijeti i nacionalnom uredu države u kojoj je nastao štetni događaj, a koji jamči za obveze najviše do iznosa osigurateljnog pokrća propisanog u njegovoj državi.

Pravo na naknadu štete od neosiguranog inozemnog vozila

Članak 37.

Za naknadu štete koja je nanesena uporabom vozila inozemne registracije koje nema valjanu međunarodnu ispravu ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona, a niti ugovor o osiguranju iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe članka 29. ovoga Zakona.

Europsko izvješće o nesreći

Članak 38.

(1) U slučaju prometne nesreće sudionici moraju ispuniti i potpisati te međusobno razmijeniti Europsko izvješće o nesreći. Uredno ispunjeno Europsko izvješće o nesreći može se koristiti kao odštetni zahtjev po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti, odnosno kao izjava o okolnostima načina nastanka štetnog događaja.

(2) Društvo za osiguranje dužno je ugovaratelju osiguranja uz policu osiguranja od automobilske odgovornosti uručiti Europsko izvješće o nesreći.

(3) Za vrijeme upotrebe vozila u prometu vozač je dužan imati Europsko izvješće o nesreći i predložiti ga na zahtjev osobe ovlaštene za nadzor u prometu.

Članak 40.a

Pojmovi u smislu ove glave imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u Uredbi (EZ) br. 785/2004.

Članak 40.b

(1) Zračni prijevoznik, odnosno operator zrakoplova obavezan je sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu prouzročenu putnicima, prtljazi, teretu i trećim osobama, koju prouzroči zrakoplov registriran u skladu s odredbama ovoga Zakona i Uredbom br. (EZ) 785/2004, ako se nalazi na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno u njezinu zračnom prostoru.

(2) Ugovor o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka sklapa zračni prijevoznik, odnosno operator zrakoplova u skladu s Uredbom (EZ) br. 785/2004.

(3) Obveza osiguranja od odgovornosti u skladu s Uredbom (EZ) br. 785/2004 vrijedi i za zračnog prijevoznika i operatora stranog zrakoplova ako ulazi u zračni prostor Republike Hrvatske.

(4) Obveza iz stavka 1. ovoga članka ne vrijedi za zrakoplove Oružanih snaga Republike Hrvatske i za druge državne zrakoplove i uređaje na koje se ne primjenjuje Uredba (EZ) br. 785/2004.

(5) U potvrdi ili drugom dokazu o sklopljenom ugovoru o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka moraju biti navedeni osigurani rizici te da je osiguranje sklopljeno u skladu s Uredbom (EZ) br. 785/2004.

Članak 40.c

(1) Obveza društva za osiguranje iz članka 40.a ovoga Zakona ograničena je iznosom osiguranja na dan štetnog događaja, ako ugovorom o osiguranju nije ugovoren viši iznos.

(2) Najniži iznos osiguranja iz pojedinačnog štetnog događaja neovisno o broju oštećenika za koji mora biti sklopljeno osiguranje iz ove glave utvrđen je Uredbom (EZ) br. 785/2004.

(3) U vezi s primjenom članka 6. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 785/2004, najniža osigurana svota u odnosu na putnike za nekomercijalne operacije zrakoplova s MTOM od 2700 kg ili manje je 100.000 SDR za svakog putnika.

Članak 40.d

(1) Ako je šteta prouzročena neosiguranim zrakoplovom za kojeg važi obvezno osiguranje po ovome Zakonu ili Uredbi br. (EZ) 785/2004, osim kod osiguranja odgovornosti za štetu prouzročenu na teretu, odgovara Hrvatski ured za osiguranje onako kako bi odgovaralo društvo za osiguranje da je sklopljeno osiguranje, i to najviše do osiguranog iznosa koji je propisan na dan štetnog događaja.

(2) Hrvatski ured za osiguranje ne odgovara za štetu koju prouzroči nepoznati zrakoplov.

Članak 40.e

Za štete koje prouzroče neosigurani zrakoplovi primjenjuju se odredbe članka 44. stavka 5. i stavka 10. ovoga Zakona.

GLAVA V.

OSIGURANJE VLASNIKA BRODICE ODNOSNO JAHTE OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU NANESENU TREĆIM OSOBAMA

Dužnost sklapanja ugovora o osiguranju

Članak 41.

(1) Vlasnik brodice odnosno jahte čija je snaga porivnih strojeva veća od 15 kW, a koja po propisima o registraciji brodica mora biti upisana u očevidnik brodica odnosno jahti, dužan je sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju uporabom brodice odnosno jahte može nanijeti trećim osobama zbog smrti, tjelesne ozljede ili narušavanja zdravlja.

(2) Trećim osobama iz stavka 1. ovoga članka ne smatraju se osobe koje se nalaze na brodici odnosno jahti kojom je prouzročena šteta, osobe koje se nalaze na drugoj brodici, jahti, brodu odnosno drugom plovnom objektu.

(3) Vlasnik inozemne brodice odnosno jahte koja ulazi u teritorijalno more Republike Hrvatske mora imati važeći ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete iz stavka 1. ovoga članka, osim ako ne postoji drugo odgovarajuće jamstvo za naknadu štete ili ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

(4) Odredbe članka 29., 30., 31., 32., 33. i 34. ovoga Zakona kojima se uređuje osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu naneseenu trećim osobama, odgovarajuće se primjenjuju na osiguranje vlasnika brodice odnosno jahte od odgovornosti za štetu naneseenu trećim osobama.

(5) Odredbe ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju na odgovornost vlasnika motornog čamca pri plovidbi unutarnjim vodama Republike Hrvatske.

Osigurana svota

Članak 42.

(1) Obveze društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona predstavlja osigurana svota važeća na dan štetnog događaja, ako ugovorom o osiguranju nije određena viša osigurana svota.

(2) Najniža osigurana svota po jednom štetnom događaju određena ugovorom o osiguranju iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona iznosi 3.500.000,00 kuna.

(3) Odluku o povećanju osigurane svote iz stavka 2. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadzornog tijela.

(4) Odluka iz stavka 3. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

GLAVA VI.

OBAVLJANJE POSLOVA OBVEZNIH OSIGURANJA

Opća odredba

Članak 43.

(1) Društvo za osiguranje smije obavljati poslove obveznih osiguranja u prometu samo u vrsti obveznog osiguranja iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona za koje je dobilo dozvolu nadzornog tijela, a društvo za osiguranje države članice smije obavljati poslove obveznih osiguranja u prometu samo u vrsti obveznog osiguranja iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona u kojoj ima pravo obavljati poslove obveznih osiguranja u prometu u Republici Hrvatskoj neposredno ili preko podružnice.

(2) Društvo za osiguranje iz stavka 1. ovoga članka poslove obveznih osiguranja u prometu dužno je obavljati u skladu s odredbama ovoga Zakona i Zakona o osiguranju.

(3) Informacije koje društvo za osiguranje daje ugovaratelju osiguranja prije sklapanja ugovora o osiguranju i tijekom trajanja ugovora o osiguranju moraju biti sastavljene u skladu s odredbama ovoga Zakona i Zakona o osiguranju koje propisuju sadržaj i oblik tih informacija.

(4) Ugovor o osiguranju, polica osiguranja ili druga isprava o osiguranju, uvjeti osiguranja i druga dokumentacija u vezi s ugovorom o osiguranju moraju biti u skladu s odredbama ovoga Zakona i drugih propisa koji određuju njihov sadržaj, u pisanom obliku i na hrvatskom jeziku.

(5) Društvo za osiguranje ne smije obavljati poslove obveznih osiguranja u prometu ako nije član Hrvatskog ureda za osiguranje.

(6) Na nadzor poslovanja društva za osiguranje primjenjuju se odredbe Zakona o osiguranju koje propisuju nadzor poslovanja društva za osiguranje.

(7) Nadzorno tijelo izriče nadzorne mjere društvu za osiguranje u skladu s odredbama ovoga Zakona i Zakona o osiguranju.

(8) Protiv rješenja nadzornog tijela žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe nadležnom Upravnom sudu u roku od 30 dana od dana primitka rješenja nadzornog tijela.

(9) Društvo za osiguranje države članice koje neposredno ili preko podružnice obavlja poslove osiguranja iz članka 2. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona mora imenovati predstavnika koji ima sjedište, odnosno stalno prebivalište u Republici Hrvatskoj te njegovo ime, odnosno naziv i adresu priopćiti nadzornom tijelu i Hrvatskom uredu za osiguranje.

(10) Imenovani predstavnik iz stavka 9. ovoga članka u ime i za račun društva za osiguranje obrađuje odštetne zahtjeve i isplaćuje štete oštećenim osobama, zastupa društvo za osiguranje pred sudovima i nadležnim tijelima u Republici Hrvatskoj.

(11) Imenovani predstavnik iz stavka 9. ovoga članka može obavljati i poslove ovlaštenog predstavnika iz članka 47. ovoga Zakona.

(12) Imenovani predstavnik iz stavka 9. ovoga članka mora obavljati poslove na hrvatskom jeziku.

GLAVA VII.

GARANCIJSKI FOND

Garancijski fond

Članak 44.

(1) Garancijski fond je imovina Hrvatskog ureda za osiguranje namijenjena izvršenju obveza po osnovi:

1. šteta nastalih izvan teritorija Republike Hrvatske u nekoj od država članica odnosno trećoj državi članici Sustava zelene karte od osiguranih i neosiguranih vozila koja se uobičajeno nalaze u Republici Hrvatskoj za koje inozemnom nacionalnom uredu, sukladno Kretskom sporazumu, Multilateralnom sporazumu te drugim međunarodnim sporazumima jamči Hrvatski ured za osiguranje,

2. šteta nastalih izvan teritorija Republike Hrvatske u nekoj od država članica od vozila inozemne registracije osiguranih na temelju članka 35. stavka 1. ovoga Zakona,

3. šteta nastalih izvan teritorija Republike Hrvatske u nekoj od država članica odnosno trećoj državi članici Sustava zelene karte na temelju članka 57. ovoga Zakona,

4. šteta nastalih na teritoriju Republike Hrvatske od neosiguranih prijevoznih sredstava,

5. šteta zbog smrti, tjelesne ozljede ili oštećenja zdravlja nastalih na teritoriju Republike Hrvatske od nepoznatih prijevoznih sredstava,

6. šteta nastalih na teritoriju Republike Hrvatske od vozila inozemne registracije iz članka 34., 36. i 37. ovoga Zakona,

7. šteta zbog uništenja ili oštećenja stvari nastalih na teritoriju Republike Hrvatske od nepoznatih vozila na temelju članka 30. ovoga Zakona,

8. šteta koje oštećene osobe nisu mogle naplatiti zbog nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje odnosno stečaja na temelju članka 31. ovoga Zakona,

9. osiguranog iznosa ako vlasnik vozila koje služi za prijevoz putnika suprotno odredbi članka 21. ovoga Zakona nije sklopio ugovor o osiguranju putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja ili ako osigurani iznos nije isplaćen zbog nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje, odnosno stečaja na temelju članka 31. ovoga Zakona.

10. šteta nastalih na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno u nekoj od država članica Sustava zelene karte od osiguranih vozila koja su uobičajeno stacionirana u Republici Hrvatskoj, koje su isplatili uredi za naknadu država članica sukladno njihovom zakonodavstvu, odnosno međunarodnim sporazumima, a za koje jamči Hrvatski ured za osiguranje.

(2) Iz Garancijskog fonda nadoknađuju se i troškovi obrade šteta iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se i na štete koje u nastale, a nisu riješene prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Iz Garancijskog fonda ne nadoknađuju se štete koje prouzroče vozila inozemne registracije koja prometuju na teritoriju Republike Hrvatske na temelju posebnih sporazuma kojih je potpisnik Republika Hrvatska, ako ta vozila nemaju međunarodnu ispravu ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz članka 32., stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Zavodi za zdravstveno, mirovinsko i invalidsko osiguranje te društva za osiguranje sa subrogacijskim potraživanjima, kao i druge fizičke i pravne osobe koje su na bilo koji način neposredno oštećenoj osobi nadoknadile štetu ili dio štete nanesene uporabom neosiguranog ili nepoznatog prijevoznog sredstva, nemaju pravo na naknadu isplaćenih iznosa iz Garancijskog fonda.

(6) Iznimno od odredbe stavka 5. ovoga članka, društvo za osiguranje koje je oštećenoj osobi nadoknadilo štetu ili dio štete nanesene uporabom neosiguranog ili nepoznatog prijevoznog sredstva po osnovi obveznih osiguranja u prometu iz članka 2. stavak 1. ovoga Zakona ima pravo na naknadu isplaćenih iznosa iz Garancijskog fonda.

(7) U slučaju postojanja prava na naknadu štete iz Garancijskog fonda, od oštećene se osobe ne smije zahtijevati podnošenje dokaza o tome da osoba odgovorna za štetu odbija odnosno da nije sposobna platiti štetu.

(8) Mogući spor između Hrvatskog ureda za osiguranje i društva za osiguranje ili između društava za osiguranje, glede pitanja tko je od njih dužan isplatiti naknadu štete oštećenoj osobi, riješit će se na način da je to dužan učiniti onaj kojemu je oštećena osoba prvo podnijela odštetni zahtjev. Naknadu štete oštećenoj osobi treba isplatiti neodgodivo. U slučaju da kasnije bude donesena pravomoćna odluka prema kojoj je naknadu štete dužna isplatiti suprotna strana, strana koja je oštećenoj osobi nadoknadila štetu ima pravo na naknadu i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova.

(9) Za obveze iz ovoga članka oštećenim osobama jamči Hrvatski ured za osiguranje.

(10) Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu od osobe koja je odgovorna za štetu, i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova.

(11) Sredstva koja se isplaćuju iz Garancijskog fonda na temelju stavka 1. točke 8. i točke 9. ovoga članka zbog nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje, odnosno stečaja, ograničena su u jednoj kalendarskoj godini na 0,5% od ukupno zaračunate bruto premije obveznih osiguranja u prometu u prethodnoj kalendarskoj godini i isplaćuju se isključivo iz sredstava Garancijskog fonda koja su namijenjena izvršenju obveza iz stavka 1. točke 8. i

točke 9. ovoga članka zbog nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje, odnosno stečaja.

(12) Ako je iz Garancijskog fonda isplaćena naknada štete prema stavku 1. točki 8. i točki 9. ovoga članka, zbog nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje, odnosno stečaja, Hrvatski ured za osiguranje ima pravo regresa prema svakom od osiguranika ili ugovaratelja osiguranja najviše do iznosa od 20.000,00 kuna iz istog štetnog događaja.

GLAVA VIII.

POSEBNE ODREDBE O PROVOĐENJU OSIGURANJA OD AUTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI

VIII.1. Zaštita oštećenih osoba u prometnim nesrećama u državama članicama

Ovlašteni predstavnik za rješavanje šteta

Članak 47.

(1) Ovlašteni predstavnik za rješavanje šteta na temelju osiguranja od automobilske odgovornosti (u daljnjem tekstu: ovlašteni predstavnik) je osoba koja u ime i za račun odgovornog osiguratelja prikuplja informacije, poduzima mjere potrebne za rješavanje šteta te u državi stalnog prebivališta oštećene osobe obavlja odgovarajuće isplate u slučaju šteta nastalih zbog prometne nesreće u državi članici koja nije država stalnog prebivališta oštećene osobe odnosno u trećim državama čiji je nacionalni Ured za osiguranje član Sustava zelene karte, a prouzročeni uporabom vozila koja su osigurana i uobičajeno stacionirana u nekoj od država članica različitoj od države stalnog prebivališta oštećene osobe.

(2) Ovlašteni predstavnik mora imati sve potrebne ovlasti za zastupanje društva za osiguranje u odnosu na oštećene osobe i državna tijela, te u toj državi mora imati sjedište odnosno prebivalište.

(3) Ovlašteni predstavnik mora biti osposobljen za obradu odštetnih zahtjeva na službenom jeziku države za koju je imenovan.

(4) Ovlašteni predstavnik može raditi za jedno društvo ili za više društava za osiguranje.

(5) Bez obzira na odredbu stavka 1. ovoga članka, oštećena osoba može odštetni zahtjev ostvarivati izravno od prouzročitelja prometne nesreće ili odgovornog osiguratelja.

(6) Pravne osobe iz članka 27. ovoga Zakona te druge pravne osobe na koje su na temelju ovoga Zakona prenijeta prava oštećene osobe na naknadu, nemaju pravo ostvarivati naknadu štete od ovlaštenog predstavnika.

Članak 48.

(1) Društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja od automobilske odgovornosti na teritoriju Republike Hrvatske, dužno je u svim drugim državama članicama imenovati ovlaštene predstavnike.

(2) Društvo za osiguranje putem Informacijskog centra izvješćuje informacijske centre drugih država članica o imenima i adresama ovlaštenih predstavnika.

Članak 49.

Sustav imenovanja ovlaštenih predstavnika u državama članicama ne utječe na materijalno pravo koje se primjenjuje pri obradi konkretnih odštetnih zahtjeva, niti mijenja sudsku nadležnost.

Članak 50.

(1) U slučaju štete odgovorni je osiguratelj ili njegov ovlašteni predstavnik dužan u roku od tri mjeseca od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, oštećenoj osobi dostaviti:

– obrazloženu ponudu za naknadu štete ako su odgovornost za naknadu štete i visina štete nesporni,

– utemeljeni odgovor ako su odgovornost za naknadu štete ili visina štete sporni.

(2) Ako odgovorni osiguratelj ili njegov ovlašten predstavnik u roku iz stavka 1. ovoga članka oštećenoj osobi ne dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete, odnosno utemeljeni odgovor, oštećena osoba protiv odgovornog osiguratelja može podnijeti tužbu u mjestu svoga prebivališta.

(3) Nadzorno tijelo izvijestit će nadležno nadzorno tijelo države članice ako odgovorni osiguratelj ili njegov ovlašten predstavnik krši odredbu stavka 1. ovoga članka.

Zakon o obveznim odnosima

(Narodne novine, broj 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015, 29/2018)

UGOVOR O ZAJMU

I. OPĆE ODREDBE

Pojam

Članak 499.

(1) Ugovorom o zajmu obvezuje se zajmodavac predati zajmoprimcu određeni iznos novca ili određenu količinu drugih zamjenljivih stvari, a zajmoprimac se obvezuje vratiti mu poslije stanovitog vremena isti iznos novca, odnosno istu količinu stvari iste vrste i kakvoće.

(2) Na primljenim stvarima zajmoprimac stječe pravo vlasništva.

Kamate

Članak 500.

(1) Zajmoprimac se može obvezati da uz glavnicu duguje i kamate.

(2) U trgovačkim ugovorima zajmoprimac duguje kamate iako nisu ugovorene.

II. OBVEZE I PRAVA ZAJMODAVCA

Predaja stvari

Članak 501.

(1) Zajmodavac je dužan predati stvari u ugovoreno vrijeme, a ako rok za predaju nije određen, onda kad to zajmoprimac zatraži.

(2) Pravo zajmoprimca da zahtijeva predaju ugovorenih stvari zastarijeva za tri mjeseca od dolaska zajmodavca u zakašnjenje, a u svakom slučaju za godinu dana od sklapanja ugovora.

Loše materijalne prilike zajmoprimca

Članak 502.

(1) Ako se pokaže da su materijalne prilike zajmoprimca takve da je neizvjesno hoće li biti u stanju vratiti zajam, zajmodavac može odbiti predaju ugovorenih stvari, ako u vrijeme sklapanja ugovora nije to znao te ako se pogoršanje zajmoprimčevih materijalnih prilika dogodilo nakon sklapanja ugovora.

(2) Ali on je dužan ispuniti svoju obvezu ako mu zajmoprimac ili tko drugi za njega dade dovoljno osiguranje.

Šteta zbog nedostatka pozajmljenih stvari Članak 503.

(1) Zajmodavac je dužan naknaditi zajmoprimcu štetu zbog materijalnih nedostataka pozajmljenih stvari.

(2) Ali ako je zajam beskamatan, dužan je naknaditi štetu samo ako su mu nedostaci stvari bili poznati ili mu nisu mogli ostati nepoznati, a on o njima nije obavijestio zajmoprimca.

III. OBVEZE I PRAVA ZAJMOPRIMCA

Rok vraćanja zajma

Članak 504.

Ako ugovaratelji nisu odredili rok za vraćanje zajma, niti se on može odrediti iz okolnosti zajma, zajmoprimac je dužan vratiti zajam nakon isteka primjerenog roka koji ne može biti kraći od dva mjeseca računajući od zajmodavčeva zahtjeva.

Izbor prilikom vraćanja zajma

Članak 505.

(1) Ako u zajam nije dan novac, a ugovoreno je da će zajmoprimac vratiti zajam u novcu, zajmoprimac je ipak ovlašten da po svom izboru vrati pozajmljene stvari ili iznos novca koji odgovara vrijednosti tih stvari u vrijeme i u mjestu koji su ugovorom određeni za vraćanje.

(2) Isto vrijedi i u slučaju kad nije moguće vratiti istu količinu stvari, iste vrste i iste kakvoće.

Odustajanje od ugovora

Članak 506.

Zajmoprimac može odustati od ugovora prije nego što mu zajmodavac preda ugovorene stvari, ali ako bi zbog toga bilo kakve štete za zajmodavca, dužan je naknaditi je.

Vraćanje zajma prije roka

Članak 507.

Ako nije drukčije ugovoreno, zajmoprimac može vratiti zajam i prije roka određenog za vraćanje, ali je dužan obavijestiti zajmodavca unaprijed o svojoj namjeri i naknaditi mu štetu.

IV. NAMJENSKI ZAJAM

Članak 508.

Ako je ugovorom određena svrha zajma, zajmodavac može izjaviti da raskida ugovor ako ga zajmoprimac koristi u neku drugu svrhu.

UGOVOR O OSIGURANJU

I. ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA OSIGURANJE IMOVINE I

OSIGURANJE OSOBA

1. Opće odredbe

Pojam

Članak 921.

Ugovorom o osiguranju osiguratelj se obvezuje ugovaratelju osiguranja isplatiti osiguraniku ili korisniku osiguranja osigurninu ako nastane osigurani slučaj, a ugovaratelj se osiguranja obvezuje osiguratelju platiti premiju osiguranja.

Osigurani slučaj

Članak 922.

(1) Osigurani slučaj je događaj prouzročen osiguranim rizikom.

(2) Rizik koji je obuhvaćen osiguranjem (osigurani rizik) mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovaratelja osiguranja ili osiguranika.

(3) Ugovor o osiguranju je ništetan ako je u trenutku njegova sklapanja već nastao osigurani slučaj, ili je taj bio u nastupanju, ili je bilo izvjesno da će nastupiti, ili je već tada bila prestala mogućnost da on nastane.

(4) Ali ako je ugovoreno da će osiguranjem biti obuhvaćeno određeno razdoblje koje prethodi sklapanju ugovora, ugovor će biti ništetan samo ako je u trenutku njegova sklapanja zainteresiranoj strani bilo poznato da se osigurani slučaj već dogodio, odnosno da je već tada bila otpala mogućnost da se on dogodi.

Isključenje nekih osiguranja

Članak 923.

(1) Odredbe ovoga odsjeka neće se primjenjivati na pomorska osiguranja, a ni na druga osiguranja na koja se primjenjuju pravila o pomorskom osiguranju, kao ni na osiguranja u zračnom prometu, osiguranja tražbina te na odnose iz reosiguranja.

(2) Na ugovore o osiguranju stvari u kopnenom prijevozu na odgovarajući se način primjenjuju pravila o pomorskom osiguranju.

(3) Odredbe ovoga odsjeka neće se primjenjivati niti na ona osiguranja koja su uređena posebnim zakonom.

Odstupanje od odredaba ovoga odsjeka

Članak 924.

(1) Ugovorom se može odstupati samo od onih odredaba ovoga odsjeka u kojima je to odstupanje izričito dopušteno te od onih koje daju ugovarateljima mogućnost da postupe kako hoće.

(2) Odstupanje od ostalih odredaba, ako nije zabranjeno ovim ili kojim drugim zakonom, dopušteno je samo ako je u nedvojbenom interesu osiguranika.

2. Sklapanje ugovora

Kad je ugovor sklopljen

Članak 925.

(1) Ugovor o osiguranju sklopljen je kad je ponuda o osiguranju prihvaćena.

(2) O sklopljenom ugovoru o osiguranju osiguratelj je obvezan bez odgađanja ugovaratelju osiguranja predati uredno sastavljenu i potpisanu policu osiguranja ili neku drugu ispravu o osiguranju (list pokrića i sl.).

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ugovor o osiguranju osoba sklopljen je kad strane potpišu policu osiguranja.

(4) Pisana ponuda učinjena osiguratelju za sklapanje ugovora o osiguranju veže ponuditelja, ako on nije odredio kraći rok, za vrijeme od osam dana otkad je ponuda prispjela osiguratelju, a ako je potreban liječnički pregled, onda za vrijeme od trideset dana.

(5) Ako osiguratelj u tom roku ne odbije ponudu koja ne odstupa od njegovih uvjeta za predloženo osiguranje, smatrat će se da je prihvatio ponudu i da je ugovor sklopljen.

(6) U tom slučaju ugovor se smatra sklopljenim kad je ponuda prispjela osiguratelju.

Polica i druge isprave o osiguranju

Članak 926.

(1) U polici moraju biti navedeni: ugovorne strane, osigurana osoba, odnosno osigurana stvar ili drugi predmet osiguranja, rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i vrijeme pokrića, iznos osiguranja ili da je osiguranje neograničeno, premija ili doprinos (ulog), nadnevak izdavanja police i potpisi ugovornih strana.

(2) Polica osiguranja može biti privremeno zamijenjena listom pokrića ili drugom ispravom o osiguranju u koju se unose bitni sastojci ugovora.

(3) Osiguratelj je dužan upozoriti ugovaratelja osiguranja da su opći i/ili posebni uvjeti osiguranja sastavni dio ugovora i predati mu njihov tekst, ako ti uvjeti nisu već otisnuti na polici.

(4) Ispunjenje obveze iz stavka 3. ovoga članka mora biti navedeno na polici.

(5) U slučaju neslaganja neke odredbe općih ili posebnih uvjeta i neke odredbe police primijenit će se odredba police; u slučaju neslaganja neke tiskane i strojem pisane odredbe primijenit će se pisana odredba, a u slučaju neslaganja ovih s rukopisnom odredbom, primijenit će se rukopisna odredba.

(6) Prema sporazumu ugovornih strana polica može glasiti na ime određene osobe, po naredbi, na donositelja ili za račun koga se to tiče.

Sklapanje ugovora plaćanjem premije

Članak 927.

Uvjetima osiguranja mogu biti predviđeni slučajevi u kojima ugovorni odnos iz osiguranja nastaje samim plaćanjem premije.

Sklapanje ugovora u ime drugog bez ovlaštenja

Članak 928.

(1) Tko sklopi ugovor o osiguranju u ime drugog bez njegovog ovlaštenja, odgovara osiguratelju za obveze sve dok ga onaj u čije je ime ugovor sklopljen ne odobri.

(2) Zainteresirani može odobriti ugovor i nakon što se dogodio osigurani slučaj.

(3) Ako je odobrenje odbijeno, ugovaratelj osiguranja duguje premiju za razdoblje do dana obavijesti o odbijanju odobrenja.

(4) Ali ne odgovara za obveze iz osiguranja poslovođa bez naloga koji je obavijestio osiguratelja da istupa bez ovlaštenja u ime i za račun drugoga.

Osiguranje za tuđi račun ili za račun koga se tiče

Članak 929.

(1) U slučaju osiguranja za tuđi račun ili za račun koga se tiče, obvezu plaćanja premije i ostale obveze iz ugovora dužan je ispuniti ugovaratelj osiguranja, ali on ne može ostvariti prava iz osiguranja, čak i kad drži policu, bez pristanka osobe čiji je interes osiguran i kojoj ona pripadaju.

(2) Ugovaratelj osiguranja nije dužan predati policu zainteresiranoj osobi dok mu ne budu naknađene premije što ih je isplatio osiguratelju, a i troškovi ugovora.

(3) Ugovaratelj osiguranja ima pravo prvenstvene naplate ovih tražbina iz dugovane naknade, a i pravo zahtijevati njihovu isplatu neposredno od osiguratelja.

(4) Osiguratelj može isticati svakom korisniku osiguranja za tuđi račun sve prigovore koje na temelju ugovora ima pravo prema ugovaratelju osiguranja.

Zastupnici osiguranja

Članak 930.

(1) Kad osiguratelj ovlasti nekoga da ga zastupa, a ne odredi opseg njegovih ovlaštenja, zastupnik je ovlašten u ime i za račun osiguratelja sklapati ugovore o osiguranju, ugovarati izmjene ugovora ili produljenje njihova važenja, izdati police osiguranja, naplaćivati premije i primati izvještaje upućene osiguratelju.

(2) Ako je osiguratelj ograničio ovlaštenja svog zastupnika, a to ugovaratelju osiguranja nije bilo poznato, smatra se kao da ta ograničenja nisu ni postojala.

3. Obveza osiguranika, odnosno ugovaratelja osiguranja

Dužnost prijavljivanja

Članak 931.

Ugovaratelj osiguranja dužan je prijaviti osiguratelju prilikom sklapanja ugovora sve okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika, a koje su mu poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate.

Namjerna netočna prijava ili prešućivanje

Članak 932.

(1) Ako je ugovaratelj osiguranja namjerno učinio netočnu prijavu ili namjerno prešutio neku okolnost takve naravi da osiguratelj ne bi sklopio ugovor da je znao za pravo stanje stvari, osiguratelj može zahtijevati poništaj ugovora.

(2) U slučaju poništaja ugovora iz razloga navedenih u stavku 1. ovoga članka osiguratelj ima pravo zadržati i naplatiti premije za razdoblje do dana podnošenja zahtjeva za poništaj ugovora, ali je u obvezi plaćanja osigurnine ako do toga dana nastupi osigurani slučaj.

(3) Osigurateljevo pravo da zahtijeva poništaj ugovora o osiguranju prestaje ako on u roku od tri mjeseca od dana saznanja za netočnost prijave ili za prešućivanje ne izjavi ugovaratelju osiguranja da se namjerava koristiti tim pravom.

(4) Ako je osiguranjem obuhvaćeno više predmeta osiguranja, ugovor ostaje na snazi za one predmete osiguranja na koje se ne odnosi namjerno dana netočna prijava ili prešućena okolnost ugovaratelja osiguranja.

Nenamjerna netočnost ili nepotpunost prijave

Članak 933.

(1) Ako je ugovaratelj osiguranja učinio netočnu prijavu ili je propustio dati dužnu obavijest, a to nije učinio namjerno, osiguratelj može, po svom izboru, u roku od mjesec dana od saznanja za netočnost ili nepotpunost prijave izjaviti da raskida ugovor ili predložiti povećanje premije razmjerno povećanom riziku.

(2) Ugovor u tom slučaju prestaje nakon isteka četrnaest dana otkad je osiguratelj svoju izjavu o raskidu priopćio ugovaratelju osiguranja, a u slučaju osigurateljeva prijedloga da se premija poveća, raskid nastupa po samom zakonu ako ugovaratelj osiguranja ne prihvati prijedlog u roku od četrnaest dana otkad ga je primio.

(3) U slučaju raskida osiguratelj je dužan vratiti dio premije koji otpada na vrijeme do kraja razdoblja osiguranja.

(4) Ako se osigurani slučaj dogodio prije nego što je utvrđena netočnost ili nepotpunost prijave ili nakon toga, ali prije raskida ugovora, odnosno prije postizanja sporazuma o povećanju premije, naknada se smanjuje u razmjeru između stope plaćenih premija i stope premija koje bi trebalo platiti prema stvarnom riziku.

Proširenje primjene prethodnih odredaba

Članak 934.

Odredbe o posljedicama namjerno i nenamjerno netočne prijave ili prešućivanja okolnosti značajnih za ocjenu rizika primjenjuju se i u slučajevima osiguranja sklopljenih u ime i za račun drugoga, ili u korist trećega, ili za tuđi račun, ili za račun koga se tiče, ako su te osobe znale za netočnost prijave ili prešućivanje okolnosti značajnih za ocjenu rizika.

Slučajevi u kojima se osiguratelj ne može pozivati na netočnost ili nepotpunost prijave

Članak 935.

(1) Osiguratelj kome su u trenutku sklapanja ugovora bile poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika, a koje je ugovaratelj osiguranja netočno prijavio ili prešutio, ne može se pozivati na netočnost prijave ili prešućivanje.

(2) Isto vrijedi i u slučaju kad je osiguratelj saznao za te okolnosti za trajanja osiguranja, a nije se koristio zakonskim ovlaštenjima.

Dužnost plaćanja i primanja premije

Članak 936.

(1) Ugovaratelj osiguranja dužan je platiti premiju osiguranja, ali je osiguratelj dužan primiti isplatu premije od svake osobe koja ima pravni interes da ona bude plaćena.

(2) Premija se plaća u ugovorenim rokovima, a ako je treba platiti odjednom, onda se plaća prilikom sklapanja ugovora.

(3) Mjesto plaćanja premije je mjesto u kojem ugovaratelj osiguranja ima svoje sjedište, odnosno prebivalište, ako ugovorom nije određeno neko drugo mjesto.

Posljedice neplaćanja premije

Članak 937.

(1) Ako je ugovoreno da se premija plaća prilikom sklapanja ugovora, obveza osiguratelja da isplati osigurninu određenu ugovorom počinje idućeg dana od dana uplate premije.

(2) Ako je ugovoreno da se premija plaća nakon sklapanja ugovora, obveza osiguratelja da isplati osigurninu određenu ugovorom počinje od dana određenog u ugovoru kao dana početka osiguranja.

(3) Ali ako ugovaratelj osiguranja premiju koja je dospjela nakon sklapanja ugovora ne plati do dospelosti, niti to učini koja druga zainteresirana osoba, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu nakon isteka roka od trideset dana otkad je ugovaratelju osiguranja uručeno preporučeno pismo osiguratelja s obaviješću o dospelosti premije, ali s tim da taj rok ne može isteći prije nego što protekne trideset dana od dospelosti premije.

(4) U svakom slučaju ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu ako premija ne bude plaćena u roku od godine dana od dospelosti.

(5) Odredbe ovoga članka ne primjenjuju se na osiguranje života i osiguranje od nesretnog slučaja.

Povećanje rizika

Članak 938.

(1) Ugovaratelj osiguranja dužan je, kad je u pitanju osiguranje imovine, obavijestiti osiguratelja o svakoj promjeni okolnosti koja može biti značajna za ocjenu rizika, a kad je u pitanju osiguranje osoba, onda samo ako je rizik povećan zbog toga što je osigurana osoba promijenila zanimanje.

(2) On je dužan bez odgađanja obavijestiti osiguratelja o povećanju rizika, ako je rizik povećan nekim njegovim postupkom, a ako se povećanje rizika dogodilo bez njegovog sudjelovanja, dužan je obavijestiti ga u roku od četrnaest dana otkad je za to saznao ili mogao saznati.

(3) Ako je povećanje rizika toliko da osiguratelj ne bi sklopio ugovor da je takvo stanje postojalo u trenutku njegova sklapanja, on može raskinuti ugovor.

(4) Ali ako je povećanje rizika toliko da bi osiguratelj sklopio ugovor samo uz veću premiju da je takvo stanje postojalo u trenutku sklapanja ugovora, on može ugovaratelju osiguranja predložiti novu stopu premije.

(5) Ako ugovaratelj osiguranja ne pristane na novu stopu premije u roku od četrnaest dana od primitka prijedloga nove stope, ugovor prestaje po samom zakonu.

(6) Ali ugovor ostaje na snazi i osiguratelj se više ne može koristiti ovlaštenjima da predloži ugovaratelju osiguranja novu stopu premije ili da raskine ugovor, ako ne iskoristi ta ovlaštenja u roku od mjesec dana otkad je na bilo koji način doznao za povećanje rizika, ili ako još prije isteka toga roka na neki način pokaže da pristaje na produljenje ugovora (ako primi premiju, isplati osigurninu za osigurani slučaj koji se dogodio nakon toga povećanja i sl.).

Kad se osigurani slučaj dogodi u međuvremenu

Članak 939.

Ako se osigurani slučaj dogodi prije nego što je osiguratelj obaviješten o povećanju rizika ili nakon što je obaviješten o povećanju rizika, ali prije nego što je ugovor raskinuo ili postigao sporazum s ugovarateljem osiguranja o povećanju premije, osigurnina se smanjuje u razmjeru između plaćenih premija i premija koje bi trebalo platiti prema povećanom riziku.

Smanjenje rizika

Članak 940.

(1) U slučaju kad se nakon sklapanja ugovora o osiguranju dogodilo smanjenje rizika, ugovaratelj osiguranja ima pravo zahtijevati odgovarajuće smanjenje premije, računajući od dana kad je o smanjenju obavijestio osiguratelja.

(2) Ako osiguratelj ne pristane na smanjenje premije, ugovaratelj osiguranja može raskinuti ugovor.

Obveza obavješćivanja o nastupanju osiguranog slučaja

Članak 941.

(1) Osiguranik je dužan, osim u slučaju osiguranja života, obavijestiti osiguratelja o nastupanju osiguranog slučaja najdalje u roku od tri dana otkad je to saznao.

(2) Ako ne ispuni ovu svoju obvezu u određeno vrijeme, dužan je naknaditi osiguratelju štetu koju bi ovaj zbog toga imao.

Ništetnost odredaba o gubitku prava

Članak 942.

Ništetne su odredbe ugovora koje predviđaju gubitak prava na osigurninu, ako osiguranik nakon nastupanja osiguranog slučaja ne ispuni neku od propisanih ili ugovorenih obveza.

4. Obveze osiguratelja

Isplata osigurnine

Članak 943.

(1) Kad se dogodi osigurani slučaj, osiguratelj je dužan isplatiti osigurninu određenu ugovorom u ugovorenom roku koji ne može biti dulji od četrnaest dana, računajući otkad je osiguratelj dobio obavijest da se osigurani slučaj dogodio.

(2) Ali ako je za utvrđivanje postojanja osigurateljeve obveze ili njezina iznosa potrebno stanovito vrijeme, osiguratelj je dužan isplatiti osigurninu određenu ugovorom u roku od trideset dana od dana primitka odštetnog zahtjeva ili ga u istom roku obavijestiti da njegov zahtjev nije osnovan.

(3) Ako iznos osigurateljeve obveze ne bude utvrđen u rokovima određenim u stavku 1. i 2. ovoga članka, osiguratelj je dužan bez odgađanja isplatiti iznos nespornog dijela svoje obveze na ime predujma.

(4) Ne ispuni li osiguratelj svoju obvezu u rokovima iz ovoga članka, duguje osiguraniku zatezne kamate od dana primitka obavijesti o osiguranom slučaju, kao i naknadu štete koja mu je uslijed toga nastala.

Isključenje odgovornosti osiguratelja u slučaju namjere i prijevare

Članak 944.

Ako je ugovaratelj osiguranja, osiguranik ili korisnik izazvao osigurani slučaj namjerno ili prijevaram, osiguratelj nije obavezan ni na kakva davanja, a suprotna ugovorna odredba nema pravnog učinka.

Prigovori osiguratelja

Članak 945.

(1) Protiv odštetnog zahtjeva osiguranika iz ugovora o osiguranju, kao i zahtjeva koje druge osobe što se na nj poziva, osiguratelj može istaknuti prigovore koje ima u vezi s ugovorom prema osobi s kojom je sklopio ugovor o osiguranju.

(2) Ali u obveznom osiguranju od odgovornosti osiguratelj ne može protiv odštetnog zahtjeva treće osobe istaknuti prigovore koje bi mogao isticati prema osiguraniku.

(3) Iznimno, protiv zahtjeva treće osobe u slučaju dobrovoljnog osiguranja od odgovornosti i zahtjeva nositelja određenih prava na osiguranoj stvari, čije je pravo prešlo po samom zakonu s uništene ili oštećene osigurane stvari na osigurninu, osiguratelj može istaknuti jedino prigovore koji su nastali prije nego se dogodio osigurani slučaj.

5. Trajanje osiguranja

Početak i prestanak učinaka osiguranja

Članak 946.

(1) Ako drukčije nije ugovoreno, ugovor o osiguranju proizvodi svoje učinke istekom dana koji je njime označen kao dan početka trajanja osiguranja, pa sve do svršetka posljednjeg dana roka za koji je osiguranje ugovoreno.

(2) Ako rok trajanja osiguranja nije određen ugovorom, svaka strana može raskinuti ugovor s danom dospelosti premije, obavješćujući pisanim putem drugu stranu najkasnije tri mjeseca prije dospelosti premije.

(3) Ako je osiguranje sklopljeno na rok dulji od pet godina, svaka strana može nakon proteka toga roka, uz otkazni rok od šest mjeseci, pisano izjaviti drugoj strani da otkazuje ugovor.

(4) Ugovorom se ne može isključiti pravo svake strane da raskine, odnosno otkaže ugovor kako je u stavku 2. i 3. ovoga članka predviđeno.

(5) Odredbe ovoga članka ne vrijede za osiguranje života i za osiguranje od nesretnog slučaja.

Utjecaj stečaja na osiguranje

Članak 947.

(1) U slučaju stečaja ugovaratelja osiguranja osiguranje se nastavlja, ali svaka strana ima pravo raskinuti ugovor o osiguranju u roku od tri mjeseca od otvaranja stečaja, u kojem slučaju stečajnoj masi ugovaratelja pripada dio plaćene premije koji odgovara preostalom vremenu osiguranja.

(2) U slučaju stečaja osiguratelja ugovor o osiguranju prestaje nakon isteka trideset dana od otvaranja stečaja.

(3) Stečaj osiguranika ne utječe na valjanost ugovora o osiguranju.

II. OSIGURANJE IMOVINE

1. Opće odredbe

Interes osiguranja

Članak 948.

(1) Ugovor o osiguranju imovine može sklopiti svaka osoba ili se može sklopiti u korist svake osobe koja ima opravdani interes na predmetu osiguranja.

(2) Osiguranik može biti samo osoba koja ima ili očekuje da će imati opravdani interes da ne nastane osigurani slučaj, jer bi inače pretrpjela neki materijalni gubitak.

(3) Osiguranik može zahtijevati naknadu nastale štete pokrivena osiguranjem samo ako je imao pravno dopušten materijalni interes na osiguranom predmetu u trenutku nastupanja osiguranog slučaja.

Svrha osiguranja imovine

Članak 949.

(1) Osiguranjem imovine osigurava se naknada za štetu koja bi se dogodila u imovini osiguranika zbog nastupanja osiguranog slučaja.

(2) Iznos osigurnine ne može biti veći od štete koju je osiguranik pretrpio nastupanjem osiguranog slučaja.

(3) Kod osiguranja usjeva i plodova i ostalih proizvoda zemlje iznos štete utvrđuje se s obzirom na vrijednost koju bi imali u vrijeme ubiranja, ako nije drukčije ugovoreno.

(4) Pravovaljane su odredbe ugovora kojima se naknada ograničuje na manji iznos od iznosa štete.

(5) Pri utvrđivanju visine štete uzima se u obzir izmakli dobitak samo ako je to ugovoreno.

(6) Ako se u tijeku istog razdoblja osiguranja ostvari više osiguranih slučajeva jedan za drugim (uzastopne štete), osigurnina za svaki od njih određuje se i isplaćuje u potpunosti s obzirom na cijeli iznos osiguranja, bez njegova umanjenja za iznos prije isplaćenih naknada u tom razdoblju.

(7) Ako je ugovorom o osiguranju vrijednost osigurane stvari sporazumno utvrđena (ugovorena vrijednost), osigurnina se određuje prema toj vrijednosti.

Sprječavanje osiguranog slučaja i spašavanje

Članak 950.

(1) Osiguranik je dužan poduzeti propisane, ugovorene i sve ostale razborite mjere potrebne da se spriječi nastanak osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je poduzeti sve što je razborito i u njegovoj moći da se ograniče njegove štetne posljedice.

(2) Osiguratelj je dužan naknaditi troškove, gubitke, a i druge štete prouzročene pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, te pokušajem da se ograniče njegove štetne posljedice, pa i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspjeha, pod

pretpostavkom da je postupljeno u skladu s odredbom stavka 1. ovoga članka ili po nalogu, odnosno uz suglasnost osiguratelja.

(3) Osiguratelj je dužan dati tu naknadu čak i ako ona zajedno s naknadom štete od osiguranog slučaja prelazi iznos osiguranja.

(4) Ako osiguranik ne ispuni svoju obvezu sprječavanja osiguranog slučaja ili obvezu spašavanja, a za to nema opravdanja, obveza osiguratelja smanjuje se za onoliko za koliko je nastala šteta veća zbog toga neispunjenja.

Prepuštanje oštećene osigurane stvari

Članak 951.

Ako nije drukčije ugovoreno, osiguranik nema pravo da nakon nastanka osiguranog slučaja prepusti osiguratelju oštećenu stvar i da od njega zahtijeva isplatu punog iznosa osiguranja.

Propast stvari zbog događaja koji nije predviđen u polici

Članak 952.

(1) Ako osigurana stvar ili stvar u vezi s čijom je uporabom sklopljeno osiguranje od odgovornosti propadne za razdoblja osiguranja zbog nekog događaja koji nije predviđen u ugovoru o osiguranju, ugovor prestaje vrijediti danom njezine propasti, a osiguratelj je dužan vratiti ugovaratelju osiguranja dio premije razmjerno preostalom vremenu trajanja osiguranja.

(2) Kad jedna od više stvari obuhvaćenih jednim ugovorom propadne zbog nekog događaja koji nije predviđen u ugovoru, osiguranje ostaje na snazi i dalje glede ostalih stvari uz potrebne izmjene zbog smanjenja predmeta osiguranja.

2. Ograničenje osiguranih rizika

Štete pokrivena osiguranjem

Članak 953.

(1) Osiguratelj je dužan naknaditi štete nastale slučajno ili krivnjom ugovaratelja osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja, osim ako je za određenu štetu ta njegova obveza izrijekom isključena ugovorom o osiguranju.

(2) On ne odgovara za štetu koju su te osobe uzrokovale namjerno te je ništetna odredba u ugovoru koja bi predviđala njegovu odgovornost i u tom slučaju.

(3) Ali ako se ostvario osigurani slučaj, osiguratelj je dužan naknaditi svaku štetu prouzročenu od neke osobe za čije postupke osiguranik odgovara po bilo kojoj osnovi, bez obzira na to je li šteta prouzročena namjerno ili nepažnjom.

Šteta prouzročena nedostacima osigurane stvari

Članak 954.

Osiguratelj ne odgovara za štetu na osiguranoj stvari koja potječe od njezinih nedostataka, osim ako je drukčije ugovoreno.

Štete prouzročene ratnim operacijama i pobunama

Članak 955.

(1) Osiguratelj nije dužan naknaditi štete prouzročene ratnim operacijama ili pobunama, osim ako je drukčije ugovoreno.

(2) Osiguratelj je dužan dokazati da je šteta prouzročena nekim od tih događaja.

3. Nadosiguranje i ugovor s više osiguratelja

Nadosiguranje

Članak 956.

(1) Ako se pri sklapanju ugovora jedna strana posluži prijevarom i tako ugovori iznos osiguranja veći od stvarne vrijednosti osigurane stvari, druga strana može zahtijevati poništaj ugovora.

(2) U slučaju poništaja ugovora osiguratelj ima pravo zadržati i naplatiti premije za razdoblje do dana podnošenja zahtjeva za poništaj ugovora, ali je u obvezi plaćanja osigurnine do stvarne vrijednosti osigurane stvari, ako do toga dana nastupi osigurani slučaj.

(3) Ako je ugovoreni iznos osiguranja veći od vrijednosti osigurane stvari, a pri tome nijedna strana nije postupila nesavjesno, ugovor ostaje na snazi, iznos osiguranja se snizuje do iznosa stvarne vrijednosti osigurane stvari, a premije se razmjerno smanjuju.

Naknadno smanjenje vrijednosti

Članak 957.

Ako se osigurana vrijednost smanji za trajanja osiguranja, svaka ugovorna strana ima pravo na odgovarajuće sniženje osiguranog iznosa i premije, počev od dana kad je svoj zahtjev za sniženje priopćila drugoj strani.

Višestruko i dvostruko osiguranje

Članak 958.

(1) Ako je neka stvar osigurana kod dva ili više osiguratelja od istog rizika, za isti interes, za isto vrijeme i za istog osiguranika, tako da zbroj osiguranih iznosa ne prelazi vrijednost te stvari (višestruko osiguranje), svaki osiguratelj odgovara za ispunjenje u potpunosti obveza nastalih iz ugovora koji je on sklopio.

(2) Ako, pak, zbroj osiguranih iznosa prelazi vrijednost osigurane stvari (dvostruko osiguranje), a pri tome ugovaratelj osiguranja nije postupio nesavjesno, sva ta osiguranja pravovaljana su, i svaki osiguratelj ima pravo na ugovorenu premiju za razdoblje osiguranja u tijeku, a osiguranik ima pravo zahtijevati od svakoga pojedinog osiguratelja naknadu prema ugovoru sklopljenom s njim, ali ukupno ne više od iznosa štete.

(3) Kad se dogodi osigurani slučaj, ugovaratelj osiguranja dužan je obavijestiti o tome svakog osiguratelja istog rizika i priopćiti mu imena i adrese ostalih osiguratelja te iznose osiguranja pojedinih ugovora sklopljenih s njima.

(4) Nakon isplate naknade osiguraniku svaki osiguratelj snosi dio naknade u razmjeru u kojem stoji iznos osiguranja na koji se on obvezao prema ukupnom zbroju iznosa osiguranja, te osiguratelj koji je platio više ima pravo zahtijevati od ostalih osiguratelja naknadu više plaćenog.

(5) Ako je neki ugovor sklopljen bez naznake iznosa osiguranja ili uz neograničeno pokriće, smatra se ugovorom sklopljenim uz najviši iznos osiguranja.

(6) Za dio osiguratelja koji ne može platiti odgovaraju ostali osiguratelji razmjerno svojim dijelovima.

(7) Ako je ugovaratelj osiguranja sklopio ugovor o osiguranju kojim je nastalo dvostruko osiguranje ne znajući za ranije sklopljeno osiguranje, on može, bez obzira je li prijašnje osiguranje sklopio on ili netko drugi, u roku od mjesec dana otkad je saznao za to osiguranje, zahtijevati odgovarajuće sniženje iznosa osiguranja i premija kasnijeg osiguranja, ali osiguratelj zadržava primljene premije i ima pravo na premiju za tekuće razdoblje.

(8) Ako je do dvostrukog osiguranja došlo zbog smanjenja vrijednosti osigurane stvari za trajanja osiguranja, ugovaratelj ima pravo na odgovarajuća sniženja iznosa osiguranja i premija, počev od dana kad je svoj zahtjev za sniženja priopćio osiguratelju.

(9) Ako je pri nastanku dvostrukog osiguranja ugovaratelj osiguranja postupio nesavjesno, svaki osiguratelj može zahtijevati poništaj ugovora.

Suosiguranje

Članak 959.

Kad je ugovor o osiguranju sklopljen s više osiguratelja koji su se sporazumjeli o zajedničkom snošenju i raspodjeli rizika, svaki osiguratelj naznačen u polici osiguranja odgovara osiguraniku za potpunu naknadu.

4. Podosiguranje

Članak 960.

(1) Kad se utvrdi da je vrijednost osigurane stvari u trenutku ostvarenja osiguranog slučaja veća od svote osiguranja, osigurnina se smanjuje razmjerno vrijednosti osigurane stvari u trenutku osiguranog slučaja.

(2) Osiguratelj je dužan isplatiti potpunu osigurninu sve do svote osiguranja, ako je ugovoreno da odnos između vrijednosti stvari i visine osiguranog iznosa nema značenja za određivanje iznosa osigurnine.

5. Prijenos ugovora i isplata naknade drugome

Prijenos ugovora na stjecatelja osigurane stvari

Članak 961.

(1) U slučaju otuđenja osigurane stvari, a i stvari u vezi s čijom je uporabom sklopljeno osiguranje od odgovornosti, prava i obveze ugovaratelja osiguranja prelaze po samom zakonu na pribavitelja, osim ako drukčije nije ugovoreno.

(2) Ali ako je otuđen samo jedan dio osiguranih stvari koji glede osiguranja ne čine zasebnu cjelinu, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu glede otuđenih stvari.

(3) Kad se zbog otuđenja stvari poveća ili smanji vjerojatnost nastupanja osiguranog slučaja, primjenjuju se opće odredbe o povećanju ili smanjenju rizika.

(4) Ugovaratelj osiguranja koji ne obavijesti osiguratelja da je osigurana stvar otuđena ostaje u obvezi na plaćanje premija koje dospijevaju i poslije dana otuđenja.

(5) Osiguratelj i pribavitelj osigurane stvari mogu odustati od osiguranja uz otkazni rok od petnaest dana, s tim što su otkaz dužni podnijeti najdulje u roku od trideset dana od saznanja za otuđenje.

(6) Ugovor o osiguranju ne može se raskinuti ako je policica osiguranja izdana na donositelja ili po naredbi.

Naknada nositeljima založnog i drugih prava

Članak 962.

(1) Nakon nastupanja osiguranog slučaja založna prava i ostala prava koja su ranije postojala na osiguranoj stvari prelaze na dugovanu naknadu, kako u slučaju osiguranja vlastite stvari, tako i u slučaju osiguranja tuđih stvari zbog obveze njihova čuvanja i vraćanja, te osiguratelj ne može isplatiti naknadu osiguraniku bez suglasnosti nositelja tih prava.

(2) Te osobe mogu zahtijevati neposredno od osiguratelja da im u granicama iznosa osiguranja i prema zakonskom redu isplati njihove tražbine.

(3) Međutim, ako u trenutku isplate osiguratelj nije znao niti je mogao znati za ta prava, izvršena isplata naknade osiguraniku ostaje pravovaljana.

6. Prijelaz osiguranikovih prava prema odgovornoj osobi na osiguratelja (subrogacija)

Članak 963.

(1) Isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguratelja, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade, sva osiguranikova prava prema osobi koja je po bilo kojoj osnovi odgovorna za štetu.

(2) Ako je krivnjom osiguranika onemogućen ovaj prijelaz prava na osiguratelja, u potpunosti ili djelomično, osiguratelj se oslobađa u odgovarajućoj mjeri svoje obveze prema osiguraniku.

(3) Prijelaz prava s osiguranika na osiguratelja ne može biti na štetu osiguranika, pa ako je naknada koju je osiguranik dobio od osiguratelja iz bilo kog uzroka niža od štete koju je pretrpio, osiguranik ima pravo da mu se iz sredstava odgovorne osobe isplati ostatak naknade prije isplate osigurateljve tražbine po osnovi prava koja su prešla na njega.

(4) Iznimno od pravila o prijelazu osiguranikovih prava na osiguratelja, ta prava ne prelaze na osiguratelja ako je štetu prouzročila osoba u srodstvu u pravoj liniji s osiguranikom ili osoba za čije postupke osiguranik odgovara, ili koja živi s njim u istom kućanstvu, ili osoba koja je radnik osiguranika, osim ako su te osobe štetu uzrokovale namjerno.

(5) Ali ako je neka od osoba spomenutih u stavku 4. ovoga članka bila osigurana, osiguratelj može zahtijevati od njezina osiguratelja naknadu iznosa koji je isplatio osiguraniku.

7. Osiguranje od odgovornosti

Odgovornost osiguratelja

Članak 964.

(1) U slučaju osiguranja od odgovornosti osiguratelj odgovara za štetu nastalu osiguranim slučajem samo ako treća oštećena osoba zahtijeva njezinu naknadu.

(2) Osiguratelj snosi, u granicama iznosa osiguranja, troškove spora i druge opravdane troškove radi utvrđivanja osiguranikove odgovornosti.

(3) Iz osiguranja se naknađuju i troškovi mjera poduzetih na zahtjev osiguratelja ili u sporazumu s njim, radi zaštite od neopravdanih i pretjeranih zahtjeva trećih osoba.

Vlastito pravo oštećenika i neposredna tužba

Članak 965.

(1) U slučaju osiguranja od odgovornosti oštećena osoba može zahtijevati neposredno od osiguratelja naknadu štete koju je pretrpjela događajem za koji odgovara osiguranik, ali najviše do iznosa osigurateljeve obveze.

(2) Oštećena osoba ima, od dana kad se dogodio osigurani slučaj, vlastito pravo na naknadu iz osiguranja te je svaka kasnija promjena u pravima osiguranika prema osiguratelju bez utjecaja na pravo oštećene osobe na naknadu.

III. OSIGURANJE OSOBA

1. Opće odredbe

Utvrđivanje osiguranog iznosa

Članak 966.

U ugovorima o osiguranju osoba (osiguranje života i osiguranje od nesretnog slučaja), visina osiguranog iznosa koji je osiguratelj dužan isplatiti kad nastupi osigurani slučaj utvrđuje se u polici prema sporazumu ugovornih strana.

Polica osiguranja života

Članak 967.

(1) Pored sastojaka koje mora imati svaka polica, u polici osiguranja života moraju biti naznačeni: ime i prezime osobe na čiji se život odnosi osiguranje, nadnevak njezina rođenja ili rok o kojem ovisi nastanak prava na isplatu osiguranog iznosa.

(2) Polica osiguranja života može glasiti na određenu osobu ili po naredbi, ali ne može glasiti na donositelja.

(3) Za pravovaljanost indosamenta police po naredbi potrebno je da sadrži ime korisnika, nadnevak indosiranja i potpis indosanta.

Netočna prijava starosti osiguranika

Članak 968.

Iznimno od općih odredaba o posljedicama netočnih prijava i prešućivanja okolnosti značajnih za ocjenu rizika, za netočne prijave godina života u ugovorima o osiguranju života vrijede sljedeća pravila:

1) ugovor o osiguranju života je ništetan i osiguratelj je dužan vratiti sve primljene premije ako su pri njegovu sklapanju netočno prijavljene godine života osiguranika, a njegove stvarne godine života prelaze granicu predviđenu u uvjetima i tarifama osiguratelja,

2) ako je netočno prijavljeno da osiguranik ima manje godina, a njegove stvarne godine života ne prelaze granicu predviđenu za osiguranje života, ugovor je pravovaljan, a osigurani iznos se smanjuje u razmjeru ugovorene premije i premije predviđene za osiguranje života osobe osiguranikovih godina,

3) kad osiguranik ima manje godina nego što je prijavljeno pri sklapanju ugovora, premija se smanjuje na odgovarajući iznos, a osiguratelj je dužan vratiti razliku između primljenih premija i premija na koje ima pravo.

Posljedice neplaćanja premije i smanjenje osiguranog iznosa

Članak 969.

(1) Ako ugovaratelj osiguranja života, odnosno osiguranja od nesretnog slučaja ne plati neku premiju o dospelosti, osiguratelj nema pravo njezinu naplatu zahtijevati sudskim putem.

(2) Ako ugovaratelj osiguranja na poziv osiguratelja, koji mu mora biti dostavljen preporučenim pismom, ne plati dospjelu premiju u roku određenom u tom pismu, a koji ne može biti kraći od mjesec dana, računajući otkad mu je pismo uručeno, niti to učini koja druga zainteresirana osoba, osiguratelj može samo, ako su do tada plaćene barem tri godišnje premije, izjaviti ugovaratelju osiguranja da smanjuje osigurani iznos na iznos otkupne vrijednosti osiguranja, a u suprotnom slučaju da raskida ugovor.

(3) Ako se osigurani slučaj dogodio prije raskida ugovora ili smanjenja osiguranog iznosa, smatra se kao da je osigurani iznos smanjen, odnosno da je ugovor raskinut, prema tome jesu li premije bile plaćene barem za tri godine ili nisu.

Osiguranje treće osobe

Članak 970.

(1) Osiguranje života može se odnositi na život ugovaratelja osiguranja, a može se odnositi i na život nekog trećega.

(2) Isto vrijedi i za osiguranje od nesretnog slučaja.

(3) Ako se osiguranje odnosi na slučaj smrti nekoga trećega, za pravovaljanost ugovora potrebna je njegova pisana suglasnost dana u polici ili u odvojenom pismenu prilikom potpisivanja police, s naznakom osiguranog iznosa.

Osiguranje za slučaj smrti maloljetnika i osoba lišenih poslovne sposobnosti

Članak 971.

(1) Ništetan je ugovor o osiguranju za slučaj smrti treće osobe mlađe od četrnaest godina, a i osobe potpuno lišene poslovne sposobnosti, te je osiguratelj dužan vratiti ugovaratelju osiguranja sve premije primljene po osnovi takva ugovora.

(2) Za pravovaljanost osiguranja za slučaj smrti treće osobe starije od četrnaest godina potrebna je pisana suglasnost njezina zakonskog zastupnika te pisana suglasnost svake osigurane osobe.

Pravo na naknadu i osigurani iznos

Članak 972.

(1) U osiguranju osoba osiguratelj koji je isplatio osigurani iznos ne može imati ni po kojoj osnovi pravo na naknadu od treće osobe odgovorne za nastupanje osiguranog slučaja.

(2) Pravo na naknadu od treće osobe odgovorne za nastupanje osiguranog slučaja pripada osiguraniku, odnosno korisniku nezavisno od njegova prava na osigurani iznos.

(3) Odredbe iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne odnose se na slučaj kad je osiguranje od posljedica nesretnog slučaja ugovoreno kao osiguranje od odgovornosti.

2. Isključeni rizici

Samoubojstvo osiguranika

Članak 973.

(1) Ugovorom o osiguranju za slučaj smrti nije obuhvaćen rizik samoubojstva ako se dogodio u prvoj godini osiguranja.

(2) U slučaju da se samoubojstvo dogodilo u roku od tri godine od dana sklapanja ugovora, osiguratelj nije dužan isplatiti korisniku osigurani iznos, nego samo matematičku pričuvu ugovora, osim ako je ugovoreno što povoljnije za osiguranika.

Namjerno ubojstvo osiguranika

Članak 974.

Osiguratelj se oslobađa obveze da korisniku isplati osigurani iznos ako je ovaj namjerno izazvao smrt osiguranika, ali je dužan, ako su do tada bile uplaćene barem tri godišnje premije, isplatiti matematičku pričuvu ugovora ugovaratelju osiguranja, a ako je on osiguranik – njegovim nasljednicima.

Namjerno prouzročenje nesretnog slučaja

Članak 975.

Osiguratelj se oslobađa obveze iz ugovora o osiguranju od nesretnog slučaja ako je osiguranik namjerno prouzročio nesretni slučaj.

Ratne operacije

Članak 976.

(1) Ako je smrt osiguranika prouzročena ratnim operacijama, osiguratelj, ako što drugo nije ugovoreno, nije dužan isplatiti korisniku osigurani iznos, ali je dužan isplatiti mu matematičku pričuvu iz ugovora.

(2) Ako nije što drugo ugovoreno, osiguratelj se oslobađa obveze iz ugovora o osiguranju od nesretnog slučaja, ako je nesretni slučaj prouzročen ratnim operacijama.

Ugovorno isključenje rizika

Članak 977.

Ugovorom o osiguranju za slučaj smrti ili od nesretnog slučaja mogu biti isključeni iz osiguranja i drugi rizici.

3. Prava ugovaratelja osiguranja prije nastupa osiguranog slučaja

Otkup

Članak 978.

(1) Na zahtjev ugovaratelja osiguranja života sklopljenog za cijeli život osiguranika, osiguratelj je dužan isplatiti mu otkupnu vrijednost police, ako su do tada plaćene barem tri godišnje premije.

(2) U ugovoru o osiguranju moraju biti navedeni uvjeti pod kojima ugovaratelj može zahtijevati isplatu njezine otkupne vrijednosti, a i način kako se ta vrijednost izračunava, u skladu s uvjetima osiguranja.

(3) Pravo zahtijevati otkup ne mogu ostvarivati vjerovnici ugovaratelja osiguranja, a ni korisnik osiguranja, ali će otkupna vrijednost biti isplaćena korisniku na njegov zahtjev, ako je određivanje korisnika neopozivo.

(4) Iznimno, otkup police može zahtijevati vjerovnik kome je polica predana u zalog, ako tražbina radi čijeg je osiguranja dan zalog ne bude namirena o dospelosti.

Predujam

Članak 979.

(1) Na traženje ugovaratelja osiguranja života sklopljenog za cijeli život osiguranika, može mu osiguratelj isplatiti unaprijed dio osiguranog iznosa do visine otkupne vrijednosti police, koji ugovaratelj osiguranja može vratiti kasnije.

(2) Na primljeni predujam ugovaratelj osiguranja dužan je plaćati određene kamate.

(3) Ako ugovaratelj osiguranja zakasni s plaćanjem dospjelih kamata, postupit će se kao da je zahtijevao otkup.

(4) U polici osiguranja moraju biti navedeni uvjeti davanja predujma, mogućnost da se iznos primljen na ime predujma vrati osiguratelju, visina kamatne stope, posljedice neplaćanja dospjelih kamata, kako je određeno uvjetima osiguranja.

Zalaganje police

Članak 980.

- (1) Polica osiguranja života može biti dana u zalog.
- (2) Zalaganje police ima učinak prema osiguratelju samo ako je pisano obaviješten o zalaganju police određenom vjerovniku.
- (3) Kad polica glasi po naredbi, zalaganje se obavlja indosamentom.

4. Osiguranje života u korist treće osobe

Određivanje korisnika

Članak 981.

- (1) Ugovaratelj osiguranja života može u ugovoru, a i nekim kasnijim pravnim poslom, pa i oporukom, odrediti osobu kojoj će pripasti prava iz ugovora.
- (2) Ako se osiguranje odnosi na život neke druge osobe, za određivanje korisnika potrebna je i njezina pisana suglasnost.
- (3) Korisnik ne mora biti određen po imenu, dovoljno je ako akt sadrži nužne podatke za njegovo određivanje.
- (4) Kad su za korisnike određena djeca ili potomci, korist pripada i onima koji su rođeni kasnije, a korist namijenjena supругu pripada osobi koja je bila u braku s osiguranikom u trenutku njegove smrti.

Podjela koristi između više korisnika

Članak 982.

Kad su za korisnike određena djeca, potomci i uopće nasljednici, ako ugovaratelj osiguranja nije odredio kako će se izvršiti podjela između njih, podjela će se izvršiti razmjerno njihovim nasljedničkim dijelovima, a ako korisnici nisu nasljednici, osigurani iznos bit će podijeljen na jednake dijelove.

Opoziv odredbe o određivanju korisnika

Članak 983.

- (1) Odredbu kojom se korist iz osiguranja namjenjuje određenoj osobi može opozvati samo ugovaratelj osiguranja, a ne njegovi vjerovnici ili njegovi nasljednici.
- (2) Ugovaratelj osiguranja može opozvati odredbu o koristi sve dok korisnik na bilo koji način ne izjavi da je prima, kad ona postaje neopoziva.
- (3) Ipak ugovaratelj može opozvati odredbu o koristi i poslije izjave korisnika da je prima, ako je korisnik pokušao ubojstvo osiguranika, a ako se korist daje bez naknade, za opoziv vrijede i odredbe o opozivu dara.

(4) Smatra se da je korisnik odbio namijenjenu mu korist ako se poslije smrti ugovaratelja osiguranja na poziv njegovih nasljednika ne očituje u roku od mjesec dana da je prima.

(5) Ništetna je izjava kojom se određuje da je određivanje korisnika osiguranja neopozivo.

Vlastito i neposredno pravo korisnika

Članak 984.

(1) Osigurani iznos koji treba biti isplaćen korisniku ne ulazi u ostavinu ugovaratelja osiguranja, pa ni kad su korisnicima određeni njegovi nasljednici.

(2) Pravo na osigurani iznos ima samo korisnik, i to od samog sklapanja ugovora o osiguranju, i bez obzira na to kako je i kad određen za korisnika, i bez obzira je li izjavio svoj prihvrat prije ili poslije smrti osiguranika, pa se može obratiti neposredno osiguratelju sa zahtjevom da mu se isplati osigurani iznos.

(3) Ako je ugovaratelj osiguranja odredio za korisnike svoju djecu, svoje potomke, ili nasljednike uopće, svakom tako određenom korisniku pripada pravo na odgovarajući dio osiguranog iznosa i ako se odrekne nasljedstva.

Vjerovnici ugovaratelja osiguranja i osiguranika

Članak 985.

(1) Vjerovnici ugovaratelja osiguranja i osiguranika nemaju nikakvo pravo na osigurani iznos ugovoren za korisnika.

(2) Ali ako su premije koje je uplatio ugovaratelj osiguranja bile nerazumno visoke prema njegovim mogućnostima u trenutku uplate, njegovi vjerovnici mogu zahtijevati da im se preda dio premija koji premašuje njegove mogućnosti, ako su ispunjene pretpostavke pod kojima vjerovnici imaju pravo na pobijanje dužnikovih pravnih radnji.

Ustupanje osiguranog iznosa

Članak 986.

Pravo na osigurani iznos može korisnik prenijeti na drugoga i prije osiguranog slučaja, ali mu je zato potreban pisani pristanak ugovaratelja osiguranja, u kojem mora biti navedeno ime osobe na koju se pravo prenosi, a ako se osiguranje odnosi na život neke druge osobe, potreban je isti takav pristanak i te osobe.

Kad određeni korisnik umre prije dospelosti

Članak 987.

Kad osoba koja je bez naknade određena za korisnika umre prije dospelosti osigurane glavnice ili rente, korist iz osiguranja ne pripada njezinim nasljednicima, nego narednom korisniku, ako ovaj nije određen, ugovaratelju osiguranja.

Osiguranje za slučaj smrti bez određenog korisnika

Članak 988.

Ako ugovaratelj osiguranja za slučaj smrti ne odredi korisnika ili ako odredba o određivanju korisnika ostane bez učinka zbog opoziva, ili zbog odbijanja određene osobe, ili iz kojega drugog uzroka, a ugovaratelj osiguranja ne odredi drugog korisnika, osigurani iznos pripada ugovaratelju osiguranja.

Savjesna isplata osiguranog iznosa neovlaštenoj osobi

Članak 989.

(1) Kad osiguratelj isplati osigurani iznos osobi koja bi na nju imala pravo da ugovaratelj osiguranja nije odredio korisnika, on se oslobađa obveze iz ugovora o osiguranju ako u trenutku isplate nije znao niti je mogao znati da je korisnik određen oporukom ili nekim drugim aktom koji mu nije dostavljen, a korisnik ima pravo zahtijevati vraćanje od osobe koja je primila osigurani iznos.

(2) Isto vrijedi i u slučaju promjene korisnika.

Odsjek 32.

UGOVOR O KREDITU

Pojam

Članak 1021.

Ugovorom o kreditu banka se obvezuje korisniku kredita staviti na raspolaganje određeni iznos novčanih sredstava, na određeno ili neodređeno vrijeme, za neku namjenu ili bez utvrđene namjene, a korisnik se obvezuje banci plaćati ugovorene kamate i iskorišteni iznos novca vratiti u vrijeme i na način kako je ugovoreno.

Oblik i sadržaj

Članak 1022.

(1) Ugovor o kreditu mora biti sklopljen u pisanom obliku.

(2) Ugovorom o kreditu utvrđuju se iznos te uvjeti davanja, korištenja i vraćanja kredita.

Otkaz ugovora

Članak 1023.

(1) Ugovor o kreditu banka može otkazati prije isteka ugovorenog roka ako je kredit korišten protivno ugovorenoj namjeni.

(2) Ugovor o kreditu banka može otkazati prije isteka ugovorenog roka i u slučaju insolventnosti korisnika čak i kad nije utvrđena sudskom odlukom, u slučaju prestanka pravne osobe ili smrti korisnika, ako bi u tim slučajevima davatelj kredita došao u bitno nepovoljniji položaj.

Raskid ugovora i vraćanje kredita prije roka

Članak 1024.

(1) Korisnik kredita može raskinuti ugovor prije nego što je počeo koristiti kredit.

(2) Korisnik kredita može vratiti kredit i prije roka određenog za vraćanje, ali je dužan o tome unaprijed obavijestiti banku.

(3) U oba slučaja korisnik kredita dužan je naknaditi štetu ako ju je davatelj kredita pretrpio.

(4) U slučaju vraćanja kredita prije određenog roka banka ne može uračunati kamate za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kad ga je po ugovoru trebalo vratiti.

Glava IX.

IZVANUGOVORNI OBVEZNI ODNOSI

Odjeljak 1.

PROUZROČENJE ŠTETE

Odsjek 1.

OPĆA NAČELA

Pretpostavke odgovornosti

Članak 1045.

(1) Tko drugome prouzroči štetu, dužan je naknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje.

(2) Predmnijeva se obična nepažnja.

(3) Za štetu od stvari ili djelatnosti od kojih potječe povećana opasnost štete za okolinu odgovara se bez obzira na krivnju.

(4) Za štetu bez obzira na krivnju odgovara se i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Šteta

Članak 1046.

Šteta je umanjenje nečije imovine (obična šteta), sprječavanje njezina povećanja (izmakla korist) i povreda prava osobnosti (neimovinska šteta).

Zahtjev da se ukloni opasnost štete

Članak 1047.

(1) Svatko može zahtijevati od drugoga da ukloni izvor opasnosti od kojega prijeti znatnija šteta njemu ili drugome, kao i da se suzdrži od djelatnosti od koje proizlazi uznemirivanje ili opasnost štete, ako se uznemirivanje ili šteta ne mogu spriječiti odgovarajućim mjerama.

(2) Sud će na zahtjev zainteresirane osobe narediti da se poduzmu odgovarajuće mjere za sprječavanje nastanka štete ili uznemirivanja ili da se ukloni izvor opasnosti, na trošak posjednika izvora opasnosti, ako ovaj sam to ne učini.

(3) Ako šteta nastane u obavljanju općekorisne djelatnosti za koju je dobiveno odobrenje nadležnog tijela, može se zahtijevati samo naknada štete koja prelazi uobičajene granice (prekomjerna šteta).

(4) Ali se u tom slučaju može zahtijevati poduzimanje društveno opravdanih mjera da se spriječi nastupanje štete ili da se ona smanji.

Zahtjev da se prestane s povredom prava osobnosti

Članak 1048.

Svatko ima pravo zahtijevati od suda ili drugoga nadležnog tijela da naredi prestanak radnje kojom se povređuje pravo njegove osobnosti i uklanjanje njome izazvanih posljedica.

Zakon o trgovačkim društvima

(Narodne novine 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 111/2012, 125/2011, 68/2013, 110/2015, 40/2019)

DIO PRVI

ZAJEDNIČKE ODREDBE

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Odjeljak 1.

OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se osnivanje, ustroj, prestanak i statusne promjene trgovačkih društava te povezana društva.

Prijenos propisa Europske unije

Članak 2.

Ovim Zakonom u hrvatski pravni sustav prenose se:

- Direktiva 2007/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 1. srpnja 2007. o izvršavanju pojedinih prava dioničara trgovačkih društava uvrštenih na burzu (SL L 184, 14. 7. 2007.) kako je zadnje izmijenjena Direktivom (EU) 2017/828 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara (Tekst značajan za EGP) (SL L 132, 20. 5. 2017.),
- Direktiva 2009/102/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. iz područja prava trgovačkih društava o društvima s ograničenom odgovornošću s jednim članom (kodificirana verzija) (Tekst značajan za EGP) (SL L 258, 1. 10. 2009.),
- Direktiva Vijeća 2013/24/EU od 13. svibnja 2013. o prilagođavanju određenih direktiva u području prava društava zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10. 6. 2013.),
- Direktiva (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (kodificirani tekst) (Tekst značajan za EGP) (SL L 169, 30. 6. 2017.).

Pojam trgovca i trgovačkoga društva

Članak 3.

(1) Trgovac je, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, osoba koja samostalno trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu.

(2) Osobe koje se bave slobodnim zanimanjima uređenim posebnim propisima smatraju se trgovcima u smislu ovoga Zakona samo ako je to u tim propisima određeno.

(3) Trgovačka društva jesu javno trgovačko društvo, komanditno društvo, dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću i gospodarsko interesno udruženje (u daljnjem tekstu: trgovačka društva).

(4) Javno trgovačko društvo, komanditno društvo i gospodarsko interesno udruženje su društva osoba, a dioničko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću su društva kapitala.

(5) Trgovačko društvo može se osnovati za obavljanje gospodarske ili bilo koje druge djelatnosti.

(6) Trgovačko društvo je trgovac, neovisno o tome obavlja li gospodarsku ili neku drugu djelatnost.

(7) Individualni poljodjelci nisu trgovci u smislu ovoga Zakona.

Odjeljak 2.

PРАВНА OSOBNOST

Pravna osobnost trgovačkoga društva

Članak 4.

Trgovačko društvo svojstvo pravne osobe stječe upisom u sudski registar. Trgovačko društvo gubi svojstvo pravne osobe brisanjem toga društva iz sudskog registra.

Stjecanje prava i obveza

Članak 5.

Trgovačko društvo može u pravnom prometu stjecati prava i preuzimati obveze, može biti vlasnikom pokretnih i nepokretnih stvari, te može tužiti i biti tuženo pred državnim ili izbranim sudom i sudjelovati u drugim postupcima.

Preddruštvo

Članak 6.

(1) Preddruštvo nastaje sklapanjem društvenog ugovora, odnosno usvajanjem statuta i preuzimanjem svih dionica od strane osnivača trgovačkog društva. Na odnos između osnivača prije upisa društva u sudski registar primjenjuju se društveni ugovor, odnosno statut.

(2) Prava stečena u ime trgovačkog društva prije njegova upisa u sudski registar zajednička su nepodijeljena imovina osnivača. Za obveze koje se preuzmu u ime trgovačkog društva prije njegova upisa u sudski registar, odgovaraju onaj tko ih je preuzeo u ime društva i osnivači. Preuzme li ih više osoba, one odgovaraju solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom.

(3) Upisom trgovačkoga društva u sudski registar osobe iz stavka 2. ovoga članka oslobađaju se odgovornosti koja je tamo propisana.

(4) Preuzmu li se ugovorom sklopljenim s vjerovnikom za trgovačko društvo obveze tako da ono nakon upisa u sudski registar stupi na mjesto dužnika, za takvo preuzimanje obveze nije potrebna suglasnost vjerovnika, ako se obveza preuzima u roku od tri mjeseca od upisa u sudski registar i ako društvo ili dužnik u tome roku to priopće vjerovniku.

(5) Ako se u ime trgovačkoga društva poduzmu poslovi prije nego što se ono upiše u sudski registar pa u vrijeme upisa društva u taj registar njegova imovina bude manja od onoga kako je to određeno u društvenom ugovoru, odnosno statutu ili u izjavi o osnivanju društva, osnivači su dužni u korist društva uplatiti iznos koji nedostaje.

(6) Upisom trgovačkoga društva u sudski registar preddruštvo prestaje. Prava stečena i obveze preuzete djelovanjem preddruštva u ime trgovačkoga društva prava su i obveze trgovačkoga društva.

Podružnice

Članak 7.

(1) Trgovačko društvo može imati jednu ili više podružnica u kojima obavlja svoje djelatnosti.

(2) Podružnica se osniva odlukom koju donosi nadležni organ trgovačkog društva u skladu s izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom, odnosno statutom društva. Odluku o osnivanju podružnice mora ovjeriti javni bilježnik.

(3) Podružnice nisu pravne osobe. Njihovim poslovanjem prava i obveze stječe društvo. Podružnica posluje pod svojom tvrtkom i mora pri tome navesti svoje sjedište i sjedište osnivača.

(4) U odluci o osnivanju podružnice navode se:

1. tvrtka i sjedište osnivača te tvrtka i sjedište podružnice,
2. djelatnosti podružnice,
3. ime i prezime, odnosno imena i prezimena, osobni identifikacijski broj i prebivalište osoba u podružnici ovlaštenih da u poslovanju podružnice zastupaju osnivača.

(5) Podružnica prestaje:

1. ako osnivač donese odluku o prestanku podružnice,
2. ako osnivač prestane postojati.

(6) Nakon odluke iz točke 1., odnosno ispunjenja uvjeta iz točke 2. stavka 5. ovoga članka podružnica se briše iz sudskog registra. Na brisanje podružnice iz sudskog registra na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o brisanju društva iz sudskog registra.

Upis podružnice u sudski registar

Članak 8.

(1) Podružnica se upisuje u sudski registar suda nadležnoga po mjestu sjedišta osnivača.

(2) Prijavu za upis podružnice u sudski registar osnivač podnosi sudu nadležnom po mjestu sjedišta osnivača. Tome sudu podnosi se i prijava za upis promjene upisa u sudskom registru.

(3) U prijavi za upis podružnice u sudski registar moraju se navesti:

1. tvrtka i sjedište osnivača te tvrtka i sjedište podružnice i

2. ime i prezime, odnosno imena i prezimena, osobni identifikacijski broj te prebivalište osoba ovlaštenih da u poslovanju podružnice zastupaju osnivača.

(4) Prijavi iz stavka 2. ovoga članka prilaže se odluka o osnivanju podružnice.

(5) U sudski registar iz stavka 1. ovoga članka upisuju se podaci iz članka 7. stavka 4. točaka 1. i 3. ovoga Zakona i promjene tih podataka.

(6) Nakon upisa u sudski registar suda nadležnog po mjestu sjedišta osnivača, taj sud po službenoj dužnosti dostavlja registarskom sudu sjedišta podružnice primjerak prijave za upis s priložima, izvornik ili ovjereni primjerak rješenja o upisu na papiru ili elektroničkim putem u skladu s posebnim propisom. Podaci iz članka 7. stavka 4. točaka 1. i 3. ovoga Zakona objavljuju se na način kako se objavljuju priopćenja trgovačkoga društva.

Odjeljak 3.

ODGOVORNOST ZA OBEVEZE TRGOVAČKOGA DRUŠTVA

Općenito

Članak 9.

Trgovačko društvo odgovara za svoje obveze cijelom svojom imovinom.

Odgovornost članova trgovačkoga društva

Članak 10.

(1) Članovi javnoga trgovačkoga društva i komplementari u komanditnome društvu odgovaraju za obveze društva osobno, solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom.

(2) Članovi društva s ograničenom odgovornošću, dioničari dioničkoga društva i komanditori u komanditnom društvu ne odgovaraju za obveze društva izuzev kada je to određeno ovim Zakonom.

(3) Onaj tko zloupotrebljava okolnost da kao član trgovačkoga društva ne odgovara za obveze društva ne može se pozvati na to da po zakonu ne odgovara za te obveze.

(4) Smatra se da je ispunjena pretpostavka za odgovornost člana društva iz stavka 3. ovoga članka naročito:

1. ako koristi društvo za to da bi postigao cilj koji mu je inače zabranjen,
2. ako koristi društvo da bi oštetio vjerovnike,

3. ako protivno zakonu upravlja imovinom društva kao da je to njegova imovina,

4. ako u svoju korist ili u korist neke druge osobe umanjuje imovinu društva, iako je znao ili morao znati da ono neće moći podmiriti svoje obveze.

GLAVA II.

TVRTKA

Odjeljak 1.

TVRTKA TRGOVAČKOGA DRUŠTVA

Pojam

Članak 11.

- (1) Tvrtka je ime pod kojim trgovačko društvo posluje i pod kojim sudjeluje u pravnom prometu.
- (2) Tvrtka trgovačkoga društva mora se jasno razlikovati od tvrtke drugoga trgovca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.
- (3) Tvrtka trgovačkoga društva određuje se izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom, odnosno statutom društva.
- (4) Tvrtka trgovačkoga društva mijenja se na način određen izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom, odnosno statutom društva.
- (5) Tvrtka trgovačkoga društva i sve njene promjene upisuju se u sudski registar.
- (6) Prijavu za upis promjene tvrtke u sudski registar podnosi uprava trgovačkoga društva, odnosno članovi koji upravljaju društvom.

Načelo istinitosti

Članak 12.

Podaci sadržani u tvrtki moraju biti istiniti.

Sadržaj tvrtke

Članak 13.

- (1) Tvrtka trgovačkoga društva mora uz naznaku kojom se pobliže obilježava ime društva sadržavati naznaku predmeta poslovanja društva.
- (2) Uz sastojke navedene u stavku 1. ovoga članka, 1. tvrtka javnoga trgovačkog društva mora sadržavati riječi »javno trgovačko društvo« ili naznaku „j.t.d.“,
2. tvrtka komanditnoga društva mora sadržavati riječi »komanditno društvo« ili oznaku »k.d.«.
3. tvrtka dioničkoga društva mora sadržavati riječi "dioničko društvo" ili oznaku "d.d.";
4. tvrtka društva s ograničenom odgovornošću mora sadržavati riječi "društvo s ograničenom odgovornošću" ili oznaku "d.o.o.", a jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću oznaku »jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću« ili oznaku »j.d.o.o.«.;
5. tvrtka gospodarskoga interesnog udruženja mora sadržavati na početku ili na kraju riječi: »gospodarsko interesno udruženje« ili oznaku GIU.

(3) Ako je član u javnom trgovačkom društvu ili komplementar u komanditnom društvu neko društvo, u tvrtki se mora navesti tvrtka ili skraćena tvrtka tog društva.

Razlikovanje tvrtki

Članak 14.

(1) Sastojci tvrtke ne mogu biti takvi da stvaraju zabunu glede predmeta poslovanja trgovačkoga društva, utiska o identitetu ili povezanosti s drugim društvom, da vrijeđaju prava intelektualnog vlasništva ni druga prava drugih osoba.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, povezana društva u smislu odredaba članka 473. ovoga Zakona mogu u svojim tvrtkama upotrebljavati zajedničke sastojke.

(3) Ako je u tvrtki sadržano ime člana trgovačkoga društva koje je jednako ranije upisanoj tvrtki drugoga društva ili imenu druge osobe sadržanome u ranije upisanoj tvrtki drugoga društva, u tvrtku koja se kasnije upisuje moraju se unijeti dodaci kojima se osigurava da se te tvrtke jasno razlikuju.

Imena država i međunarodnih organizacija

Članak 15.

(1) Riječ "Hrvatska", te njene izvedenice, kao i zastava i grb Republike Hrvatske, uključivši i njihovo oponašanje, mogu se unijeti u tvrtku samo uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove uprave.

(2) Tvrtka ne može sadržavati imena, grbove, zastave ni druge državne ambleme drugih država ili međunarodnih (međudržavnih) organizacija, niti službene znakove za kontrolu i garanciju kvalitete, a ne može ih se ni oponašati u heraldičkome smislu.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka sastojci tvrtke koji se tamo navode mogu se unijeti u tvrtku uz dozvolu nadležnog organa odgovarajuće države ili međunarodne (međudržavne) organizacije, te u slučaju da su ti sastojci sadržani u tvrtki ili u imenu osnivača koji se unose u tvrtku trgovačkoga društva

Osobna imena

Članak 16.

(1) U tvrtku se može unijeti ime ili dio imena neke osobe samo uz njen pristanak, a ako je ta osoba umrla, uz pristanak njenih nasljednika.

(2) U tvrtku se može unijeti ime ili dio imena neke povijesne ili druge znamenite osobe samo uz njen pristanak, a ako je ta osoba umrla samo ako ga se koristi na prikladan način uz pristanak nasljednika.

(3) Vrijeđa li trgovačko društvo svojim poslovanjem ili na koji drugi način čast i ugled osobe čije je ime uneseno u njegovu tvrtku, ta osoba, a ako je osoba umrla njeni nasljednici, imaju pravo tražiti brisanje njenog imena iz tvrtke društva.

Tvrtka i promjene u trgovačkom društvu

Članak 17.

(1) Trgovačko društvo nastavlja poslovati bez promjene tvrtke unatoč istupanju nekih članova iz društva ili pristupanju novih članova u društvo.

(2) Trgovačko društvo nastavlja poslovati bez promjene tvrtke i ako član društva čiji su ime ili tvrtka sadržani u tvrtki društva, promijeni svoje ime ili tvrtku.

(3) U slučaju istupa iz društva ili smrti člana društva čije je ime sadržano u tvrtki, trgovačko društvo može nastaviti poslovati pod istom tvrtkom, ako za to dade pristanak taj član društva, a ako je umro, njegovi nasljednici.

Tvrtka trgovačkoga društva u stečaju ili likvidaciji

Članak 18.

Tvrtki trgovačkoga društva koje je u stečaju ili u likvidaciji dodaje se oznaka "u stečaju" ili "u likvidaciji", te se tako upisuje u sudski registar.

Skraćena tvrtka

Članak 19.

(1) Trgovačko društvo može upotrebljavati i skraćenu tvrtku.

(2) Skraćena tvrtka mora sadržavati karakteristični dio tvrtke i naznaku oblika trgovačkoga društva.

(3) Skraćena tvrtka upisuje se u sudski registar.

Jezik tvrtke

Članak 20.

(1) Naznaka imena tvrtke trgovačkog društva mora biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu ili na službenom jeziku države članice Europske unije i latiničnom pismu, a mogu se koristiti i arapski brojevi. Ostali sastojci tvrtke moraju biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

(2) Tvrtka trgovačkoga društva može sadržavati pojedine strane riječi drugih jezika ako one čine ime, odnosno tvrtku člana društva ili robni ili uslužni žig člana zaštićen u Republici Hrvatskoj, odnosno njegova društva registriranog u Republici Hrvatskoj, ili ako su uobičajene u hrvatskom jeziku, ili ako za njih nema odgovarajuće riječi u hrvatskom jeziku, ili ako se radi o riječima na mrtvom jeziku.

(3) Tvrtka se može upisati u sudski registar i u prijevodu na jedan ili više jezika.

Upotreba tvrtke

Članak 21.

(1) Tvrtku i skraćenu tvrtku trgovačko društvo je dužno upotrebljavati u obliku i sadržaju u kojemu je upisana u sudskome registru.

(2) Ako je uz tvrtku ili skraćenu tvrtku u sudski registar upisana i tvrtka ili skraćena tvrtka u prijevodu na strani jezik i pismo, tvrtku ili skraćenu tvrtku na stranom jeziku i pismu trgovačko društvo može upotrebljavati samo zajedno s tvrtkom na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

(3) Tvrtka ili skraćena tvrtka mora se istaknuti na poslovnim prostorijama trgovačkoga društva.

(4) Na poslovnom papiru trgovca (pismima, računima i dr.) moraju se otisnuti njegova tvrtka, sjedište, sud kod kojega je upisan u sudski registar i broj pod kojim je to učinjeno, tvrtka i sjedište pravnih osoba kod kojih se vode njegovi računi i brojevi tih računa. Isto vrijedi i za sadržaj internetske stranice društva.

(5) Na poslovnom papiru i internetskoj stranici društva kapitala moraju se uz podatke iz stavka 4. ovoga članka navesti:

1. iznos temeljnoga kapitala društva s naznakom je li u cijelosti uplaćen, a ako nije, s naznakom koji dio toga kapitala nije uplaćen i

2. ukupan broj izdanih dionica, a izdaje li društvo dionice s nominalnim iznosom ti iznosi ako se radi o poslovnom papiru dioničkog društva,

3. prezimena i najmanje jedno ime članova uprave društva, a kod dioničkog društva članova uprave, odnosno izvršnih direktora i predsjednika nadzornog odnosno upravnog odbora.

(6) Na poslovnom papiru javnoga trgovačkoga društva i komanditnoga društva moraju se otisnuti i imena svih članova trgovačkoga društva koji osobno odgovaraju za obveze društva. Na poslovnom papiru gospodarskoga interesnog udruženja mora se navesti i podatak o skupnoj ovlasti za zastupanje, ako su članovi uprave ovlašteni tako zastupati udruženje.

(7) Na dopisima koje upućuje osobama s kojima se nalazi u poslovnom odnosu ili s kojima je već započeo prijepisku, trgovac može upotrebljavati poslovni papir na kojemu su otisnuti samo njegova tvrtka ili skraćena tvrtka i sjedište.

(8) Narudžbe se smatraju poslovnim pismom u smislu stavka 4. ovoga članka. Na njih se ne primjenjuju odredbe prethodnoga stavka ovoga članka.

Načelo jedinstvenosti

Članak 22.

Svaki dio trgovačkoga društva mora poslovati pod istom tvrtkom, s time da joj se može dodati oznaka koja upućuje na to da se radi o dijelu društva.

Prijenos tvrtke

Članak 23.

(1) Tvrtka trgovačkoga društva može se prenijeti na drugoga samo zajedno s poduzećem ili s bitnim pretežnim dijelom poduzeća.

(2) Za prijenos tvrtke koja sadrži ime neke osobe potrebna je izričita suglasnost te osobe, a ako je umrla, suglasnost njenih nasljednika.

Odjeljak 2.

TVRTKA TRGOVCA POJEDINCA

Odjeljak 2. briše se

Sadržaj tvrtke

naslov članka briše se

Članak 24.

članak 24. briše se

Primjena odredaba o tvrtki trgovačkoga društva

naslov članka briše se

Članak 25.

članak 25. briše se

Odjeljak 3.

TVRTKA PODRUŽNICE

Sadržaj

Članak 26.

(1) Podružnica može poslovati pod svojom tvrtkom.

(2) Tvrtka podružnice mora sadržavati:

1. tvrtku ili skraćenu tvrtku trgovačkoga društva,
2. naznaku djelatnosti podružnice,
3. riječi iz kojih je vidljivo da se radi o podružnici.

Primjena odredaba o tvrtki trgovačkoga društva

Članak 27.

Na tvrtku podružnice na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o tvrtki trgovačkoga društva.

Odjeljak 4.

ZAŠTITA TVRTKE

Načelo zakonitosti

Članak 28.

Sud će odbiti upis u sudski registar tvrtke koja nije u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Načelo isključivosti

Članak 29.

(1) U sudski registar ne može se upisati tvrtka koja je jednaka ranije upisanoj tvrtki ili tvrtka koja se jasno ne razlikuje od ranije upisane tvrtke. Sud na to pazi po službenoj dužnosti.

(2) Tvrtka podružnice mora sadržavati dodatak kojim se osigurava da se ona jasno razlikuje od već upisane tvrtke.

Načelo prvenstva

Članak 30.

(1) Ako se sudu radi upisa u sudski registar prijave iste tvrtke ili tvrtke koje se međusobno jasno ne razlikuju, sud će upisati onu tvrtku koja je ranije prijavljena.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, upisat će se kasnije prijavljena tvrtka ako podnositelj kasnije prijave dokaže da je u vrijeme podnošenja ranije prijave tu tvrtku, odnosno njene bitne sastojke upotrebljavao na tržištu kao oznaku svoga poduzeća ili kao robni ili uslužni znak za označavanje svojih proizvoda ili usluga te da je to činio prije podnositelja ranije prijave.

Zaštita prava imatelja ranije prijavljene tvrtke

Članak 31.

(1) Trgovac kome druga osoba upotrebom ili upisom iste ili slične tvrtke, koja je upisana u sudski registar istoga ili drugoga suda, vrijeđa njegova prava ili ugrožava njegov položaj u tržišnoj utakmici ili postoji opasnost da njegova prava i položaj u tržišnoj utakmici budu povrijeđeni, odnosno ugroženi ili se druga osoba upotrebom tvrtke nepovlasno koristi njegovim poslovnim ugledom ili ga prisvaja, može tužbom zahtijevati da druga osoba prestane upotrebljavati tu tvrtku, da se tvrtka te druge osobe izbriše iz sudskog registra, te da ju se obveže da nadoknadi štetu pričinjenu upotrebom tvrtke.

(2) Tužba iz stavka 1. ovoga članka podnosi se sudu koji vodi sudski registar u koji je upisana tvrtka druge osobe, a može se podnijeti u roku od tri godine od upisa druge tvrtke u sudski registar.

(3) Bez obzira na odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka, trgovac može zaštitu svojih prava glede upotrebe i upisa tvrtke ostvarivati i na temelju propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, te drugih propisa o zaštiti intelektualnog i industrijskog vlasništva.

GLAVA III.

PREDMET POSLOVANJA I SJEDIŠTE TRGOVAČKOGA DRUŠTVA

Odjeljak 1.

PREDMET POSLOVANJA

Sloboda obavljanja djelatnosti

Članak 32.

(1) Predmet poslovanja trgovačkoga društva može biti obavljanje svake dopuštene djelatnosti.

(2) Dopuštena je svaka djelatnost koja nije zakonom zabranjena ili nije suprotna moralu društva.

(3) Ako je zakonom propisano da trgovačko društvo može početi obavljati djelatnost ili djelatnosti koje čine predmet njegova poslovanja nakon što nadležno tijelo donese odluku kojom se utvrđuje da društvo udovoljava tehničkim, zdravstvenim, ekološkim i drugim uvjetima propisanim za obavljanje te ili tih djelatnosti (suglasnost za početak rada), ono smije početi obavljati takvu djelatnost čim pribavi takvu odluku. Okolnost da je društvo pribavilo ovu odluku ne upisuje se u sudski registar niti se ova odluka polaže u zbirku isprava.

(4) Ako je zakonom za pojedine djelatnosti propisano da ih mogu obavljati samo određeni oblici trgovačkih društava (zakonski oblik kao uvjet za obavljanje djelatnosti), te da se pojedine djelatnosti mogu obavljati samo na temelju suglasnosti, dozvole ili drugoga akta nadležnog tijela (suglasnost za djelatnost), takve djelatnosti mogu obavljati samo trgovačka društva za koja je to zakonom određeno, odnosno samo ako za to dobiju propisanu suglasnost, dozvolu ili drugi akt nadležnog tijela.

Utvrđivanje predmeta poslovanja

Članak 33.

(1) Predmet poslovanja trgovačkoga društva utvrđuje se u dioničkom društvu statutom, a u ostalim trgovačkim društvima odlukom članova društva koja se prilikom osnivanja donosi na način koji je propisan za sklapanje društvenog ugovora, a mijenja se većinom koja je potrebna za izmjenu društvenog ugovora.

(2) Predmet poslovanja može se utvrditi navođenjem djelatnosti koje trgovačko društvo namjerava obavljati ili općom odredbom bez tog navođenja.

Upis predmeta poslovanja u sudski registar

Članak 34.

(1) Predmet poslovanja upisuje se kao evidencijski podatak u sudskom registru. Trgovačko društvo dužno je dostavljanjem odluke kojom se utvrđuje predmet poslovanja, a za dioničko društvo statuta, te popisa djelatnosti izvijestiti registarski sud o tome koje djelatnosti čine utvrđeni predmet poslovanja društva. Na isti je način trgovačko društvo dužno izvijestiti registarski sud i o svakoj izmjeni utvrđenog predmeta poslovanja.

(2) Propisuje li se drugim propisom da se neka djelatnost upisuje u sudski registar, a nije riječ o djelatnostima iz stavka 3. ovoga članka, smatra se da je udovoljeno zahtjevu za upisom ako je djelatnost u pogledu koje se takva obveza propisuje navedena u statutu odnosno odluci kojom se utvrđuje predmet poslovanja, a statut odnosno odluka su zajedno s popisom djelatnosti dostavljeni registarskom sudu radi upisa kao evidencijskog podatka u sudskom registru.

(3) Ako je za pojedine djelatnosti zakonom propisano da se mogu obavljati samo na temelju suglasnosti, dozvole ili drugog akta nadležnog tijela, predmet poslovanja u dijelu u kojem se odnosi na te djelatnosti upisuje se u glavnu knjigu sudskog registra. Upis tih djelatnosti u sudski registar provest će se samo na temelju prethodne suglasnosti ili dozvole toga nadležnog tijela.

Učinak upisa predmeta poslovanja društva u sudski registar

Članak 35.

(1) Trgovačko društvo može obavljati djelatnosti koje čine utvrđeni predmet poslovanja društva.

(2) Osim djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka, trgovačko društvo može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka, ako se one u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz djelatnost koja čini utvrđeni predmet poslovanja društva.

(3) Valjani su pravni poslovi koje trgovačko društvo sklopi s trećim osobama izvan djelatnosti iz stavka 1. i stavka 2. ovoga članka.

Djelatnost podružnice

naslov članka briše se

Članak 36.

članak 36. briše se

GLAVA IV.

ZASTUPANJE

Odjeljak 1.

OPĆE ODREDBE

Zastupnici po zakonu

Članak 41.

(1) Ovlast za zastupanje trgovačkoga društva po zakonu imaju osobe koje su za pojedini oblik toga društva određene odredbama ovoga Zakona.

(2) Osobe koje zastupaju trgovačko društvo u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka, te ograničenja njihovih ovlasti ako djeluju prema trećim osobama, upisuju se u sudski registar.

(3) Na zastupnike društva iz stavka 1. ovoga članka odnosi se ograničenje iz članka 49. ovoga Zakona.

Zastupnici po punomoći

Članak 42.

(1) Zastupnik trgovačkoga društva iz članka 41. ovoga Zakona može dati punomoć drugoj osobi.

(2) Punomoć se može dati u granicama ovlasti zastupnika koje su upisane u sudskom registru.

(3) Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, punomoć iz stavka 1. ovoga članka daje se sukladno odredbama propisa kojima se uređuju obvezni odnosi.

(4) Ograničenje iz članka 49. ovoga Zakona odnosi se i na punomoćnike iz ovoga članka.

Punomoćnik po zaposlenju

Članak 43.

(1) Osoba čija je dužnost da kao radnik trgovačkoga društva obavlja poslove koji po redovitom tijeku stvari uključuju i sklapanje određenih ugovora, odnosno poduzimanje određenih pravnih radnji, ovlaštena je da kao punomoćnik društva sklapa i te ugovore i poduzima te pravne radnje u granicama poslova koje obavlja.

(2) Ograničenje iz članka 49. ovoga Zakona odnosi se i na punomoćnike po zaposlenju.

Odjeljak 2.

PROKURA

Pojam prokure

Članak 44.

(1) Prokura je trgovačka punomoć čiji su sadržaj i opseg ovlasti određeni ovim Zakonom.

(2) Prokuru može dati samo pravna i fizička osoba koja je trgovac u smislu ovoga Zakona.

(3) Prokura se daje na način predviđen izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom, odnosno statutom trgovačkoga društva.

(4) Prokura se daje u pisanom obliku.

Prokurist

Članak 45.

(1) Prokura se može dati svakoj punoljetnoj i potpuno poslovno sposobnoj osobi, bez obzira na dužnost koju obnaša i poslove koje obavlja, izuzev ako što drugo nije predviđeno izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom, odnosno statutom trgovačkoga društva.

(2) Prokura se ne može dati pravnoj osobi.

Pojedinačna i skupna prokura

Članak 46.

(1) Prokura se može dati jednoj ili više osoba.

(2) Ako je prokura dana dvjema ili više osoba bez naznake da se radi o skupnoj prokuri, svaka od tih osoba je prokurist koji samostalno zastupa trgovačko društvo u granicama ovlasti utvrđenih ovim Zakonom.

(3) Prokura dana dvjema ili više osoba smatrat će se skupnom prokurom samo ako je tako izričito naznačeno u prokuri.

(4) Izjave volje ili pravne radnje koje učine skupni prokuristi proizvode pravne učinke samo ako ih učine svi skupni prokuristi zajedno. Bit će valjane izjave volje ili pravne radnje koje učini jedan od skupnih prokurista uz izričitu prethodnu suglasnost ili izričito naknadno odobrenje ostalih skupnih prokurista.

(5) Izjava volje ili pravna radnja učinjena prema jednome prokuristi ima pravni učinak kao da je učinjena prema svima.

(6) Znanje o pravno odlučnim činjenicama ili krivnja jednog skupnog prokuriste proizvodi pravne učinke za vlastodavca, bez obzira na znanje ili krivnju ostalih skupnih prokurista.

Opseg ovlasti iz prokure

Članak 47.

(1) Prokurist može sklapati sve ugovore i poduzimati sve pravne radnje u ime i za račun trgovačkoga društva i zastupati ga u postupcima pred upravnim i drugim državnim organima, ustanovama s javnopravnim ovlastima, te državnim i izbranim sudovima.

(2) Prokurist ne može bez posebne ovlasti otuđiti ni opteretiti nekretnine trgovačkoga društva i ne može davati izjave ni poduzimati pravne radnje kojima se započinje stečajni postupak ili drugi postupak koji dovodi do prestanka društva. Prokurist ne može davati punomoć za sklapanje poslova drugim osobama.

Ograničenje prokure

Članak 48.

(1) Ograničenje prokure koje nije predviđeno ovim Zakonom nema učinka prema trećim osobama, bez obzira na to je li treća osoba za njih znala ili morala znati.

(2) Ograničenje prokure na poslovanje jedne ili više podružnica ima učinka prema trećim osobama samo ako je upisano u sudskom registru.

Sklapanje ugovora sa samim sobom

Članak 49.

Prokurist ne može bez posebne ovlasti trgovačkoga društva nastupati kao druga ugovorna strana i s društvom sklapati ugovore u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime a za račun drugih osoba, ili u ime i za račun drugih osoba.

Potpis prokuriste

Članak 50.

Prokurist potpisuje trgovačko društvo svojim imenom i prezimenom, uz naznaku iz koje je vidljiv njegov položaj prokuriste ili uz oznaku "p.p."

Prijenos prokure

Članak 51.

(1) Prokura nije prenosiva na drugu osobu.

(2) Nema pravnoga učinka odredba o prokuri ili izjava trgovačkoga društva kojom se prokurist ovlašćuje na prijenos prokure, kao ni izjava društva kojom se prijenos prokure odobrava prethodno ili naknadno.

Opoziv prokure

Članak 52.

(1) Prokura se može u svako vrijeme opozvati, bez obzira na sadržaj ugovora ili drugoga pravnoga posla na temelju kojega je dana.

(2) Ništetna je odredba ugovora kojom se trgovačko društvo odriče prava da opozove prokuru, kao i odredba kojom se pravo na opoziv prokure vezuje uz rok ili uz uvjet.

(3) Odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka ne isključuju se niti se umanjuju prava prokuriste predviđena ugovorom na temelju kojega je dana prokura za slučaj opoziva prokure.

Prokura trgovca pojedinca

naslov članka briše se

Članak 53.

briše se

Upis prokure

Članak 54.

(1) Davanje prokure i njezin opoziv upisuju se u sudski registar. Prijavi za upis u sudski registar prilažu se odluka o davanju prokure, odnosno odluka kojom se ona opoziva.

(2) U sudski registar upisuju se ime i prezime prokuriste i njegov osobni identifikacijski broj, a ograničenje iz članka 48. stavka 2. ovoga Zakona upisuje se u sudske registre za trgovačko društvo i za podružnicu.

(3) Prema trećim osobama koje nisu znale niti morale znati da je prokura opozvana opoziv prokure djeluje od dana upisa opoziva u sudski registar.

Odjeljak 3.

TRGOVAČKA PUNOMOĆ

Pojam trgovačke punomoći

Članak 55.

(1) Trgovački punomoćnik je radnik u trgovačkom društvu ili druga osoba koju trgovac ovlasti da vodi cijelo ili dio njegovog poduzeća.

(2) Trgovačka punomoć daje se u pisanom obliku.

Ovlasti iz trgovačke punomoći

Članak 56.

(1) Trgovački punomoćnik ovlašten je sklapati sve ugovore i poduzimati sve pravne radnje koje su u prometu uobičajene privođenju poduzeća ili dijela poduzeća na koje se odnosi njegova punomoć ili koje su za to potrebne.

(2) Trgovački punomoćnik ne može bez posebne ovlasti otuđiti ni opteretiti nekretnine svoga vlastodavca, mjenično niti čekovno ga obvezati, preuzeti obveze iz jamstva, uzeti za njega zajam, nagoditi se niti voditi spor.

(3) Ograničenja ovlasti trgovačkog punomoćnika, osim onih navedenih u prethodnome stavku ovoga članka, nemaju učinka prema trećim osobama koje za njih nisu znale niti su morale znati.

(4) Ograničenje iz članka 49. ovoga Zakona odnosi se i na trgovačkog punomoćnika.

(5) Bez izričitog ovlaštenja vlastodavca trgovački punomoćnik ne može ovlasti iz punomoći prenijeti na drugu osobu.

Odjeljak 4.

PUNOMOĆ TRGOVAČKOME PUTNIKU

Tko može dati punomoć i oblik punomoći

Članak 57.

(1) Trgovac može svome radniku ili drugoj osobi dati punomoć kao trgovačkome putniku.

(2) Punomoć trgovačkome putniku mora se dati u pisanom obliku.

Ovlasti iz punomoći trgovačkome putniku

Članak 58.

(1) Trgovački putnik ovlašten je u ime i za račun vlastodavca sklapati ugovore o prodaji vlastodavčeve robe, isporučivati robu, naplaćivati cijenu iz tih ugovora, te primati izjave od kupaca glede robe koja je predmet ugovora što ga je trgovački putnik sklopio za vlastodavca.

(2) Trgovački putnik ovlašten je u ime i za račun vlastodavca davati izjave i poduzimati druge pravne radnje radi očuvanja vlastodavčevih prava iz ugovora što ga je sklopio u njegovo ime i za njegov račun.

(3) Ograničenje ovlasti trgovačkoga putnika nema učinka prema trećoj osobi koja za to nije znala niti morala znati.

(4) Trgovački putnik ne može bez posebne ovlasti prodavati robu uz plaćanje na poček ili u obrocima.

(5) Ograničenje iz članka 49. ovoga Zakona odnosi se i na trgovačkoga putnika.

DIONIČKO DRUŠTVO

Odjeljak 1.

OPĆE ODREDBE

Pojam dioničkoga društva.

Članak 159.

(1) Dioničko društvo je trgovačko društvo u kojemu članovi (dioničari) sudjeluju s ulozima u temeljnome kapitalu podijeljenom na dionice.

(2) Dioničko društvo može imati i samo jednog dioničara.

(3) Dioničari ne odgovaraju za obveze društva.

Osnivači

Članak 160.

(1) Osnivači društva su dioničari koji usvoje statut. Kod sukcesivnog osnivanja osnivači su i dioničari čiji ulozu nisu u novcu, iako ne sudjeluju u usvajanju statuta.

(2) Statut društva mora usvojiti najmanje jedna osoba.

Temeljni kapital

Članak 161.

Temeljni kapital i dionice, osim onih bez nominalnog iznosa moraju glasiti na nominalne iznose izražene u kunama.

Najniži nominalni iznos temeljnoga kapitala

Članak 162.

Najniži iznos temeljnog kapitala je 200.000,00 kuna.

Najniži nominalni iznos dionica

Članak 163.

- (1) Društvo može izdati dionice s nominalnim iznosom ili dionice bez tog iznosa.
- (2) Nominalni iznos dionice ne može biti manji od 10,00 kuna.
- (3) Ništetna je dionica čiji je nominalni iznos manji od onoga iz stavka 2. ovoga članka. Izdavatelji takvih dionica solidarno odgovaraju imateljima za štetu koja im je prčinjena izdavanjem dionica.
- (4) Nominalni iznosi dionica koji su veći od nominalnog iznosa iz stavka 2. ovoga članka moraju glasiti na iznose koji su višekratnici iznos od 10,00 kuna.
- (5) Dionice bez nominalnog iznosa sudjeluju u temeljnom kapitalu društva u jednakome dijelu. Iznos temeljnog kapitala koji otpada na jednu dionicu ne može biti manji od onoga iz stavka 2. ovoga članka. Ovdje se na odgovarajući način primjenjuju odredbestavka 3. ovoga članka.
- (6) Udio u temeljnom kapitalu određuje se kod dionica s nominalnim iznosom odnosom njihova nominalnog iznosa i nominalnog iznosa tog kapitala, a kod dionica bez nominalnog iznosa brojem dionica.
- (7) Dionica je nedjeljiva.

Iznos za koji se izdaju dionice

Članak 164.

- (1) Dionice se ne mogu izdati za iznos koji je manji od najnižeg iznosa temeljnoga kapitala iz članka 162. ovoga Zakona.
- (2) Dionice se ne mogu izdati za iznos koji je niži od nominalnog iznosa, odnosno iznosa temeljnog kapitala koji otpada na pojedinu dionicu bez nominalnog iznosa.
- (3) Dopušteno je izdavanje dionica za viši iznos od dijela temeljnog kapitala koji na njih otpada.

Odjeljak 2.

DIONICE

Dionice koje glase na ime

Članak 165.

(1) Dionice mogu glasiti na ime.

(2) Ako se dionica izdaje prije uplate punog iznosa za koji se izdaje, iznos djelomične uplate mora se naznačiti na ispravi o dionici, a ako se dionica izdaje kao nematerijalizirani vrijednosni papir, upisati na računu vrijednosnih papira u kompjutorskom sustavu zakonom ovlaštene pravne osobe na kome je dionica elektronički zapisana.

Privremenice

Članak 166.

(1) Dioničarima se prije potpune uplate dionica mogu izdati potvrde o udjelima (privremenice).

(2) Privremenice moraju glasiti na ime.

(3) Na privremenice primjenjuju se odredbe članka 163. ovoga Zakona.

Redovne i povlaštene dionice

Članak 167.

(1) Po sadržaju prava koja daju dionice mogu biti redovne i povlaštene.

(2) Redovne dionice su dionice koje imatelju daju:

1. pravo glasa u glavnoj skupštini društva,

2. pravo na isplatu dijela dobiti društva (dividenda),

3. pravo na isplatu dijela ostatka likvidacijske, odnosno stečajne mase društva.

(3) Povlaštene dionice su dionice koje imatelju daju neka povlaštena prava, npr. pravo na dividendu u unaprijed utvrđenom novčanom iznosu ili u postotku od nominalnog iznosa dionice, pravo prvenstva pri isplati dividende, isplati ostatka likvidacijske, odnosno stečajne mase i druga prava u skladu sa zakonom i statutom društva.

(4) Povlaštena dionica može biti kumulativna i participativna.

(5) Kumulativna povlaštena dionica daje imatelju dionice, u skladu s odlukom o izdavanju dionica, pravo naplate kumuliranih neisplaćenih dividendi prije isplate dividendi imateljima redovnih dionica.

(6) Participativna povlaštena dionica daje imatelju dionice, u skladu s odlukom o izdavanju dionica, pravo da pored određene dividende naplati i dividendu koja pripada imateljima redovnih dionica.

Rodovi dionica

Članak 168.

Dionice koje daju ista prava čine rod dionica.

Pravo glasa

Članak 169.

(1) Svaka dionica daje pravo glasa u skupštini društva.

(2) Bez prava glasa mogu se izdati samo povlaštene dionice. Ukupni iznos temeljnog kapitala koji se odnosi na takve dionice ne može preći polovinu iznosa temeljnoga kapitala društva.

(3) Zabranjeno je izdavanje dionica koje za isti iznos temeljnog kapitala koji se na njih odnosi daju različito pravo glasa u skupštini društva.

Sastojci dionice

Članak 170.

(1) Dionica koja nije izdana u nematerijaliziranom obliku mora imati sljedeće sastojke:

1. oznaku da je dionica i njezin nominalni iznos, ako društvo izdaje dionice s nominalnim iznosom,
2. oznaku roda dionice,
3. tvrtku i sjedište izdavatelja dionice,
4. tvrtku, odnosno ime i prezime osobe na koju glasi dionica,
5. datum izdavanja i broj dionice,
6. faksimil potpisa statutom ovlaštenih osoba izdavatelja dionice.

(2) Dionice izdane u nematerijaliziranom obliku ne sadrže broj ni sastojak iz točke 6. stavka 1. ovoga članka.

Dijelovi isprave o dionici

Članak 171.

(1) Isprava o dionici sastoji se od tri dijela.

(2) Prvi dio, plašt dionice, mora sadržavati sve sastojke iz stavka 1. prethodnoga članka ovoga Zakona.

(3) Drugi dio isprave o dionici je kuponski arak za naplatu dividendi. Svaki kupon za naplatu dividende mora sadržavati ove sastojke:

1. redni broj kupona za naplatu dividende,
2. broj dionice na koju se kupon odnosi na temelju koje se isplaćuje dividenda,

3. tvrtku izdavatelja dionice,

4. faksimil potpisa statutom ovlaštenih osoba izdavatelja dionice.

(4) Treći dio dionice je talon s kojim imatelj dionice ostvaruje pravo na nove kuponske arke ako su iskorišteni svi kuponi za isplatu dividende. Zakon mora sadržavati broj dionice na koju se odnosi.

Odluka o izdavanju dionica

Članak 172.

(1) Odluku o izdavanju dionica donose glavna skupština ili osnivači društva u skladu sa statutom.

(2) Odlukom o izdavanju dionica utvrđuju se:

1. tvrtka izdavatelja dionica,

2. ukupni iznos na koji se izdaju dionice i broj dionica,

3. nominalni iznosi dionica, ako se izdaju dionice s nominalnim iznosom,

4. oznaka da dionice glase na ime,

5. izdaju li se uz izdavanje isprava o dionici ili kao nematerijalizirani vrijednosni papiri,

6. vrijeme upisa dionica,

7. način upisa dionica,

8. kod koga se, u kojem roku i na koji način uplaćuju dionice,

9. u kojemu se roku vraćaju uplaćena sredstva ako se odustane od izdavanja dionica,

10. rod dionica,

11. redoslijed ostvarenja prvenstva iz povlaštenih dionica ako se one izdaju u više serija.

(3) Pod uvjetima koji su propisani posebnim zakonom, statutom društva se određuje da društvo izdaje isprave o dionicama ili dionice u nematerijaliziranom obliku.

Odjeljak 3.

OSNIVANJE

Pododjeljak 1.

Statut

Usvajanje statuta

Članak 173.

(1) Izjave osnivača o usvajanju statuta daju se u ispravi koja se sastavlja kod javnog bilježnika. Punomoćnici moraju imati punomoć ovjerenu od javnog bilježnika.

(2) U ispravi iz stavka 1. ovog članka moraju se navesti:

1. osnivači i njihova prebivališta,
2. ako društvo izdaje dionice s nominalnim iznosima ti iznosi, u protivnom broj dionica, iznos za koji se izdaju i, ako se izdaju dionice više rodova, rod dionica koje preuzima svaki dioničar,
3. uplaćeni iznos temeljnoga kapitala,
4. izjava osnivača da prihvaćaju statut,

(3) Statut društva mora sadržavati odredbe o:

1. tvrtki i sjedištu društva,
2. predmetu poslovanja,
- 3 iznosu temeljnoga kapitala,
4. podjeli temeljnog kapitala na dionice s nominalnim iznosima ili na one bez tog iznosa, kod dionica s nominalnim iznosima o tim iznosima i ukupnom broju dionica svakog nominalnog iznosa a kod dionica bez tog iznosa samo o njihovu broju, ako se izdaju dionice više rodova, rodu dionica i broju dionica svakoga roda,
5. tome da se izdaju dionice koje glase na ime,
6. tome ima li društvo upravu i nadzorni odbor ili upravni odbor te ovisno o tome broju članova uprave i nadzornog odbora, odnosno upravnog odbora i izvršnih direktora,
7. načinu i obliku objave priopćenja društva,
8. vremenu trajanja i prestanku društva.

(4) Statut može sadržavati odredbe koje odstupaju od odredbi ovoga Zakona samo kada je to u zakonu izričito određeno. Ako to nije izričito isključeno ovim Zakonom, statutom se mogu urediti i druga pitanja pored onih navedenih u stavku 3. ovoga članka. Odredbe statuta donesene protivno spomenutim ograničenjima su ništetne.

Objava podataka i priopćenja društva

Članak 174.

(1) Ako je zakonom ili statutom određeno da se objavljuju podaci i priopćenja društva, oni se objavljuju na internetskoj stranici na kojoj se nalazi sudski registar.

(2) Statutom se može odrediti da se podaci i priopćenja društva objavljuju i u drugim javnim glasilima uključujući elektroničke informacijske medije.

Posebne pogodnosti i trošak osnivanja društva

Članak 175.

(1) Posebna pogodnost koja se daje pojedinome dioničaru ili trećoj osobi mora se navesti u statutu uz navođenje osobe kojoj je dana.

(2) U statutu moraju se posebno navesti troškovi i naknade u svezi osnivanja društva ako ih ono nadoknađuje dioničarima ili trećim osobama.

(3) Ako posebne pogodnosti, troškovi i naknade iz stavka 1. i 2. ovoga članka nisu navedeni u statutu društva, prema društvu su bez učinka ugovori i pravne radnje kojima se daju takve pogodnosti te isplaćuju troškovi i naknade. Izmjenom statuta nakon što se društvo upiše u sudski registar ne može se postići učinak da takvi ugovori i radnje djeluju prema društvu.

(4) Odredbe o posebnim pogodnostima, troškovima i naknadama mogu se u statutu promijeniti tek po proteku pet godina od upisa društva u sudski registar.

GLAVA V.

DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Odjeljak 1.

OSNIVANJE

Pojam društva s ograničenom odgovornošću

Članak 385.

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću je trgovačko društvo u koje jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba unose uloge u unaprijed dogovoreni temeljni kapital. Ulozi ne moraju biti jednaki. Osnivač može kod osnivanja društva preuzeti više poslovnih udjela. Ukupan iznos svih uloga mora odgovarati iznosu temeljnog kapitala društva. Poslovni udjeli se ne mogu izraziti u vrijednosnim papirima.

(2) Članovi ne odgovaraju za obveze društva.

(3) Ako ulog u društvo ne unese onaj tko je na to obvezan niti to društvo može nadoknaditi prodajom poslovnoga udjela, drugi su članovi društva dužni u društvo uplatiti iznos koji nedostaje srazmjerno svojim poslovnim udjelima u društvu.

Osnivači

Članak 386.

Društvo mogu osnovati jedna ili više osoba.

Način osnivanja društva

Članak 387.

(1) Društvo se osniva na temelju ugovora kojega sklapaju osnivači (društveni ugovor). Svi osnivači moraju potpisati društveni ugovor koji se sklapa u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik. To se ne primjenjuje u slučaju osnivanja jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću i osnivanja društva na daljinu.

(2) Ako društvo osniva jedan osnivač, društveni ugovor zamjenjuje izjava osnivača o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću dana kod javnog bilježnika.

(3) Punomoćnici osnivača moraju imati punomoć ovjerenu kod javnog bilježnika. Punomoć nije potrebna ako je zastupnik osnivača po zakonu ovlašten da za njega sklopi društveni ugovor i dade izjavu koja se traži za osnivanje društva.

(4) Sukcesivno osnivanje društva nije dopušteno.

Sadržaj društvenoga ugovora, odnosno izjave o osnivanju društva

Članak 388.

Društveni ugovor, odnosno izjava o osnivanju društva mora sadržavati:

1. ime, prezime, odnosno tvrtku, prebivalište, odnosno sjedište osnivača, ako je osnivač fizička osoba i njen osobni identifikacijski broj, a ako je osnivač pravna osoba i matični broj subjekta, odnosno odgovarajuće podatke ako je riječ o stranoj osobi,

2. tvrtku i sjedište društva,

3. ukupni iznos kapitala, te iznos svakog pojedinačnog temeljnog uloga osnivača, a sastoji li se ulog od stvari ili prava, mora ih se detaljno opisati i naznačiti njihovu vrijednost, te broj i nominalne iznose poslovnih udjela koje uz obvezu uplate uloga preuzima svaki osnivač,

4. odredbu o tome osniva li se društvo na određeno ili na neodređeno vrijeme,

5. prava i obveze koje članovi imaju prema društvu pored uplate svojih uloga, te prava i obveze koje društvo ima prema članovima.

Temeljni kapital

Članak 389.

(1) Temeljni kapital društva mora biti izražen u kunama.

(2) Najniži iznos temeljnog kapitala društva je 20.000,00 kuna, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Ulozi za preuzete poslovne udjele

Članak 390.

(1) Nominalni iznos poslovnog udjela ne može biti manji od 200,00 kuna, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Nominalni iznos poslovnog udjela mora biti izražen cijelim brojem koji je višekratnik broja sto. Zbroj nominalnih iznosa svih poslovnih udjela mora odgovarati iznosu temeljnoga kapitala društva.

(2) Prije upisa društva u sudski registar svaki osnivač mora uplatiti najmanje četvrtinu uloga za preuzeti poslovni udio koji uplaćuje u novcu, s tim da ukupni iznos svih uplata u novcu ne može biti manji od jedne četvrtine temeljnog kapitala, osim ako zakonom nije drugačije propisano. Ulog u novcu mora se u cijelosti unijeti u roku od godine dana od dana upisa društva u sudski registar. Osnivač koji nije uplatio ulog za preuzeti poslovni udjel odgovara za obveze društva osobno i solidarno sa svim drugim osnivačima koji nisu uplatili uloge za preuzete poslovne udjele do visine neuplaćenog temeljnog kapitala.

(3) Ulog u društvo može se unijeti ulaganjem stvari i prava. Ulog unošenjem u društvo stvari i prava mora se u cjelini unijeti prije upisa društva u sudski registar. Ako je vrijednost uloga u stvarima i u pravima u vrijeme podnošenja prijave za upis društva u sudski registar manja od vrijednosti uloga koji se time ulaže, razlika do visine tako izraženoga uloga mora se uplatiti u novcu.

(4) Na ulaganje stvari i prava na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 176., članka 179. stavka 5. druge rečenice, članka 181. do 185.a, članka 187. stavka 2. točke 2. i 3., te članka 191. do 193. ovoga Zakona.

(5) Uloge se mora uplatiti tako da društvo može s njima slobodno raspolagati.

(6) Novčani ulozu uplaćuju se zakonom određenim sredstvom plaćanja u Republici Hrvatskoj na račun društva kod kreditne institucije u Republici Hrvatskoj. Ta institucija izdaje potvrdu o tome da će društvo moći slobodno raspolagati s uplaćenim iznosom nakon što bude upisano u sudski registar.

Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću

Članak 390.a

(1) Društvo koje ima najviše pet članova i jednog člana uprave može se osnovati na pojednostavnjeni način (jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću). Za takvo osnivanje društva moraju se koristiti obrasci zapisnika koje sastavlja javni bilježnik, a koji su prilozi ovom Zakonu. Osim u pogledu toga ne mogu se dogovoriti nikakva odstupanja od odredbi ovoga Zakona. Popunjeni obrazac zapisnika vrijedi kao popis članova društva, popis osoba ovlaštenih da vode poslove društva te sadrži izjavu kojom član uprave prihvaća imenovanje. U svemu ostalome na takav se zapisnik na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o društvenom ugovoru, odnosno izjavi o osnivanju.

(2) Tvrtka društva iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati riječi, odnosno oznaku iz članka 13. stavka 2. točke 4. ovoga Zakona.

(3) Najniži iznos temeljnog kapitala društva je 10,00 kuna, a najniži nominalni iznos poslovnog udjela 1,00 kuna. Temeljni kapital i poslovni udjeli u društvu moraju glasiti na pune iznose kuna.

(4) Ulozi za preuzete poslovne udjele uplaćuju se samo u novcu. Prijava za upis društva u sudski registar podnosi se nakon što su potpuno uplaćeni ulozima za sve preuzete poslovne udjele u društvu.

(5) Društvo mora imati zakonske rezerve u koje mora unijeti četvrtinu iznosa dobiti društva iskazane u godišnjim financijskim izvješćima umanjene za iznos gubitka iz prethodne godine. Zakonske rezerve smiju se upotrijebiti:

1. za povećanje temeljnog kapitala pretvaranjem rezervi u temeljni kapital društva,

2. za pokriće gubitka iskazanog za godinu za koju se podnose godišnja financijska izvješća ako nije pokriven iz dobiti prethodne godine i

3. za pokriće gubitka iskazanog za prethodnu godinu ako nije pokriven iz dobiti iskazane u godišnjim financijskim izvješćima za godinu za koju se podnose.

(6) Prijeti li društvu nesposobnost za plaćanje, mora se odmah sazvati skupština društva.

(7) Poveća li društvo temeljni kapital tako da dosiže ili postaje veći od najnižeg temeljnog kapitala iz članka 389. stavka 2. ovoga Zakona, na društvo se više ne primjenjuju odredbe stavaka 3. do 6. ovoga članka s time da ono smije zadržati tvrtku iz stavka 2. ovoga članka. Na temeljni kapital društva i na poslovne udjele tada se primjenjuju odredbe članka 390. stavka 1. ovoga Zakona.

Dodatne činidbe

Članak 391.

(1) Društvenim se ugovorom članovi društva mogu obvezati, pored uplate uloga, na dodatne uplate novca ili ispunjenje drugih činidbi koje imaju imovinsku vrijednost. Time se ne povećava temeljni kapital društva.

(2) U društvenom se ugovoru može odrediti i da članovi društva donose odluku o tome da će društvu učiniti dodatna plaćanja. Nije li društvenim ugovorom izričito određeno da se odluka donosi većinom od najmanje tri četvrtine danih glasova, članovi društva mogu odluku donijeti samo jednoglasno.

(3) Ako član, kada se to od njega traži, ne ispuni svoju obvezu naknadnog plaćanja društvu koja je ograničena određenim iznosom, a kada nije tako ograničena ako ne prelazi iznos određen društvenim ugovorom, primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o zakašnjenju s uplatom uloga, ako društvenim ugovorom nije što drugo predviđeno. Prednik člana društva odgovara za plaćanje društvu samo do visine obveze u vrijeme podnošenja prijave za upis njegova izlaska iz društva u knjigu poslovnih udjela.

(4) Ako obveza dodatnog plaćanja nije ograničena određenim iznosom, član društva koji je u cijelosti uplatio ulog može se osloboditi obveze plaćanja koja otpada na njegov poslovni udio tako da u roku od mjesec dana nakon što se od njega zahtijeva plaćanje društvu stavi svoj poslovni udio na raspolaganje. Ako on u tome roku ne plati ono što se od njega traži niti se koristi spomenutim pravom, društvo ga može preporučenim pismom obavijestiti da se smatra kako je svoj poslovni udio stavio na raspolaganje društvu. Društvo mora u roku od mjesec dana od primitka spomenute izjave člana društva, odnosno od spomenute obavijesti članu,

njegov poslovni udio izložiti prodaji javnim nadmetanjem, a prodaji na drugi način samo ako se s time suglasi član društva o čijem je poslovnom udjelu riječ. Društvo je dužno iznos postignut prodajom koji preostane nakon pokrića troškova prodaje i podmirenja obveze dodatnog plaćanja isplatiti članu društva. Ne može li se tražbina društva podmiriti utrkom od prodaje poslovnog udjela, ovaj pripada društvu koje ga može otuđiti za vlastiti račun. Društvenim se ugovorom način podmirenja obveze člana društva određen ovim stavkom može ograničiti na slučaj kada zahtijevano dodatno plaćanje društvu prelazi neki određeni iznos.

(5) Ono što je uplaćeno može se vratiti članovima društva ako nije potrebno za pokriće gubitka društva. Povrat uplaćenog dopušten je samo svim članovima u omjeru njihovih uloga i ne prije isteka tri mjeseca od kada društvo objavi odluku o povratu. Ako je društvenim ugovorom predviđeno da su dodatne uplate moguće i prije nego što se u potpunosti uplate ulozi, povrat tako uplaćenog nije dopušten prije nego što se u potpunosti ne uplate ulozi. Vrate li se spomenute uplate protivno toj zabrani, primatelji vraćenog iznosa, članovi uprave i preostali članovi društva odgovaraju društvu po odredbama članaka 407. i 430. ovoga Zakona.

(6) Ako se, pored uplate uloga, jedan ili više članova obveže društvu na činidbe koje se ne sastoje u isplati novca ali imaju imovinsku vrijednost, u društvenom ugovoru moraju se odrediti opseg i pretpostavke za ispunjenje tih činidbi, mjerila za određivanje naknade koju za to društvo treba platiti te ugovorna kazna za slučaj neispunjenja ili neurednog ispunjenja preuzete obveze. Plaćanja društva ne mogu biti veća od vrijednosti činidbi koje treba ispuniti.

Posebne pogodnosti

Članak 392.

Ako se članu društva daje naknada za stvari ili prava koja prenosi društvu i priračunava se njegovome ulogu ili se nekome članu društva daju posebne pogodnosti u društvu, u društvenome ugovoru moraju se točno i u cjelini navesti član društva koji prenosi stvar ili pravo, opis onoga što se tako prenosi društvu i vrijednost toga izraženu u novcu te posebne pogodnosti koje stječe član društva.

Troškovi osnivanja

Članak 393.

(1) Osnivačima se ne može iz temeljnoga kapitala isplatiti naknadu troškova za pripremne radnje ili za osnivanje društva, a posebno nije dopušteno da se iznos tih troškova priračuna tome kapitalu kao ulog.

(2) Naknada troškova za osnivanje društva može se odobriti samo do visine najviše naknade utvrđene u društvenome ugovoru. Ako nije drugačije ugovoreno, osnivači snose troškove osnivanja društva srazmjerno svojim ulozima.

Prijava za upis u sudski registar

Članak 394.

(1) Prijava za upis u sudski registar podnosi se nakon što se sklopi društveni ugovor, uplate ulozi u skladu sa zakonom i društvenim ugovorom i imenuju jedan ili više članova uprave društva, a ako društvo mora imati nadzorni odbor i nakon što se izabere taj odbor.

(2) Ako društvo osniva samo jedan osnivač, on mora prije podnošenja prijave dati primjereno osiguranje za to da će dio uloga u novcu koji nije uplaćen biti uredno plaćen.

(3) Prije podnošenja prijave za upis društva u sudski registar moraju se uložiti u stvarima i u pravima unijeti tako da s njima društvo može raspolagati nakon što bude upisano u sudski registar. Posumnja li sud u točnost podnesenih dokaza o unosu uloga i raspolaganju njima od strane društva, može zatražiti da mu se podnesu i drugi dokazi. Ako je vrijednost uloga u stvarima i pravima u vrijeme podnošenja prijave za upis u sudski registar manja od iznosa preuzetog uloga koji se time uplaćuje, osnivač koji time nije uplatio cijeli ulog dužan je prije upisa društva u sudski registar iznos koji nedostaje uplatiti u novcu.

(4) U prijavi za upis u sudski registar moraju se navesti :

1. tvrtka, sjedište, adresa društva u Republici Hrvatskoj i djelatnosti iz članka 34. stavka 3. ovoga Zakona, ako čine predmet poslovanja društva,
2. iznos temeljnoga kapitala društva,
3. prema okolnostima podaci i izjave iz članka 187.a stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
4. izjava članova uprave da su upoznati s obvezom izvještavanja suda i da nema okolnosti koje bi bile protivne odredbi članka 239. stavka 2. ovoga Zakona,
5. imena i prezimena članova uprave, predsjednika i članova nadzornog odbora, ako ga društvo ima, te njihovo prebivalište i osobni identifikacijski broj,
6. imena i prezimena, odnosno tvrtke članova društva, ako su članovi društva fizičke osobe i njihovi osobni identifikacijski brojevi, a ako su članovi pravne osobe, njihovi matični brojevi subjekta odnosno odgovarajući podaci ako je riječ o stranoj osobi.

(5) Prijavi iz prethodnoga stavka ovoga članka prilažu se:

1. primjerak društvenog ugovora, odnosno izjave o osnivanju društva sa svim prilogima uključujući punomoći punomoćnika, ovjerene od javnog bilježnika,
2. popis članova osnivača koji sadržava ime i prezime, osobni identifikacijski broj, prebivalište, odnosno tvrtku i sjedište s naznakom registarskog suda i broja pod kojim su upisani u sudskom registru, iznos temeljnoga kapitala društva i redne brojeve i nominalne iznose preuzetih poslovnih udjela osnivača i učinjenih uplata,
3. potvrdu kreditne institucije o ulozima uplaćenima u novcu,
4. osiguranje iz stavka 2. ovoga članka, ako društvo osniva jedan osnivač a ne uplaćuje ulog u cjelini prije upisa društva u sudski registar,
5. ako se u osnivanju daje posebna pogodnost ili se ulažu stvari i prava, izvješća o osnivanju društva i o reviziji osnivanja, odnosno isprave i elaborat iz članka 187.a stavka 3. ovoga Zakona,
6. popis osoba ovlaštenih da vode poslove društva, njihova imena i prezimena, osobni identifikacijski broj, prebivalište, opseg njihovih ovlasti i izjave da prihvaćaju postavljenja dane pred javnim bilježnikom,
7. ako društvo ima nadzorni odbor, popis predsjednika i članova toga odbora s navođenjem datuma rođenja i prebivališta,
8. dozvola državnog organa, ako se propisom traži za osnivanje i upis društva ili upis djelatnosti iz članka 34. stavka 3. ovoga Zakona u sudski registar.

(6) U prijavi mora se pružiti dokaz da su ispunjene činidbe iz članka 391. ovoga Zakona, ako ih se po društvenom ugovoru mora ispuniti prije upisa društva u sudski registar i da s njihovim predmetom društvo slobodno raspolaže.

(7) Zajedno s prijavom za upis u sudski registar registarskom sudu dostavlja se odluka kojom se utvrđuje predmet poslovanja društva i popis djelatnosti koje čine utvrđeni predmet poslovanja društva.

Ispitivanje prijave

Članak 395.

(1) Sud je dužan ispitati je li društvo uredno osnovano, sadržava li prijava zakonom propisani sadržaj te jesu li joj priložene propisane isprave.

(2) Sud će odbiti upis društva u sudski registar ako revizori osnivanja izjave ili ako je očigledno da izvješće o osnivanju ili izvješće o reviziji osnivanja što ga je podnijela uprava, odnosno podaci, isprave i elaborat iz članka 187.a ovoga Zakona nisu točni, nisu potpuni ili nisu u skladu s propisima. Isto vrijedi i kada revizori osnivanja izjave ili je sud mišljenja da je vrijednost predmeta ulaganja stvari ili prava znatno manja od visine uloga koji se time uplaćuje.

(3) Ovdje se na odgovarajući način primjenjuju odredbe članka 188. stavka 3. i 4. ovoga Zakona.

Upis u sudski registar. Objava upisa

Članak 396.

(1) U sudski registar upisuju se:

1. tvrtka, sjedište, adresa društva u Republici Hrvatskoj i predmet poslovanja društva,
2. ukupni iznos temeljnoga kapitala,
3. dan sklapanja društvenog ugovora,
4. vrijeme trajanja društva ako je ono određeno društvenim ugovorom ili izjavom o osnivanju društva,
5. imena i prezimena članova uprave, predsjednika i članova nadzornog odbora, ako ga društvo ima, njihovo prebivalište i osobni identifikacijski broj,
6. ovlasti za zastupanje društva,
7. ako je za primanje očitovanja volje i pismena u ime društva s navođenjem adrese u Republici Hrvatskoj ovlaštena neka osoba, upisuje se i taj podatak; za treće spomenuta je osoba za to ovlaštena sve dok ju se ne izbriše iz sudskog registra i objavi upis brisanja, osim ako je trećemu bilo poznato da ta osoba više nema ovlast o kojoj je ovdje riječ,
8. ime i prezime, prebivalište i osobni identifikacijski broj, odnosno tvrtka i sjedište jedinoga osnivača i članova društva.

(2) Pored podataka iz prethodnoga stavka ovoga članka objavljuju se i odredbe društvenoga ugovora ili izjave o osnivanju društva o načinu kako društvo objavljuje svoja priopćenja, ako ugovor, odnosno izjava sadržavaju te odredbe.

Odgovornost članova društva i članova uprave društva

Članak 397.

(1) Ako su u osnivanju društva dani pogrešni podaci članovi društva i članovi uprave društva kao solidarni dužnici dužni su društvu uplatiti iznose koji nisu uplaćeni, nadoknaditi plaćanja koja su učinjena u osnivanju društva i nisu prihvaćena kao troškovi osnivanja društva, a odgovaraju i za drugu štetu koja bi time bila pričinjena.

(2) Ako je društvo s nakanom ili s grubom nepažnjom oštećeno ulozima ili troškovima osnivanja društva, svi članovi odgovaraju za štetu kao solidarni dužnici.

(3) Od odgovornosti iz stavka 1. i 2. ovoga članka oslobađa se onaj član društva i član uprave društva koji nije znao za činjenice na kojima se temelji odgovornost niti bi za njih morao znati da je upotrijebio pozornost urednog i savjesnog gospodarstvenika.

(4) Uz članove društva na isti način odgovaraju i osobe za čiji su račun članovi društva preuzeli poslovne udjele. Te se osobe ne mogu pozivati na, to da im nisu bile poznate okolnosti za koje je znao član društva koji je djelovao u njihovo ime ili za koje bi primjenom pozornosti urednog i savjesnog gospodarstvenika morao znati.

(5) Društvo se ne može odreći zahtjeva iz prethodnih stavaka ovoga članka niti može o njima sklopiti nagodbu, ako je ispunjenje spomenutih obveza potrebno da bi društvo podmirilo svoje vjerovnike. To ne vrijedi u slučaju ako je onaj tko odgovara društvu insolventan ili je sa svojim vjerovnicima sklopio nagodbu da bi izbjegao otvaranje stečajna ili je njegova obveza plaćanja naknade uređena stečajnim planom.

(6) Zahtjevi društva iz stavka 1. do 4. ovoga članka zastaraju za pet godina. Zastara počinje teći od dana upisa društva u sudski registar, a ako je radnja koja dovodi do odgovornosti za štetu učinjena nakon toga upisa, od dana kada je učinjena.

Odjeljak 1.a

OSNIVANJE DRUŠTVA NA DALJINU BEZ PUNOMOĆNIKA

Osnivanje

Članak 397.a

(1) Društvo s ograničenom odgovornošću može se osnovati na daljinu putem internetske stranice sustava sudskog registra uz korištenje autentifikacijskog sustava koji jamči značajnu, odnosno visoku sigurnost u pogledu identiteta i istovjetnosti osobe koja pristupa sustavu sudskog registra i uz korištenje obrazaca koji su u prilogu ovoga Zakona. Tako se može osnovati i jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću.

(2) Kada se od osnivača ili druge osobe traži da potvrdi prihvaćanje prijave, obrasca, izjave ili podataka, izraz »potvrdi« znači radnju kojom se putem sustava sudskog registra, u skladu s propisanom sigurnosnom razinom za tu vrstu potvrde, odobrava i/ili pristaje na poduzimanje određene radnje u postupku, preuzimanje nekog prava i obveze ili potvrđuje točnost podataka.

(3) Sustavu iz stavka 1. ovoga članka pristupa se osobno.

(4) Tko neovlašteno pristupi ili poduzme radnju u sustavu iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se za kazneno djelo računalnog krivotvorenja i kazneno djelo prijevare u skladu s Kaznenim zakonom.

(5) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati na temelju kojeg autentifikacijskog sustava se pristupa sustavu sudskog registra, odnosno sigurnosnu razinu za pristup sustavu sudskog registra i poduzimanje radnji u postupku osnivanja na daljinu.

Obrasci i isprave

Članak 397.b

(1) U postupku osnivanja na daljinu koristi se jedan od obrazaca društvenog ugovora odnosno izjave o osnivanju u elektroničkom obliku, koji su prilog 3. - 6. ovoga Zakona.

(2) U postupku osnivanja na daljinu prilažu se isprave ili njezine preslike u elektroničkom obliku, kada je to propisano zakonom.

(3) Za davanje nepotpunih ili neistinitih podataka ili isprava u postupku osnivanja na daljinu odgovara se kao za davanje lažnog iskaza u postupku pred sudom u skladu s Kaznenim zakonom.

Društveni ugovor

Članak 397.c

(1) Društvo se osniva na daljinu sklapanjem društvenog ugovora koji više osnivača sklapa prihvatanjem potpunog obrasca društvenog ugovora.

(2) Ako društvo osniva jedan osnivač, društvo se osniva na temelju izjave osnivača o osnivanju društva koju osnivač daje prihvatanjem potpunog obrasca izjave o osnivanju društva.

(3) Društveni ugovor je sklopljen kada sustav sudskog registra zabilježi da su svi osnivači potvrdili njegovo prihvaćanje, a kao dan sklapanja smatra se dan kada je zabilježena posljednja potvrda prihvaćanja.

(4) Smatra se da je osnivač koji je potvrdio popunjeni obrazac društvenog ugovora suglasan s njegovim sadržajem, da je osnivački akt sastavljen u skladu s njegovom pravom voljom te da razumije smisao i posljedice njegova prihvaćanja.

Podaci o osnivačima, tvrtki i sjedištu društva

Članak 397.d

(1) Osnivači društva mogu biti samo one osobe koje imaju valjanu vjerodajnicu na temelju koje se može pristupiti sustavu sudskog registra, ako potvrde da su podaci kojima su se prijavili u sustav točni i potpuni, odnosno da se nisu naknadno izmijenili.

(2) Tvrtku društva u obrascu društvenog ugovora unosi jedan od osnivača, a prihvaćaju ostali osnivači. Naznaka predmeta poslovanja društva ne može imati više od dvadeset riječi.

(3) Sjedište društva u obrascu društvenog ugovora određuje se prema šifri i nazivu naselja u Republici Hrvatskoj utvrđenih od za to nadležnog tijela, a u društvenom ugovoru prema nazivu mjesta u Republici Hrvatskoj.

(4) Poslovnu adresu u sjedištu društva određuje uprava društva posebnom odlukom.

(5) Odluku kojom se određuje prva poslovna adresa u sjedištu društva potvrđuju svi osnivači i članovi uprave te se prilaže uz prijavu za upis osnivanja društva.

Temeljni kapital i uplata uloga. Prijava za upis osnivanja.

Članak 397.e

(1) Ulog za preuzeti poslovni udio uplaćuje se u novcu.

(2) Ulog za osnivanje društva uplaćuje se na privremeni podračun državnog proračuna.

(3) Prijava za upis osnivanja društva na daljinu sadrži zahtjev za upis i podatke iz članka 394. stavka 4. točaka 1., 2., 5. i 6. ovoga Zakona.

(4) Prijavi iz stavka 3. ovoga članka prilažu se:

- primjerak društvenog ugovora, odnosno izjave o osnivanju društva sa svim prilogima,
- popis članova osnivača koji sadržava ime i prezime, osobni identifikacijski broj, prebivalište, odnosno tvrtku i sjedište s naznakom registarskoga suda i broja pod kojim su upisani u sudskom registru, iznos temeljnog kapitala društva i redne brojeve i nominalne iznose preuzetih poslovnih udjela osnivača,
- odluka o imenovanju i popis osoba ovlaštenih voditi poslove društva, njihova imena i prezimena, prebivalište, osobni identifikacijski broj, opseg njihovih ovlasti,
- izjave članova uprave da su upoznati s obvezom izvještavanja suda i da ne postoje zakonom propisane okolnosti zbog kojih ne mogu biti imenovani za člana uprave,
- odluku o odabiru poslovne adrese društva,
- odluku o utvrđenju predmeta poslovanja.

(5) Podaci iz stavka 3. i prilozi iz stavka 4. ovoga članka preuzimaju se iz sustava, odnosno nastaju u sustavu sudskog registra.

(6) Prijavu za upis osnivanja dužni su potvrditi svi članovi uprave društva.

(7) Prijava za upis osnivanja potvrđena je kada sustav sudskog registra zabilježi da su osobe iz stavka 3. ovoga članka potvrdile prijavu za upis osnivanja, a kao dan potvrde uzima se dan kada je zabilježena posljednja potvrda prihvaćanja.

Odjeljak 2.

PRAVNI ODNOSI IZMEĐU DRUŠTVA I ČLANOVA

Pododjeljak 1.

Ulozi u društvo

Obveza uplate uloga u društvo

Članak 398.

(1) Za svaki poslovni udio mora se u društvo unijeti ulog. Visina uloga određuje se prema nominalnom iznosu poslovnog udjela utvrđenom u društvenom ugovoru pri osnivanju društva. Kada se povećava temeljni kapital društva, visina uloga određuje se nominalnim iznosom poslovnog udjela navedenim u izjavi o njegovu preuzimanju.

(2) Svi su članovi dužni uloge u novcu uplatiti u srazmjeru s njihovim preuzetim ulozima, ako drugačije nije određeno društvenim ugovorom ili odlukama organa društva.

(3) Društvo ne može pojedinim članovima odgoditi, olakšati niti ih osloboditi od obveze da uplate ulog, a ne može ni svoje tražbine s naslova uplate uloga prebiti s tražbinom protiv društva. Na stvari i na pravu koji se unose kao ulog ne može se za tražbine koje se ne odnose na predmet unosa ostvarivati pravo zadržanja. To se na odgovarajući način primjenjuje i na uplate u gotovini.

(4) Ako se ulog nekog člana društva u novcu gospodarski ili na temelju onoga što je ugovoreno u vezi s preuzimanjem obveze uplate u potpunosti ili djelomično smatra ulaganjem stvari ili prava (prikriveno ulaganje stvari i prava), to ga ne oslobađa obveze uplate uloga. Ugovori o ulaganju stvari ili prava i pravne radnje za njihovo provođenje nisu bez učinka. U obvezu člana društva da uplati ulog u novcu uračunava se vrijednost stvari ili prava u vrijeme podnošenja prijave za upis u sudski registar ili u vrijeme prijenosa stvari i prava društvu ako taj prijenos bude nakon toga. Uračunavanje se ne provodi prije nego što se društvo upiše u sudski registar. Teret dokaza vrijednosti stvari i prava je na članu društva.

(5) Ako se prije unosa uloga u društvo ugovori neka činidba u korist člana društva koja gospodarski odgovara vraćanju uloga a ne smatra se prikrivenim ulaganjem stvari i prava iz stavka 4. ovoga članka Zakona, to oslobađa člana društva obveze unosa uloga u društvo samo ako uz to postoji valjani zahtjev društva za povrat onoga što se činidbom daje koji može dospjeti u svako doba ili raskidom od strane društva koji nije vezan uz rok. Takva činidba ili sporazum o njoj mora se navesti u prijavi za upis društva u sudski registar.

(6) Smanjenjem temeljnoga kapitala društva članovi se mogu osloboditi obveze da uplate ulog najviše do iznosa za koji je smanjen taj kapital.

(7) Sjedine li se u roku od tri godine po upisu društva u sudski registar svi udjeli kod jednoga člana ili uz to i kod društva, član društva mora u roku od tri mjeseca od takvog sjedinjenja u cjelini uplatiti sve uloge u novcu ili dati društvu osiguranje za ono što još nije uplaćeno ili dio udjela prenijeti na nekog trećeg. Uprava mora registarskome sudu podnijeti prijavu za upis sjedinjenja udjela u sudski registar.

(8) Član društva iz prethodnoga stavka ovoga članka dužan je odmah po proteku roka koji je tamo naveden izvijestiti registarski sud o tome koju je od propisanih mjera poduzeo i pružiti dokaz da je to učinio. Ne postupi li tako, registarski sud će ga pozvati da to učini u roku koji mu za to odredi. Ako član društva ne ispuni svoju propisanu obvezu ni u tome roku, a ne uloži

ni osnovanu žalbu protiv rješenja kojim je pozvan da je ispuni, registarski sud će donijeti odluku o prestanku društva.

Zatezne kamate

Članak 399.

Član društva koji pravodobno ne uplati ulog, dužan je društvu platiti zakonske zatezne kamate ako društvenim ugovorom ili odlukom organa društva donesenom prije preuzimanja obveze uplate nije određena viša kamata.

Isključenje člana društva koji je u zakašnjenju

Članak 400.

(1) Člana društva koji je u zakašnjenju s uplatom uloga društvo može pisanim putem pozvati da ispuni svoju obvezu u naknadnome roku koji mu se za to mora dati uz upozorenje da će, ako ne uplati ulog, biti isključen iz društva. Poziv se mora poslati preporučenim pismom, a naknadni rok ne može biti kraći od mjesec dana. Ako se poziv upućuje za više članova, naknadni rok za sve mora biti jednak. Društvo može protiv člana ustati s tužbom kojom traži da uplati ulog, što ne otklanja mogućnost da ga se isključi iz društva. Nije dopušteno od toga izuzeti pojedine članove društva koji kasne s uplatom uloga.

(2) Nakon bezuspješnog protoka naknadnoga roka uprava društva oglašava da je član u korist društva izgubio svoj poslovni udio i djelomičnu uplatu uloga. Izjava društva o tome priopćava se članu preporučenim pismom.

(3) Isključeni član gubi sva prava u društvu ali mu i dalje odgovara za uplatu neuplaćenoga dijela uloga. Za to odgovara prije drugih članova društva. Time se ne isključuje njegova odgovornost društvu za štetu.

Odgovornost prednika

Članak 401.

(1) Za ispunjenje obveze unosa uloga u društvo isključenog člana društva odgovaraju društvu i posljednji te svi raniji pravni prednici isključenog člana koji u odnosu na društvo vrijede kao imatelji poslovnih udjela.

(2) Isplatu se može tražiti od ranijega prednika samo ako obvezu ne podmiri njegov sljednik. Smatra se da sljednik nije podmirio obvezu ako to ne učini u roku od mjesec dana od kada mu se za to uputi poziv preporučenim pismom i o tome na isti način obavijesti njegovoga prednika.

(3) Odgovornost pravnog prednika ograničava se na obvezu unošenja u društvo uloga ispunjenje koje se traži i na vrijeme od pet godina. Rok počinje teći od dana kada je pravni sljednik u odnosu prema društvu vrijedio kao imatelj poslovnog udjela.

(4) Uplatom preostalog dijela uloga pravni prednik stječe poslovni udio svoga pravnoga sljednika u društvu, ako on već nije prodan po odredbama članka 402. ovoga Zakona.

Prodaja udjela

Članak 402.

(1) Ako se ne može postići da pravni prednici člana koji nije uplatio cijeli ulog uplate zaostali dio uplate ili član nema pravnih prednika, društvo može njegov poslovni udio prodati javnim nadmetanjem, osim ako ga uz cijenu koja odgovara njegovoj stvarnoj vrijednosti uz suglasnost isključenoga člana ne preuzme neki od članova društva. Drugačiji način prodaje moguć je samo ako se s time složi isključeni član društva.

(2) U roku od mjesec dana društvo može prodati poslovni udio isključenoga člana i slobodnom prodajom za iznos koji nije niži od vrijednosti udjela iskazane u izvještaju o financijskom položaju društva. Po proteku mjesec dana društvo može udio prodati samo na javnoj dražbi.

(3) Javnu dražbu provode osobe ovlaštene za održavanje javnih dražbi ili sud.

(4) Ako se prodajom postigne cijena koja je viša od onoga što isključeni član društva duguje društvu, višak će se, po odbitku troškova prodaje i kamata te eventualne ugovorne kazne, upotrijebiti za uplatu uloga, a iznos koji se postigne preko toga isplatit će se isključenome članu društva.

Odgovornost članova društva

Članak 403.

(1) Ako društvo ne može postići da preostali dio uloga isključenoga člana uplate njegovi pravni prednici niti za to može namaknuti sredstva prodajom njegovog poslovnog udjela, neuplaćeni iznos moraju uplatiti ostali članovi društva razmjerno svojim ulozima.

(2) Ako poslovni udio nije prodan, članovi koji su podmirili obvezu iz prethodnoga stavka ovoga članka stječu pravo sudjelovanja u dobiti društva i u ostatku likvidacijske, odnosno stečajne mase društva koji bi pripali tome poslovnome udjelu i to srazmjerno iznosima koje su uplatili na ime zaostale uplate uloga koji se odnosi na taj poslovni udio. Ako se poslovni udio naknadno proda, iz postignutog utška moraju se članovima društva nadoknaditi iznosi koje su uplatili društvu po odredbama stavka 1. ovoga članka, a ono što preostane mora se koristiti za podmirenje onoga što još nije podmireno društvu na ime uplate uloga isključenog člana i ostatak tome članu.

Odgovornost u stečaju

Članak 404.

(1) Članovi društva koje je u stečaju solidarno odgovaraju za uplatu dijela temeljnoga kapitala društva koji nije uplaćen, ako su te uplate potrebne za to da bi se podmirili vjerovnici. Za ostvarenje odgovornosti članova društva nije potrebno da se prethodno postupi po odredbama članka 402. i 403. ovoga Zakona. Za uplatu dijela temeljnoga kapitala društva koji nije uplaćen odgovaraju i pravni prednici članova društva pod uvjetima propisanim u članku 401. ovoga Zakona.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju međusobno pravo regresa ako neki od njih plati više nego što prema srazmjeru preuzetih poslovnih udjela na njega otpada.

Prisilni propisi

Članak 405.

Članove društva ne može se osloboditi pravnih posljedica koje proizlaze iz primjene članka 400. do 403. i članka 404. stavka 1. ovoga Zakona.

Vraćanje uloga. Podjela dobiti

Članak 406.

(1) Članovi društva ne mogu tražiti da im društvo vrati ono što su uplatili kao uloge. Članovima se ne smije isplatiti kamata na uplaćeni ulog niti se može ugovoriti takva obveza društva. Sve dok društvo postoji oni imaju pravo tražiti da im se isplati godišnja dobit i zadržana dobit iz ranijih godina umanjena za gubitke iz ranijih godina u mjeri u kojoj to nije isključeno zakonom, društvenim ugovorom ili odlukom članova o upotrebi dobiti. Odlukom o upotrebi dobiti članovi društva mogu, ako se društvenim ugovorom drugačije ne odredi, iznos dobiti u potpunosti ili dijelom unijeti u rezerve društva ili ostaviti kao zadržanu dobit.

(2) Dobit iz stavka 1. ovoga članka dijeli se članovima, ako nema drugačije odredbe u društvenome ugovoru, u omjeru njihovih uplaćenih uloga.

(3) Društvo smije za povremene činidbe iz članka 391. stavka 6. ovoga Zakona na koje su članovi društva, pored uplate uloga, obvezni po društvenome ugovoru isplatiti i naknadu određenu po mjerilima iz društvenog ugovora, ali ona ne smije prijeći vrijednost tih činidbi bez obzira na to iskazuje li se u računu dobiti i gubitka neto dobit društva.

(4) Ako je upravi ili nadzornome odboru u vrijeme između kraja poslovne godine i odluke članova društva o godišnjim financijskim izvješćima poznato da je imovinsko stanje društva zbog gubitaka ili smanjenja vrijednosti temeljnoga kapitala značajno i ne samo prolazno pogoršano, iz podjele se mora isključiti dobit koja proizlazi iz računa dobiti i gubitka u visini pretrpljenog smanjenja imovine i prenijeti na račun tekuće poslovne godine.

Rezerve društva

Članak 406.a

(1) U rezerve kapitala društvo unosi

1. dio uplaćenih iznosa za koje se izdaju poslovni udjeli koji prelazi nominalne iznose udjela,
2. iznose dodatnih plaćanja članova društva radi stjecanja posebnih prava u društvu,
3. iznose ostalih dodatnih plaćanja članova društvu kao npr. dodatnih činidbi,
4. iznos za koji je pojednostavnjeno smanjen temeljni kapital da bi se sredstva unijela u rezerve kapitala.

(2) U rezerve iz dobiti smiju se unositi samo iznosi iz neto dobiti poslovne godine ili iz neto dobiti iz ranijih poslovnih godina, a u njih se ubrajaju rezerve za vlastite poslovne udjele, rezerve predviđene društvenim ugovorom i ostale rezerve.

(3) Na primjenu sredstava rezervi kapitala na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 222. stavka 3. i 4. ovoga Zakona osim onoga što se odnosi na zakonske rezerve i popisane visinu tih rezervi i rezervi kapitala.

(4) U rezerve za vlastite poslovne udjele mora se unijeti iznos koji odgovara iznosu koji je za te poslovne udjele iskazan u financijskim izvješćima. Te se rezerve mogu ukinuti samo ako društvo otuđi ili povuče vlastite poslovne udjele ili ih smanjiti za iznos za koji one prelaze iznos niže iskazane vrijednosti tih poslovnih udjela u financijskim izvješćima. Te se rezerve mogu oblikovati i iz rezervi predviđenih društvenim ugovorom ako taj ugovor predviđa tu mogućnost i iz iznosa ostalih rezervi iz dobiti koji prelazi iznose prenesenih gubitaka iz ranijih godina koji se nisu mogli pokriti iz neto dobiti iz poslovne godine.

(5) Rezerve predviđene društvenim ugovorom smiju se koristiti samo za namjene određene tim ugovorom.

(6) Na primjenu ostalih rezervi na odgovarajući se način primjenjuje odredba članka 222. stavka 5. ovoga Zakona.

Nedopuštena primanja

Članak 407.

(1) Nisu dopuštene isplate članovima društva iz imovine društva vrijednost koje odgovara iznosu temeljnog kapitala. To ne vrijedi za činidbe drugoj ugovornoj strani iz ugovora o vođenju poslova društva i ugovora o prijenosu dobiti ili za činidbe u pogledu kojih društvo ima prema članu zahtjev na protučinidbu u istoj vrijednosti ili na povrat onoga što je dano u što se ubrajaju i zahtjevi na povrat zajma kojim se nadomješta kapital i onoga što u gospodarskom smislu odgovara tom zajmu.

(2) Članovi društva kojima društvo nešto isplati protivno propisima ovoga Zakona, odredbama društvenog ugovora ili odlukama društva, dužni su primljene isplate vratiti društvu. Član društva može zadržati ono što mu je isplaćeno na temelju podjele dobiti ako je to primio u dobroj vjeri osim u dijelu u kome je ono što je primio potrebno za podmirenje vjerovnika društva.

(3) Ako se ono što je plaćeno a nije bilo dopušteno ne može naplatiti od člana kome je plaćeno niti od članova uprave društva, za takvu naplatu društvu odgovaraju ostali članovi društva u omjeru svojih poslovnih udjela, ako su ta sredstva potrebna radi namirenja vjerovnika.

(4) Iznosi koji se ne mogu naplatiti od pojedinih članova društva, dužni su platiti ostali članovi u razmjeru njihovih poslovnih udjela u društvu.

(5) Osobe navedene u odredbama prethodnih stavaka ovoga članka ne mogu se u cjelini ni u dijelu osloboditi od tamo navedene obveze.

(6) Zahtjevi društva iz stavka 2. do 4. ovoga članka zastaraju u roku od pet godina od dana kada je primljena uplata, osim ako društvo dokaže da je obveznik znao da isplata nije dopuštena.

(7) Članovi uprave društva dužni su solidarno nadoknaditi članovima društva ono što su uplatili društvu na temelju stavka 3. i 4. ovoga članka, ako su krivi za nedopuštene isplate članovima društva.

Zajam kojim se nadomješta kapital

Članak 408.

(1) Član koji društvu u vrijeme kad je ono u krizi umjesto da mu pribavi vlastiti kapital, kada bi mu ga inače uredni gospodarstvenici trebali pribaviti, dade zajam, može u stečajnom postupku ostvarivati zahtjev za povrat zajma samo kao stečajni vjerovnik nižeg isplatnog reda.

(2) Treća osoba koja društvu u vrijeme iz stavka 1. ovoga članka dade zajam umjesto da mu članovi pod tamo navedenim uvjetima pribave vlastiti kapital i kojoj član društva dade neko osiguranje za povrat zajma ili joj to jamči može u stečajnom postupku ostvarivati zahtjev za povrat zajma samo za onaj iznos za koji se nije uspjela namiriti iz dobivenog osiguranja odnosno jamstva.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na druge pravne radnje članova društva i trećih osoba koje u gospodarskom smislu odgovaraju davanju zajma. Pravila o nadomještanju vlastitog kapitala društva ne vrijede za člana društva koji ne vodi njegove poslove a čiji se poslovni udio odnosi na desetinu ili manji dio temeljnog kapitala društva. Stekne li zajmodavac društva u krizi u to vrijeme poslovne udjele u tom društvu u cilju da se prevlada krizno stanje, to ima za posljedicu da se pravila o nadomještanju kapitala ne primjenjuju na njegove tražbine koje proizlaze iz ranije danih i novih zajmova do visine temeljnog kapitala uplaćenog u društvo u skladu sa Zakonom pri povećanju temeljnog kapitala na temelju kojeg je udio stečen.

(4) Ako društvo u slučajevima iz stavka 2. i 3. ovoga članka vrati zajam u posljednjoj godini prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad društvom ili nakon podnošenja tog prijedloga, član društva koji je dao osiguranje ili jamčio za povrat zajma dužan je tako isplaćeni iznos vratiti društvu. Na to se na odgovarajući način primjenjuju pravila Stečajnog zakona. Ta obveza postoji samo do visine iznosa za koji je član društva jamčio povrat zajma ili koji odgovara vrijednosti danog osiguranja u vrijeme vraćanja zajma. Član društva se oslobađa spomenute obveze ako predmet danog osiguranja vjerovniku stavi na raspolaganje društvu kako bi ono moglo namiriti svoju tražbinu iz njegove vrijednosti. Ove odredbe se na odgovarajući način primjenjuju i na ostale pravne radnje koje u gospodarskom smislu odgovaraju davanju zajma.

Pododjeljak 2.

Poslovni udjeli

Određenje poslovnog udjela

Članak 409.

(1) Ako u društvenom ugovoru nije drugačije određeno, poslovni udio člana društva određuje se prema njegovom nominalnom iznosu.

(2) Član društva može imati više poslovnih udjela.

(3) Zabranjeno je izdavanje isprava o kojima ovisi postojanje prava na isplatu dividende, a izdane isprave nisu valjane.

Knjiga poslovnih udjela

Članak 410.

(1) Uprava je dužna voditi knjigu poslovnih udjela društva u koju se unose tvrtka, odnosno ime i prezime, sjedište i adresa, odnosno prebivalište svakoga člana društva, ako je član društva pravna osoba podaci o njenom upisu u odgovarajućem registru, njegov osobni identifikacijski broj, nominalni iznosi poslovnih udjela koje je preuzeo i što je na temelju toga uplatio te eventualne dodatne činidbe koje je dužan ispuniti prema društvu i koje je ispunio, sve obveze koje terete poslovni udio i broj glasova koje ima pri donošenju odluka članova društva. U knjigu se upisuju opterećenja i podjele poslovnih udjela te sve druge promjene. Svaka osoba koja može dokazati da za to ima pravni interes, ima pravo da u radno vrijeme razgleda knjigu poslovnih udjela društva.

(2) U knjizi poslovnih udjela upisuje se na temelju prijave zainteresirane osobe ili na temelju saznanja nekoga od organa društva svaka izmjena podataka koji su u njoj navedeni. Uprava društva dužna je o svakoj promjeni članova društva ili njihovih poslovnih udjela bez odgađanja izvijestiti registarski sud dostavljanjem popisa članova društva kojeg potpišu članovi uprave u kome se navode imena i prezimena članova društva, prebivalište a za pravne osobe tvrtka i sjedište, osobni identifikacijski broj, nominalni iznosi poslovnih udjela koji im pripadaju i redni brojevi pod kojima ih se u društvu vodi, ono što je na temelju toga uplaćeno društvu te što je ono eventualno vratilo članu. Uprava mijenja popis članova društva na temelju priopćenja o promjeni i podnesenog dokaza da je do promjene došlo.

(3) Ako je javni bilježnik sudjelovao u promjeni iz stavka 2. ovoga članka, dužan je bez odgađanja nakon što je ona učinjena, bez obzira na eventualne kasnije razloge njezine nevaljanosti, umjesto članova uprave potpisati popis članova društva i dostaviti jedan primjerak registarskom sudu i nadležnoj Poreznoj upravi prema sjedištu društva a jedan društvu. Na tom popisu javni bilježnik mora potvrditi da sve što je u popisu navedeno odgovara promjenama u kojima je sudjelovao i da su podaci u njemu u skladu s podacima u posljednjem popisu koji je bio predan registarskom sudu.

(4) Članovi uprave odgovaraju društvu na temelju odredaba članka 397. stavka 1., 5. i 6. te članka 430. ovoga Zakona za točnost podataka u knjizi poslovnih udjela, za popise koje su predali i za izjave koje su dali sudu. Oni solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom odgovaraju za štetu vjerovnicima i članovima društva te drugim osobama ako bi im ona bila prouzročena zbog netočnog upisa u knjizi poslovnih udjela ili nepravodobnog upisa u tu knjigu ili izjava danih sudu u kojima su bili netočni podaci ili zbog toga što sudu nisu dali izjave koje su po zakonu bili dužni dati.

Učinak upisa u knjigu poslovnih udjela

Članak 411.

(1) U odnosu na društvo član društva je samo onaj tko je upisan u knjizi poslovnih udjela i o čijem je članstvu u društvu obaviješten registarski sud. Popis članova društva koji uprava dostavlja registarskom sudu mijenja se dostavljanjem tome sudu novog popisa s odgovarajućim dokazima o nastalim promjenama. U slučaju neslaganja stanja upisa u knjizi poslovnih udjela i popisa članova društva kojeg registarskom sudu dostavlja uprava društva, smatra se da su članovi društva osnivači navedeni u društvenom ugovoru odnosno osobe navedene u spomenutom popisu, a ako društvo ima samo jednog člana da je to osoba upisana u sudskom registru. U korist onoga tko pravnim poslom stječe poslovni udio ili pravo na taj udio vrijedi sadržaj popisa dostavljen registarskom sudu kao točan, osim za stjecatelja poslovnog udjela kome je poznato ili mu zbog njegove grube nepažnje nije poznato da podatak nije točan. Stjecatelj ne može valjano steći poslovni udio s pouzdanjem u sadržaj

popisa, ako podatak u pogledu poslovnog udjela koji se stječe nije točan, a od dostave registarskom sudu liste u kojoj je taj podatak pogrešno naveden nisu protekle tri godine, osim ako se netočnost popisa može pripisati ovlašteniku na udjelu.

(2) Smatra se da je u knjizi poslovnih udjela obavljen upis s danom kada društvu prisprije prijava za upis, ako ona ispunjava uvjete koji se traže za takav upis, bez obzira na vrijeme kada je upis stvarno obavljen.

Raspodaganje poslovnim udjelom

Članak 412.

(1) Poslovni udjeli mogu se prenositi i nasljeđivati.

(2) Ako član društva stekne nove poslovne udjele, svaki od udjela toga člana zadržava samostalnost.

(3) Za prijenos poslovnog udjela potreban je ugovor sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik ili sudska odluka koja zamjenjuje takav ugovor. Takav ugovor potreban je i za preuzimanje obveze da će se prenijeti poslovni udio. Nedostatak propisanog oblika ugovora kojim se preuzima obveza da će se prenijeti poslovni udio otklanja se sklapanjem ugovora o prijenosu poslovnog udjela u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik. Za prijenos poslovnog udjela nije potrebna promjena društvenog ugovora.

(4) Društvenim ugovorom mogu se za prijenos poslovnog udjela postaviti i drugi uvjeti, napose da je za to potrebna suglasnost društva. Poslovni udio uz kojega je vezana obveza ispunjenja dodatnih činidbi može se prenositi samo uz suglasnost društva.

(5) Spoje li se raspolaganjem poslovnim udjelima po bilo kojoj osnovi svi udjeli kod jedne osobe tako da nastane društvo jedne osobe, zbog toga se ne mijenja društveni ugovor niti je potrebna izjava o osnivanju društva. Ako je društvo osnovano na temelju izjave o osnivanju društva pa ono nakon toga postane društvo s više od jednog člana, članovi društva moraju sklopiti društveni ugovor.

(6) Član društva može založiti svoj poslovni udio. Ugovor o davanju u zalog sklapa se u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik. Javni bilježnik koji je sudjelovao u sklapanju toga ugovora dužan je bez odgađanja umjesto članova uprave sastaviti popis članova društva u kojem će se navesti koji je poslovni udio založen i dostaviti jedan primjerak registarskom sudu, a jedan primjerak društvu. Na zalaganje udjela ne primjenjuje se odredba članka 415. stavka 1. ovoga Zakona.

Prijenos poslovnog udjela uz suglasnost društva

Članak 413.

(1) Ako je društvenim ugovorom predviđeno da se poslovni udio može prenijeti na drugu osobu samo uz suglasnost društva, član društva koji želi prenijeti taj udio može, ne dade li mu se ta suglasnost za poslovni udio za koji je u cjelini uplaćen ulog, tražiti od suda iz članka 40. ovoga Zakona da mu dozvoli prijenos toga udjela. Sud će dozvoliti prijenos poslovnog udjela, ako nema valjanih razloga za to da uskrati davanje dozvole za prijenos, a prijenos se može obaviti bez štete za društvo, njegove članove i vjerovnike. Prije donošenja odluke sud mora saslušati upravu i člana društva koji traži dozvolu za prijenos poslovnog udjela.

(2) I kada sud dade suglasnost za prijenos poslovnog udjela, član društva ne može taj udio prenijeti osobi kojoj to želi ako društvo u roku od mjesec dana po pravomoćnosti odluke suda

preporučeni pismom obavijesti člana društva da dopušta da se poslovni udio uz iste uvjete prenese nekome drugome.

(3) Ako se poslovni udio koji se može prenijeti samo uz suglasnost društva treba prodati u sudskom ovršnom postupku, ovršni sud mora procijeniti vrijednost toga udjela i o odobrenju prodaje obavijestiti društvo i sve vjerovnike te im priopćiti procijenjenu vrijednost udjela. Procjena nije potrebna ako se između založnog vjerovnika, dužnika i društva postigne sporazum o cijeni uz koju se poslovni udio preuzima. Ako kupac kojega odredi društvo ne preuzme poslovni udio u roku od četrnaest dana i za to u novcu ne plati procijenjenu vrijednost poslovnoga udjela, udio će se prodati po propisima ovršnog postupka a da za to nije potrebna suglasnost društva.

Prijenos naslijeđenog poslovnog udjela

Članak 414.

U društvenom ugovoru može se za slučaj nasljeđivanja poslovnog udjela odrediti da ga je nasljednik dužan prenijeti nekome drugome članu društva ili osobi koju odredi društvo, ako se nasljednik i takva osoba drugačije ne dogovore, po cijeni koja odgovara vrijednosti poslovnog udjela iskazanoj u posljednjim financijskim izvješćima društva.

Pravni položaj stjecatelja poslovnog udjela

Članak 415.

(1) Prema stjecatelju poslovnog udjela vrijede glede odnosa u društvu pravne radnje poduzete prema onome tko je taj udio prenio i radnje koje je on poduzeo prije nego što je društvu prijavljen prijenos poslovnog udjela.

(2) Za ispunjenje činiidbi koje se na temelju poslovnoga udjela moraju ispuniti društvu po obvezi koja postoji u vrijeme kada je društvu podnesena prijava za upis prijensa toga udjela u knjigu poslovnih udjela, solidarno odgovaraju stjecatelj poslovnog udjela i njegov pravni prednik.

(3) Zahtjevi za ispunjenje prema pravnome predniku stjecatelja zastaraju u roku od pet godina od podnošenja prijave za upis prijensa poslovnog udjela.

Prijenos dijela poslovnog udjela

Članak 416.

Brisano

Više ovlaštenika na poslovnome udjelu

Članak 417.

(1) Ako na poslovnome udjelu ima više ovlaštenika, oni mogu prava iz udjela ostvarivati samo zajedno. Oni solidarno odgovaraju za obveze koje otpadaju na taj udio.

(2) Pravne radnje koje društvo treba poduzeti prema imatelju poslovnoga udjela valjano su poduzete, ako nema zajedničkog zastupnika svih ovlaštenika, poduzme li ih i samo prema jednome od njih. One djeluju prema svim ovlaštenicima.

Stjecanje i uzimanje u zalag vlastitih poslovnih udjela

Članak 418.

(1) Društvo ne može stjecati ni uzimati u zalag vlastite poslovne udjele za koje nije u cjelini uplaćen ulog.

(2) Društvo može stjecati vlastite poslovne udjele za koje je u cjelini uplaćen ulog ako to čini imovinom koja prelazi iznos temeljnog kapitala društva i ako društvo može po zakonu stvoriti propisane rezerve za stjecanje vlastitih udjela a da s time ne smanjuje temeljni kapital društva ni rezerve koje mora stvarati na temelju društvenog ugovora koje ne smije upotrijebiti za isplate članovima društva.

(3) Prava i obveze iz vlastitog poslovnog udjela miruju.

(4) Društvo može uzeti u zalag poslovne udjele samo ako je ukupni iznos tražbina osiguranih zalogom poslovnih udjela niži od vrijednosti udjela ili, ako je vrijednost poslovnih udjela koji se uzimaju u zalag niža od toga, da iznos tražbina nije veći od one imovine društva čija vrijednost prelazi iznos njegovog temeljnog kapitala. Stjecanje ili zalaganje vlastitog poslovnog udjela protivno odredbama stavka 2. i 4. ovoga članka je valjano.

(5) Stjecanje vlastitih poslovnih udjela dopušteno je i kada se to čini radi davanja otpremnine članovima društva zbog provedene statusne promjene društva, ako se poslovni udio stekne u roku od šest mjeseci od provedene promjene ili pravomoćnosti sudske odluke, a društvo može stvoriti propisane rezerve za vlastite poslovne udjele tako da se s time ne smanji temeljni kapital društva ni rezerve predviđene društvenim ugovorom koje društvo ne smije koristiti za isplate svojim članovima.

Povlačenje (amortizacija) poslovnog udjela

Članak 419.

(1) Povlačenje poslovnog udjela moguće je samo onda ako je predviđeno društvenim ugovorom.

(2) Povlačenje poslovnog udjela moguće je bez suglasnosti imatelja udjela samo onda ako su pretpostavke za to bile utvrđene u društvenome ugovoru prije nego što je on stekao taj udio.

(3) Na povlačenje poslovnog udjela na odgovarajući način primjenjuje se odredba članka 406. stavka 1. rečenice prve ovoga Zakona.

Istupanje i isključenje člana iz društva

Članak 420.

(1) Društvenim ugovorom može se odrediti da član može istupiti iz društva i da ga društvo može isključiti. Tada se moraju odrediti i uvjeti, postupak i posljedice istupanja ili isključenja člana iz društva.

(2) Bez obzira na odredbe prethodnoga stavka ovoga članka član društva može tužbom kod suda zahtijevati istupanje iz društva ako za to postoje opravdani razlozi. Opravdani razlozi za istupanje iz društva postoje naročito ako mu ostali članovi društva ili neki od organa društva prouzroče štetu, ako je spriječen u ostvarenju svojih prava u društvu ili mu neki organ društva nameće nesrazmjerne obveze. U tužbi se mora navesti i iznos naknade za poslovni udio te

odrediti primjereni rok za njeno plaćanje članu koji istupa iz društva. Usvoji li tužbeni zahtjev, sud mora odrediti iznos naknade tržišne vrijednosti tužiteljeva poslovnog udjela i naložiti da mu je društvo isplati u roku određenom u presudi. Pri određivanju spomenutog roka sud će voditi brigu o stanju društva i njegovim poslovnim potrebama.

(3) Bez obzira na odredbe stavka 1. ovoga članka društvo može tužbom podignutom protiv svog člana zahtijevati da ga sud isključi iz društva ako za to postoji važan razlog. Važan razlog za isključenje člana iz društva je njegovo ponašanje kojim se onemogućuje ili znatno otežava postizanje cilja društva pa se zbog toga njegov ostanak u društvu čini za društvo nepodnošljivim. Tužbu mogu podići i svi ostali članovi društva. U njoj se mora navesti i iznos naknade te primjereni rok za plaćanje naknade isključenom članu društva. Sud izriče isključenje člana iz društva pod odgodnim uvjetom da mu društvo isplati u presudi određenu naknadu tržišne vrijednosti poslovnog udjela u roku kojeg odredi u presudi. Pri određivanju spomenutog roka sud će uzeti u obzir stanje društva i njegove poslovne potrebe.

(4) Član društva ne može se unaprijed odreći prava iz stavka 2., ni društvo prava iz stavka 3. ovoga članka.

Učinak istupanja ili isključenja člana iz društva

Članak 421.

(1) Istupanjem i isključenjem člana prestaje njegovo članstvo u društvu i sva prava koja iz toga proizlaze.

(2) Član koji istupi iz društva i član koji je iz društva isključen imaju pravo da im se nadoknadi tržišna vrijednost njihova poslovnoga udjela kakva je bila u vrijeme istupanja odnosno isključenja. Ako je ulog člana u društvo bio u stvarima ili u pravima, on ima pravo da mu se uloženo vrati, ali ne prije nego što prođu tri mjeseca od istupanja, odnosno od isključenja iz društva. Kod toga ne može tražiti naknadu štete za slučajno uništenje, oštećenje ili smanjenje vrijednosti onoga što je uložio te ako je do toga došlo redovnom upotrebom. Ako društvo od člana traži nadoknadu prouzročene štete ili član treba da ispuni neke druge obveze prema društvu, vrijednost uloga neće mu se nadoknaditi dok ne podmiri štetu niti ispuni te obveze.

(3) Članstvo u društvu člana koji je istupio iz društva i člana koji je iz njega isključen prestaje kada im se isplati naknada iz stavka 2. ovoga članka.

GLAVA VI.

POVEZANA DRUŠTVA

Odjeljak 1.

OPĆE ODREDBE

Vrste povezanih društava

Članak 473.

Povezana društva su pravno samostalna društva koja u međusobnom odnosu mogu stajati kao:

1. društvo koje u drugome društvu ima većinski udio ili većinsko pravo u odlučivanju,

2. ovisno i vladajuće društvo,
3. društvo koncerna,
4. društva s uzajamnim udjelima i
5. društva povezana poduzetničkim ugovorima.

Zakon o zaštiti potrošača

(Narodne novine, broj 41/2014, 110/2015, 14/2019)

Glava IV.

NEPOŠTENA POSLOVNA PRAKSA

Odjeljak I.

Opće odredbe

Područje primjene

Članak 30.

(1) Odredbe ove glave Zakona primjenjuju se na nepoštenu poslovnu praksu trgovca u odnosu prema potrošaču, kako je ona određena člancima 32. do 38. ovoga Zakona, a koju trgovac koristi prije, u vrijeme i nakon sklapanja pravnog posla u vezi s određenim proizvodom.

(2) Odredbe ove glave Zakona ne utječu na:

1. primjenu pravila ugovornog prava, poglavito pravila o sklapanju, valjanosti i pravnim učincima ugovora
2. primjenu propisa kojima se uređuje zdravstvena ispravnost i sigurnost proizvoda
3. primjenu propisa kojima se određuje nadležnost sudova
4. primjenu propisa kojima se određuju uvjeti zasnivanja ili sustavi odobravanja uređenih profesija, kao ni na primjenu propisom predviđenih deontoloških pravila određenih profesija ili nekih drugih posebnih pravila kojima se uređuju uređene profesije, a kojima je svrha održati visok stupanj profesionalnog integriteta tih profesija.

(3) Odredbe ove glave Zakona ne odnose se na primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuje izdavanje potvrda i označavanje čistoće predmeta izrađenih od plemenitih kovina.

(4) Ako su pojedini aspekti nepoštene poslovne prakse uređeni posebnim propisima, odredbe ove glave Zakona ne primjenjuju se na te aspekte nepoštene poslovne prakse, uz pretpostavku da su posebni propisi usklađeni s pravilima Europske unije kojima su uređeni pojedini aspekti nepoštene poslovne prakse.

Zabrana nepoštene poslovne prakse

Članak 31.

Nepoštena poslovna praksa je zabranjena.

Pojam nepoštene poslovne prakse

Članak 32.

(1) Poslovna praksa je nepoštena:

- ako je suprotna zahtjevima profesionalne pažnje i

- ako, u smislu određenog proizvoda, bitno utječe ili je vjerojatno da će bitno utjecati na ekonomsko ponašanje prosječnog potrošača kojemu je takva praksa namijenjena ili do kojega ona dopire, odnosno prosječnog člana određene skupine potrošača na koju je ta praksa usmjerena.

(2) Poslovna praksa koja će vjerojatno bitno utjecati na ekonomsko ponašanje samo jasno odredive skupine potrošača koji su zbog tjelesnih ili duševnih mana, dobi ili lakomislenosti posebno osjetljivi na određenu poslovnu praksu ili određeni proizvod, i to na način koji je trgovac mogao razumno predvidjeti, procjenjivat će se iz perspektive prosječnog člana te skupine potrošača.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka ne utječe na dopuštenost korištenja uobičajene i zakonite promidžbene prakse preuveličavanja ili davanja izjava za koje se ne očekuje da budu shvaćene doslovno.

(4) Nepoštenom poslovnom praksom posebno se smatra:

- zavaravajuća poslovna praksa, kako je uređena u člancima 33. do 35. ovoga Zakona i

- agresivna poslovna praksa, kako je uređena u člancima 36. do 38. ovoga Zakona.

Odjeljak II.

Zavaravajuća poslovna praksa

Zavaravajuće radnje

Članak 33.

(1) Poslovna praksa smatra se zavaravajućom ako sadrži netočne informacije, zbog čega je neistinita ili ako na neki drugi način, uključujući njezino cjelokupno predstavljanje, pa čak ako je informacija činjenično točna, zavarava ili je vjerojatno da će zavarati prosječnog potrošača

u vezi s nekom od okolnosti navedenih u stavku 2. ovoga članka, čime ga navodi ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o kupnji koju inače ne bi donio.

(2) Okolnosti iz stavka 1. ovoga članka na koje se zavaravajuća poslovna praksa odnosi jesu:

1. postojanje ili priroda proizvoda

2. osnovna obilježja proizvoda, kao što su njegova dostupnost, koristi, rizici, izvedba, sastav, pripadci, postojanje postprodajne pomoći potrošaču i sustava rješavanja pritužbi, metode i datum izrade ili nabave, dostava, podobnost za ostvarivanje svrhe, način korištenja, količina, specifikacija, zemljopisno ili tržišno podrijetlo, rezultati koji se očekuju od njegove uporabe ili rezultati i bitni pokazatelji testova ili provjera provedenih na proizvodu

3. opseg obveza trgovca, motivi poslovne prakse te priroda postupka prodaje, bilo koja izjava ili simbol koji se odnosi na izravno ili neizravno sponzorstvo ili odobrenje trgovca ili proizvoda

4. cijena proizvoda ili način na koji je ona izračunata ili postojanje određene pogodnosti u odnosu na cijenu

5. potreba servisiranja, rezervnih dijelova, zamjene ili popravka

6. priroda, obilježja i prava trgovca ili njegova zastupnika, kao što su njegov identitet, imovina, kvalifikacije, status, odobrenja, članstvo u određenim udruženjima ili povezanost s nekim drugim subjektima, njegovo industrijsko, komercijalno ili intelektualno vlasništvo, nagrade i priznanja

7. prava potrošača, uključujući prava koja potrošač ima na temelju pravila o odgovornosti za materijalne nedostatke

8. rizici kojima potrošač može biti izložen.

(3) Poslovna praksa se, isto tako, smatra zavaravajućom ako, u konkretnom slučaju uzimajući u obzir sva obilježja i okolnosti slučaja, prosječnog potrošača navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o kupnji koju inače ne bi donio, a uključuje:

1. bilo koji oblik stavljanja proizvoda na tržište, uključujući i usporedno oglašavanje koje dovodi do poistovjećivanja tog proizvoda s nekim drugim proizvodom, zaštićenim znakom, zaštićenim imenom ili drugim znakom raspoznavanja konkurenta na tržištu

2. nepoštivanje obveza, od strane trgovca, koje proizlazi iz pravila postupanja trgovaca koja ga obvezuju, uz pretpostavku da ta obveza ne predstavlja tek namjeru već je riječ o čvrstoj obvezi koju je moguće provjeriti te uz pretpostavku da je trgovac u okviru poslovne prakse naznačio da je vezan tim pravilima postupanja.

Zavaravajuća propuštanja

Članak 34.

(1) Poslovna praksa smatra se zavaravajućom ako u konkretnom slučaju, uzimajući u obzir sva obilježja i okolnosti slučaja, kao i ograničenja konkretnog sredstva komunikacije, ne sadrži važne obavijesti koje su, ovisno o kontekstu, potrebne prosječnom potrošaču kako bi mogao donijeti odluku o kupnji utemeljenu na potpunoj obavijesti i time ga navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o kupnji koju inače ne bi donio.

(2) Uzimajući u obzir okolnosti iz stavka 1. ovoga članka, zavaravajućim se propuštanjem isto tako smatra:

1. ako trgovac skriva obavijesti iz stavka 1. ovoga članka ili ako su pružene obavijesti nejasne, nerazumljive, dvosmislene ili nepravodobne te

2. ako trgovac ne navede poslovnu svrhu poslovne prakse, a ona nije razvidna iz konteksta, a u oba slučaja, takva praksa, prosječnog potrošača navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o kupnji koju inače ne bi donio.

(3) Kada trgovac pri prenošenju poslovne prakse koristi konkretno sredstvo komunikacije koje je ograničeno vremenom ili prostorom, prilikom ocjene je li određena važna obavijest izostavljena vodit će se računa o tim ograničenjima, kao i o ostalim mjerama koje je trgovac poduzeo kako bi se te obavijesti dostavile potrošaču na neki drugi način.

(4) U slučaju poziva na kupnju, ako to već nije razvidno iz konteksta, bitnim će se smatrati informacije o:

1. osnovnim obilježjima proizvoda u mjeri koja je prikladna proizvodu i komunikacijskom sredstvu koje se koristi

2. sjedištu i identitetu trgovca, kao što su njegova tvrtka, naziv ili ime te, ako je to potrebno, adresa i identitet osobe u čije ime nastupa

3. maloprodajnoj cijeni proizvoda, ili kad proizvod ne omogućava da cijena bude izračunata unaprijed, o načinu na koji će cijena biti izračunata, kao i, gdje je potrebno, o dodatnim poštanskim troškovima te troškovima prijevoza i dostave, a kada ti troškovi ne mogu biti izračunati unaprijed, naznaku da se plaćaju i ti dodatni troškovi

4. uvjetima plaćanja, dostave, ostalim elementima ispunjenja ugovora, kao i o sustavu rješavanja pritužbi, ako ti elementi odstupaju od zahtjeva profesionalne pažnje

5. postojanju prava na raskid ili otkaz ugovora, ako je riječ o proizvodima ili pravnim poslovima u vezi s kojima su predviđena i ta prava.

(5) Bitnim se smatraju i one informacije koje je, na temelju ovoga Zakona i drugih propisa usklađenih s pravilima Europske unije, trgovac dužan pružiti potrošaču prilikom bilo koje vrste poslovne komunikacije, uključujući oglašavanje i stavljanje proizvoda na tržište.

Postupci koji predstavljaju zavaravajuću poslovnu praksu

Članak 35.

Zavaravajućom poslovnom praksom smatraju se sljedeći postupci:

1. tvrdnja trgovca da je potpisnik određenog pravila postupanja trgovaca, iako to nije slučaj

2. isticanje zaštitnih znakova, znakova kvalitete ili sličnih znakova bez potrebnog odobrenja

3. tvrdnja da je pravila postupanja trgovaca koja taj trgovac primjenjuje odobrilo ovlašteno tijelo, iako to nije slučaj

4. tvrdnja trgovca da je njegovu djelatnost, njegovu poslovnu praksu ili njegov proizvod odobrilo, preporučilo ili dopustilo ovlašteno tijelo ili privatno tijelo, iako to nije slučaj ili ista takva tvrdnja u slučaju kada njegova poslovna praksa ili proizvod ne udovoljava zahtjevima za izdavanje tog odobrenja, preporuke ili dopuštenja

5. pozivanje na kupnju proizvoda po određenoj cijeni, bez isticanja činjenice da trgovac ima opravdane razloge vjerovati da neće biti u mogućnosti ponuditi isporuku tog ili sličnog proizvoda po navedenoj cijeni, u vrijeme i u količini koji su razumni s obzirom na proizvod, opseg oglašavanja proizvoda i ponuđenu cijenu, odnosno da neće biti u mogućnosti osigurati da drugi trgovac isporuči taj ili sličan proizvod po navedenoj cijeni, u vremenu i u količini koji su razumni s obzirom na navedene okolnosti
6. pozivanje na kupnju proizvoda po određenoj cijeni, a zatim odbijanje da se potrošaču pokaže oglašavani proizvod ili odbijanje prihvatanja narudžbe potrošača, odnosno dostave proizvoda u razumnom roku ili pokazivanje neispravnog primjerka proizvoda, a sve s namjerom promidžbe nekog drugog proizvoda
7. lažno tvrditi da će proizvod biti dostupan samo u vrlo ograničenom razdoblju ili da će biti dostupan jedino pod posebnim uvjetima u vrlo ograničenom razdoblju, a radi navođenja potrošača da odmah donese odluku o kupnji, čime mu se uskraćuje mogućnost ili vrijeme potrebno da donese odluku utemeljenu na saznanju o svim relevantnim okolnostima
8. obvezati se potrošaču na pružanje nekih postprodajnih usluga, komunicirajući prije odluke o kupnji s potrošačem na jeziku koji nije službeni jezik države članice Europske unije u kojoj se trgovac nalazi, a zatim omogućiti pružanje tih usluga samo na nekom drugom jeziku, a da potrošač na to nije bio jasno upozoren prije sklapanja ugovora
9. tvrditi ili na drugi način stvarati dojam da se proizvod može zakonito prodati, kada to nije slučaj
10. predstavljati potrošaču prava koja mu po zakonu i inače pripadaju kao posebnost ponude trgovca
11. koristiti uredničke sadržaje u medijima radi plaćene promidžbe proizvoda a da u tim sadržajima nije jasno izraženo riječima, znakovima ili zvukovima koje potrošač može jasno prepoznati, da je riječ o promidžbi
12. iznositi netočne tvrdnje u vezi s prirodom i obujmom rizika kojem bi mogla biti izložena osobna sigurnost potrošača ili članova njegove obitelji u slučaju da potrošač ne kupi proizvod
13. oglašavati proizvod koji je sličan proizvodu koji je proizveo neki drugi proizvođač i to na način da se namjerno navodi potrošača na pogrešan zaključak da je oglašavani proizvod proizveo taj drugi proizvođač
14. uspostavljanje, vođenje ili promidžba piramidalnog sustava promidžbe, pri čemu potrošač mora dati određenu činidbu kako bi mogao dobiti određenu naknadu, i to prije svega zbog toga jer je uveo u sustav nove potrošače, a ne zbog toga jer je kupio ili konzumirao proizvod
15. tvrditi da će trgovac uskoro prestati sa svojom djelatnošću ili da će se preseliti u druge poslovne prostorije, iako to nije slučaj
16. tvrditi da proizvod može omogućiti dobitak u igrama na sreću
17. lažno tvrditi da proizvod može izliječiti bolest, disfunkcionalnost ili malformaciju
18. prenošenje netočnih obavijesti u vezi sa stanjem na tržištu ili dostupnosti proizvoda, s namjerom da se navede potrošača da kupi proizvod pod uvjetima koji su nepovoljniji od uobičajenih tržišnih uvjeta

19. tvrditi u okviru poslovne prakse da se raspisuje nagradna igra ili promocija, a da se ne dodijeli opisana nagrada ili njezin razuman ekvivalent

20. označavanje proizvoda oznakama »gratis«, »besplatno«, »bez naknade« ili sličnim oznakama ako potrošač mora za taj proizvod platiti bilo koji iznos različit od nužnih troškova odgovaranja na poslovnu praksu, troškova dostave ili primitka proizvoda

21. uvrštavanje u promidžbene materijale računa ili nekog drugog zahtjeva za plaćanje kojim se kod potrošača stvara dojam da je već naručio oglašavani proizvod koji se nudi, iako to nije slučaj

22. lažno tvrditi ili stvarati dojam da trgovac ne djeluje u okviru svoje poslovne djelatnosti, odnosno djelatnosti slobodnog zanimanja ili lažno predstavljanje trgovca kao potrošača

23. stvaranje lažnog dojma da su postprodajne usluge u vezi s proizvodom dostupne i u državi članici Europske unije koja je različita od one u kojoj je proizvod prodan.

Odjeljak III. Agresivna poslovna praksa

Pojam

Članak 36.

Poslovna praksa smatra se agresivnom ako u konkretnom slučaju, uzimajući u obzir sva obilježja i okolnosti slučaja korištenjem uznemiravanja, prisile, uključujući fizičku silu ili prijetnju te nedopušten utjecaj, u bitnoj mjeri umanjuje ili je vjerojatno da će umanjiti slobodu izbora ili postupanja prosječnog potrošača u vezi s proizvodom te ga time navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o kupnji koju inače ne bi donio.

Uznemiravanje, prisila i nedopušten utjecaj

Članak 37.

Prilikom odlučivanja o tome je li u poslovnoj praksi korišteno uznemiravanje, prisila, uključujući silu ili prijetnju, ili nedopušten utjecaj, vodit će se računa o:

1. vremenu, mjestu ili prirodi poslovne prakse, kao i ustrajnosti koju je trgovac pritom iskazao
2. tome je li se trgovac koristio prijetećim ili uvredljivim rječnikom ili ponašanjem
3. tome je li trgovac iskorištavao nesretne ili druge okolnosti u kojima se potrošač nalazio, a koje su bile tolikog značenja da su umanjile sposobnost potrošača da razumno rasuđuje, a trgovac je bio svjestan da će te okolnosti utjecati na odluku potrošača u odnosu na proizvod
4. postojanju bilo kojeg otežavajućeg ili nerazmjernog ograničenja izvanugovorne prirode koje je trgovac nametnuo potrošaču za slučaj da potrošač želi ostvariti neko svoje pravo iz ugovora, uključujući pravo na raskid ili pravo na otkaz ugovora ili pravo da izabere drugi proizvod ili drugog trgovca
5. korištenju bilo kakve prijetnje o poduzimanju radnji koje se po zakonu ne mogu poduzeti.

Postupci koji predstavljaju agresivnu poslovnu praksu

Članak 38.

(1) Agresivnom poslovnom praksom smatraju se sljedeći postupci:

1. stvaranje dojma da potrošač ne može napustiti poslovne prostorije sve dok ne sklopi ugovor
2. posjećivanje potrošača u njegovu domu, ignorirajući pritom zahtjev potrošača da se napusti njegov dom ili da ga se više ne posjećuje, osim u slučaju i u mjeri u kojoj je to opravdano radi propisima predviđenog prisilnog ispunjenja ugovorne obveze
3. ustrajno i neželjeno komuniciranje s potrošačem putem telefona, telefaksa, elektroničke pošte ili drugog sredstva daljinske komunikacije, osim u slučajevima i u mjeri u kojoj je to opravdano zbog propisima predviđenog prisilnog ispunjenja ugovorne obveze
4. traženje od potrošača koji postavlja odštetni zahtjev na temelju police osiguranja da dostavi određene dokumente koji, po razumnoj ocjeni, nisu relevantni za ocjenu opravdanosti tog zahtjeva ili sustavno izbjegavanje davanja odgovora na ustrajno dopisivanje potrošača, s namjerom da ga se odvрати od ostvarivanja prava koja mu pripadaju na temelju ugovora
5. oglašavanje kojim se djecu izravno navodi na to da kupe oglašavani proizvod ili da nagovore svoje roditelje ili druge punoljetne osobe da im kupe oglašavani proizvod
6. zahtijevanje plaćanja proizvoda odmah ili s odgodom ili vraćanja ili čuvanja proizvoda koji je trgovac isporučio, a potrošač ga uopće nije naručio
7. izravno obavještavanje potrošača da će posao ili opstanak trgovca biti ugrožen ako potrošač ne kupi proizvod
8. stvaranje lažne predodžbe da je potrošač osvojio, ili da će osvojiti, bezuvjetno ili uz ispunjenje određene činidbe, određenu nagradu ili neku drugu odgovarajuću korist, kada u stvarnosti nikakva nagrada ili druga odgovarajuća korist nije predviđena ili kada je u stvarnosti poduzimanje bilo kakve radnje usmjerene na ostvarivanje te nagrade ili druge koristi uvjetovano određenim plaćanjem od strane potrošača ili potrošaču uzrokuje troškove.

(2) Odredba stavka 1. točke 3. ovoga članka ne utječe na primjenu pravila ovoga Zakona ili drugih propisa o ograničenju ili zabrani korištenja određenih sredstava daljinske komunikacije u određenim okolnostima, koji su usklađeni s pravilima Europske unije.

Teret dokaza

Članak 38.a

Teret dokaza o točnosti činjeničnih tvrdnji u vezi s poslovnom praksom je na trgovcu.

Glava II.

NEPOŠTENE ODREDBE U POTROŠAČKIM UGOVORIMA

Pojam nepoštene ugovorne odredbe

Članak 49.

(1) Ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

(2) Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca.

(3) Ako se pojedinačno pregovaralo o pojedinim aspektima neke ugovorne odredbe, odnosno o pojedinoj ugovornoj odredbi, a cjelokupna ocjena ugovora ukazuje na to da je riječ o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca, to neće utjecati na mogućnost da se ostale odredbe toga ugovora ocijene nepoštenima.

(4) Ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed formuliranom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati.

(5) Odredbe ove glave Zakona ne primjenjuju se na ugovorne odredbe kojima se u ugovor unose zakonske odredbe prisilne prirode, odnosno kojima se u ugovor unose odredbe i načela konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku.

Pojedine ugovorne odredbe koje se mogu smatrati nepoštenima

Članak 50.

Ugovorne odredbe koje bi se, uz ispunjenje pretpostavki iz članka 49. ovoga Zakona, mogle smatrati nepoštenima jesu:

1. odredba o ograničenju ili isključenju odgovornosti trgovca za štetu uzrokovanu smrću ili tjelesnom ozljedom potrošača, ako je šteta posljedica štetne radnje trgovca

2. odredba o ograničenju ili isključenju prava koja potrošač ima prema trgovcu ili nekoj trećoj osobi u slučaju potpunog ili djelomičnog neispunjenja ugovora, uključujući i odredbu o isključenju prijeboja potrošačeva duga s dugom koji trgovac ima prema potrošaču

3. odredba kojom se potrošač obvezuje na ispunjenje ugovorne činidbe, dok je ispunjenje obveze trgovca uvjetovano okolnošću čije ispunjenje ovisi isključivo o volji trgovca

4. odredba kojom se predviđa da trgovac zadrži plaćeno od strane potrošača kada ovaj odluči da neće sklopiti, odnosno ne ispuni ugovor, dok se isto pravo ne predviđa za potrošača u slučaju da trgovac ne želi sklopiti, odnosno ne ispuni ugovor

5. odredba kojom se potrošač obvezuje platiti nadoknadu štete zbog neispunjenja koja je znatno veća od stvarne štete

6. odredba kojom se trgovca ovlašćuje na raskid ugovora na temelju njegove diskrecijske ocjene, dok isto pravo nije predviđeno i za potrošača

7. odredba kojom se trgovca ovlašćuje da, u slučaju kada raskine ugovor, zadrži plaćeno za usluge koje još nije obavio
8. odredba kojom se trgovca ovlašćuje na otkaz ugovora sklopljenog na neodređeno vrijeme bez ostavljanja razumnog otkaznog roka, osim u slučajevima kada postoje opravdani razlozi za otkaz
9. odredba kojom se određuje da će se ugovor na određeno vrijeme produljiti na neodređeno ili određeno vrijeme ne izjavi li potrošač, prije prestanka ugovora, da ne želi produljenje ugovora, ako je rok u kojem potrošač to može izjaviti nerazumno kratak
10. odredba kojom se potrošaču nameću određene obveze, a da potrošač prije sklapanja ugovora nije bio u mogućnosti upoznati se s tom odredbom
11. odredba kojom se trgovcu dopušta da jednostrano mijenja ugovorne odredbe bez valjanog, ugovorom predviđenog razloga
12. odredba kojom se trgovcu dopušta da jednostrano mijenja obilježja proizvoda ili usluge koji su predmet ugovora, bez valjanog razloga
13. odredba kojom se cijena robe ili usluge utvrđuje u vrijeme isporuke robe, odnosno pružanja usluge ili odredba kojom se trgovcu dopušta povećanje cijene, u oba slučaja ne priznajući pritom potrošaču pravo na raskid ugovora, ako je stvarna cijena znatno viša od cijene dogovorene u vrijeme sklapanja ugovora
14. odredba kojom se trgovcu daje pravo ocijeniti je li prodana roba ili pružena usluga u skladu s ugovorom
15. odredba kojom se trgovcu daje isključivo pravo tumačenja svih ili pojedinih odredaba ugovora
16. odredba kojom se isključuje ili ograničava odgovornost trgovca za obveze koje je za njega preuzeo njegov zastupnik ili odredba kojom se dužnost poštovanja tih obveza uvjetuje ispunjenjem određenih formalnosti
17. odredba kojom se obvezuje potrošača na ispunjenje njegovih ugovornih obveza čak i u slučajevima kada trgovac nije ispunio svoje ugovorne obveze
18. odredba kojom se trgovcu dopušta da, bez prethodnog pristanka potrošača, prenese prava i obveze iz ugovora na treću osobu, ako se potrošač time dovodi u nepovoljniji položaj
19. odredba kojom se isključuje, ograničava ili otežava pravo potrošača da prava iz ugovora ostvari pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, a poglavito odredba kojom se obvezuje potrošača na rješavanje spora pred arbitražom koja nije predviđena mjerodavnim pravom, odredba koja onemogućava izvođenje dokaza koji idu u prilog potrošaču ili odredba kojom se teret dokaza prebacuje na potrošača kada bi, prema mjerodavnom pravu, teret dokaza bio na trgovcu.

Odjeljak II.

Sklapanje na daljinu ugovora o prodaji financijskih usluga

Pojam

Članak 80.

(1) Ugovor o prodaji financijskih usluga sklopljen na daljinu je ugovor između trgovca i potrošača, čiji je predmet pružanje financijskih usluga, a sklopljen je u okviru plana organizirane prodaje na daljinu proizvoda ili usluga trgovca koji prije i u vrijeme sklapanja ugovora, za potrebe sklapanja takvih ugovora, isključivo koristi jedno ili više sredstava daljinske komunikacije.

(2) Financijske usluge na koje se odnosi ugovor iz stavka 1. ovoga članka jesu bankovne usluge, usluge kreditiranja, usluge osiguranja, uključujući usluge dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja, investicijske usluge, usluge stambene štednje te platne usluge.

(3) U slučaju da se na temelju ugovora o financijskim uslugama potrošaču sukcesivno pruža određena usluga, odnosno da mu se pruža niz odvojenih usluga iste prirode, odredbe ovoga odjeljka Zakona odnose se samo na početni ugovor.

(4) U slučaju da se potrošaču sukcesivno pružaju određene usluge, odnosno da mu se pruža niz odvojenih usluga iste prirode, a da između njega i trgovca nije sklopljen početni ugovor, odredbe članka 81. do 86. ovoga Zakona primjenjivat će se samo kad se ta usluga pruža prvi put.

(5) Ako, u slučaju iz stavka 4. ovoga članka, usluga određene vrste potrošaču nije pružena u razdoblju od godinu dana, sljedeća usluga iste vrste smatrat će se prvom uslugom te će se na tu uslugu primjenjivati odredbe članka 81. do 86. ovoga Zakona.

Prethodna obavijest

Članak 81.

(1) U razumnom roku prije sklapanja ugovora potrošač mora biti obaviješten o trgovcu, financijskoj usluzi koja je predmet ugovora, pojedinostima ugovora te načinu rješavanja sporova.

(2) Prethodna obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke koji su predviđeni člancima 82. do 85. ovoga Zakona.

(3) Prethodna obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati jasno istaknutu komercijalnu namjeru trgovca, mora biti jednoznačna, jasna, lako razumljiva i prilagođena sredstvu daljinske komunikacije koje se upotrebljava.

(4) U slučaju uporabe telefona, identitet trgovca, kao i komercijalna svrha poziva moraju biti izričito navedeni prilikom početka razgovora.

(5) Uz izričit pristanak potrošača, osoba koja u ime trgovca kontaktira s potrošačem dužna je obavijestiti ga o svom identitetu, kao i o prirodi odnosa između nje i trgovca te podacima predviđenim člankom 83. točkama 1., 2. i 5. i člankom 84. točkom 1. ovoga Zakona.

(6) Osoba koja kontaktira s potrošačem obavijestit će ga o tome da mu na njegov zahtjev mogu biti dostavljene daljnje obavijesti te će ga obavijestiti o tome kakve su prirode te obavijesti.

(7) U svakom slučaju, trgovac je dužan dostaviti potrošaču obavijest koja sadrži sve podatke iz članka 82. do 85. ovoga Zakona prilikom ispunjenja svoje obveze iz članka 86. ovoga Zakona.

(8) Obavijesti o ugovornim obvezama potrošača, koje su mu dostavljene prije sklapanja ugovora, moraju biti sukladne ugovornim obvezama koje bi za potrošača proizlazile iz primjene prava koje će biti mjerodavno za taj ugovor, ako on naknadno bude sklopljen.

(9) Uz podatke koji su navedeni u stavcima 1. do 8. ovoga članka te člancima 82. do 85. ovoga Zakona, potrošač mora biti obaviješten i o svim ostalim podacima predviđenim propisima kojima se uređuju pojedine financijske usluge koje su predmet ugovora između potrošača i trgovca.

Članak 82.

(1) Obavijest o trgovcu sadrži: njegovo ime, naziv ili tvrtku, njegovu djelatnost, punu adresu njegova prebivališta ili sjedište, bilo koju drugu adresu koja utječe na njegov odnos s potrošačem te njegov matični broj i registar u kojem je upisan.

(2) Ako je djelatnost trgovca podložna izdavanju određene dozvole ili dopuštenja od strane tijela javne vlasti, obavijest o trgovcu uključuje i navođenje pojedinosti te dozvole ili dopuštenja, poput navođenja tijela koje je izdalo dozvolu ili dopuštenje, na koji je rok i s kojim sadržajem izdana ta dozvola ili dopuštenje.

(3) Ako trgovac u Republici Hrvatskoj ima svog predstavnika, obavijest o trgovcu uključuje i ime, naziv ili tvrtku tog predstavnika, kao i adresu koja utječe na odnos potrošača s tim predstavnikom.

(4) Ako potrošač stupa u ugovorni odnos s trgovcem putem neke druge osobe, koja nije njegov predstavnik, obavijest o trgovcu uključuje i ime, naziv ili tvrtku te osobe, svojstvo u kojem ona djeluje te sjedište ili drugu adresu koja utječe na odnos potrošača s tom osobom.

Članak 83.

Obavijest o financijskoj usluzi koja je predmet ugovora sadrži:

1. opis osnovnih obilježja financijske usluge

2. ukupnu cijenu koju je potrošač dužan platiti za tu uslugu, uključujući sve poreze, pristojbe, naknade i ostale troškove, odnosno, kad točan iznos ukupne cijene nije moguće utvrditi, elemente za izračun ukupne cijene koji omogućavaju potrošaču da sam utvrdi cijenu

3. ako je potrebno, naznaku da financijska usluga uključuje financijske instrumente povezane s posebnim rizikom koji proizlazi iz specifičnosti tog instrumenta, odnosno financijske usluge koja se nudi

4. ako je potrebno, naznaku da cijena ili rezultati financijske usluge ovise o promjenama na financijskom tržištu na koje trgovac nema utjecaja te naznaku da dosadašnja cijena i rezultati financijske usluge nisu pokazatelj buduće cijene i budućih rezultata te financijske usluge

5. naznaku o postojanju mogućnosti da potrošač bude obvezan na plaćanje nekih dodatnih poreza ili troškova, u skladu s poreznim propisima koje ne plaća trgovcu, odnosno koje ne plaća putem trgovca
6. bilo koje vremensko ograničenje valjanosti obavijesti
7. pojedinosti u odnosu na plaćanje cijene i ispunjenje financijske usluge
8. naznaku bilo kojeg dodatnog troška koji je potrošač dužan platiti za uporabu sredstava daljinske komunikacije.

Članak 84.

Obavijest o pojedinostima ugovora sadrži:

1. naznaku postoji li ili ne postoji, pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora iz članka 87. ovoga Zakona te, kada to pravo postoji, naznaku roka u kojem se to pravo može ostvariti, pretpostavke pod kojima se ono može ostvariti, uključujući i naznaku iznosa na čije bi plaćanje potrošač mogao biti obvezan na temelju članka 90. stavka 3. ovoga Zakona, kao i naznaku posljedica neostvarivanja prava na jednostrani raskid ugovora
2. minimalno trajanje ugovora o financijskoj usluzi, ako je riječ o usluzi koja se pruža trajno ili ponavljano
3. naznaku o pravu na jednostrani raskid ili otkaz ugovora prije isteka vremena na koje je ugovor sklopljen, kao i naznaku ugovorne kazne ili bilo kojeg drugog oblika obeštećenja predviđenog ugovorom za te slučajeve
4. praktične upute za ostvarivanje prava na jednostrani raskid iz članka 87. ovoga Zakona, uključujući adresu na koju se obavijest o raskidu dostavlja
5. naznaku države čije je pravo mjerodavno za uređenje odnosa trgovca i potrošača prije sklapanja ugovora
6. naznaku ugovorne odredbe o određivanju prava mjerodavnog za ugovor o financijskoj usluzi, kao i naznaku ugovorne odredbe o određivanju suda nadležnog za rješavanje sporova iz tog ugovora
7. naznaku jezika na kojem ili na kojima su sastavljeni ugovor i prethodna obavijest te naznaku jezika na kojem ili na kojima će, uz pristanak potrošača, trgovac za vrijeme trajanja ugovora komunicirati s potrošačem.

Članak 85.

Obavijest o načinu rješavanja sporova sadrži:

1. naznaku je li predviđen određeni mehanizam izvansudskog rješavanja sporova i naknade štete koji je predviđen ugovorom sklopljenim na daljinu te na koji se način i pod kojim pretpostavkama potrošač može koristiti tim mehanizmom
2. naznaku je li predviđen određeni jamstveni fond ili neki drugi oblik obeštećenja potrošača koji nije određen Zakonom o kreditnim institucijama i Zakonom o tržištu kapitala.

Oblik prethodne obavijesti

Članak 86.

(1) U razumnom roku prije sklapanja ugovora ili predugovora trgovac će dostaviti potrošaču ugovorne odredbe i uvjete te prethodnu obavijest iz članka 81. ovoga Zakona koja sadrži sve podatke navedene u člancima 82. do 85. ovoga Zakona, u pisanom obliku ili na drugom, potrošaču dostupnom, trajnom mediju.

(2) Ako je na izričit zahtjev potrošača ugovor sklopljen uporabom sredstva daljinske komunikacije koje ne omogućava da mu se ugovorne odredbe i uvjeti te prethodna obavijest iz članka 81. ovoga Zakona dostave u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, trgovac će ispuniti svojo obvezu iz stavka 1. ovoga članka odmah nakon sklapanja ugovora.

(3) U svakom slučaju, potrošač je u bilo kojem trenutku tijekom trajanja ugovornog odnosa ovlašten zahtijevati da mu se dostavi primjerak ugovora koji je sklopio s trgovcem.

(4) Potrošač je isto tako ovlašten promijeniti sredstvo daljinske komunikacije kojim se koristi, osim ako je to nespojivo sa sklopljenim ugovorom ili prirodom financijske usluge koja mu se pruža.

Pravo na jednostrani raskid ugovora

Članak 87.

(1) Svaki ugovor o financijskim uslugama sklopljen sredstvom daljinske komunikacije potrošač može, ne navodeći za to razloge, raskinuti u roku od 14 dana, odnosno u roku od 30 dana ako je riječ o ugovoru o životnom osiguranju i dobrovoljnom mirovinskom osiguranju.

(2) Rok za raskid ugovora iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od dana sklapanja ugovora, odnosno u slučaju sklapanja ugovora o životnom osiguranju i dobrovoljnom mirovinskom osiguranju od dana kada je potrošač obaviješten da je ugovor sklopljen.

(3) Ako je, sukladno odredbi članka 86. stavka 2. ovoga Zakona, ugovor sklopljen prije nego što su potrošaču dostavljene ugovorne odredbe i uvjeti, te prethodna obavijest sa svim podacima iz članaka 82. do 85. ovoga Zakona, rok za raskid ugovora iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od dana kad su mu ugovorne odredbe i uvjeti te prethodna obavijest dostavljeni sukladno članku 86. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona.

(4) Potrošač nema pravo na jednostrani raskid ugovora predviđen stavkom 1. ovoga članka ako je:

1. sklopljen ugovor o financijskim uslugama čija cijena ovisi o promjenama na financijskom tržištu koje su izvan utjecaja trgovca do čega može doći tijekom trajanja roka za raskid ugovora iz stavka 1. ovoga članka, kao što su usluge koje se odnose na kupoprodaju strane valute, instrumente novčarskog tržišta, prenosive obveznice, udjele u investicijskim fondovima, ročnice uključujući usporedive instrumente s ugovorenom gotovinskom namirom; kamatni terminski ugovor; kamatne, valutne i dioničke zamjene te opcije stjecanja ili otuđenja nekog od prethodno navedenih instrumenata, uključujući ekvivalentne instrumente koji se namiruju gotovinskim sredstvima, a posebice opcije na valute i kamatne stope

2. sklopljen ugovor o osiguranju putnika i prtljage ili neka druga kratkoročna polica osiguranja koja se sklapa na rok kraći od mjesec dana

3. ugovor u potpunosti ispunjen na izričit zahtjev potrošača prije nego što je potrošač iskoristio svoje pravo na raskid ugovora iz ovoga članka.

Oblik jednostranog raskida ugovora

Članak 88.

(1) Ugovor se raskida obaviješću u pisanom obliku ili na drugom, potrošaču dostupnom, trajnom mediju, poslanom prije isteka roka za raskid ugovora, predviđenog člankom 87. ovoga Zakona, s tim da je potrošač dužan slijediti upute za ostvarivanje prava na jednostrani raskid koje su mu dane u prethodnoj obavijesti iz članka 81. ovoga Zakona.

(2) Smatra se da je ugovor raskinut na vrijeme ako je obavijest o raskidu upućena unutar rokova iz članka 87. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Ugovor je raskinut u trenutku kad je trgovac ili od njega određena osoba primila obavijest o raskidu.

Početak ispunjenja ugovora

Članak 89.

(1) Trgovac može započeti s ispunjenjem ugovora prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 87. ovoga Zakona jedino uz izričit pristanak potrošača.

(2) Trgovac nije ovlašten zahtijevati ispunjenje potrošačeve obveze iz ugovora prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora, predviđenog člankom 87. ovoga Zakona.

Posljedice jednostranog raskida ugovora

Članak 90.

(1) U slučaju jednostranog raskida ugovora iz članka 87. ovoga Zakona, potrošač ne odgovara za štetu koju je trgovac zbog toga pretrpio te nije dužan platiti nikakvu kaznu ili naknadu za raskid ugovora.

(2) U slučaju raskida ugovora, svaka je strana dužna vratiti drugoj ono što je na temelju tog ugovora primila od druge strane.

(3) Ako se priroda pružene usluge protivi vraćanju, potrošač je dužan platiti cijenu dijela usluge koja mu je pružena do trenutka raskida ugovora.

(4) Iznos koji bi potrošač bio dužan platiti trgovcu na temelju stavka 3. ovoga članka mora biti proporcionalan pruženoj usluzi te ni u kojem slučaju ne smije biti takav da ga se može ocijeniti kao kaznu ili naknadu za raskid ugovora.

(5) Trgovac nema pravo zahtijevati od potrošača plaćanje bilo kojeg iznosa na temelju stavka 3. ovoga članka ako nije u stanju dokazati da je o mogućnosti toga plaćanja potrošač bio obaviješten u prethodnoj obavijesti iz članka 81. ovoga Zakona, na način predviđen člankom 84. točkom 1. ovoga Zakona.

(6) Trgovac nema pravo zahtijevati od potrošača plaćanje cijene dijela usluge koja je ispunjena prije jednostranog raskida ugovora iz članka 87. ovoga Zakona, ako je usluga pružena suprotno odredbi članka 89. stavka 1. ovoga Zakona.

(7) Raskine li potrošač ugovor na temelju članka 87. ovoga Zakona, trgovac je dužan bez odgađanja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana kad je trgovac ili od njega određena osoba obaviještena o raskidu ugovora, vratiti potrošaču sve što je na temelju tog ugovora od njega primio, umanjeno za iznos koji je trgovac ovlašten, na temelju stavka 3. ovoga članka, naplatiti od potrošača.

(8) Raskine li potrošač ugovor na temelju članka 87. ovoga Zakona, dužan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana odašiljanja obavijesti o raskidu, vratiti trgovcu ono što je od njega primio na temelju tog ugovora.

Utjecaj raskida potrošačkog ugovora o financijskoj usluzi na druge ugovore

Članak 91.

Iskoristi li potrošač svoje pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 87. ovoga Zakona, raskidom ugovora o financijskoj usluzi raskida se i svaki drugi ugovor koji je, na temelju ili u vezi s ugovorom o financijskoj usluzi, potrošač sklopio s trgovcem ili nekom drugom osobom koja je ugovor s potrošačem sklopila na temelju prethodnog sporazuma s trgovcem.

Postupanje protivno odredbama ovog odjeljka

Članak 92.

(1) Ako trgovac ne ispuni bilo koju obvezu predviđenu ovim odjeljkom, potrošač ima pravo raskinuti ugovor u bilo kojem trenutku.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, potrošač neće biti dužan nadoknaditi trgovcu štetu koju je ovaj zbog raskida pretrpio, niti mu platiti bilo koju drugu naknadu za raskid ugovora.

Teret dokaza

Članak 93.

(1) Trgovac je dužan dokazati da je ispunio svoju obvezu prethodnog obavještanja potrošača te da je potrošač pristao sklopiti ugovor, odnosno pristao na to da mu trgovac započne pružati ugovorenu uslugu prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 87. ovoga Zakona.

(2) Ugovorna odredba kojom je predviđeno da će teret dokaza u odnosu na činjenice navedene u stavku 1. ovoga članka biti na potrošaču, smatrat će se nepoštenom ugovornom odredbom, u smislu odredbi glave II. ovoga dijela Zakona.

Odgovarajuća primjena

Članak 94.

Odredbe članka 46. ovoga Zakona i zakona kojim se uređuju elektroničke komunikacije u dijelu koji se odnosi na neželjene elektroničke komunikacije na odgovarajući se način primjenjuju i na ugovore iz ovoga odjeljka.

Opći porezni zakon

(Narodne novine, broj 115/2016, 106/2018)

Primjena poreznih propisa

Članak 5.

U postupku oporezivanja primjenjuju se propisi koji su bili na snazi u vrijeme nastanka činjenica na kojima se temelji oporezivanje.

Zakon o porezu na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko osiguranja cestovnih vozila

(Narodne novine, broj 150/2002)

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom propisuje plaćanje poreza na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko osiguranja cestovnih vozila.

Članak 2.

Porez iz članka 1. ovoga Zakona prihod je državnog proračuna.

II. PREDMET OPOREZIVANJA

Članak 3.

Porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti plaća se na premije utvrđene ugovorom s društvom za osiguranje o obveznom osiguranju cestovnih motornih vozila, odnosno na premije utvrđene ugovorom s društvom za osiguranja za kasko osiguranje cestovnih vozila.

III. POREZNI OBVEZNIK

Članak 4.

Porezni obveznici su društva za osiguranje koja s pravnim i fizičkim osobama sklapaju ugovore i naplaćuju premije osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja cestovnih vozila izravno ili neizravno preko posrednika ili zastupnika.

IV. POREZNA OSNOVICA

Članak 5.

(1) Porezna osnovica za utvrđivanje poreza na premije osiguranja od automobilske odgovornosti je premija osiguranja koju društvo za osiguranje utvrđuje pravnoj ili fizičkoj osobi pri sklapanju ugovora o obveznom osiguranju cestovnih motornih vozila.

(2) Porezna osnovica za utvrđivanje poreza na premiju kasko osiguranja cestovnih vozila je premija osiguranja koju društvo za osiguranje utvrđuje pravnoj ili fizičkoj osobi pri sklapanju ugovora o kasko osiguranju cestovnih vozila.

V. POREZNA STOPA

Članak 6.

(1) Stopa poreza iznosi 15% od ugovorene premije osiguranja od automobilske odgovornosti.

(2) Stopa poreza iznosi 10% od ugovorene premije kasko osiguranja cestovnih vozila.

VI. POREZNA OSLOBODENJA

Članak 7.

Porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i porez na premije kasko osiguranja cestovnih vozila ne plaćaju diplomatska i konzularna predstavništva.

VII. NASTANAK POREZNE OBVEZE

Članak 8.

Obveza obračunavanja poreza na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i poreza na premije kasko osiguranja cestovnih vozila nastaje u trenutku sklapanja ugovora s pravnom ili fizičkom osobom.

VIII. PLAĆANJE

Članak 9.

Porezni obveznik iz članka 4. ovoga Zakona plaća porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i porez na premije kasko osiguranja cestovnih vozila u roku 30 dana od dana nastanka porezne obveze.

IX. POREZNI NADZOR

Članak 10.

Obračunavanje i plaćanje poreza na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i poreza na premije kasko osiguranja cestovnih vozila nadzire Porezna uprava.

X. OVLASTI MINISTRA FINANCIJA

Članak 11.

Ministar financija propisuje oblik i sadržaj evidencija o plaćanju poreza po ovome Zakonu.

XI. KAZNENE ODREDBE

Članak 12.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj porezni obveznik:

1. ako ne obračuna porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti, odnosno na premije kasko osiguranja cestovnih vozila (članak 4.),
2. ako na propisanu osnovicu ne primijeni propisanu poreznu stopu (članak 5. i 6.),
3. ako porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i porez na premije kasko osiguranja cestovnih vozila ne obračuna u propisanom roku (članak 8.),
4. ako porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i porez na premije kasko osiguranja cestovnih vozila ne uplati na propisani račun (članak 9.).

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. točke 1., 2., 3. i 4. kaznit će se i odgovorna osoba kod poreznog obveznika.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 13.

U žalbenom postupku, obnovi i prekršajnom postupku, pri utvrđivanju roka zastare te pri obračunavanju, plaćanju i povratu poreza primjenjuju se odredbe Općega poreznog zakona ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 14.

Danom početka primjene ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o porezu na premije osiguranja od automobilske odgovornosti (»Narodne novine«, br. 107/01.).

Članak 15.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama« a primjenjuje se od 1. siječnja 2003.

Zakon o tržištu kapitala

(Narodne novine, broj 65/18)

Pojmovi

Članak 3.

24. Financijski instrumenti su:

a) prenosivi vrijednosni papiri

b) instrumenti tržišta novca

c) udjeli u subjektima za zajednička ulaganja

d) izvedenice u koje se ubrajaju:

da) opcije (engl. options), budućnosnice (engl. futures), zamjene (engl. swaps), kamatni unaprijedni ugovori (engl. forward rate agreements) i svi drugi ugovori o izvedenicama koji se odnose na vrijednosne papire, valute, kamatne stope ili prinose, emisijske jedinice ili druge izvedene instrumente financijske indekse ili financijske mjerne veličine koje se mogu namiriti fizički ili u novcu

db) opcije, budućnosnice, zamjene, unaprijedni ugovori i svi drugi ugovori o izvedenicama koji se odnose na robu, a moraju se namiriti u novcu ili se mogu namiriti u novcu na zahtjev jedne ugovorne strane, osim zbog povrede ili drugog razloga za raskid ugovora

dc) opcije, budućnosnice, zamjene i bilo koji drugi ugovori o izvedenicama koji se odnose na robu, a mogu se namiriti fizički, pod uvjetom da se njima trguje na uređenom tržištu, multilateralnoj trgovinskoj platformi (MTP) ili organiziranoj trgovinskoj platformi (OTP), osim onih koji se odnose na veleprodajne energetske proizvode kojima se trguje na organiziranoj trgovinskoj platformi i koji se moraju namiriti fizički u skladu s uvjetima iz članka 5. Uredbe (EU) br. 2017/565

dd) opcije, budućnosnice, zamjene, unaprijedni ugovori i bilo koji drugi ugovori o izvedenicama koji se odnose na robu, a mogu se namiriti fizički, ako nisu navedeni u trećoj podtočki ove točke i ako nemaju komercijalnu namjenu, koji imaju obilježja drugih izvedenih financijskih instrumenata

de) izvedeni instrumenti za prijenos kreditnog rizika

df) financijski ugovori za razlike (engl. financial contracts for differences)

dg) opcije, budućnosnice, zamjene, kamatni unaprijedni ugovori i bilo koji drugi ugovori o izvedenicama koji se odnose na klimatske varijable, vozarine, stope inflacije ili druge službene ekonomske statističke podatke, a moraju se namiriti u novcu ili se mogu namiriti u novcu na zahtjev jedne ugovorne strane, osim zbog povrede ili drugog razloga za raskid ugovora, kao i bilo koji drugi ugovori o izvedenicama koji se odnose na imovinu, prava, obveze, indekse i mjerne veličine koje nisu navedene u ovoj točki, a koji imaju obilježja drugih izvedenih financijskih instrumenata, uzimajući u obzir, među ostalim, trguje li se njima na uređenom tržištu, multilateralnoj trgovinskoj platformi ili organiziranoj trgovinskoj platformi

dh) emisijske jedinice koje se sastoje od bilo kojih jedinica priznatih za usklađenost sa zahtjevima zakona kojim se uređuje zaštita okoliša (sustav trgovanja emisijama)

96. prenosivi vrijednosni papiri su one vrste vrijednosnih papira koji su prenosivi na tržištu kapitala, kao što su:

a) dionice i drugi ekvivalentni vrijednosni papiri koji predstavljaju udio u kapitalu ili članskim pravima u društvu ili drugom subjektu te potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima za dionice

b) obveznice i drugi oblici sekuritiziranog duga, uključujući i potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima za takve vrijednosne papire

c) svi ostali vrijednosni papiri koji daju pravo na stjecanje ili prodaju prenosivih vrijednosnih papira ili koji se namiruju u novcu pozivanjem na prenosive vrijednosne papire, valute, kamatne stope ili prinose, robu ili druge indekse ili mjerne veličine
Instrumenti plaćanja ne smatraju se prenosivim vrijednosnim papirima u smislu ove točke ovoga članka.

Zakon o porezu na dohodak

(Narodne novine, broj 115/2016, 106/2018)

POGLAVLJE VI.

PRIMICI KOJI SE NE SMATRAJU DOHOTKOM

Članak 8.

(1) Dohotkom se ne smatraju:

1. izravne uplate premije osiguranja za dokup dijela doživotne mirovine određene prema zakonu kojim se uređuje mirovinsko osiguranje koji bi osiguranik ostvario da je navršio određenu starosnu dob i/ili određeni mirovinski staž, a koje se određuju i isplaćuju u mjesečnim obrocima, kao dokupljena mirovina

2. obiteljske mirovine i invalidnine koje djeca ostvaruju nakon smrti roditelja prema zakonu kojim se uređuje mirovinsko osiguranje i zakonu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

3. državne nagrade ustanovljene propisima koje donosi Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske, nagrade jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisane statutom tih jedinica i novčane nagrade za osvojenu medalju na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama i olimpijskim igrama gluhih te svjetskim i europskim prvenstvima planirane za te namjene u državnom proračunu Republike Hrvatske i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili

4. primici koje fizičke osobe ostvaruju po osnovi darovanja pravnih i fizičkih osoba, a za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala te troškove prijevoza i smještaja u zdravstvene ustanove), rješavanje kojih nije plaćeno obveznim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, a pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na žiroračun primatelja dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava.

(2) Dohotkom se ne smatraju niti:

1. primici po posebnim propisima:

a) potpore zbog zbrinjavanja ratnih invalida i članova obitelji smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

b) socijalne potpore

c) doplatak za djecu i novčani primici za opremu novorođenog djeteta. Dohotkom se ne smatraju primici po osnovi potpora za novorođenče, odnosno potpora za opremu novorođenog djeteta koje isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica

d) primici osoba s invaliditetom, osim plaća i mirovina

e) potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog elementarnih nepogoda

2. potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog ratnih događaja

3. nasljedstva i darovi, osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno

4. primici od otuđenja osobne imovine, osim imovine iz članka 59. ovoga Zakona

5. odštete koje nisu u svezi s gospodarskom djelatnošću. Pod odštetom se smatraju i isplate po osnovi osiguranja stvari, odgovornosti i imovine

6. primici ostvareni na nagradnim natječajima ili natjecanjima, raspisanim pod jednakim uvjetima uz mogućnost sudjelovanja svih osoba i dozvoljenim igrama na sreću prema posebnom zakonu

7. novčani dodaci uz mirovinu koje umirovljenicima isplaćuju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica, te jednokratni novčani dodaci koji se isplaćuju uz mirovine na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske ili na temelju posebnog propisa

8. jednokratne potpore koje djeci u slučaju smrti roditelja isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju svojih općih akata te pravne i fizičke osobe

9. pomoći i potpore koje neprofitne organizacije isplaćuju svim svojim članovima pod istim uvjetima iz sredstava prikupljenih članarinama koja nisu ostvarena obavljanjem djelatnosti koja podliježe obvezi plaćanja poreza na dobit, a temeljem statuta i odluka nadležnih tijela neprofitnih organizacija, uz uvjet da se za isplaćene primitke ne traži niti ne daje protučinidba odnosno da se ne radi o primicima iz članka 5. ovoga Zakona

10. udžbenici, radne bilježnice i bilježnice koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daju učenicima osnovnih i srednjih škola na redovitom školovanju odnosno

novčane naknade koje isplaćuju za te svrhe na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica i/ili

11. formalni i neformalni programi obrazovanja nezaposlenih osoba i drugih socijalno ugroženih skupina koje bez naplate organiziraju pravne i/ili fizičke osobe, a koji se financiraju iz državnog proračuna i/ili proračuna lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili iz fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova.

(3) Dohotkom se ne smatraju niti primici po osnovi ugovora o osiguranju života i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja.

(4) Ako su primici iz stavaka 2. i 3. ovoga članka u svezi s ostvarivanjem dohotka iz članka 5. stavka 2. ovoga Zakona, smatraju se oporezivim dohotkom.

(5) Dohotkom se u smislu ovoga Zakona ne smatraju primici koji se ostvaruju u okviru djelatnosti koja se oporezuje prema zakonu kojim se uređuje porez na dobit.

Primici po osnovi nesamostalnog rada

Članak 21.

(1) Primicima po osnovi nesamostalnog rada (plaćom) smatraju se:

1. svi primici koje poslodavac u novcu ili u naravi isplaćuje ili daje radniku po osnovi radnog odnosa, prema propisima koji uređuju radni odnos, a to su:

a) plaća koju poslodavac isplaćuje radnicima u svezi sa sadašnjim radom, prijašnjim radom po osnovi prijašnjeg radnog odnosa bez obzira na sadašnji status te osobe - umirovljenik ili neki drugi status, i to ako se radi o plaći za rad koji je obavljen za vrijeme radnog odnosa i mozebitne druge isplate na koje je radnik imao pravo u vrijeme toga radnog odnosa neovisno kada je u toj godini prestao radni odnos, odnosno raskinut ugovor o radu ili budućim radom po osnovi sadašnjeg radnog odnosa

b) primici po osnovi naknada, potpora, nagrada i drugog, koje poslodavac isplaćuje ili daje radnicima iznad propisanih iznosa

c) plaća koju radniku umjesto poslodavca isplati druga osoba

d) naknada članu uprave i/ili izvršnom direktoru koji kao radnik u radnom odnosu obavlja određene poslove za poslodavca sukladno zakonu kojim se uređuju radni odnosi

e) premije osiguranja koje poslodavci plaćaju za svoje radnike po osnovi životnog osiguranja, dopunskog, dodatnog i privatnoga zdravstvenog osiguranja, dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja iznad propisanog iznosa i osiguranja njihove imovine

f) svi drugi primici koje poslodavac isplaćuje ili daje radniku vezano uz radni odnos i odnos poslodavca i radnika bez obzira na oblik i način isplate ili temelja za isplatu, osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno

2. poduzetnička plaća koja ulazi u rashod pri utvrđivanju poreza na dobit

3. primici (plaća) fizičkih osoba izaslanih na rad u Republiku Hrvatsku po nalogu inozemnog poslodavca u tuzemna društva za rad u tim društvima

4. primici (plaća) članova predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji im se isplaćuju za rad u tim tijelima i jedinicama i/ili

5. naknade plaće osobama koje pružaju njegu i pomoć hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata I. skupine, prema posebnom propisu.

(2) Primicima po osnovi nesamostalnog rada smatraju se i:

1. mirovine ostvarene na temelju prijašnjih uplata doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje
2. mirovine koje isplaćuju osiguravatelji na temelju prijašnjih uplata poslodavca za dokup dijela mirovine svojim radnicima u vrijeme njihovog umirovljenja, ako su te uplate bile oslobođene oporezivanja
3. mirovine koje se isplaćuju poduzetnicima koji su obavljali samostalnu djelatnost, poduzetnicima koji su plaćali porez na dobit i drugim osobama na temelju prijašnjih uplata doprinosa u propisano obvezno osiguranje, a koji su bili porezno dopustivi izdatak ili rashod i/ili
4. mirovine rezidenata ostvarene u inozemstvu.

(3) Primicima u naravi smatraju se korištenje zgrada, prometnih sredstava, povoljnije kamate pri odobravanju kredita i druge pogodnosti koje poslodavci i isplatitelji primitka, odnosno plaće iz stavaka 1. i 2. ovoga članka daju radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka. Primitkom po osnovi povoljnijih kamata smatra se razlika između ugovorene niže i stope kamate od 2% godišnje, osim kamata po kreditima koji se daju ili subvencioniraju iz proračuna, ali ne radnicima uprave.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, primicima od nesamostalnog rada (plaćom) ne smatraju se primici koje poslodavci i isplatitelji tih primitaka isplaćuju svojim radnicima i drugim fizičkim osobama koje ostvaruju primitke (plaću), i to:

1. primici po osnovi autorskih naknada pod uvjetom da se autorske naknade isplaćuju na temelju ugovora o autorskim pravima i srodnim pravima sklopljenih između poslodavca/isplatitelja primitaka od nesamostalnog rada (plaće) i tih osoba za autorsko djelo i drugim uvjetima u skladu s propisima koji uređuju autorska i srodna prava te pod uvjetom da autorsko djelo nije stvoreno radom u radnom odnosu izvršavajući svoje obveze prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu
2. primici po osnovi rada članova skupština i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih odbora, upravnih vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba, pod uvjetom da radnik istodobno nije član uprave ili izvršni direktor kod poslodavca ili isplatitelja te da je primitak ostvaren temeljem rada predstavnika radnika u organu poslodavca sukladno odredbama zakona kojim se uređuju radni odnosi i drugih posebnih propisa i/ili
3. primici u naravi po osnovi dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica po povoljnijim uvjetima koje poslodavci i isplatitelji primitka odnosno plaće iz stavaka 1. i 2. ovoga članka daju radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

(5) Primici iz stavka 4. ovoga članka smatraju se drugim dohotkom prema članku 39. ovoga Zakona, osim primitaka iz stavka 4. točke 3. ovoga članka koji se smatraju dohotkom od kapitala iz članka 68. stavka 2. ovoga Zakona.

(6) Radnicima, u smislu stavka 1. točke 1. ovoga članka, smatraju se i službenici, namještenici i druge osobe koje su u radnom odnosu, prema propisima koji uređuju radni odnos.

Primici koji se ne smatraju primicima od nesamostalnog rada

Članak 22.

(1) Primicima od nesamostalnog rada ne smatraju se primici koje poslodavac i isplatitelj primitka odnosno, plaće omogućuje radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona, te fizičkim osobama koje se stručno osposobljavaju za rad bez zasnivanja radnog odnosa u interesu obavljanja djelatnosti poslodavca i isplatitelja primitka, odnosno plaće, i to:

1. uređenje i opremanje radnih prostora i prostora za odmor i prehranu
2. posebna radna odjeća obilježena nazivom ili znakom poslodavca ili isplatitelja primitka, odnosno plaće, u skladu s posebnim propisima o zaštiti na radu te odjeća određena prema posebnim pravilima poslodavca
3. obvezni liječnički pregledi prema posebnim propisima
4. sistematski kontrolni liječnički pregledi ako su omogućeni svim radnicima i fizičkim osobama koje ostvaruju primitke iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona
5. obrazovanje i izobrazba koje su u svezi s djelatnosti poslodavca i isplatitelja primitka, odnosno, plaće i/ili
6. članarine po osnovi članstva u strukovnim komorama koje je, prema posebnim propisima, obvezno za radnike pri obavljanju određenih poslova za poslodavaca i isplatitelja primitka, odnosno plaće.

(2) Primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se iznosi koje isplaćuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, i to:

1. naknada plaće hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata prema posebnom zakonu od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju, za vrijeme profesionalne rehabilitacije i od završene profesionalne rehabilitacije do zaposlenja, a najduže 12 mjeseci od dana završetka profesionalne rehabilitacije
2. zaštitni dodatak uz mirovinu planiran u državnom proračunu ili proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
3. novčana naknada zbog tjelesnog oštećenja
4. doplatak za pomoć i njegu druge osobe
5. naknada plaće invalidu rada s pravom na profesionalnu rehabilitaciju, od dana nastanka invalidnosti do najduže 24 mjeseca od dana završetka profesionalne rehabilitacije i/ili
6. dodatak na mirovinu isplaćen sukladno Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju («Narodne novine», br. 79/07. i 114/11.) koji korisniku mirovine pripada za razdoblje do 31. prosinca 2011.

(3) Ako poslodavac i isplatitelj primitka, odnosno plaće i mirovine iz članka 21. ovoga Zakona isplaćuje radniku i fizičkim osobama te umirovljenicima plaću ili mirovinu po sudskoj presudi, sudskoj nagodbi ili izvansudskoj nagodbi, propisane zatezne kamate isplaćene po toj osnovi ne smatraju se primitkom od nesamostalnog rada i ne podliježu oporezivanju. Primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se niti zatezne kamate isplaćene na temelju

arbitražnih odluka u skladu s posebnim propisom, zatezne kamate isplaćene prema rješenju službeničkih sudova te zatezne kamate isplaćene na temelju nagodbi sklopljenih u postupcima za mirno rješenje spora do visine zakonske stope zateznih kamata.

Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima

(Narodne novine, broj 22/2014, 29/2018, 115/2018)

DIO III.

PONUĐA MIROVINSKIH PROGRAMA

Osobe ovlaštene za ponudu mirovinskih programa

Članak 120.

(1) Ponudu mirovinskih programa, osim Društva, mogu obavljati i druge osobe u Republici Hrvatskoj, na temelju ugovora o poslovnoj suradnji, kada im je to dopušteno odredbama ovoga Zakona ili drugog zakona.

(2) Odredbe ovoga dijela Zakona na odgovarajući način primjenjuju se i na institucije za strukovno mirovinsko osiguranje iz druge države članice kada u skladu s odredbama ovoga Zakona nude mirovinski program u Republici Hrvatskoj.

Status osoba ovlaštenih za ponudu mirovinskih programa

Članak 121.

(1) U ponudi mirovinskih programa osobe iz članka 120. ovoga Zakona nastupaju kao prodajni zastupnici Društva na temelju pisanog ugovora sklopljenog s Društvom.

(2) Društvo je dužno obavijestiti Agenciju o svakom sklopljenom ugovoru iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Agencija će pravilnikom propisati način i rokove dostavljanja obavijesti iz stavka 2. ovoga članka.

Zabrana ponude mirovinskih programa

Članak 122.

(1) Osobe iz članka 120. ovoga Zakona ne smiju nuditi mirovinske programe u vremenu u kojem im je Agencija, Hrvatska narodna banka, odnosno drugo nadležno tijelo oduzelo odobrenje za rad, u skladu s posebnim propisima.

(2) O ukidanju rješenja o odobrenju za rad mora se bez odgode obavijestiti Društvo s kojim je sklopljen ugovor o obavljanju poslova ponude mirovinskih programa.

(3) Agencija će pravilnikom propisati uvjete koje moraju ispunjavati osobe iz članka 120. ovoga Zakona, kao i fizičke osobe koje u tim pravnim osobama nude mirovinske programe, uvjete vezane uz način njihova poslovanja te uvjete vezane uz izvještavanje o ponudi mirovinskih programa.

Dužnosti osoba ovlaštenih za ponudu mirovinskih programa

Članak 123.

Osobe iz članka 120. ovoga Zakona ovlaštene za ponudu mirovinskih programa dužne su:

1. osigurati potencijalnim korisnicima mirovine dostupnost svih relevantnih dokumenata i podataka
2. pravodobno prosljeđivati Društvu prikupljene zahtjeve za sklapanje ugovora o mirovinama
3. u oglašavanju Društva koristiti se isključivo promidžbenim sadržajem koji odobri Društvo
4. ne davati lažne podatke ili podatke koji korisnike mirovine mogu dovesti u zabludu o stanju Društva, ne prešućivati bitne činjenice niti davati netočne navode o Društvu, njegovim ciljevima ulaganja, povezanim rizicima, prinosima ili bilo kojem drugom pitanju ili sadržaju vezanom uz Društvo, niti davati druge navode koji nisu u skladu s financijskim izvještajima Društva
5. odgovarati Društvu za greške ili propuste svojih zaposlenika te svako nepridržavanje ovoga Zakona i drugih propisa
6. upoznati potencijalnog korisnika mirovine o isplaćenom iznosu naknade koju mu Društvo isplaćuje te o naknadama koje korisnici mirovina plaćaju Društvu na temelju ugovora o mirovinama
7. upoznati potencijalnog korisnika mirovine da nudi mirovinske programe isplate mirovina samo za naznačeno Društvo ili da nudi mirovinske programe za više Društava
8. u svako doba postupati u skladu s ovim Zakonom i mjerodavnim propisima.

Naknada za rad osobama ovlaštenim za ponudu mirovinskih programa

Članak 124.

Osobe iz članka 120. ovoga Zakona primaju naknadu za rad isključivo od Društva.

Zakon o kreditnim institucijama

(Narodne novine, broj 159/2013, 19/2015, 102/2015, 15/2018, 70/2019)

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju:

- 1) uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada kreditnih institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj te supervizija njihova poslovanja
- 2) uvjeti pod kojima pravne osobe sa sjedištem izvan Republike Hrvatske mogu pružati bankovne i/ili financijske usluge u Republici Hrvatskoj i
- 3) javna objava od strane Hrvatske narodne banke na području bonitetne regulative i supervizije kreditnih institucija.

Kreditna institucija

Članak 5.

(1) Kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj može se, pod uvjetima utvrđenima ovim Zakonom, osnovati kao banka, štedna banka ili stambena štedionica.

(2) Pojam »kreditna institucija« koji ne sadrži dodatak »iz države članice« ili »iz treće zemlje«, u smislu ovoga Zakona, odnosi se na kreditnu instituciju sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za rad. Iznimno, pojam »kreditna institucija«, u smislu ove glave, upotrebljava se za svaku kreditnu instituciju neovisno o državi u kojoj se nalazi njezino sjedište. Pojam »kreditna institucija kći«, u smislu glave XXII. Supervizija na konsolidiranoj osnovi, upotrebljava se za svaku kreditnu instituciju koja ima položaj kreditne institucije kćeri neovisno o državi u kojoj kreditna institucija ima sjedište.

Uporaba naziva u pravnom prometu

Članak 6.

(1) Riječi »kreditna institucija« i »banka« ili izvedenice tih riječi ako su one sadržane u nazivu tvrtke, može upisati u sudski registar ili upotrebljavati u pravnom prometu samo:

- 1) pravna osoba koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za rad kao banka
- 2) kreditna institucija koja pruža usluge na temelju članka 85. ili članka 89. ovoga Zakona
- 3) kreditna institucija iz članka 87. ovoga Zakona

4) članica grupe kreditnih institucija i

5) predstavništvo kreditne institucije iz treće zemlje za obavljanje poslova na području Republike Hrvatske.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, riječi: »kreditna institucija« i »banka« ili izvedenice tih riječi ako su one sadržane u nazivu tvrtke, može upisati u sudski registar i upotrebljavati u pravnom prometu i druga pravna osoba ako je to drugim zakonom dopušteno.

(3) Pravna osoba koja je dobila odobrenje za rad kao banka propisano ovim Zakonom, može riječ: »štedionica« ili izvedenicu te riječi ako je ona sadržana u nazivu tvrtke upisati u sudski registar i upotrebljavati u pravnom prometu.

(4) Kreditna institucija iz druge države članice može u Republici Hrvatskoj upotrebljavati isti naziv tvrtke kojim se koristi u matičnoj državi članici. Iznimno, kada u Republici Hrvatskoj posluje kreditna institucija s istim ili sličnim nazivom, Hrvatska narodna banka može zatražiti od kreditne institucije iz druge države članice da se naziv tvrtke dopuni radi razlikovanja.

Bankovne usluge

Članak 7.

(1) Bankovne usluge su primanje depozita ili drugih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita iz tih sredstava, a za svoj račun.

(2) Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, depozitom se smatra novčani polog na način definiran Zakonom o obveznim odnosima.

(3) U smislu ovoga Zakona, pod primanjem depozita ili drugih povratnih sredstava od javnosti iz stavka 1. ovoga članka ne smatraju se:

1) primici institucije za elektronički novac u obliku uplata koje se odmah zamjenjuju za elektronički novac

2) primici Republike Hrvatske i drugih država članica, jedinica regionalne ili lokalne uprave Republike Hrvatske i drugih država članica ili javnog međunarodnog tijela u kojem su jedna ili više država članica članice

3) primici u obliku depozita koje kreditna unija primi od svojih Članova

4) primici članarina, dobrovoljnih priloga i sličnih nepovratnih sredstava udruga

5) primici od izdavanja dužničkih vrijednosnih papira pravne osobe koja nije kreditna institucija kojima ona financira obavljanje svoje osnovne djelatnosti, a pod uvjetom da njezina osnovna djelatnost nije odobravanje zajmova ili

6) primici novčanih sredstava koje institucija za platni promet primi od korisnika platnih usluga radi pružanja platnih usluga u skladu s posebnim zakonom.

Osnovne i dodatne financijske usluge

Članak 8.

(1) U smislu ovoga Zakona, osnovne financijske usluge jesu:

- 1) primanje depozita ili drugih povratnih sredstava
- 2) odobravanje kredita i zajmova, uključujući potrošačke kredite i zajmove te hipotekarne kredite i zajmove ako je to dopušteno posebnim zakonom, i financiranje komercijalnih poslova, uključujući izvozno financiranje na osnovi otkupa s diskontom i bez regresa dugoročnih nedospjelih potraživanja osiguranih financijskim instrumentima (engl. forfeiting)
- 3) otkup potraživanja s regresom ili bez njega (engl. factoring)
- 4) financijski najam (engl. leasing)
- 5) izdavanje garancija ili drugih jamstava
- 6) trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta:
 - instrumentima tržišta novca
 - prenosivim vrijednosnim papirima
 - stranim sredstvima plaćanja, uključujući mjenjačke poslove
 - financijskim ročnicama i opcijama
 - valutnim i kamatnim instrumentima
- 7) platne usluge u skladu s posebnim zakonima
- 8) usluge vezane uz poslove kreditiranja, npr. prikupljanje podataka, izrada analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti pravnih i fizičkih osoba koje samostalno obavljaju djelatnost
- 9) izdavanje drugih instrumenata plaćanja i upravljanje njima ako se pružanje tih usluga ne smatra pružanjem usluga u smislu točke 7. ovoga stavka, a u skladu s posebnim zakonom,
- 10) iznajmljivanje sefova
- 11) posredovanje pri sklapanju poslova na novčanom tržištu
- 12) sudjelovanje u izdavanju financijskih instrumenata i pružanje usluga vezanih uz izdavanje financijskih instrumenata u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala
- 13) upravljanje imovinom klijenata i savjetovanje u vezi s tim
- 14) poslovi skrbništva nad financijskim instrumentima i usluge vezane uz skrbništvo nad financijskim instrumentima u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala
- 15) savjetovanje pravnih osoba glede strukture kapitala, poslovne strategije i sličnih pitanja te pružanje usluga koje se odnose na poslovna spajanja i stjecanje dionica i poslovnih udjela u drugim društvima
- 16) izdavanje elektroničkog novca i
- 17) investicijske i pomoćne usluge i aktivnosti propisane posebnim zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, a koje nisu uključene u usluge iz točaka 1. do 16. ovoga stavka.

(2) U smislu ovoga Zakona, dodatne financijske usluge jesu:

- 1) poslovi vezani uz prodaju polica osiguranja u skladu s propisima kojima se uređuje osiguranje
- 2) pružanje usluga upravljanja platnim sustavima u skladu s odredbama posebnog zakona
- 3) druge usluge koje kreditna institucija može pružati u skladu s odredbama posebnog zakona
- 4) trgovanje zlatom
- 5) usluge dostave podataka u skladu s propisima kojima se uređuje tržište kapitala i
- 6) druge usluge ili poslovi koji s obzirom na način pružanja i rizik kojem je kreditna institucija izložena, imaju slične karakteristike kao i osnovne financijske usluge iz stavka 1. ovoga članka, a navedene su u odobrenju za rad kreditne institucije.

Uzajamno priznate usluge

Članak 9.

(1) U smislu ovoga Zakona, uzajamno priznate usluge jesu:

- 1) uzajamno priznate bankovne usluge i
- 2) uzajamno priznate financijske usluge.

(2) Uzajamno priznatim bankovnim uslugama smatraju se usluge iz članka 7. ovoga Zakona.

(3) Uzajamno priznatim financijskim uslugama smatraju se usluge iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona.

Oglašavanje

Članak 10.

Kreditna institucija sa sjedištem u drugoj državi članici može na području Republike Hrvatske oglašavati svoje usluge uz poštivanje propisa Republike Hrvatske donesenih u području oglašavanja i donesenih radi zaštite općeg dobra.

Nadležnost Hrvatske narodne banke

Članak 11.

(1) Hrvatska narodna banka nadležna je za nadzor nad primjenom odredbi ovoga Zakona.

(2) Hrvatska narodna banka je imenovano tijelo u smislu članka 458. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu koji se tiče propisivanja mjera za ograničavanje sistemskog rizika koje se odnose na kreditne institucije.

(3) Hrvatska narodna banka je u smislu ovoga Zakona i Uredbe (EU) br. 575/2013 nadležno tijelo za kreditne institucije.

Bliska suradnja

Članak 11.a

članak 11.a. prestaje važiti danom raskida bliske suradnje sukladno članku 7. Uredbe (EU) br. 1024/2013 ili danom kada Republika Hrvatska prestane, prema članku 139. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, biti država članica s odstupanjem sukladno članku 140. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

(1) Sukladno članku 7. stavku 2. Uredbe br. 1024/2013 od dana primjene odluke o uspostavi bliske suradnje koja je objavljena u Službenom listu Europske unije, Hrvatska narodna banka izvršavat će sve smjernice ili zahtjeve Europske središnje banke i donijet će sve mjere koje se odnose na kreditne institucije, a koje zatraži Europska središnja banka.

(2) Pravni akti koje je donijela Europska središnja banka na temelju Uredbe (EU) br.1024/2013 izravno se primjenjuju u Republici Hrvatskoj.

(3) Kada Europska središnja banka izvršava svoje supervizorske zadatke iz članka 4. i 5. Uredbe (EU) br. 1024/2013, Hrvatska narodna banka pri obavljanju svojih supervizorskih zadataka i izvršavanju svojih supervizorskih ovlasti ili ovlasti imenovanog tijela u skladu s ovim Zakonom i Uredbom (EU) br. 575/2013 donosi odluke u skladu s uputama, zahtjevima i smjernicama, koje joj je sukladno članku 7. Uredbe (EU) br. 1024/2013 uputila Europska središnja banka.

(4) Kada Europska središnja banka izvršava svoje supervizorske zadatke iz članka 4. stavaka 1. i 2. Uredbe (EU) br. 1024/2013 u odnosu na značajne nadzirane subjekte i značajne nadzirane grupe, Hrvatska narodna banka u obavljanju svojih supervizorskih zadataka i izvršavanju svojih supervizorskih ovlasti u skladu s ovim Zakonom i Uredbom (EU) br. 575/2013 donosi odluke samo na zahtjev i u skladu s posebnim uputama, smjernicama, zahtjevima i mjerama Europske središnje banke.

(5) Kada Europska središnja banka izvršava svoje supervizorske zadatke iz članka 4. stavka 1. podstavka a) i c) Uredbe (EU) br. 1024/2013 u odnosu na manje značajne nadzirane subjekte i manje značajne nadzirane grupe, Hrvatska narodna banka u obavljanju svojih supervizorskih zadataka i izvršavanju svojih supervizorskih ovlasti u skladu s ovim Zakonom i Uredbom (EU) br. 575/2013 donosi odluke samo na zahtjev i u skladu s posebnim uputama, smjernicama, zahtjevima i mjerama Europske središnje banke, osim ako drugačije nije uređeno Uredbom (EU) 1024/2013 ili pravnim aktima Europske središnje banke.

(6) Kada Europska središnja banka izvršava svoje zadatke iz članka 4. stavka 1. podstavaka b), d) do g) i i) Uredbe (EU) br. 1024/2013 u odnosu na manje značajne nadzirane subjekte i manje značajne nadzirane grupe, Hrvatska narodna banka pri obavljanju svojih supervizorskih zadataka i izvršavanju svojih supervizorskih ovlasti u skladu s ovim Zakonom i Uredbom (EU) br. 575/2013 donosi odluke na zahtjev i u skladu s uputama, smjernicama, zahtjevima i mjerama Europske središnje banke.

(7) Kada Europska središnja banka izvršava svoje zadatke iz članka 5. Uredbe (EU) br. 1024/2013, Hrvatska narodna banka pri obavljanju svojih ovlasti makrobonitetnog tijela u skladu s ovim Zakonom i Uredbom (EU) br. 575/2013 donosi odluke u skladu s uputama, zahtjevima i smjernicama Europske središnje banke uskladu s člankom 7. Uredbe (EU) br. 1024/2013.

(8) Kada Hrvatska narodna banka djeluje kao imenovano tijelo za potrebe članka 458. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili usvaja druge mjere koje su usmjerene na rješavanje sistemskog ili drugog makrobonitetnog rizika sukladno postupcima utvrđenim u Uredbi (EU) br. 575/2013 ili ovom Zakonu, a u slučajevima koji su posebno utvrđenim mjerodavnim pravom Europske unije u dijelu usvajanja mjera kojima se ograničava sistemski rizik, kada Europska središnja banka izvršava svoje ovlasti i zadatke iz članka 5. Uredbe (EU) br. 1024/2013 Hrvatska narodna banka će sukladno članku 7. Uredbe (EU) br. 1024/2013 postupiti u skladu s uputom Europske središnje banke.

(9) Kada Hrvatska narodna banka postupi u skladu s člankom 7. stavkom 8. Uredbe (EU) 1024/2013, Hrvatska narodna banka može predložiti Vladi Republike Hrvatske da podnese zahtjev Europskoj središnjoj banci za raskid bliske suradnje s trenutačnim učinkom.

(10) Vlada Republike Hrvatske će bez odgađanja obavijestiti Hrvatsku narodnu banku o tome da je uputila zahtjev iz stavka 9. ovoga članka.

(11) Nakon raskida bliske suradnje pravni akti Europske središnje banke doneseni na temelju Uredbe (EU) br. 1024/2013 prestaju se primjenjivati u Republici Hrvatskoj, a Hrvatska narodna banka o tome će obavijestiti nadzirane subjekte i nadzirane grupe.

(12) Kada Upravno vijeće Europske središnje banke obavijesti Hrvatsku narodnu banku da je potvrdilo prigovor na potpuni nacrt odluke Nadzornog odbora, Hrvatska narodna banka može u roku od pet dana od dana kada je o tome obaviještena obavijestiti Europsku središnju banku da je neće obvezivati bilo koja odluka koja se donosi na temelju izmijenjenog početnog potpunog nacrta odluke, a na koji je Upravno vijeće Europske središnje banke podnijelo prigovor.

(13) Hrvatska narodna banka o okolnostima iz stavka 12. ovoga članka bez odgađanja obavještava Vladu Republike Hrvatske.

Provedba sveobuhvatne procjene od strane Europske središnje banke

Članak 11.b

čl. 11. b. prestaje važiti na dan primjene Odluke o bliskoj suradnji koja će se objaviti u Službenom listu Europske unije

(1) Radi uspostave bliske suradnje sukladno članku 7. Uredbe (EU) br.1024/2013 Hrvatske narodne banke s Europskom središnjom bankom, a kako bi Europskoj središnjoj banci ili osobi koju ovlasti Europska središnja banka osigurali provedbu sveobuhvatne procjene iz članka 7. stavka 2. podstavka b) Uredbe (EU) br.1024/2013, osobe iz članka 179. stavka 2. ovoga Zakona dužne su Europskoj središnjoj banci ili osobi koju ovlasti Europska središnja banka dati sve potrebne informacije.

(2) Za potrebe provedbe sveobuhvatne procjene iz stavka 1. ovoga članka Europska središnja banka ili osoba koju ovlasti Europska središnja banka može:

1) zatražiti od osoba iz članka 179. stavka 2. ovoga Zakona dostavljanje dokumentacije

2) obaviti pregled poslovnih knjiga i dokumentacije od osoba iz članka 179. stavka 2. ovoga Zakona, uključujući pribavljanje preslika

3) zatražiti pisana i usmena objašnjenja od osoba iz članka 179. stavka 2. ovoga Zakona, kao i od njihovih radnika

4) obaviti razgovore za potrebe prikupljanja informacija s bilo kojom osobom za koju ocijeni da ima relevantna saznanja, uz uvjet njezina izričitog pristanka.

(3) Dostavljanje informacija iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne smatra se odavanjem poslovne ili bankovne tajne.

Neposredno pružanje usluga

Članak 12.

(1) U smislu ovoga Zakona, smatra se da institucija iz države članice neposredno pruža uzajamno priznate usluge na području druge države članice:

1) ako na području te druge države sklapa pravne poslove kojima je predmet jedna ili više uzajamno priznatih usluga ili

2) ako na području te druge države fizičkoj ili pravnoj osobi koja ima prebivalište ili boravište, odnosno sjedište na području te države, ponudi takvu uslugu preko svojih zastupnika, posrednika ili nekim drugim putem.

(2) U smislu ovoga Zakona, smatra se da institucija privremeno neposredno pruža usluge na području Republike Hrvatske ako uzajamno priznate usluge ne pruža redovito, učestalo ili kontinuirano.

Država članica i treća zemlja

Članak 13.

(1) Državom članicom, u smislu ovoga Zakona, smatra se država članica Europske unije i država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru (SL, L 1, 3. 1. 1994.).

(2) Trećom zemljom, u smislu ovoga Zakona, smatra se strana država koja nije država članica.

Predstavništvo kreditne institucije

Članak 14.

Predstavništvo kreditne institucije, u smislu ovoga Zakona, pravno je ovisni dio kreditne institucije koji može obavljati samo poslove istraživanja tržišta, predstavljanja te promidžbe i informiranja o kreditnoj instituciji koja ga je osnovala.

Društva povezana zajedničkim vođenjem

Članak 15.

(1) Društva povezana zajedničkim vođenjem jesu društva koja nisu povezana na način iz članka 3. točke 27. ovoga Zakona, ali su povezana na jedan od sljedećih načina:

1) društva su ravnopravna i spojena zajedničkim vođenjem u skladu sa sklopljenim ugovorom ili odredbama statuta

2) kontrolira ih ista treća osoba ili

3) većina su članova uprava ili nadzornih odbora tih društava iste osobe.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, Hrvatska narodna banka rješenjem će odrediti način provođenja konsolidacije.

Zajedničko djelovanje

Članak 16.

(1) Osobe koje djeluju zajednički jesu fizičke ili pravne osobe koje međusobno surađuju na temelju sporazuma, izričitoga ili prešutnoga, usmenoga ili pisanoga, čiji je cilj stjecanje dionica s pravom glasa ili usklađeno ostvarivanje prava glasa ili drugih prava iz dionica.

(2) Smatra se da zajednički djeluju:

1) dioničari koji postignu sporazum o pitanjima korporativnog upravljanja kojim se korporativno upravljanje kreditnom institucijom uređuje na način koji odstupa od propisanog ili sporazum o načinu ostvarivanja drugih prava iz dionica

2) fizičke osobe ako su u krvnom srodstvu u pravoj liniji, a u pobočnoj liniji zaključno do braće i sestara, te ako su bračni drug ili osoba s kojom duže živi u zajedničkom kućanstvu koja, prema posebnom zakonu, ima položaj jednak položaju u bračnoj zajednici

3) osobe koje su članovi višeg rukovodstva, uprave ili nadzornog odbora ili osobe koje su ovlaštene imenovati članove višeg rukovodstva, uprave ili nadzornog odbora, u kreditnoj instituciji za koju se utvrđuje kvalificirani udio

4) društva koja su članovi iste grupe

5) osobe koje povezuju samo okolnosti u vezi sa stjecanjem dionica, uključujući korištenje istih izvora financiranja, koje upućuju na usklađenost u stjecanju dionica ili u zajedničkoj namjeri osoba

6) osobe koje su usklađeno ostvarivale pravo glasa u kreditnoj instituciji za koju se utvrđuje kvalificirani udio

7) pravne osobe koje su međusobno povezane u smislu odredbi Zakona o trgovačkim društvima

8) članovi uprava ili nadzornih odbora društava koja djeluju Zajednički

9) članovi uprave ili nadzornog odbora s društvima u kojima su članovi tih organa

10) društvo za upravljanje i svi investicijski fondovi kojima to društvo upravlja

11) pravne osobe te fizičke i/ili pravne osobe kada jedna od njih izravno ili neizravno kontrolira drugu ili druge pravne osobe ili

12) osobe koje su u smislu odredbi propisa kojim se uređuje preuzimanje dioničkih društava dužne objaviti ponudu za preuzimanje kreditne institucije.

(3) Hrvatska narodna banka može za osobe za koje utvrdi postojanje drugih okolnosti koje su slične okolnostima iz stavka 2. ovoga članka rješenjem utvrditi zajedničko djelovanje.

(4) Hrvatska narodna banka će podzakonskim propisom pobliže odrediti okolnosti koje upućuju na zajedničko djelovanje iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

Grupa kreditnih institucija

Članak 17.

(1) U smislu ovoga Zakona, grupu kreditnih institucija čine kreditne institucije, investicijska društva i financijske institucije od kojih barem jedna institucija ima položaj:

1) matične kreditne institucije

2) matičnog financijskog holdinga kojemu je društvo kći barem jedna kreditna institucija

3) kreditne institucije koja je s drugom pravnom osobom iz grupe kreditnih institucija povezana zajedničkim vođenjem na način iz članka 15. stavka 1. točke 1. ili točke 3. ovoga Zakona ili

4) matičnog mješovitog financijskoga holdinga kojemu je društvo kći barem jedna kreditna institucija.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, grupom kreditnih institucija smatra se grupa kreditnih institucija koju kao takvu, u skladu sa svojom nadležnošću, utvrdi nadležno tijelo druge države članice ili treće zemlje.

Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju

(Narodne novine, broj 80/2013, 137/2013)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se obvezno zdravstveno osiguranje u Republici Hrvatskoj, opseg prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava i obveze osoba obvezno osiguranih prema ovome Zakonu, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja, kao i prava i obveze nositelja obveznoga zdravstvenog osiguranja, uključujući prava i obveze ugovornih subjekata nositelja za provedbu zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 2.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o primjeni prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti (SL L 88, 4. 4. 2011.) - u daljnjem tekstu: Direktiva 2011/24/EU.

Članak 3.

(1) Obvezno zdravstveno osiguranje provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod).

(2) Obveznim zdravstvenim osiguranjem osiguravaju se svim osiguranim osobama Zavoda (u daljnjem tekstu: osigurana osoba) prava i obveze iz obveznoga zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti, na način i pod uvjetima utvrđenim Uredbom (EZ) br. 883/2004 kako je posljednji put izmijenjena Uredbom EU br. 1224/2012 (u daljnjem tekstu: propisi Europske unije), Direktivom 2011/24/EU, ovim Zakonom, posebnim zakonom te propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(3) U okviru prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja osiguravaju se i prava za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti koje obuhvaćaju i mjere za provođenje specifične zdravstvene zaštite radnika te dijagnostičke postupke kod sumnje na profesionalnu bolest sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i posebnim zakonima te pravilnicima donesenim na temelju tih zakona.

(4) Opseg prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, koji se pod jednakim uvjetima osigurava svim osiguranim osobama, utvrđen je odredbama ovoga Zakona i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Zakon o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju

(Narodne novine, broj 85/2006, 150/2008, 71/2010)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju vrste, uvjeti i način provođenja dobrovoljnoga zdravstvenog osiguranja.

Članak 2.

Dobrovoljno zdravstveno osiguranje jest: dopunsko zdravstveno osiguranje, dodatno i privatno zdravstveno osiguranje.

Članak 3.

Dopunsko i dodatno zdravstveno osiguranje ugovaraju se kao dugoročna osiguranja, a najmanje u trajanju od godine dana. Dopunsko i dodatno zdravstveno osiguranje su neživotna osiguranja sukladno Zakonu o osiguranju.

Članak 4.

Prava i obveze koje pripadaju osiguraniku dobrovoljnoga zdravstvenog osiguranja iz članka 2. ovoga Zakona ne mogu se prenositi na druge osobe niti nasljeđivati. Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, nasljeđivati se mogu prava na novčana primanja koja su dospjela za isplatu, a ostala su neisplaćena zbog smrti osiguranika.

Članak 5.

Dopunsko zdravstveno osiguranje jest osiguranje kojim se osigurava pokriće troškova zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja iz članka 16. stavka 3. i 4. i članka 17. stavka 5. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Članak 6.

Dodatnim zdravstvenim osiguranjem osigurava se viši standard zdravstvene zaštite u odnosu na standard zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja te veći opseg prava u odnosu na prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Članak 7.

Privatnim zdravstvenim osiguranjem osigurava se zdravstvena zaštita fizičkim osobama koje borave u Republici Hrvatskoj, a koje se nisu obvezne osigurati sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakonu o zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj.

Članak 8.

Dobrovoljno zdravstveno osiguranje provodi društvo za osiguranje koje je dobilo dozvolu za obavljanje te vrste osiguranja od nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja sukladno Zakonu o osiguranju (u daljnjem tekstu: osiguravatelj).

Članak 9.

Osiguravatelj ne smije započeti obavljati poslove dobrovoljnoga zdravstvenog osiguranja bez prethodno pribavljene suglasnosti ministra nadležnog za zdravstvo. Postupak i način davanja suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka propisat će pravilnikom ministar nadležan za zdravstvo.

Članak 10.

Iznimno od odredbi članka 8. i 9. ovoga Zakona, dopunsko zdravstveno osiguranje za pokriće troškova zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja iz članka 16. stavka 3. i 4. i članka 17. stavka 5. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju provodi i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod). Zavod vodi sredstva dopunskoga zdravstvenog osiguranja odvojeno od sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Članak 10.a

Iznimno od odredbi članka 8. i 9. ovoga Zakona dodatno zdravstveno osiguranje provodi i Zavod. Zavod vodi sredstva dodatnoga zdravstvenog osiguranja odvojeno od sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja i sredstava dopunskoga zdravstvenog osiguranja.

Zakon o radu

(Narodne novine, broj 93/2014, 127/2017)

GLAVA II.

INDIVIDUALNI RADNI ODNOSI

1. ZASNIVANJE RADNOG ODNOSA

Sklapanje ugovora o radu

Članak 10.

(1) Radni odnos zasniva se ugovorom o radu.

(2) Ako poslodavac s radnikom sklopi ugovor za obavljanje posla koji, s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca, ima obilježja posla za koji se zasniva radni odnos, smatra se da je s radnikom sklopio ugovor o radu, osim ako poslodavac ne dokaže suprotno.

(3) Kada poslodavac nema potrebe za radom određenih radnika, može svoga radnika privremeno ustupiti u s njim povezano društvo u smislu posebnog propisa o trgovačkim društvima, u trajanju od neprekidno najduže šest mjeseci, na temelju sporazuma sklopljenog između povezanih poslodavaca i pisane suglasnosti radnika.

(4) Sporazum iz stavka 3. ovoga članka mora sadržavati podatke o:

- 1) nazivu i sjedištu povezanih poslodavaca
- 2) imenu, prezimenu i prebivalištu radnika
- 3) datumu početka i završetka privremenog ustupanja
- 4) mjestu rada i poslovima koje će radnik obavljati
- 5) plaći, dodacima na plaću i razdobljima isplate
- 6) trajanju redovitog radnog dana ili tjedna.

(5) Pisana suglasnost radnika na sporazum iz stavka 3. ovoga članka, smatrat će se dodatkom ugovora o radu, kojim će se na određeno vrijeme ugovoriti obavljanje poslova kod povezanog poslodavca.

(6) Na ustupanje iz stavka 3. ovoga članka, ne primjenjuju se odredbe poglavlja 6. ovoga Zakona o privremenom zapošljavanju.

(7) Povezani poslodavac se u odnosu na radnika iz stavka 3. ovoga članka smatra poslodavcem u smislu obveza primjene odredbi ovoga i drugih zakona i propisa kojima su uređeni sigurnost i zaštita zdravlja na radu.